ਪੁਨਾ ਓਹੁ ਸਤਸੰਗ ਕਰਨਾ ਭਲਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਮੈ ਕੇਵਲ ਜੀਵਣੇ ਦਾ ਬੀਚਾਰ ਹੋਵੈ) ਭਾਵ ਜਿਸ ਸੰਗਤ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਛੂਟ ਜਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ੨੩ ॥

ਮੂ: ॥ ਆਂ ਹਜੂਮੇ ਖੁਸ਼ ਕਿ ਬਹਿਰੇ ਯਾਦਿ ਓਸਤ ॥
ਆਂ ਹਜੂਮ ਖੁਸ਼ ਕਿ ਹਕ ਬੁਨੀਯਾਦਿ ਓਸਤ ॥

ਟੀ:—ਓਹੁ ਮਿਲਬੈਠਨਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਕੇ ਹੋਵੈ ਭਾਵ ਜਿਥੇ ਹਰੀ ਕੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਸੁਨੈ ਸੁਨਾਵੈ ਅਰੁ ਭੂਲੈ ਨਹੀਂ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਓਹੁ ਸਤਸੰਗ ਕਰਨਾ ਅਛਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਥੇ ਬੈਠਨੇ ਕਰ ਉਸ ਸਚੇ ਸਾਥ ਜੜ ਲਗ ਜਾਵੇ। ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਥ ਬ੍ਰਿਤੀ ਜੁੜ ਜਾਵੈ ਜਿਸ ਕਰ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਮੈਂ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੨੪ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ॥ ਸਤਸੰਗ ਕਰਨੇ ਕਾ ਲਾਭ ਜੈਸੇ ਆਪ ਨੇ ਕਹਿਯਾ ਹੈ ਐਸੇ ਕੁਸੰਗ ਕਾ ਭੀ ਵਰਨਨ ਕਰੀਏ ਜੋ ਕੁਸੰਗ ਕਿਸ ਨੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਤਿਸਮੈ ਕਿਆ ਫਲ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਆਂ ਹਜੂਮੇ ਬਦ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਂਨੀ ਬਵੱਦ ॥
ਆਕਿਬਤ ਅਜ਼ ਵੈ ਪਸ਼ੇਮਾਨੀ ਬਵਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਓਹ ਮਿਲ ਬੈਠਨਾ ਬੁਰਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਮੈ ਸੈਤਾਨੀ ਕੰਮ ਹੋਵੇਂ ਭਾਵ ਕਾਮ ਆਦੀ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਮਾਂਸ ਸ਼ਰਾਬ ਖਾਨਾ ਪੀਨਾ ਤੇ ਚੋਰੀ ਯਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਵਾਂ ਹੋਵੈ ਤੇ ਪਰੇਰੇਂ ਇਨਾਂ ਵਲ ਐਸੇ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਜਾਂ ਪਾਸ ਬੈਠਨਾ ਬੁਰਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਿਉਂਜੋ ਓੜਕ ਨੂ ਉਨਾਂ ਕਰਮਾਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਖਾਨੇ ਪੀਨੇ ਭੋਗਨੇ ਤੇ ਪਸਚਾਤ ਪਹਿਲੇ ਤੋ ਪ੍ਰਤਖ ਰੋਗ ਹੋਜਾਤੇ ਹੈਂ ਪੁਨਾ ਲੋਕੋਂ ਮੈਂ ਸਰਮਿੰਦਗੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੇ ਹਾਕਮ ਸਜਾਂ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਮਰਨੇ ਤੇ ਪਸਚਾਤ ਜਬ ਧਰਮ ਪੁਰੀ ਮੈਂ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਬ ਜਮਰਾਜ ਪੂਛਤਾ ਹੈ ਜੋ ਤੈ ਏਹੁ ਖੋਟੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ ਹੈ ਭਾਈ ਹਰੀ ਨਾਮ ਕੋ ਛੋਡਕੇ ਏਕੁ ਕਰਮ ਤੈ ਕਿਉਂ ਕੀਤੇ ਹੈਂ ਤਬ ਸੁਨਕੈ ਲਜਯਾਵਾਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਉਨ ਕੀਏ ਕਰਮਾਂ ਕਾ ਫਲ ਦੁਖ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੨੫ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ॥ ਆਪਨੇ ਤੋ ਇਨ ਕਰਮੋਂ ਕੋ ਬੁਰਾ ਕਹਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਪ੍ਰਤਖ ਤੋ ਇਨ ਮੈਂ ਆਨੰਦ ਹੋਤਾ ਦੇਖੀਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਇਨਕੇ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਦੇਖੀਤੇ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬੁਰੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈਂ ਤਾਂ ਇਨਾਂ ਤੇ ਬਚਨਾਂ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ॥ ਉਤ੍ਰ॥

ਮੂ: ਈਂ ਜਹਾਨੋ ਵਾ ਜਹਾਂ ਅਫਸਾਨ ਏਸਤ।
ਈਂ ਵਾ ਆਂ ਅਜ਼ ਖੋਸ਼ਏ ਅਸ ਯਕਦਾਨ ਏਸਤ।

ਟੀਕਾ—ਏ ਮਾਤ ਲੋਕ ਅਰੁ ਓਹੁ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਦੋਨੋ ਕਹਣੇ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਹੈ ਭਾਵ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਮਿਥਿਆ ਹੈ ਅਰ ਇਨ ਮੈ ਸੁਖ ਭੀ ਕਹਿਣੇ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਹੈ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਅਨਿਸਥਿਤ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ॥ ਏ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤਖ ਦੇਖੀਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਆਪਨੇ ਇਨ ਕੋ ਕਿਸ ਰੀਤੀ ਸੇ ਕਹਿਣੇ ਮਾਤ੍ਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥ ਏ ਲੋਕ ਅਰੁ ਓਹੁ ਲੋਕ ਮਾਯਾ ਰੂਪੀ ਸਿਟੇ ਦੇ ਇਕ ਦਾਣੇ ਸੇ ਬਣੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਮਾਯਾ ਦੀ ਇਕ ਅੰਸ ਸੇ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਬਣੇ ਹੈਂ ਸੋ ਜਬ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਏਹ ਮਾਯਾ ਜੜ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਬ ਮਾਯਾ ਹੀ ਅਸਤ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾਂ ਤਿਸਦਾ ਕਾਰਜ ਸੰਸਾਰ ਕਹਾਂ ਸਤ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਜਬ ਸੰਸਾਰ ਝੂਠਾ ਹੂਯਾ ਤਾਂ ਤਿਸਦੇ ਭੋਗ ਕਹਾਂ ਸੁਖਰੂਪ ਹੋਵੈਂਗੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨਿਸਥਿਰ ਭੋਗਾਂ ਮੇ ਜੋ ਸੁਖ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਉਨ ਕੇ ਵਿਛੋੜੇ ਸੇਂ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਇਸਤੇ ਏ ਕਰਮ ਬੁਰੇ ਹੈਂ ਪੁਨਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜੋ ਇਨਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕੇ ਸੁਖ ਖਿਣ ਭੰਗਰ ਹੈ ਤਾਂ ਬਚਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਜੋ ਸਤ ਰੂਪ ਵਸਤੂ ਹੋਵੈ ਓਹੁ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੋਤੀ ਹੈ ਉਸ ਸੇ ਪਰੇਮ ਕਰੀਏ ਜਿਸਕਰ ਸਦਾ ਆਨੰਦ ਬਣਾ ਰਹੇ ॥ ੨ ॥ ੨੬ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਓਹੁ ਸਤਰੂਪ ਵਸਤੂ ਕੇੜੀ ਹੈ ਓਹ ਕਹੀਏ ਜਿਸ ਕੋ ਜਾਨ ਕੇ ਪਰੇਮ ਕਰੈਂ ॥ਉਤ੍ਰ॥

ਮੂ: ॥ ਈਂ ਜਹਾਨੋ ਵਾ ਜਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹਕ ॥
ਔਲੀਆ ਓ ਅੰਬੀਆ ਹੈਰਾਨ ਹਕ ॥

ਟੀਕਾ—ਓਹ ਸਤਰੂਪ ਵਸਤੂ ਸਚਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ ॥ ਏਸ ਲੋਕ ਦੇ ਜੀਵ ਅਰੁ ਉਸ ਲੋਕ ਦੇ ਜੀਵ ਸਚੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਸਚੇ ਤੋਂ ਵਾਰਨੇ ੨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਇਤ੍ਰ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਸੰਤ ਅਰੁ ਔਤਾਰ ਸਚੇ ਦੀ ਕੁਦਰਤਿ ਦੇਖ ੨ ਕੈ ਅਸਚਰਜ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਜਬ ਉਨ ਸੇ ਆਦ ਅੰਤ ਕੁਛ ਨਾ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਤਬ ਓੜਕ ਏਹ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਕਹਾ ਜੋ ਸਚੇ ਦਾ ਭੇਦ ਕੁ ਨਹੀਂ ਜਾਨਾ ਜਾਤਾ ਤਾਂਤੇ ਸਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੨੭

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੂ: ਹਰਕਿ ਦਰ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾਇਮ ਬਵੱਦ ॥
ਬਾ ਖ਼ੁਦਾ ਕਾਇਮ ਬਵੱਦ ਕਾਇਮ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ–ਹੇ ਭਾਈ ਐਸੇ ਨਿਸਚੈ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕੋਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀ ਵਿਖੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸਥਿਤ ਹੂਆ ਹੈ ॥੧॥ ਓਹੁ ਸਾਥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਕਾਇਮ ਹੂਅ ਹੈ॥੨॥ਭਾਵਅਭੇਦਹੂਆ ਹੈ ॥੨॥੨੮॥ ਆਪਨੇ ਜੋ ਕਹਾ ਕੇਭਗਤੀ ਵਾਲਾ ਹਰੀ ਸਾਥ ਅਭੇਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਹੂਆ ਹੈ ਏ ਤੋ ਨਿਸਚਤ ਹੂਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਕਿਸ ਸੇ ਮਾਨੇ ਮਾਯਾ ਤੋ ਜੜ ਰੂਪ ਆਪਨੇ ਕਹੀ ਹੈ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ॥ ਈਂ ਦੋ ਆਲਮ ਜ਼ਰਏ ਅਜ਼ਨੂਰ ਓਸਤ ॥
ਮਿਹਰ ਮਹਿ ਮਸਅਲ ਕਸੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਓਸਤ ॥

ਟੀਕਾ–ਹੇ ਭਾਈ ਏਹ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਰੰਚਕ ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁਏ ਹੈਂ (ਭਾਵ ਮਾਯਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜੜ ਹੈ ਚੇਤਨ ਕੀ ਸਤਯਾ ਪਾ ਕਰ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਰਚਤੀ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਸੇ ਜਗਤ ਕਹਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਬ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਸੇ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਆ ਤੌਬ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਕਾ ਹੀ ਜਗਤ ਮੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੋਨਾ ਪਾਇ ਅਰੁ ਸਭ ਲੋਕ ਅਰੁ ਗ੍ਰੰਥ ਏਹ ਕਹਿਤੇ ਹੈ ਜੋ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਗ ਮੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਇਸਤੇ ਏਹੀ ਈਸ਼੍ਰ ਹੈ ॥ਉਤ੍ਰ॥ ਭਾਈ ਸੂਰਜ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਭੇ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਤੇ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈ ਏਹ ਦੋਨੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਰੂਪੀ ਮਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਨੌਕਰ ਮਜ਼ੂਰ ਉਸ ਰਖਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸਤੇ ਹੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜੜ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਏਹ ਈਸ਼੍ਰ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਭ ਮੈ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ॥ ਤਿਸਦੈ ਚਾਨਣੇ ਸਭ ਮੈ ਚਾਨਣ ਹੋਇ॥ ਧਨਾਸਰੀ ਮ: ੧ ॥ ਅਰੁਕਹਿਣੇ ਵਾਲਯੋ ਨੇ ਜੋ ਕਹਾ ਹੈ ਸੋ ਬਾਹਜ ਮੁਖ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਸੋਂ ਕਹਾ ਹੈ ॥੨॥੨੯॥ ਪਿਛੇ ਜੋ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਆ ਸ਼ੀ ਕੇ ਮਾਯਾ ਦੀ ਉਪਲਬਧੀ ਭੀ ਚਾਹੀਏ ਜ਼ਰੂਰ ੨ ਤਿਸਕਾ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਹਾਸ਼ਲੇ ਦੁਨੀਆਂ ਹਮੀ ਦਰਦੇ ਸਰ ਅਸਤ ॥
ਹਰਕਿ ਗ਼ਾਫ਼ਲ ਸ਼ੁਦ ਜ਼ਿ ਹਕ ਗ਼ਾਵੇ ਖਰ ਅਸਤ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ-ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮਾਯਾ ਦੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਏਹ ਨਿਸਰੇ ਪੀੜਾ ਸਿਰਦੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਮਾਯਾ ਮੈ ਖਰਤ ਹੋਨੇ ਸੇ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਮੈ ਦੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਯਦਪ ਦੇਖਨੈ ਮਾਤ੍ਰ ਵਿਹਾਰ ਮੈ ਸੁਖ ਦਿਖਾਵਤੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾਮ ਕੋ ਤਜਾਗ ਕੈ ਮਾਯਕ ਸੁਖੋਂ ਮੈ ਖਚਤ ਹੋਨੇ ਤੇ ਆਤਮਕ ਸੁਖ ਕਭੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ॥੧॥ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਮਾਯਕ ਸੁਖੋ ਮੈ ਲਗਕਰ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੂਆ ਹੈ ਸਰੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਨਾਮ ਤੇ ਓਹੁ ਬੈਲ ਹੈ ਪੁਨਾ ਗਧਾ ਕਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਪਸੂ ਕੋ ਖਾਨੇ ਪੀਨੇ ਕੀ ਅਰੁ ਵਿਸੇ ਕੀ ਗਜਾਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰੁ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੇ ਜਾਨਨੇ ਕੀ ਗਜਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਤੈਸੇ ਮਾਯਕ ਸੁਖ ਭੋਗਨੇ ਵਾਲਯੋਂ ਕੋ ਹਰੀ ਕੀ ਗਜਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਇਸਤੇ ਪਸੂ ਸਮਾਨ ਕਹੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਮਾਨ-ਆਵਨ ਆਇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਪਸੁ ਢੋਰ॥ ਗਉੜੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਮ:੫ ਸਲੋਕ ॥੨॥੩੦॥ ਪਨਾ ਘੋਡੜਾ ਵਾਸਤੇ॥

ਮੂਲ॥ ਗਾਫਲਤੋ ਆਰਜ਼ੂ ਯਕ ਜ਼ਮਾਂ ਸਦ ਮਰਗਦਾਂ॥

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਯਾਦੱਸਤ ਨਿਜ਼ਦੇ ਆਕਲਾਂ

ਟੀਕਾ-ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਣਾ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਇਕ ਸੁਆਸ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਸੌ ਮੌਤ ਜਾਣ) ਭਾਵ ਗਾਫਲ ਪੁਰਸ ਪਨਾ ੨ ਸੈਕੜੇ ਵੇਰੀ ਜਨਮਤਾ ਮਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਗਫਲਤੀ ਕਰੀਏ॥੧॥ ਸੋ ਜੀਵਨ ਰੂਪ ਭਗਤੀ ਪਾਸ ਅਕਲਮੰਦਾਂ ਹੈ॥ ਭਾਵ ਅਭਯਾਸੀ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ॥੨॥੩੧॥

ਮੂਲ॥ ਹਰ ਦਮ ਕੇ ਬੁਗੁਜ਼ਰਦ ਦਰ ਯਾਦਿਓ

ਬਾਖੁਦਾ ਕਾਇਮ ਬਵੱਦ ਬੁਨੀ ਯਾਦਿਓ॥

ਟੀਕਾ-ਜੋ ਜਿਸਕਾ ਹਰ ਇਕ ਸੁਆਸ ਗੁਜਰਦਾ ਹੈ ਉਸਕੀ ਯਾਦ ਬੀਚ ਅੰਦੂ॥੧॥ ਹੇ ਭਾਈ ਸਾਥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਕਾਇਮ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਲ ਉਸਕੀ) ਭਾਉ ਇਸ ਗਜਾਸੂ ਕਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਮੈ ਅਤੀ ਦਰਜਾ ਹੋਤੀ ਹੈ॥੨॥੩੨॥ਪਿਛੇ ਜੋ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਕਹੀ ਹੈ ਉਸ ਮੈ ਸੇ ਏਕ ਤਨ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਾ ਕਰਨਾ ਅੱਗੇ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

ਮੂਲ॥ ਹਰ ਸਰੇ ਕੂ ਸਜਦ ਹੇ ਸੁਬਹਾਨ ਕਰਦ

ਹਕ ਮਰੋਰਾ ਸਾਹਿਬੇ ਈਮਾਂਨ ਕਰਦ॥

ਟੀਕਾ—ਜੋ ਕੋਈ ਸਿਰਕਰਕੇ ਨਿਮਸਕਾਰ ਸੋਭਨੀਕ ਅਸਚਰਜ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਸਚਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਉਸਕੇ ਤਾਂਈਂ ਮਾਲਕ ਧਰਮ ਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਧਰਮ ਉਸਦਾਂ ਸਫਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਿਸਕਰ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਖ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਸੁਰਖੁਰੂ ਹੋਨੇ ਤੇ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਨੇ ਦਾ ਬੜਾ ਫਲ ਕਹਾ ਹੈ ਸੋ ਜੇਕਰ ਨਮਸਕਾਰ ਨਾਂ ਕਰੈ ਤਾਂ ਕਿਆਂ ਦੋਸ ਹੈ ਉਤ੍ਰ ਜੋ ਕੋਈ ਸਿਰ ਕਰਕੇ ਨਿਮਸਕਾਰ ਵਾਹਿਗੁਰੁ ਕੋ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ॥ ੧ ॥ ਸਚਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਨਿਸਚੇ ਸੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਧਰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ) ਭਾਵ ਝੂਠਾ ਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਨੇ ਤੇ ਚੌਰਾਸੀ ਮੈ ਫੇਰਦਾ ਹੈ॥ ੨ ॥ ੩੩ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਸਿਰ ਨਾ ਨਿਵਾਨੇ ਕਾ ਜੋ ਬੜਾਂ ਦੋਸ ਦਿਖਾਯਾ ਹੈ ਇਸ ਮੈ ਕਿਆ ਹੇਤੁ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ॥ ਉਤ੍ਰ॥

ਮੂਲ ॥ ਸਰ ਬਰਾਏ ਸਜਦਹ ਪੈਦਾ ਕਰਦਹ ਅੰਦ ॥
ਦਰਦ ਹਰ ਸਰ ਰਾ ਮਦਾਵਾ ਕਰਦਹ ਅੰਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਸਿਰ ਵਾਸਤੇ ਨਿਮਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਸਭ ਅੰਗ ਭਿਨ ੨ ਕਾਰਜ ਕੋ ਉਤਪਤਿ ਕੀਏਹੈਂ ਤਿਨੋ ਮੈ ਸਿਰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਸਫਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤਮਾਮ ਸਿਰਦੀ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਏਹ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨੀ ਦਾਰੂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਕੈਸੇ ਭੀ ਕੋਈ ਕਠੋਰ ਚਿਤ ਹੈ ਉਸ ਆਗੇ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਓਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕਰ ਨਰਮ ਦਿਲਹੋਜਾਤਾ ਹੈ ਇਸਤਰਾਂ ਸਭ ਬਲਾਂਵਾ ਦਫਾ ਹੋਕਰ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਨਾਂ ਕਰਨੇ ਸੇ ਦੁਖਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੩੪ ॥

ਮੂਲ ॥ ਪਸ ਤੁਰਾ ਬਾਇਦਕੁਨੀ ਹਰਦਮ ਸਜੂਦ ॥
ਗ਼ਾਫਲ ਅਜ਼ਵੈ ਯਕ ਜ਼ਮਾਂ ਆਰਫ ਨਬੂਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਐਸਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਨਕਰ ਫੇਰ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਭੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਹਰ ਵਕਤ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਤੇ ਜਾਤੇ ਇਸਰੀਤੀ ਅਨਸਾਰ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ॥ ਆਪਨੇ ਜੋ ਨਮਕਾਰ ਕਰਨੀ ਕਹੀ ਹੈ ਸੋ ਠੀਕ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਗਜਾਸੂ ਕੋ ਤਾਂ ਜਰੂਰ ੨ ਚਾਹੀਏ ਅਰੁ ਜਬ ਜਗਜਾਸਾ ਕਾਲਸੇ ਉਪ੍ਰਵਸਤਾ ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਇ ਤਬ ਫੇਰ ਕਿਆ ਜਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਭ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲੋਕ ਉਸਕੋ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਕਰਨੇ ਲਗ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ।ਉਤ੍ਰ॥ ਹੇ ਭਾਈ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੀ ਤਰਫ ਅਰੁ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਤਰਫ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਗਯਾਨਵਾਨ ਭੀ ਇਕ ਸੁਆਸ ਮਾਤ੍ਰ (ਗਾਫਲ) ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਤਾਤੇ ਜੇਕਰ ਆਪਨੇ ਆਪਕੋ ਤੂੰ ਗਯਾਨਵਾਨ ਕਹਾਂਵਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਨਾ ਹੋਹੁ ॥ ੨ ॥ ੩੫ ॥

ਜੋ ਕੋਈ । ਪ੍ਰਮਾਦੀ । ਸੁਦ ਨਾਮ ਹੂਆ ਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ) ਚਰਾਂ ਨਾਮ ਕਿਆ ਅਕਲਵਾਲਾ ਬਵੱਦ ਨਾਮ ਹੈ)

ਮੂ: ॥ ਹਰਕਿ ਗਾਫਲ ਸੁਦ ਚਰਾਂ ਆਕਲ ਬਵਦ ॥

ਜੋ ਕੋਈ । ਪ੍ਰਮਾਦੀ

ਹਰਕਿ ਗਾਫਲ ਗਸ਼ਤ ਓ ਜ਼ਾਹਲ ਬਵੱਦ (ਟੀ:

ਹੂਆ) ਓਹੁ ਜ਼ਾਹਲ ਨਾਮ ਮੂਰਖ (ਬਵੱਦ ਹੋਤਾ ਹੈ)

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਐਸੇ ਜਾਨ ਬੂਝਕੈ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਗਾਫਲ ਹੂਆ ਹੈ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਸੇ ਓਹੁ ਕਿਆ ਅਕਲ ਵਾਲਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਓਹੁ ਗਯਾਨਵਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਜੋ ਕੋਈ ਗਾਫਲ ਹੂਆ ਹੈ ਓਹੁ ਹਮਾਰੀ ਸਮਝ ਮੈ ਮੂਰਖ ਹੈ ਅਗਯਾਨੀ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੩੬ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਗਯਾਨਵਾਨ ਕਹੇ ਹੈਂ ਉਨਕਾ ਕੋਈ ਚਿੰਨ ਵਾ ਕਰਤਬ ਕਹੀਏ ਜਿਸ ਕਰ ਹਮ ਭੀ ਜਾਨ ਲੇਵੈਂ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਪੁਰਸ਼) ਆਰਫ ਨਾਮ ਸੰਤ) ਫਾਰਗ ਨਿਆਰੇ) ਸੇ ਚੂਨ ਨਾਮ ਸੰਕਲਪ) ਚਰਾ ਨਾਮ ਬਿਕਲਪ ਅਸਤ ਹੈ

ਮੂ: ॥ ਮਰਦੇ ਆਰਫ ਫਾਰਗ ਅਜ਼ ਚੂਨ ਚਰਾਸਤ ॥

ਸਾਰਾ ਉਮਰ ਦਾ ਨਫਾ) ਯਾਦਗੀਰੀ) ਖੁਦਾ ਕੀ

ਹਾਸਲੇ ਉਮਰਸ਼ ਹਮੀ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾਸਤ ਟੀ: ॥

) ਨਫਾ) ਉਮਰ ਨਾਮ ਜੀਵਨੇ ਦਾ) ਹਮੀ ਈ) ਏਹੀ ਜਾਣਿਆਂ)

ਟੀਕਾ—ਗਯਾਨਵਾਨ ਪੁਰਸ ਨਿਆਰੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਸੈਂ । ਭਾਵ ਨਿੰਮਰ ਚਿਤ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਈਰਖਾ ਬਖੀਲੀ ਕਿਸੇ ਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਨਫਾ ਇਸ ਜੀਵਨੇ ਦਾ ਉਨਾਂ ਨੇ ਭੀ ਏਹੀ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਯਾਦਗੀਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਰਨੀ ਕਰਾਨੀ ਭੇ ਨਮ੍ਰ ਹੋਣਾ ॥ ੨ ॥ ੩੭ ॥

ਮਾਲਕ) ਧਰਮ ਦਾ) ਹੁਮਾਂ ਨਾਮ ਓਹੁ ਕਹੀਦਾ ਬਾਸ਼ਦ ਨਾਮ ਹੈ)

ਮੂ: ॥ ਸਾਹਿਬੇ ਈਮਾਂ ਹੁਮਾਂ ਬਾਸ਼ਦ ਹੁਮਾਂ ॥

) ਕੋ ਜੋ ਓਹਨਾ ਓਹ ਨਹੀਂ — ਬਾਸ਼ਦ ਨਾਮ ਹੋਤਾ ਪ੍ਰਮਾਦੀ । ਯਕ ਇਕ) ਜ਼ਮਾਂ ਨਾਮ ਸੁਆਸ))

ਕੌਨ ਬਾਸ਼ਦ ਗਾਫਲ ਅਜ਼ ਵੈ ਯਕ ਜ਼ਮਾਂ ॥

ਸੇ ਵੈ ਨਾਮ ਉਸਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ

ਟੀਕਾ—ਸਿਧਾਂਤ ਮਾਲਕ ਧਰਮ ਦਾ ਓਹੁ ਹੈ ੨ ॥ ਭਾਵ ਓਹੁ ਸਨਮੁਖ ਧਰਮ ਵਾਲਾ ਕਹੀਦਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਉਸ ਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਇਕ ਸੁਆਸ ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ॥ ੨ ॥ ੩੮ ॥ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਦਸਥਾ ਬੀਚਾਰਕੈ ਭਾਈ ਜੀ ਦੁਖ ਕਾ ਬਚਨ ਸੰਗਤ ਕੋ ਸੁਨਾਤੇ ਹੈਂ ਮਤਾਂ ਭੂਲੇ ਹੋਏ ਸੁਨਕੈ ਸਮਝ ਜਾਵੈ।

ਕੁਫਰ ਨਾਮ ਗੁਨਾਹ ਬਾਸ਼ਦ ਕਾਅਰਹੈ॥ ਖੁਦਾ ਸੇ ਜੋ ਗਾਫਲ ਹੁੰਦਾ ਨਾ ਹੈ

ਮੁਃ ॥ ਕੁਫਰ ਬਾਸ਼ਦ ਅਜ਼ ਖੁਦਾ ਗਾਫਲ ਸ਼ੁਦਨ ॥
ਬਰ ਲਿਬਾਸੇ ਦੁਨਜ਼ਵੀ ਮਾਇਲ ਸ਼ੁਦਨ ॥

ਉਪਰ ਲਿਬਾਸੇ ਨਾਮ ਰੂਪ ਦੁਨੀਆਂ ਕਾਂ ਉਸ ਰੂਪ ਜੋ ਮਾਇਲ ਨਾਮ ਮਸਤ ਹੁੰਦਾ ਨਾ ਹੈ

ਟੀਃ—ਹੇ ਭਾਈਓ ਬਡਾ ਲੋਹੜਾ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਆਪ ਭੁਲਣਾ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਕੋ ਹਰੀ ਤੇ ਭੁਲਾ ਦੇਣਾ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਹਰੀ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕਰ ਜੋ ਮਾਯਾ ਦੇ (ਭੇਸ) ਚਮਤਕਾਰ ਖਾਨ ਪਾਨ ਪੈਰਾਨ ਆਦੀ ਸੁਖਾਂ ਕੇ ਉਪਰ ਜੇੜਾ ਮੋਹਤ ਹੋਣਾ ਹੈ ਇਹ ਭੀ ਬਡਾ ਲੋਹੜਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਮਾਯਕ ਸੁਖੋਂ ਮੈ ਜੋ ਜੀਵ ਖਚਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਇਸਤੇ ॥੨॥ ੩੯॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ॥ ਆਪਨੇ ਮਾਯਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਮੇਂ ਦੁਖ ਹੋਨਾ ਕਹਾ ਹੈ ਅਰੁ ਪ੍ਰਤਖ ਸਭੀ ਸੁਖ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਾਯਾ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਤਾ ਇਸ ਤੇ ਆਪ ਸੈ ਦੁਖ ਹੋਨੇ ਕਾ ਕਾਰਨ ਨਿਰਨੇ ਸੇ ਕਹੀਏ॥ ਉਤ੍ਰ॥

ਏਹ ਰੂਪ ਨਾਸ

ਮੁਃ ॥ ਈਂ ਲਿਬਾਸੇ ਦੁਨਜ਼ਵੀ ਫਾਨੀ ਬਵੱਦ ॥
ਬਰ ਖੁਦਾਵੰਦੀਸ ਅਰਜ਼ਾਨੀ ਬਵੱਦ ॥

ਅਰਜ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ

ਉਪਰ ਖੁਦਾਵੰਦੀਸ ਨਾਮ ਉਸ ਖੁਦਾ ਉਪਰ

ਟੀਃ—ਹੇ ਭਾਈ ਏਹ ਜੋ ਚਮਤਕਾਰ ਖਾਨ ਪਾਨ ਭੋਗ ਆਦੀ ਮਾਯਾ ਦੇ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈ ਸੋ ਵਾਸਤਵ ਅੰਤ [illegible] ਰੂਪ ਹੈ। ਭਾਵ ਪਹਿਲੇ ਤੋ ਏਹ ਮਾਯਾ ਹੀ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਬ ਏਹੀ ਸਦਾ ਰਹਿਨੇ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਇਸ ਦੇ ਭੋਗ ਕਹਾਂ ਇਸਥਿਤ ਅਰੁ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੋਵੈਂਗੇ। ਯਦਪ ਕਿੰਚਤ ਮਾਤ੍ਰ ਸੁਖ ਦੇਖੀਤੇ ਹੈਂ ਪਰੰਤੂ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਸ ਹੋਜਾਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਪੁਨਾ ਜੋ ਬੀਚਾਰ ਕਰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਹਰ ਵਖਤ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹੈ ਮਾਯਾ ਕੈਸੇ ਜੋ ਪਹਿਲੇ (ਜਤਨ) ਦੁਖਾਂ ਸੇ ਕਮਾਈਦੀ ਹੈ ਪੁਨਾ ਰਖਨੇ ਮੇ ਜਤਨ ਕਰੀਦਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਚੋਰਾਂ ਆਦਿਕਾਂ ਕੇ ਲੈਜਾਨੇ ਸੇ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਐਸੀ ਦੁਖ ਰੂਪ ਮਾਯਾ ਮੇਂ ਖਚਤ ਹੋਨੇ ਵਾਲਿਯੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੇ ਬਡਾ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੋਤ ਹੈ ॥੧॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ॥ ਆਪ ਨੇ ਮਾਯਾ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਕਹੀ ਹੈ ਅਰੁ ਹੋਰ ਲੋਕ ਮਾਯਾ ਕੋ ਅਨਾਦੀ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਵਸਤੂ ਨਾਸ ਹੋਤੀ ਹੈ ਉਸ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਭੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਮਾਯਾ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਕਹਾਂ ਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਜੀ ॥ ਉਤ੍ਰ॥ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਸਾਹਿਬੀ ਊਪਰ ਏ ਮਾਯਾ ਅਰੁ ਮਾਯਾ ਦਾ ਲਿਬਾਸ ਬਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਮਾਯਾ

ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਇਛਿਆ ਸੇ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਇਛਿਆ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਓਹੁ ਨਵਿਰਤ ਭੀ ਹੋਜਾਤੀ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਤਪਤੀ ਅਰੁ ਨਾਸਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਇਹ ਮਾਯਾ ਚੇਤਨ ਕੀ ਸਤਯਾ ਪਾਕਰ ਇਸਥਿਤ ਦੇਖੀਤੀ ਹੈ ਅਰੁ ਚੇਸਟਾ ਕਰਤੀ ਹੈ ਪਰ ਆਪਨੇ ਆਪ ਜੜ ਰੂਪ ਹੈ ਚੇਤਨ ਸਤਯਾ ਬਿਨਾ ਇਸ ਮੇ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਹੋਸਕਤਾ ਅਰੁ ਨਾਂ ਇਸਥਿਤ ਰਹਿ ਸਕਤੀ ਹੈ । ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਚੇਸਟਾ ਮੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ ਸਰਬਕਾਲ ਸਬ ਜਗ ਕੇ ਤਾਤਾ । ਤਾਂਤੇ ਭਯੋ ਤੇਜ ਬਖਯਾਤਾ । ਸੋਈ ਭਵਾਨੀ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ । ਜਿਨ ਸਗਰੀ ਇਹ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ੨ ॥ ੪੦ ॥

ਮੂਲ ॥ ਚੀਸਤ ਦੁਨੀਆਂ ਓ ਲਿਬਾਸ ਦੁਨਜਵੀ ॥
ਅਜ਼ ਖੁਦਾ ਗਾਫਲ ਸੁਦੱਨ ਏ ਮੌਲਵੀ ॥

ਟੀ—ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮਾਯਾ ਕਿਆ ਚੀਜ ਹੈ ਅਰ ਮਾਯਾ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਭੋਗ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਉਤ੍ਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਜੇਹੜਾ ਗਾਫਲ ਹੋਣਾ ਹੈ ਏਹੀ ਮਾਯਾ ਅਰੁ ਏਹੀ ਭੋਗ ਹੈ ਐ ਬੁਧੀਮਾਨ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗ ਕੇ ਜੋ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਦੀ ਭੋਗੋਂ ਮੇ ਖਚਤ ਹੋਜਾਣਾ ਏਹੀ ਮਾਯਾ ਹੈ ਇਸ ਕਰ ਜੀਵ ਦੁਖ ਭੋਗਤੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੪੧ ॥

ਮੂਲ ॥ ਚੀਸਤ ਅਹਿਸਾਂ ਸੁਹਬਤੇ ਮਰਦਾਨ ਹਕ ॥
ਆਂਕਿ ਮਖਾਨੰਦ ਅਜ਼ ਇਸ਼ਕਸ਼ ਸ਼ਬਕ ॥

ਟੀ:—ਪ੍ਰਸਨ ਸਚੇ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕਾ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਿਆ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੀ ਆਪ ਕੈਤੇ ਹੋ ॥ ੧ ॥ ਉਤ੍ਰ (ਓਹ ਜੋ) ਸੰਤ ਪੜਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਉਸ ਸਚੇ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪਾਠ) ਭਾਵ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕਰੈ ਉਸ ਕੋ ਹਰੀ ਦੇ ਪਰੇਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਏਹ ਸੰਗਤ ਕਰਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਹੈ ਇਸਕਰ ਦੋਨੋਂ ਲੋਕਾਂ ਮੇ ਸੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੪੨ ॥ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ॥

ਮੂ: ਯਾਦਿ ਓ ਸਰਮਾਇਹੇ ਈਮਾਂ ਬਵੱਦ ॥
ਹਰ ਗਦਾ ਅਜ਼ ਯਾਦਿ ਓ ਸੁਲਤਾਂ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀ:—ਯਾਦਗੀਰੀ ਉਸਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਪੂੰਜੀ ਧਰਮ ਦੀ ਹੈ॥ ਜਿਸਕਰ ਧਰਮ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੀਆ ਹੂਆ ਸਫਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤਮਾਮ ਮੰਗਤੇ ਗ੍ਰੀਬ ਯਾਦਗੀਰੀ ਉਸਕੀ ਸੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਹੁਏ ਹੈਂ ॥ ਹੋਰ ਤਮਾਮ ਫਕੀਰ ਉਸਕੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੪੩ ॥

ਮੂ: ਰੋਜ਼ ਸ਼ਬ ਦਰ ਬੰਦਗੀ ਬਾਸ਼ਦ ਸ਼ਾਦ ॥
ਬੰਦਗੀ ਓ ਬੰਦਗੀ ਓ ਯਾਦ ਯਾਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਕਿਉ ਜੋ ਦਿਨ ਰਾਤ ਅੰਦਰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਆਨੰਦ ਰੈਤਾ ਹੈ ॥੧॥ ਇਸੀ ਤੇ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ੨ ਯਾਦਗੀਰੀ ਸੇ ੨ ਤਾਂਤੇ ਆਪ ਭੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਸੇ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ਜਿਸਕਰ ਪਾਤਸਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇਂ ॥ ੨ ॥ ੪੪ ॥

ਮੂ: ਚੀਸਤ ਸਲਤਾਨੀ ਓ ਦਰਵੇਸ਼ੀ ਬਿਦਾਂ ॥
ਯਾਦ ਆਂ ਜਾਂ ਆਫਰੀਨੇ ਇਨਸ ਜਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਪਾਤਸਾਹੀ ਕਿਆ ਵਸਤੂ ਹੈ ਅਰੁ ਦਰਵੇਸ਼ੀ ਫਕੀਰੀ ਕਿਆ ਜਾਣੀਏ ੧ ॥ ਉਹੁ (ਇਨਸ) ਮਨੁਖਾਂ ਅਰੁ (ਜਾਂ) ਦੇਵਤਯਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਂਨਾਂ ਜਿਸਨੇ ਬਣਾਈਆਂ ਹੈ ਉਸਕੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਕਰਨੀ ਜੋ ਹੈ ਏਹੀ ਬਾਦਸਾਹੀ ਹੈ ਅਰੁ ਏਹੀ ਸਚੀ ਫਕੀਰੀ ਹੈ । ਭਾਵ ਇਸਤੇ ਸੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਸੋਭਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰੁ ਦੇਖਾਵੇ ਮਾਤ੍ਰ ਫਕੀਰ ਹੋਰ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਸੋ ਫਕੀਰ ਨਹੀਂ ਕੀਰ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦਰਵੇਸੀ ਕੋ ਜਾਣਸੀ ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਦਰਵੇਸ ॥ ਘਰ ਘਰ ਹੰਢੈ ਮੰਗਦੇ ਧ੍ਰਿਗ-ਜੀਵਣ ਧ੍ਰਿਗਵੇਸ ॥ ਫਰੀਦਾ ॥ ਹੋਰ ਅਭਿਆਗਤ ਏਹ ਨ ਆਖੀਐ ਜੋ ਪਰ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰੇਨ ॥ ਉਦਰੈ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਬਹਲੇ ਭੇਖ ਕਰੇਨ ਵਾਰਾਂ ਵਧੀਰ ਸਲੋਕ ਮ: ੩ ॥ ਹਰ ਇਕ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਫਕੀਰ ਪਦ ਕਾ ਅਰਥ ਕੀਤਾ ਹੈ ॥ ਫਫਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਫਾਕਾਕਰੁ ਸੰਤੋਖਰਖੁ: ਯਥਾ ਲਾਭ ਸੰਤੁਸਟਾ ਕਾਫ ਸਬਰ ਤੋਸਾ ਮਲਾਇਕਾ ॥ ਕਕਾ ਕੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਕਨਾਰਾ ਕਰੁ ਤਿਆਗ ਧਾਰਕੇ ਇਕੰਤ ਰਹੋ ॥ ਰਾਰਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿਆਇਤ ਦਯਾ ਕਰੁ ਏ ਗੁਣ ਹੋਨ ਤਾਂ ਫਕੀਰ ਹੋਹੁ ਨਹੀ ਤਾਂ ਨਾ ਹੋਹੁ ॥ ੨ ॥ ੪੫ ॥ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਵਾਸਤੇ ਓਹੀ ॥

ਮੂ: ਯਾਦਿ ਓ ਗਰ ਮੂਨਸੇ ਜਾਨੇਤੂ ਬਵੱਦ ॥
ਹਰਦੁ ਆਲਮ ਜ਼ੇਰ ਫੁਰਮਾਨੇਤੂ ਬਵੱਦ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ–ਹੇ ਭਾਈ ਯਾਦਗੀਰੀ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਜੇਕਰ ਦੋਸਤ ਸਾਲ ਤੇਰੀ ਦੀ ਹੋਵੈ। ਭਾਵ ਜੇ ਤੂੰ ਤਨ ਮਨ ਸੇ ਭਗਤੀ ਮੈ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਵੇਂ ॥ ੧ ॥ ਤਬ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਤੇਰੇ ਦੇ ਹੋਵੈਂ) ਭਾਵ ਸਭੀ ਤੇਰੀ ਆਗਜਾ ਮਨਨਗੇ ॥ ੨ ॥ ੪੬ ॥ ਪੁਨਾ ॥

(ਬਹੁਤ) (ਬਜ਼ੁਰਗੀ/ਨਾਮ/ਵਡਿਆਈ) (ਹਜ਼ਰਤ)

ਮੂਲ ॥ ਬਸ਼ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਹਸ਼ਤ ਅੰਦਰ ਯਾਦਿ ਓ ॥

(ਹਾਂ/ਨਾਮ/ਖ਼ਬਰਦਾਰ)

ਯਾਦਿ ਓ ਕੁਨ ਯਾਦਿ ਓ ਹਾਂ ਯਾਦਿ ਓ ॥

ਟੀਕਾ–ਬੌਤ ਵਡਿਆਈ ਤੇ ਮਹਾਤਮਤਾਈ ਹੈ ਅੰਦ੍ਰ ਯਾਦਗੀਰੀ ਉਸ ਕੀ ਕੇ। ਭਾਵ ਯਾਦਗੀਰੀ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਜੇਕਰ ਤੈਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਕੁਛ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਭਗਤੀ ਉਸ ਕੀ ਕਰੁ ੩ (ਹਾਂ)- ਖਬ੍ਰਦਾਰ ਹੁਸਜਾਰ ਹੋਕੈ ॥ ੨ ॥ ੪੭ ॥

(ਜੇਕਰ) (ਵਡਿਆਈ) (ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ) (ਤੇਰੇ ਕੋ)

ਮੂਲ ॥ ਗਰ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਬਾਇਦ ਤੁ ਕੁਨ ਬੰਦਗੀ ।

(ਵਰਨਾ) (ਨਾਮ/ਸੀ/ਕਿਰੇਗਾ) (ਓੜਕਨੂੰ)

ਵਰਨਹ ਆਖ਼ਰ ਮੇਕਸ਼ੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ॥

(ਖੇਕਸੀ/ਨਾਮ/ਖਿਚੇਗਾ)

ਟੀਕਾ ਪੁਨਾ ਹੇ ਭਾਈ ਜੇਕਰ ਕਈ ਮਰਾਤਬਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੰਦਗੀ ਕਰੁ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮ੍ਰਾਤਬੈ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਕ ਲਏ ਅਰ ਭਗਤੀ ਨਾਂ ਕਰੈ ਤਾਂ ਕਿਆ ਹਾਨੀ ਹੈ ਉਤ੍ਰ ਹੇ ਭਾ ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਮਰਾਤਬੇ ਵਾਸਤੇ ਅਰ ਭਗਤੀ ਨ ਕਰੈ ਤਾਂ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਖਿਚੇ ਗਾ। ਭਾਵ ਜੂੰਨਾ ਮੈ ਖਰਾਬ ਹੋਵੇਗਾ ਯਦਪ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਸੇ ਸੰਸਾਰਕ ਮ੍ਰਾਤਬਾ ਭੀ ਸੁਖ ਮਿਲ ਜਾਏ ਤੋ ਮਿਲ ਜ ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਜਿਸ ਜਿਸ ਸੰਕਲਪ ਮੈ ਮਨ ਪਰਬਲ ਲਗਜਾ ਹੈ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੂੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਵੇਗਾ ਪ੍ਰਮਾਨ–ਅੰਤ ਕਾਲ ਜੋ ਲਛ ਸਿਮਰੈ ॥ ਐਸੀ ਚਿੰਤਾ ਮੈ ਜੇ ਮਰੈ ॥ ਸਰਪ ਜੂਨ ਵਲ ਵਲ ਅਵਤਰੈ॥ ਗੁਜ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ॥ ਐਸੇ ਹੋਰ ਭੀ ਜਾਨ ਲੈਨ ॥ ੨ ॥ ੪੮ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੈਲਾ ਪੈਲ ਇਕੇ ਵੇਰੀ ਤਾ ਭਗਤੀ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਤੀ ਤਾਂਤੇ ਭਗਤੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੌਨ ਸਾਧਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸੁ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤ੍ਰ ॥

(ਹਾਂ/ਨਾਮ/ਖਬਰਦਾਰ ਹੋ)

ਮੂੰ ਸ਼ਰਮ ਕੁਨ ਹਾਂ ਸ਼ਰਮ ਕੁਨ ਹਾਂ ਸ਼ਰਮ ਕੁਨ ॥

ਟੀਕਾ–ਹੇ ਭਾਈ ਵੈਰਾਗ ਕਰੁ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸੇ ਅਤੀ ਮਨ ਸੇ ਅਰੁ ਵੈਰਾਗ ਕਰੁ ਅਤੀ ਸਬੰਧੀਆ ਸੇ ਤਿਆਗ ਕਰ ਅਰੁ ਵੈਰਾਗ ਕਰੁ ਖ ਦਾਰ ਹੋਕੈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲੋਕਾਂ ਮੈ ਬਾਣੀ ਕਰ ਕੇ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਵੈਰਾਗ ਦਾ ਸਾਧਨ ਕੌਨ ਹੈ ਪੈਲਾ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਈਂ ਦਿਲੇ ਚੂੰ ਸੰਗ ਖ਼ੁਦ ਰਾ ਨਰਮ ਕੁਨ ॥

ਟੀਕਾ— ਏ ਦਿਲ ਜੋ ਹੈ ਮਾਨਿੰਦ ਪਥ੍ਰ ਦੇ ਹੋਯਾ ੨ ॥ ਖੁਦਿਆਈਆਂ ਮੈਂ ਲਗਕੈ ਭਲਿਆਈਆਂ ਥੋਂ ਫੁਰਕੇ ਸੋ ਇਸ ਆਪਨੇ ਦਿਲਕੇ ਤਾਂਈ ਨਰਮ ਕਰਨਾ । ਭਾਵ ਜਬ ਨਰਮ ਹੋਗਾ ਤਬ ਬਿਚਾਰ ਮੈ ਲਗੇਗਾ ॥ ੨ ॥ ੪੯ ॥ ਪ੍ਰਸ਼: ਨਰਮ ਕਰਨੇ ਦਾ ਲਖਨ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਮਾਇਨੀਏ ਨਰਮੀ ਗਰੀਬੀ ਆਮਦਹਿ ॥
ਦਰਦ ਹਰ ਕਸਰਾ ਤਬੀਬੀ ਆਮਦਹਿ ॥

ਟੀਕਾ—ਅਰਥ ਨਰਮ ਕਰਨੇ ਦਾ ਏਹ ਹੈ ਜੋ ਰਿਦੇ ਮੇਂ ਗਰੀਬੀ ਆਵਨੀ ਏਹ ਨਰਮੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਗਰੀਬੀ ਧਾਰਨੇ ਸੇ ਕੌਨ ਸਾ ਲਾਭ ਹੋਤਾ ਹੈ ਉਤ੍ਰ ਹਰ ਇਕ ਪੀੜਾ ਦੀ ਹਕੀਮੀ ਆਈ ਹੈ) ਭਾਵ ਦੀਰਖਾ ਬਖੀਲੀ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦੀ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਹਰੀ ਨੇ ਭੇਜੀ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੫੦ ॥ ਪਰਸਨੇ ਐਸੇ ਪੂਰਨ ਸਾਧਨਾ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਸਦਾ ਪਰਮੇਸਰਦਾ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸਰ ਕੋ ਸੁਆਮੀ ਬਡਾ ਪੂਜਨੀਯ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ ਪਰੰਤੂ ਕਬੀ ਅਪਨੀ ਬਡਿਆਈ ਪੂਜਾ ਕੋ ਭੀ ਚਾਹੁਤੇ ਹੈ ਕੇ ਨਹੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਤਖ ਤੋ ਸਭੀ ਕਰਾਉਂਦੇ ਦੇਖੀ ਦੇ ਹੈ ਉਤਰ ॥

ਮੂ: ਹਕ ਪਰੱਸਤਾਂ ਖ਼ੁਦ ਪਰੱਸਤੀ ਚੂੰ ਕੁਨੰਦ ॥
ਸਰ ਬੁਲਿੰਦਾਂ ਮੈਲ ਪਸਤੀ ਚੂੰ ਕੁਨੰਦ ॥

ਟੀਕਾ— ਸਚੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਪੂਜਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਸੰਤ ਹੈਂ ਓਹੁ ਅਪਨੀ ਪੂਜਾ ਕਬ ਕਰਾਂਵਦੇ ਹੈਂ) ਭਾਵ ਨਹੀ ਕਰਾਂਵਦੇ ॥ ਸਾਖੀ ਬਾਬਾ ਬੁਢਾ ਜੀ ਕੀ ॥ ੧ ॥ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਜੋ ਵਿਰਸਾਂਤ—ਜੈਸੇ ਗਰਦਨ (ਫਰਾਜ) ਉਚੀ ਗਰਦਨ ਵਾਲੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਇਛਿਆ ਨੀਚਤਾਈ ਦੀ ਕਭੀ ਕਰਦੇ ਹੈ) ਭਾਵ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਲਬ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਟੋਏ ਢੁਕਨੇ ਦੀ ਕਭੀ ਇਛਿਆ ਕਰਦੇ ਨਹੀ ॥ ਐਸੇ ਸਾਧਨ ਸੰਪੰਨ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਭੀ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹਟਾਕੇ ਆਪਨੀ ਪੂਜਾ ਕਰਾਵਨੀ ਰੂਪੀ ਨੀਚਤਾਈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੀ ਇਛਿਆ ਨ ਕਰਦੇ ਹੈ) ਭਾਵ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਜੋ ਆਪਨੀ ਪੂਜਾ ਕਰਾਉਣੇ ਦੀ ਇਛਿਆ ਕਰਨੀ ਵਿਸ਼ਟੇ ਕਾ ਟੋਕ੍ਰਾ ਚੁਕਨਾ ਹੈ ਇਸਤੇ ਸੋ ਸੰਤ ਨਹੀ ਚਾਹੁਦੇ ਕਭੀ ਭੀ ॥੨॥ ੫੧॥

ਮੂ: ਖ਼ੁਦ ਪਰਸਤੀ ਖਤਰਏ ਨਾਪਾਕ ਤੋ ॥
ਆਂ ਕਿ ਜ਼ਾ ਕਰਦਹਿ ਬ ਮੁਸ਼ਤੇ ਖ਼ਾਕ ਤੋ ॥

ਟੀਕਾ—ਪੁਨਾ ਅਗੇ ਜਗਾਸੂਆਂ ਕੋ ਭੀ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਹੇਭਾਈ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਣੇ ਦੀ (ਇਛਿਆ ਕਰਨੀ ਏ ਅਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਹੈ ਤੇਰੇ ਕੋ) ਭਾਵ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਸੇ ਏ ਇਛਿਆ ਬੇਮੁਖ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਇਸਤੇ ॥੧॥ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਸ ਚੇਤਨ ਸਰੂਪਨੇ ਜਾਗਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇਰੇ ਛੋਟੇ ਜੇਹੇ ਤੁਛ ਸਰੀਰ ਮੈ (ਭਾਵ ਖ਼ਾਕ ਆਦੀ ਚੌਰਕ ਭਰ ਤੇਰੇ ਤਤਕ ਸਰੀਰਮੈ ਆਪਨੀਸਥਿਤੀ ਕਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਤੂੰ ਸਭ ਚੇਸ਼ਟਾ ਕਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਦੀ ਅਰ ਹਰ ਜਾਗਾ ਤੂੰ ਆਦੂ ਪਾਵਦਾ ਹੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੂੰ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤਾ ਇਸਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਕਰਾਨੇ ਦੀ ਇਛਿਆ ਤੂੰ ਨਾ ਕਰ ਇਸਕੋ ਹਟਾਕੇ ਗੁਰਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਅਰ ਸਭ ਤੋ ਕਰਾਇ ॥੨॥ ੫੨॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਪਨੇ ਜੋ ਤੁਛ ਸਰੀ ਤਤਾਂ ਰਚਤ ਕਹਾ ਹੈ ਅਰ ਅਸਮਰਥ ਕਹਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਚੇਤਨ ਕੀ ਇਸਥਿ ਸਰੀਰ ਮੈ ਕਹੀ ਹੈ ਸੋ ਕੈਸੇ ਸਰੀਰ ਮੇ ਇਸਥਿਤੀ ਕਹੀ ਹੈ ਨਿਰਨਾ ਕਰ ਕਹੀ ਜੋ ॥ਉਤ੍ਰ॥

ਮੂ: ਜਿਸਮਿ ਤੋ ਅਜ਼ ਬਾਦ ਖ਼ਾਕੋ ਆਤਿਸ਼ ਅਸਤ ॥
ਕਤਰਹ ਆਬੋ ਓ ਨੂਰ ਜ਼ਾਤਸ਼ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ- ਸਰੀਰ ਤੇਰਾ ਤੁਛ ਚੌਰਕ ਪੌਣ ਮਿਟੀ ਅਗਨੀ ਜਲ ਚਾਰੋ ਤਤ ਸੇ ਬਨਾ ਹੂਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਵਾਸਤਵਤੇ ਚਾਰੋ ਤਤ ਜੜ ਹੈਂ ॥੧॥ (ਓ) ਅਰ ਇਸ ਜੜ ਤਤਾਂ ਰਚਤ ਸਰੀਰ ਮੈ ਕਿਣਕਾਭਰ (ਨੂਰ) ਚੇਤਨ (ਜਾਤ) ਸਰੂਪ ਉਸ ਰਖਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਹੈ ॥੨॥ ੫੩॥

ਮੂਲ॥ ਖ਼ਾਨਹ [illegible] ਤੂ ਅਜ਼ ਨੂਰ ਹਕ ਰੋਸ਼ਨ ਸ਼ੁਦਹ ।
ਹਮ ਗੁਲੇ ਬੂਦੀ ਕਨੂ ਗੁਲਸਨ ਸ਼ੁਦਹ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਦੇਖ ਇਹ ਸ੍ਰੀਰ ਰੂਪੀ ਘਰ ਤੇਰਾ ਸਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ-ਮਾਨ ਹੂਆ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਚੇਤਨ ਸਤਿਆਸੇ ਸਭ ਚੇਸਟਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਫਿਰਨੇ ਤੁਰਨੇ ਬੋਲਨੇ ਖਾਨੇ ਪੀਨੇ ਕੀ ਇਸਤੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕੋ ਬਡਾ ਮਾਨਕਰ ਤਿਸਕਾ ਭਜਨ ਕਰੀਏ ਜਿਸਤੇ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋਕੇ ਮੋਖ ਹੋ ਜਾਵੈਂ ॥ ੧ ॥ ਹੋਰ ਦੇਖ ਇਸ ਚੇਤਨ ਸਤਿਆ ਬਿਨਾ ਪਹਿਲੇ ਇਹ ਸਰੀਰ ਇਕ ਨਿਕਾ ਜੇਹਾ ਫੁਲ ਥਾ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਰਕਤ ਬੀਜ ਕਾ ਜਬ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪਰਕਾਸ ਹੂਆ ਤਬ ਹੁਣ ਬਾਗ ੨ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਕੈਸਾ ਸੁੰਦਰ ਸਰੀਰ ਚਲਨੇ ਫਿਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪਰ-ਫੁਲਤ ਹੂਆ ੨ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੫੪ ॥

(ਗੁਲਸਨੇ।ਸਰੀਰਰੂਪੀਬਾਗਦੇ ਖੁਦ।ਆਪਣੇ ਦੇ ਸੈਲਕੁਨਕਰ) (ਪਸ।ਤਾਂਤੇ) ਦਰੂਨੇ।ਨਾਮ ਅੰਦਰ।

ਮੂਲ ॥ ਪਸ਼ ਦਰੂਨੇ ਗੁਲਸ਼ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਸੈਰ ਕੁਨ ॥

ਜਵੀ। ਇਹ। ਇਸੀਪ੍ਰਕਾਰਤੂੰਭੀਸਰੀਰ

ਹਮ ਚੁ ਮੁਰਗ਼ੇ ਕੁਦਸ ਦਰਵੇ ਤੈਰ ਕੁਨ ॥ ਰੂਪੀਬਾਗਮੈਂਹੀ ਸੈਲਕਰ

।ਚੁ।ਜੈਸੇ। ਮੁਰਗੇ।ਨਾਮਪੰਛੀ। ਕੁਦਸ।ਨਾਮਪਵਿਤ੍ਰਦਾ। ਦਰਵੇ।ਨਾਮਉਸਬਾਗਦੇਅੰਦਰ। ਤੈਰ।ਉਡਣਾ। ਕੁਨ।ਕਰ।।

(ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਜਬ ਤੂੰ ਐਸੇ ਜਾਣ ਲੀਆ ਹੈ ਜੋ ਹਰੀ ਨੇ ਇਹ ਬਾਗ ਬਨਾਯਾ ਹੈ ਅਰੁ ਹਰੀ ਇਸ ਮੈ ਬੈਠ ਰਹਾ ਹੈ ਤਬ ਫਿਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਬਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਰੂਰ ਸੈਲ ਕਰ। ਭਾਵ ਬਾਹਰ ਬਿਰਤੀ ਰੋਕਕੇ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਹੋਹੁ ॥ (ਚੁ) ਜੈਸੇ ਇਕ ਪਵਿਤਰ ਪੰਛੀ ਭੀ ਅੰਦਰ ਉਸ ਬਾਗਦੇ ਉਡਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਓਹੁ ਪੰਛੀ ਬਾਗ ਮੈ ਹੀ ਉਤਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਬਾਗ ਮੈ ਹੀ ਸਦਾ ਰੈਂਦਾ ਹੈ ਓਹ ਪੰਛੀ ਬਾਗ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਐਸੇ ਤੂੰ ਪੁਨਾ ੨ ਅੰਤਰਮੁਖ ਬਿਰਤੀ ਕਰ ਬਾਹਰ ਮੁਖ ਨਾ ਹੋਹੁ ॥ ੨ ॥ ੫੫ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਬਿਰਤੀ ਕਰਨੇ ਕਾ ਕਿਆ ਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੋ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

।ਸਦ।ਸੈਂਕੜਾ। ।ਹਜ਼ਾਰਾਂ। ।ਖੁਲਦਹਿ।ਨਾਮਸੁਖ। ਗੋਸਹ।ਨਾਮਇਕੰਤਮੈਂ ਅਸ ਹੈਂ

ਮੂ: ॥ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖ਼ੁਲਦਹਿ ਗੋਸ਼ਹ ਅਸ ॥

ਸੇ

ਹਰਦੂ ਆਲਮ ਦਾਨਏ ਅਜ਼ ਖੋਸ਼ਹ ਅਸ ॥

ਦਾਣਾ। ਮਾਇਆ ਸਿਟਾ

ਟੀਕਾ—ਲਖਾਂ ਸੁਰਗ ਆਦੀ ਸੁਖ ਅੰਦਰ ਇਕਾਂਤਦੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਹਰੀ ਮੈ ਧਿਆਨ ਲਗਾਨੇ ਸੇ ਮਿਲਤੇ ਹੈਂ ਸਰਬ ਸੁਖ ॥ ੧ ॥ ਇਹ ਜੋ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਦੇਖਦਾ ਹੈਂ ਇਹ ਮਾਯਾਰੂਪੀ ਸਿਟੇ ਦੇ ਇਕ ਦਾਨੇ ਸੇ ਬਣੇ ਹੂਏ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਸਿਟਾ ਬੀਜ ਤੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਬੀਜ ਰੂਪ ਹਰੀ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਮਾਯਕ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਤ੍ਯਾਗਕੇ ਹਰੀ ਕਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਕਰੁ ॥ ੨ ॥ ੫੬ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਜੋ ਆਪਨੇ ਪੰਛੀ ਕਹਾ ਹੈ ਸਦਾ ਵਿਚੇ ਬਾਗਦੇ ਰੈਂਦਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸਦਾ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਕਿਆ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈ ਜਿਸਕੇ ਆਸਰੇ ਜੀਂਵਦਾ ਹੈ ਅਰੁ ਉਡਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ । ਉਤਰ ॥

ਕੂਤਿ ਆਂ ਮੁਰਗੇ ਮੁਕਦਸ ਯਾਦਿ ਓ ॥
ਯਾਦਿ ਓ ਹਾਂ ਯਾਦਿ ਓ ਹਾਂ ਯਾਦਿ ਓ ॥

ਟੀਕਾ—ਖੁਰਾਕ ਉਸ ਪਵਿਤਰ ਪੰਛੀ ਦੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਉਸਕੀ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜੀਂਵਦਾ ਹੈ ਤੈਸੇ ਜੀਵ ਭੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਸੇ ਹੀ ਚੇਸਟਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਰੈਂਦਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਤਾਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਤੂੰ ਭੀ (ਯਾਦਗੀਰੀ) ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਅਤੀ ਕਰ ਭਗਤੀ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਖਬਰਦਾਰ ਹੋਕੇ ਕਰ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਮਨ ਤਨ ਬਾਣੀ ਸੇ ਕਰ ॥ ੨ ॥ ੫੭ ॥ ਸਿਧਾਂਤ ॥

ਮੂ: ਹਰ ਕਸੇ ਕੋ ਮਾਇਲੇ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਖਾਕ ਰਾਹ ਸਤੂਤੀਆਏ ਚਸ਼ਮਿ ਮਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਜੋ ਕੋਈ (ਮੋਹਿਤ)ਆਸ਼ਕ ਹੂਆ ਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀ ਉਪਰ । ਭਾਵ ਸੁਆਸ ੨ ਭਗਤੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਉਸਕੇ ਰਸਤੇ ਕੀ ਖਾਕ ਸੁਰਮਾਂ ਮੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਹੈ । ਭਾਵ ਉਨਕੇ ਚਰਨਾਂ ਕੀ ਧੂੜੀ ਜੋ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਨੈਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਂਵਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ॥ ੨ ॥ ੫੮ ॥

ਮੂ: ਗਰ ਤੁਰਾ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾ ਹਾਸਿਲ ਸ਼ਵੱਦ ॥
ਹਲਿ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੁਰਾ ਇ ਦਿਲ ਸਵਦ ।

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਜੇਕਰ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ॥ ੧ ॥ (ਇ ਦਿਲ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਤਾਂ ਤਮਾਮ ਮੁਸ਼ਕਲਤਾਈਆਂ ਪੀੜਾਂ ਤੇਰਾ ਛੁਟਣਾ ਹੋਵੈ ॥ ੨ ॥ ੫੯ ॥ ਉਸੀ ਕਾ ਨਿਰਨਾ ਕਰ ਕਹਤੇ ਹੈ ॥

ਮੂ: ਹਲਿ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਮੀ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਹਰਕਿ ਯਾਦੇ ਹਕ ਕੁਨੱਦ ਜ਼ਾਤੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਭੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਤਮਾਮ ਦੁਖਾਂ ਸੇ ਛੁਟਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ॥੧॥ਕਿਸਤਰਾ ਛੁਟਣਾ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ਜੋ ਕੋਈ ਸਚੇ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰਤਾ ਹੈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਓਹ ਸਭੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੀ ਹੈ॥ ਪਰਮਾਣ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਹਰਿ ਹੀ ਜੇਹਾ॥ ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਹਰੀ ਦੁਖਾਂ ਤੇ ਰੈਹਤ ਹੈ ਤੈਸੇ ਓਹ ਭੀ ਦੁਖਾਂ ਤੇ ਰੈਹਤ ਜਾਨੋ॥ ੨ ॥ ੬੦ ॥

ਮਃ ਦੀਗਰ ਹਕੀਕਤ ਗੈਰਿ ਹਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨੇਸਤ ॥
ਕੀਸਤਇ ਜ਼ਾਂ ਕੇ ਸਰਾ ਪਾ ਨੂਰ ਨੇਸਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਵਿਹ ਕਥਾ ਬਾਰਤਾ ਦੇ ਬਿਨਾ ਸਚ ਨਾਮ ਸੇ ਹੋਰ ਕਰਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀ ਹੈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਤਾ ਦੇ ਵਿਲਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨਾ ਸਚਨਾਮ ਸੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮ ਕਾ ਗਰਹਣ ਨਹੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਸਤੇ ਜੋ ਹਰਿ ਬਿਨਾ ਅਵਰ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਰਥੇ। ਬਿਅਰਥ ਹੈ ਅਰੁ ਪੀੜਾ ਰੂਪ ਹੈ ਸਾਰਾ ਸਬਦ ਐਸੇ ਜਾਨ॥ ਅਬਲਤੋ ਕਰਮ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਰਸਤੇ ਮੇ ਜਮਲੁਟ ਲੈਂਦੇ ਹੈ ਪਾਨੀ ਆਦੀ ਵਸਤੂ ਰੋਕ ਕਰ ਦੇ ਕਰ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮ ਬਾਕੀ ਰੈ ਭੀ ਜਾਵੈ ਤਾਂ ਉਸਕਾ ਕਿੰਚਤ ਕਾਲ ਸੁਰਗ ਸੁਖ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਸੋ ਭੋਗ ਕਰ ਗਿਰਾਇਮਾਨ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਇਸਤਰਾਂ ਹਰੀ ਕੀ ਸਭਾ ਮੇ ਕਦਾਚਿਤ ਪੌਹਚਤਾ ਹੀ ਨਹੀ ਤਬ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੈਸੇ ਹੋਵੇ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਤਾ ਤਾਂ ਪੌਹਚਤਾ ਤਾਂਤੇ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਇਸਤੇ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਊਹਾਂ ਪਹੁਚਤੇ ਹੈਂ ਤੂੰ ਭੀ ਪੂਰਨ ਜਾਨਕੇ ਨਾਮ ਜਪ॥ ੧॥ ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਪੂਰਨ ਕਹਾ ਹੈ ਸੋ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜੀਵ ਮੇਂ ਵਾ ਵਸੇਸ ਅੰਗ ਮੈ ਪੂਰਨ ਹੈਗਾ ਸਭ ਮੇ ਕੈਸੇ ਮਾਨੈ॥ ਉਤ੍ਰ (ਇ ਜਾਂ) ਐ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਓਹ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਸੇ ਪੈਰਾਂ ਤੋੜਾਂ ਚੇਤਨ ਸਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵ ਤੇਰੇ ਕਿਆ ਸਭ ਦੇ ਸਭ ਅੰਗਾਂ ਮੇ ਪੂਰਨ ਹੈ॥ ੨॥ ੬੧॥

ਮੂਲ ॥ ਕਤਰਏ ਨੂਰੀ ਸਰਾ ਪਾ ਨੂਰ ਬਾਸ ॥
ਬਗੁਜ਼ਰ ਅਜ਼ ਗਮ ਦਾਇਮਾ ਮਸਰੂਰ ਬਾਸ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਚੇਤਨ ਦੀ ਅੰਸ ਸਿਰ ਸੇ ਪੈਰਾਂ ਤੋੜੀ ਚੇਤਨ ਕਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਏਹ ਨਿਸਚੇ ਜਾਣ ਤੂੰ॥ ੧॥ ਤਾਂਤੇ ਗੰਮ ਸੇ ਲੰਘ ਕਰਕੇ ਹਮੇਸਾਂ ਖੁਸਬਾਸ ਰਹੋ। ਭਾਵ ਅਨੰਦ ਰਹੋ। ਏਹ ਗੰਮ ਹੀ ਆਨੰਦ ਮੈ ਪ੍ਰਤਬੰਧਕ ਹੈ ਤਾਤੇ ਇਸਕੋ ਤਜਾਨੇ ਸੇ ਸੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ੨॥ ੬੨॥ ਪੁਨਾ ਕਹੇ॥

ਤੀਬ ਕੈ ਦਰ ਬੇਗਮੇ ਬਾਸ਼ੀ ਮੁਦਾਮ ॥
ਬਗੁਜ਼ਰ ਅਜ਼ ਗਮ ਯਾਦਿ ਹਕ ਕੁਨ ਵਲ ਸਲਾਮ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ– ਹੇ ਭਾਈ ਕਬ ਤੂੰ ਗ਼ਮ ਰੂਪੀ ਬੰਦੀ ਖਾਨੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਕਿਹਾ ਹਮੇਸਾਂ ਬੈਠ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਏ ਦੁਖ ਰੂਪ ਹ ॥੧॥ ਤਾਂਤੇ ਲੈਧ ਕਰਗੀਮ ਸੇ ਸਚੇ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਅਤੁ ਮੈਸਾਰਕ ਵਿਸਯਾਂ ਵਲ ਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰ ਦੇਹ) ਭਾਵ ਸਭ ਤਰਾਂ ਦੇ ਰਸ ਤਯਾਗ ਦੇਹ ॥ ੨ ॥ ੬੩ ॥

ਮੂ: ਗ਼ਮ ਕਿ ਬਾਸ਼ਦ ਗ਼ਫ਼ਲਤ ਅਜ਼ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾਹ ॥

ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਗ਼ੀਮ ਦਾ ਤਯਾਗਨਾ ਕਹਯਾਹੈ ਦੁਖ ਰੂਪ ਕਹ ਕਰ ਸੋ ਗ਼ੀਮ ਕਿਆ ਵਸਤੂ ਹੈ ਓਹੁ ਕਹੋ ਜਿਸ ਕੋ ਜਾਨ ਕੇ ਤਯਾਗ ਦੇਵੇਂ ਉਤਰ ਹੇ ਭਾਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਜੋ ਗਾਫਲ ਹੋਣਾ ਹੈ ਏਸਦਾ ਨਾਮ ਗ਼ੀਮ ਹੈ ਤਾਤੇ ਇਸਦੇ ਤਯਾਗਨੇ ਸੇ ਖੁਸੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥

ਮੂ: ਚੀਸਤ ਸ਼ਾਦੀ ਯਾਦਿ ਆਂ ਬੇਮੁਨਤਹਾ ॥

ਟੀਕ–ਪ੍ਰਸਨ ਖੁਸੀ ਕਿਆ ਵਸਤੂ ਹੈ ਉਤਰ ਭਗਤੀ ਉਸ ਬੇਮੁਨਤਹਾ ਕੀ ਜੋ ਕਰਨੀ ਏਹੀ ਖੁਸੀ ਹੈ ਕਿਉ ਜੋ ਭਗਤੀ ਕਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਦੁਖਤੇ ਛੁਟੀਦਾ ਹੈ ਦੁਖਾਂਤੇ ਛੁਟਨਾ ਹੀ ਖੁਸੀ ਕਹੀਤੀ ਹੈ ॥ ੬੪ ॥

ਮੂ: ਮਾਇਨੀਏ ਬੇਮੁਨਤਹਾ ਦਾਨੀ ਕਿ ਚੀਸਤ ॥

ਟੀਕਾ–ਜਬ ਜਗਯਾਸੂਨੇ ਭਗਤੀ ਸੇ ਮੋਖ ਸੁਨੀ ਤਬ ਸੁਨ ਕੈ ਮਗਨ ਹੋਗਿਆ ਐਸੇ ਮਗਨ ਹੋਏ ਕੋ ਦੇਖਕੈ ਭਾਈ ਜੀ ਆਪਹੀ ਪਰਸਨਕਹਤੇ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਅਰਥ ਬੇਮੁਨਤਹਾ ਦਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿਆ ਹੈ ? ਜਬ ਜਗਯਾਸੂ ਨਾ ਬੋਲਯਾ ਤਬ ॥

ਮੂ: ਆਂ ਕਿ ਓ ਨਿਯਾਇਦ ਬ ਕੈਦੇ ਮਰਗੁ ਜ਼ੀਸਤ ॥

ਟੀਕਾ–ਉਤਰ ਓਹੁ ਜੋ ਨਹੀ ਆਂਵਦਾ ਵਿਚ ਕੈਦ ਮਰਨੇ ਜੀਵਣ ਦੀ ਉਸ ਬੇਮੁਨਤਹਾ ਦੀ ਏਹ ਅਰਥ ਹੈ ॥ ੬੫ ॥ ਸਿਧਾਂਤ ॥

ਮੂ: ਦਰ ਸਰੇ ਹਰ ਮਰਦੋ ਜ਼ਨ ਸੌਦਾਇ ਓਸਤ ॥
ਦਰ ਦੋ ਆਲਮ ਸ਼ੋਰਸ਼ੇ ਗ਼ੌਗਾਇ ਓਸਤ ॥

ਟੀਕਾ– ਤਮਾਮ ਪੁਰਸਾਂ ਔ ਇਸਤ੍ਰੀਓ ਕੇ ਸਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਧਿਆਨ ਉਸਕਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਸਭ ਲੋਕਪਰਮੇ ਸਰ ਸੇਮੰਗ ਰਹੇ ਹੈ ਕੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਧਨ ਕੋਈ ਪਰਭੂਤਾ ਕੋਈ ਮੋਖ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹੈਨ ॥੧॥ ਅੰਦਰ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਸਰਾਬਾ ਅਰੁ ਡੰਡ ਰੋਲਾ ਉਸਕਾ ਹੈ । ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਸਤਿਆਕਰ ਸਭੀ ਬੋਲ ਚਾਲ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਅਰ ਸਭ ਬਿਹਾਰ ਰਹੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਭੀ ਘਟ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਬਿਨ ਕੋ ਬੋਲੇ ਰੇ॥੨ ॥੬੬॥ ਪ੍ਰਸਨ ਐਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਮੰਜਲੇ ਓ ਬਰ ਜ਼ਬਾਨੇ ਔਲੀਆ ਸਤ ॥
ਰੋਜ਼ ਸ਼ਬ ਕੰਦਰ ਦਿਲ ਸ਼ ਯਾਦ ਖੁਦਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਟਿਕਾਣਾ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਰ ਰਸਨਾ ਸੰਤਾ ਕੀ ਕੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਜਗਤ ਤੇ ਜੁਦਾ ਸੰਤਾ ਕੀ ਰਸਨਾ ਪਰ ਕੈਸੇ ਟਿਕਾਨਾ ਮਾਨੈ ॥ ਉਤਰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਜੋ ਅੰਦਰ ਦਿਲਦੇ ਓਹੁ ਸੰਤ ਸੁਆਸ ੨ ਯਾਦਗੀਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਇਸਤੇ ਟਿਕਾਣਾ ਜਾਨ ॥ ੨ ॥ ੬੭ ॥ ਪੁਨਾ ॥

ਮੂ: ਚਸ਼ਮ ਓ ਬਰ ਗੈਰ ਹਰਗਿਜ਼ ਵਾ ਨ ਸ਼ੁਦ ॥
ਕਤਰਏ ਓ ਜੁਜ਼ ਸੂਏ ਦਰਿਯਾ ਨ ਸ਼ੁਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਨੇਤ੍ਰ ਉਨਕੇ ਬਿਨਾ ਭਜਨ ਔ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਉਪ੍ਰ ਦਾਚਿਤ ਖੁਲਦੇ ਨਹੀ ਹੈਂ । ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਯਾਨ ਭੀ ਕਢਦੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਰਿਦਾ ਉਨਾ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਬਿਨਾ ਤਰਫ ਦਰਿਆਇ ਕੀ ਨਹੀ ਹੋਤਾ । ਭਾਵ ਸੰਤਾ ਕਾ ਰਿਦਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਤਰਫ ਨਹੀ ਜਾਂਦਾ ਇਸਤੇ ॥ ੨ ॥ ੬੮ ॥

ਮੂ: ਬੰਦਏ ਓ ਸਾਹਿਬੇ ਹਰ ਦੋ ਸਰਾਂ ॥
ਕੌਨ ਬੀਨਦ ਗੈਰ ਕਸੇ ਕਿਬਰੀਆਂ ॥

ਓਹ ਬੰਦੇ ਸਾਹਿਬ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ ਉਨਾਂ ਕਾ ਹੁਕਮ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮੋੜ ਸਕਦਾ ॥ ੧ ॥ ਕਿਉਂ ਜੋ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਬਿਨਾ ਸਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਹੋਰ ਦਾ ਸਰੂਪ ॥ ਸਾਖੀ ਤ੍ਰਿਲਕੇ ਭਗਤ ਕੀ ॥ ੨ ॥ ਐਸੇ ਨੇਸਟਾ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਅਗੇ ਜਗਯਾਸੂਆਂ ਕੋ ਜੈਸੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ॥ ॥ ੨ ॥ ੬੯ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੂ: ਈਂ ਜਹਾਨੋ ਆਂ ਜਹਾਂ ਫ਼ਾਨੀ ਬਵੱਦ ॥

ਗ਼ੈਰ ਯਾਦਸ਼ ਜੁਮਲਹ ਨਾਦਾਨੀ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਏਹ ਲੋਕ ਅਰੁ ਓਹੁ ਲੋਕ ਨਾਸਰੂਪ ਹੈ। ਭਾਵ ਨੋ ਲੋਕ ਲੋਕਾਂ ਕੋ ਨਾਸ ਰੂਪ ਜਾਣ ਜਬ ਦੋਨੋ ਨਾਸਰੂਪ ਹੈਂ ਤਬ ਫੇਰ ਲੋਕਕ ਸੁਖ ਔ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਨਾ ਕਰੀਏ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਸੁਖ ਔ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਅਛੇ ੨ ਸਿਆਣੇ ਚਾਹ ਰਹੇ ਹੈ ਤਿਸਕਰ ਅਨੇਕ ਕਰਮੋ ਮੇ ਲਗਤੇ ਹੈ ਉਤਰ ਬਿਨਾ ਭਗਤੀ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੀ ਕੇ ਤਮਾਮ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਮੂਰਖ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਦੇ ਸੁਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਾਂ ਮੈ ਲਗਕੇ ਜਿਨਾ ਨੇ ਭਗਤੀ ਭੁਲਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਓਹੁ ਮੂਰਖ ਕਹੀਤੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੭੦ ॥

ਮੂ: ਯਾਦ ਕੁਨ ਹਾਂ ਤਾ ਤੂਨੀ ਯਾਦ ਕੁਨ ॥

ਖ਼ਾਨਹ ਰਾ ਅਜ਼ ਯਾਦ ਹਕ ਆਬਾਦ ਕੁਨ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਜਬ ਤੁਕ ਭਗਤੀ ਕਰ ਸਕੇ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਹੋਕਰ ਤਬ ਤਕ ਭਗਤੀ ਕਰੁ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸ਼ਰੀਰ ਰੂਪੀ ਘਰ ਕੋ ਭਾਈ ਸਚੇ ਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਵਸਾਵਣਾ ਕਰੁ ॥ ੨ ॥ ੭੧ ॥

ਮੂ: ਈਂ ਦਿਲੇ ਤੋ ਖ਼ਾਨਏ ਹਕ ਬੂਦਹ ਅਸਤ ।

ਟੀਕਾ—ਇਸ ਕਾਰਨ ਵਸੋਂ ਕਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਿਲ ਤੇਰਾ ਜੋ ਹੈ ਏਹ ਘਰ ਸਚੇ ਦਾ ਬਣਿਆਂ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਚੇ ਨੇ ਬਨਾਯਾ ਹੈ ਅਰੁ ਸਚਾ ਇਸ ਮੈਂ ਵਸਦਾ ਹੈ ॥

ਮੂ: ਮਨ ਚਿ ਗੋਇਮ ਹਕ ਚੁਨੀ ਫ਼ਰਮੂਦਹ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਕੇਵਲ ਇਕ ਮੈਨੇ ਕਿਆ ਕਹਿਆ ਹੈ ਸਚੇ ਨੇ ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਕਹਯਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਭਿ ਘਟਿ ਮੇਰੇ ਹਉ ਸਭਨਾ ਅੰਦਰਿ ॥ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ੨ ॥ ੭੨ ॥

ਮੂ: ਸਾਹਿਬਾ ਤੋ ਹਮ ਨਸ਼ੀਨੋ ਹਮ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥

ਤੋ ਬਸੂਏ ਨਾਕਸੇ ਹਰ ਕਸ ਦਵਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਦੇਖ ਐਸਾ ਸਮ੍ਰਥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਥ ਤੇਰੇ ਬੈਠੀ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਸੋ ਅਰੁ ਭੀ ਰਸਨਾ ਸੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਾਥ ਤੇਰੇ। ਭਾਵ ਸਭ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਅਰੁ ਫੇਰ ਤੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਖਾਲੀ ਝੂਠੇ ਕੀ ਤਰਫ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕੋ ਛਡਕੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਸੇ ਮੰਗਤਾ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਕੋ ਖੋਜਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਛਡਕੇ ਮੰਗਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਜਾਹੀਂ। ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਕੀ ॥

ਮੂ: ਵਾਇ ਤੋ ਬਰ ਜਾਨ ਤੋ ਅਹਿਵਾਲ ਤੋ ॥
ਵਾਇ ਬਰ ਈ ਗਫਲਤ ਅਫਆਲ ਤੋ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਤੇਰੇ ਬੋਲਨੇ ਉਪ੍ਰ ਅਰੁ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਉਪਰ ਅਰੁ ਅਫਸਸ ਹੈ ਤੇਰਿਆ ਕਰਤਬਾਂ ਉਪਰ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਮਾਦਤਾਂ ਉਪਰ ਅਰੁ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਤੇਰੇ ਬਦਫੈਲਾਂ ਕੁਸੰਗਤ ਉਪਰ। ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕੈ ਹੋਰ ਤਰਫ ਲਗਨੇ ਸੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕਸਟ ਹੋਗਾ ॥ ੨ ॥ ੭੪ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਤਰਫ ਲਗਨੇ ਕੀ ਰੀਤੀ ਕਹੀਏ ਅਰੁ ਜੋ ਤਤ੍ਰਪਰ ਹੂਆ ੨ ਹੈ ਉਸਕਾ ਲਖਨ ਕੈਸੇ ਜਾਣੀਏ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਕਹੋ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਹਰਕਸੇ ਕੋ ਤਾਲਬੇ ਦੀਦਾਰ ਸ਼ੁਦ ॥
ਪੇਸ਼ ਚਸ਼ਮਸ਼ ਜੁਮਲਹ ਨਕਸ਼ ਯਾਰ ਸ਼ੁਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਕੋਈ ਇਛਿਆਵਾਨ ਸਰੂਪ ਕਾ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਦੇਖਾ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ ॥੧॥ ਉਸ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਅਗੇ ਤਮਾਮ ਸੰਸਾਰ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਕਾ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਭ ਗੋਬਿੰਦ ਹੈ ੨ ਗੋਬਿੰਦ ਬਿਨ ਨਹੀ ਕੋਈ। ਸਾਖੀ ਫਰਯਾਦ ਕੇ ਸੀਰੀਦਾਰ ਫਲੂਦੇ ਕਾ ਸਬਦ ਸੀਰੀ ਸਮ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤਾ ਥਾ ਹੋਰ ਮਜਨੂੰ ਕੋ ਸਭ ਤਰਫ ਲੈਲੀ ਕੇ ਘਰ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਤੇ ਥੇ। ਭਾਵ ਐਸੇ ਜਾਣਤਾ ਹੈ ਔ ਦੇਖਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਪਕ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਹੋਣੇ ਤੇ ਜੈਸੇ ਮੀਰ ਦੈਂਤ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਰਾਮਚੰਦ ਧਨਖਬਾਨ ਲੀਆ ਹੂਆ ਭੈ ਰੂਪ ਚਿੰਤਨ ਸੇ ਦੇਖਤਾ ਸੀ ਐਸੇ ਚਿੰਤਨ ਕੀ ਬਹੁਲਤਾ ਸੇ ਨਿਗਾ ਆਵਤਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੭੫ ॥

ਮੂ: ਦਰਮਿਆਨੇ ਨਕਸ਼ ਨਕਾਸ਼ ਅਸਤ ਬਸ ॥
ਈਂ ਸੁਖਨ ਰਾ ਦਰ ਨਿਜ਼ਾਬਦ ਬੁਲ ਹਵਸ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ—ਬੀਚ ਸ੍ਰੀਰਰੂਪੀ ਪੁਤਲੀਆਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀਰਾਂ ਦੇ ਬਨਾਨੇ ਵਾਲਾ ਹਰੀ ਬਸਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਬਜਾਪਕ ਹੈ ਐਸੇ ਨਿਸਚਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਪ੍ਰਪਕ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ॥ ੧ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਂਮੈ ਜੋ ਬਜਾਪਕਰੂਪ ਕਹਣਾ ਹੈ ਇਸ ਬਚਨ ਕੇ ਤਾਂਈ ਅੰਦਰ ਦਿਲਦੇ ਨਹੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਮਾਲਕ ਇਛਿਆ ਦਾ। ਭਾਵ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਇਛਿਆ ਵਾਲਾ ਪੁਰਸ ਇਸ ਭੇਦ ਨੂੰ ਨਹੀ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵੈ ਓਹੁ ਜਾਨ ਸਕਦਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੭੬ ॥

ਮੂ: ਗਰ ਤੂ ਮੇਖਾਨੀ ਜਿ ਇਸ਼ਕੇ ਹਕ ਸਬਕ ।

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਜਾਣਿਆਂ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੇਮ ਸੇ ਸਚ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਸਚ ਦਾ ਓਹ ਕੇਹੜਾ ਪਾਠ ਹੈ ਜਿਸ ਕੇ ਪੜਨੇ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਯਾਦ ਹਕ ਕੁਨ ਯਾਦ ਹਕ ਕੁਨ ਯਾਦ ਹਕ ॥

ਟੀਕਾ—ਯਾਦਗੀਰੀ ਸਚੇ ਦੀ ਕਰੁ ੩ ਤਿਨਕਾਲ। ਭਾਵ ਜਬ ਯਾਦਗੀਰੀ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਜਾਣ ਲਏਗਾ ੨ ॥ ੭੭ ॥ ਐਸੇ ਸੁਨਕੈ ਜਗਜਾਸੂ ਮਗਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਸੇ ਫੇਰ ਜਗਜਾਸੂਆਂ ਕੋ ਬੁਲਾਨੇ ਵਾਸ ਆਪ ਹੀ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ॥

ਮੂ: ਏ ਬਿਰਾਦਰ ਯਾਦਿ ਹਕ ਦਾਨੀ ਕਿ ਚੀਸਤ
ਅੰਦਰੂਨੇ ਜੁਮਲਹ ਦਿਲਹਾ ਜਾਇ ਕੀਸਤ ।

ਟੀਕਾ—ਐ ਭਾਈ ਯਾਦਗੀਰੀ ਸਚੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿਆ ਚੀਜ ਹੈ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਅੰਦਰ ਤਮਾਮ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਜਗਾ ਕਿਸ ਕੀ ਹੈ ਆਪ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ॥ ੨ ॥ ੭੮ ॥ ਮਗਨ ਹੋਏ ੨ ਜਗਜਾਸੂ ਨੇ ਉਤਰ ਜਬ ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਬ ਫੇਰ ਆਪ ਹੀ ਉਨ ਪ੍ਰਸਨੋ ਕਾ ਉਤਰ ਕਹਤੇ ਭਏ ॥

ਮੂ: ਕੁੰ ਦਰੂਨੇ ਜੁਮਲਹ ਦਿਲ ਹਾ ਜਾਇ ਓਸਤ ॥
ਖਾਨਏ ਦਿਲ ਮੰਜ਼ਲੋ ਮਾਵਾਇ ਓਸਤ ।

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਐਸੇ ਜਾਨ ਜੋ ਅੰਦਰ ਤਮਗਰ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਜਾਗਾ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਦਿਲਰੂਪੀ ਘਰ ਦਾ ਥਾਂ ਅਰੁ ਦੇਸ ਉਸੀ ਕਾ

ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੈ ਸਭੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੭੯ ॥ ਇਸੀ ਕੀ ਅਨਵਾਦ ਅਰੁ ਸਿਖਿਆ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥

ਮੂ: ਚੂੰ ਬਿਦਾਂਨਿਸਤੀ ਕਿ ਦਰ ਦਿਲਹਾ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਪਸ ਤੁ ਰਾ ਆਦਾਬ ਹਰ ਦਿਲ ਮੁਦਿਆਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਜਬ ਐਸੇ ਜਾਣ ਲਿਆ ਹੈ ਤੈਂ ਜੋ ਅੰਦਰ ਤਮਾਮ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਤਬ ਫੇਰ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਅਦਬ ਕਰਨਾ ਤਮਾਮ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੮੦ ॥ ਅਬ ਅਗੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਸਨ ਦਾ ਉਤ੍ਰ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥

ਮੂ: ਯਾਦਿ ਹਕ ਈਂ ਨਸਤ ਦੀਗਰ ਯਾਦ ਨੇਸਤ ॥
ਹਰਕਿ ਰਾ ਈਂ ਗਮ ਨ ਬਾਸ਼ਦ ਸ਼ਾਦ ਨੇਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਯਾਦਗੀਰੀ ਕਰਨੀ ਸਚੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਏਹੀ ਹੈ ਜੋ ਦੂਸਰੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਆਦੀ ਕੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਨਾਂ ਕਰਨੀ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ਇਸ ਬਾਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਕੋ ਕਭੀ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਪਰਾਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ । ਭਾਵ ਜਿਸਕੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਕਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੋਗਾ ਸੋ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਨਾਸ ਰੂਪ ਹੈ ਤੇ ਤਿਨਾਂ ਕੀ ਬਭੂਤੀ ਭੀ ਨਾਸ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਨਾਸ ਰੂਪ ਪਦਾਰਥ ਸੇ ਸਦਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤਾ ਸਦਾ ਕਾ ਆਨੰਦ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇ ਹੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਨਾਸ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੈ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਤਾ ਕੋ ਭੀ ਨਾਸ ਤੇ ਰਹਿਤ ਕਰ ਦੇਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸਰਬ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕਰ ਇਕ ਹਰੀ ਮੈ ਤਤਪਰ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਏ । ਪਰਜ਼ਾਨ ॥ ੨ ॥ ੮੧ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਭਗਤੀ ਆਦੀ ਸਾਧਨ ਸਭੀ ਜਗਿਆਸਾਕਾਲ ਮੇ ਕਰਨੇ ਤੋ ਜਰੂਰ ੨ ਚਾਹੀਦੇ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜਬ ਗਿਆਨ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਹੋਜਾਵੇ ਤਬ ਫੇਰ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕਿਆ ਲਾਭ ਹੈ ਬਿਅਰਥ ਹੈ ਕਰਨਾ ।

ਮੂ: ਜ਼ਿੰਦਗੀਏ ਆਰਫ਼ਾਂ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਅਜ਼ ਖੁਦਾ ਦੂਰਸਤ ਹਰਕਸ ਖੁਦ ਨੁਮਾਸਤ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਭਗਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਜੋ ਹੈ ਏਹੀ ਗਯਾਨਵਾਨੋਂ ਕੋ ਜੀਵਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਫੁਰਦਾ ਅਰ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਪੁਰਸ਼ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਹੰਕਾਰ ਦੁਖਾਂ ਕਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਭੀ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਿਆਗਤੇ ਨਹੀਂ ॥੧॥ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਭਗਤੀ ਕੋ ਤਿਆਗਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋ ਬਡਾ ਕਰ ਦਿਖਾਂਵਦਾ ਹੈ ਕੇ ਮੈ ਹੀ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਹਾਂ ਓਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਦੂਰ ਹੈ। ਭਾਵ ਕਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਨਹੀਂ ਪਾਂਵਦਾ ਓਹੁ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਨਮਾਂ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ॥੨॥੮੨॥ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਕੋ ਪਾਕਰ ਹੰਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਿਸ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ

ਮੂ: ਚੀਸਤ ਗੋਯਾ ਮੁਸ਼ਤ ਖਾਕੇ ਬੇਸ਼ ਨੇਸਤ ॥
ਆਂ ਹਮ ਅੰਦਰ ਇਖ਼ਤੀਆਰੇ ਖੇਸ਼ ਨੇਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—(ਗੋਯਾ) ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ਦੇਖ ਏਹ ਸਰੀਰ ਕਿਆ ਚੀਜ ਹੈ ਮੁਠੀ ਮਿਟੀ ਕੀ ਹੈ ਪਰ ਮਿਟੀ ਭੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਤਤੋਂ ਕਾ ਬਿਕਾਰ ਹੈ ਸਰੀਰ ਅਰ ਖਰਾਬ ਹੋਣੇ ਵਾਲਾ ਹੈ।੧। ਫਿਰ ਓਹ ਸਰੀਰ ਭੀ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰ ਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਸਭ ਤਰਾਂ ਸੇ ਪਰਾਧੀਨ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਨਿਰ ਅਭਿਮਾਨ ਹੋਕਰ ਭਗਤੀ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪਰਾਪਤੀ ਹੋਣੇ ਸੇ ਜਨਮਾਂ ਤੇ ਛੁਟ ਜਾਵੇ।੨।੮੩। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪਰਾਪਤੀ ਕਹੀ ਹੈ ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਗਯਾਨਵਾਨਾਂ ਕੀ ਕੌਨ ਮਹੁਤਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰੁ ਉਨਾਂ ਕਾ ਮਰਾਤਬਾ ਕਿਆ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਉਤਰੁ॥

ਮੂ: ਹਕ ਕਿ ਹਫਤਾਦੋ ਦੁ ਮਿਲਤਹ ਆਫਰੀਦ ॥
ਫਿਰਕਹੇ ਨਾਜ਼ੀ ਅਜ਼ੀਂਹਾਂ ਬਰ ਗੁਜ਼ੀਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਸਚੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਜੋ ਸਤਰ ਦੋ ਬਹੱਤਰ ਪੰਥ ਬਨਾਏ ਹੈਂ) ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹੈਂ।੧।ਤਾਂਤੇ ਇਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਸੇ ਉਪਰ ਪੰਥ ਗਯਾਨਵਾਨ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਗੁਜਰਿਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਸਭਨਾਂ ਕਾ ਸਰੋਮਣੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।੨।੮੪। ਪ੍ਰੋਦਜਾ ਵਾਸਤੇ ਫੇਰ ਕਹਤੇ ਹੈ।

ਮੂ: ਫਿਰਕਹੇ ਨਾਜ਼ੀ ਬਿਦਾਂ ਬੇਇਸਤਬਾਹ ॥
ਹਸਤ ਹਫਤਾਦੋ ਦੁ ਮਿਲਤਹ ਰਾ ਪਨਾਹ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ—(ਬੇਇਸਤ਼ਬਾਹ) ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਜਾਣ ਜੋ ਪੰਥ ਗਜ਼ਨਵਾਨ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਹੈ ।੧। ਓਹ ਬਹਤ੍ਰ ਪੰਥਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਜਬ ਭੀੜਾ ਆਬਨਤੀ ਹੈ ਤਬ ਓਹ ਸਕਤੀ ਦਿਖਾ ਕਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜਿਸ ਕਰ ਫੇਰ ਭੀੜਾਂ ਦੂਰ ਹੋਕਰ ਲੋਕ ਮਾਨਣੇ ਲਗ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ।੨।੮੫। ਹੋਰ ਮਹੱਤਤਾ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ।

ਮੂ: ਮਰਦਮਾਨਸ ਹਰ ਯਕੇ ਪਾਕੀਜ਼ਹ ਤਰ ॥
ਖ਼ੂਬ ਰੋ ਓ ਖ਼ੂਬ ਖ਼ੋ ਓ ਖ਼ੁਸ ਸਿਯਰ ॥

ਟੀਕਾ—ਐਸੇ ਸੰਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਜੋ ਹੈਂ ਓਹ ਹਰ ਇਕ ਸੇ ਅਤੀ ਪਵਿਤਰ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋਨੇ ਤੇ ਚੰਗੀ ਸੁੰਦਰ ਛਬ ਹੈ ਉਨਾਂ ਕੀ ਅਰੁ ਚਾਲ ਹੈ ਉਨ ਕੀ ਅਰੁ ਚੰਗਾ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਉਨਾਂ ।।੨।੮੬॥

ਮੂ: ਪੇਸ਼ ਸ਼ਾਂ ਜੁਜ਼ ਯਾਦ ਹਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨੇਸਤ ॥
ਗ਼ੈਰ ਹਰਫ਼ ਬੰਦਗੀ ਦਸਤੂਰ ਨੇਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਅਗੇ ਉਨਾਂ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਭਗਤੀ ਸਚੇ ਕਾ ਸੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਧਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਬਿਨਾ ਅਖਰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਰੀਤੀ ਰੈਨਾਂ ਦੀ ਨਹੀ) ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਤੇ ਪੜਨੀ ਤੇ ਸੁਨਨੀ ਤੇ ਭਗਤੀ ਸੁਨਾਵਣੀ ਕਰਤੇ ਹੈ ਹੋਰ ਕਰਮ ਚਾਹੁਦੇ ਹੀ ਨਹੀ ।੨।੮੭॥

ਮੂ: ਮੇਹਿਕਦ ਅਜ਼ ਹਰਫ਼ ਸ਼ਾਂ ਕੰਦੋ ਨਬਾਤ ॥
ਬਾਰਦ ਅਜ਼ ਹਰਿ ਮੂਇ ਸ਼ਾਂ ਆਬੇ ਹਯਾਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਇਸੀ ਤੇ ਚੋਵਤਾ ਹੈ ਉਨਾਕੇ ਬਚਨੋ ਸੇ ਰੋਆ ਮਿਸ੍ਰੀ ਕਾ । ਭਾਵ ਉਨਾਕੇ ਬਚਨਾਂ ਸੇ ਭਗਤੀ ਕਾਹੀ ਕਥਨ ਉਪਜਤਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਉਨਾ ਕੇ ਤਮਾਮ ਰੋਮਾਂ ਸੇ ਬਰਸਤਾ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ । ਭਾਵ ਸੁਆਸ ੨ ਸੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਚਾਰਨ ਹੋਤਾ ਹੈ॥੨॥੮੮॥

ਮੂ: ਫ਼ਾਰਗ ਅੰਦ ਅਜ਼ ਬੁਗਜ਼ ਕੀਨਹ ਵ ਜ ਹਸਦ ॥

ਬਰ ਨਮੇਆਇੰਦ ਜ਼ਿ ਏਸਾਂ ਫੈਲ ਬਦ ॥

ਟੀਕਾ–ਇਸੀ ਤੇ ਓਹ ਸੰਤ ਨਿਆਰੇ ਹੈਂ ਗੁਸੇ ਸੇ ਅਰੁ ਦੁਸਮਨੀ ਸੇ ਅਰੁ ਚੁਗਲੀ ਈਰਖਾ ਬਖੀਲੀ ਸੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀ ਆਂਵਦਾ ਉਨਾ ਸੇ ਕਰਮ ਬੁਰਾ । ਭਾਵ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਕਰਮ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਈਸਵਰ ਅਰੁ ਗੁਰਾ ਕੀ ਆਗਜਾ ਮੈ ਵਰਤ ਦੇ ਹਨ ॥ ੨ ॥ ੮੯ ॥

ਮੂੰ: ਹਰ ਕਸੇ ਰਾ ਇਜ਼ਤੋ ਹੁਰਮਤ ਕੁਨੰਦ ॥
ਮੁਫਲਸੇ ਰਾ ਸਾਹਿਬੇ ਦੌਲਤ ਕੁਨੰਦ ॥

ਟੀਕਾ–ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ਪਤ ਵਾਲਾ ਅਰੁ ਵਡਿਆਈ ਵਾਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਸਕਤੀ ਦੇ ਕਰ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਨਦਾਰਦਾਂ ਨਿਰਗੁਣਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪੀ ਦੌਲਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕਰਦੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੯੦ ॥

ਮੂੰ: ਮੁਰਦਹੇ ਰਾ ਆਬਹੈਂਵਾ ਮੇਦਿਹਦ ॥
ਹਰ ਦਿਲੇ ਪਯ ਮੁਰਦਹ ਰਾ ਜਾਂ ਮੇਦਿਹਦ ॥

ਟੀਕਾ–ਮਰਿਆ ਹੋਯਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਤੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ ਜੋ ਵਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਤਰਫ ਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਹੈ ਉਨਾ ਕੋ ਨਾਮ ਦੇ ਕਰ ਜਿੰਦਾ ਕਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ (ਹਰ) ਤਮਾਮ ਮੁਰਦੇ ਕੇ (ਪਯ) ਮਾਨਿੰਦ ਦਿਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇਤੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਪੁਰਸਾਂ ਕੋ ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਰੈਤ ਕਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਸਿਖਯਾ ਦੇ ਕਰ॥ ੨ ॥ ੯੧ ॥

ਮੂੰ: ਸਬਜ਼ ਮੇਸਾਜ਼ੰਦ ਚੋਬੇ ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਰਾ ॥
ਬੂਇ ਮੇ ਬਖ਼ਸ਼ੰਦ ਰੰਗ ਬੇ ਮੁਸ਼ਕ ਰਾ ॥

ਟੀਕਾ– ਹਰਾ ਕਰਦੇ ਦੇ ਹੈ ਸੁਕੀ ਹੋਈ ਲਕੜ ਕੋ । ਭਾਵ ਪਰਖਤ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਕੇ ਸਿਖ ਭਾਈ ਮਾਧੋ ਸੋਢੀ ਕੀ ਸਾਖੀ ਅਰੁ ਅੰਤ੍ਰੀਵ ਅੰਤਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਵਾਲਾ ਕਰ ਦੇਦੇ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਭਗਤੀ ਤੇ ਰੈਤ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਤਾਂਈ ਪਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਸੁਗੰਧੀ ਬਖਸ ਦੇਦੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੯੨ ॥

ਮੂੰ: ਜ਼ੁਮਲਹ ਅਸਰਾਫਿੰਦ ਦਰ ਜ਼ਾਤੋ ਸਫ਼ਾਤ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤਾਲਬੇ ਜ਼ਾਤੰਦ ਖੁਦ ਹਮ ਐਨ ਜ਼ਾਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਤਮਾਮ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸੰਤ ਸਰਾਫ ਹੈ ਸਰੂਪ ਅਰੁ ਸਿਫਤ ਪਰਖਨੇ ਦੇ ਵਾ ਤਮਾਮ ਤਰਾਂ ਸੇ ਸੰਤ ਸਰਾਫ ਹੈਂ ਅੰਦਰ ਸਰੂਪ ਅਰੁ ਸਿਫਤ ਪਰਖਨੇ ਦੇ। ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਦਸਦੇ ਹਨ। ਪੁਨਾ ਸਿਫਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਕਰਾਵਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਦੇਖਨੇ ਅਰੁ ਵਰਤਨੇ ਮੈ ਇਛਿਆਵਾਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ਦੇ ਹੋਂਦੇ ਹੈਂ ਆਪ ਭੀ ਥੋੜੇ ਵਾਸਤਵ ਤੇ ਜਿਉ ਤਿਉ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਸਰੂਪ ਹੀ ਹੈ ਸੰਤ ਓਹੁ ॥ ੨ ॥ ੯੩ ॥

ਮੂ: ਖੋਇ ਸ਼ਾਂ ਇਲਮੋ ਅਦਬ ਰਾ ਮਜ਼ਹਰ ਅਸਤ ॥
ਰੋਇ ਸ਼ਾਂ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਿ ਮਿਹਰੋ ਅਨਵਰ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਸੁਭਾਵ ਉਨਾਂ ਕਾ ਵਿਦਿਆ ਅਰੁ ਅਦਬ ਕਰਨੇ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਭੀ ਅਧਿਕ ਮੁਖ ਉਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਚੇਤਨ ਸੇ ॥ ੨ ॥ ੯੪ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਜਿਨਾ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਆਪਨੇ ਪੁਨਾ ੨ ਮਹੱਤਤਾ ਕਹੀ ਹੈ ਸੋ ਤਿਨਾਂ ਕਾ ਨਿਜਮ ਕਰ ਕੋਈ ਪੰਥ ਭੀ ਹੈ ਜੇ ਹੈ ਤਾ ਕਹੋ ਜਿਸਕਰ ਹਮ ਲੋਕ ਜਾਨ ਲੇਵੈਂ ਸੁਖੇਨ ਬਾਹਰਲੇ ਚਿੰਨ ਤੇਂ ਕਿਉ ਜੋ ਅੰਦਰਲੇ ਚਿੰਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਮਿਲਤੇ ਸ਼ਾਂ ਕੌਮਿ ਮਸਕੀਨਾਂ ਬਵੱਦ ॥
ਹਰ ਦੂਆਲਮ ਸਾਇਕੇ ਈਂਨਾ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ— ਪੰਥ ਉਨਾਂ ਕਾ ਕੁਲ ਪਦਤੀ ਗਰੀਬਾ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਦੇਖਨ ਮੈ ਗਰੀਬ ਰੈਹਤੇ ਹੈ ਸਭ ਤਰਾ ਸੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਨਹੀ ਜਨਾਵਤੇ ॥ ਪ੍ਰਮਾਨ ਛਪਤ ਸਾਧ ਜਿਹ ਨਾਮ ਅਧਾਰਾ। ਭਾਵ ਗੁਪਤ ਰੈਹਤੇ ਹੈਂ ॥ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਾਂ ਮੰਗਲ ॥ ੧ ॥ ਏਹ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਪਰੇਮੀ ਉਨਾਕੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਦਰਸਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁਤੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੯੫ ॥ ਪੁਨਾ

ਮੂ: ਕੌਮਿ ਮਸਕੀਂ ਕੌਮਿ ਮਰਦਾਨੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਈਂ ਹਮਹਿ ਫਾਨੀ ਓ ਆਂ ਦਾਇਮ ਬਕਾਸਤ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ– ਕੁਲ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਜੋ ਹੈ ਏਹੀ ਕੁਲ ਪਦਵੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੋ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਉਨਾ ਦੀ ਨਿਗਾਂ ਮੈ ਐਸਾ ਨਿਸਚਾ ਹੈ ਏ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਏਹ ਤਮਾਮ ਨਾਸ ਰੂਪ ਹੈ ਅਰੁ ਓਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹਮੇਸ ਬਾਕੀ ਰੈਹਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਏਹ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਏਹ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਨੇ ਤੇ ਤਮਾਮ ਸੰਸਾਰ ਨਾਸਰੂਪ ਹੈ ਅਰੁ ਓਹ ਸੰਤ ਨਿਰਅਭਿਮਾਨ ਹੋਨੇ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਤੇ ਰੈਹਤ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੯੬ ॥

ਮੂ: ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਖ਼ਾਕ ਰਾ ਅਕਸੀਰ ਕਰਦ ॥

ਲਫ਼ਜ਼ ਸ਼ਾਂ ਬਰ ਹਰ ਦਿਲੇ ਤਾਸੀਰ ਕਰਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਸੰਗਤਿ ਉਨਾਂ ਕੀ ਮਿਟੀ ਕੇ ਤਾਂਈ ਪਾਰਸ ਕੀਆ ਅਰ ਕਰਤੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਤੁਛ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਅਮੋਲਕ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਕੀਆ ਹੈ ਅਰੁ ਅਬ ਕਰਤੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਬਾਨੀ ਉਨਕੀ ਊਪਰ ਤਮਾਮ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਕਰਤੀ ਹੈ ਭਾਵ ਜੋ ਸੁਨਤਾ ਹੈ ਓਹੁ ਕੁਕਰਮਾਂ ਤੇ ਹਟਕੈ ਸ਼ੁਭ ਪਾਸੇ ਲਗ ਜਾਤਾ ਹੈ। ੨ ॥ ੯੭ ॥

ਮੂ: ਹਰਕਿ ਬਾ ਏਸਾਂ ਨਸ਼ੀਨਦ ਯਕ ਦਮੇ ॥

ਰੋਜ਼ ਫ਼ਰਦਾ ਰਾ ਕਜਾ ਦਾਰਦ ਗਮੇ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਐ ਪਿਆਰੇ ਸਾਥ ਉਨਾ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਬੈਠਾ ਇਕ ਦਮ ਭਰ ਭੀ। ਭਾਵੇਂ ਥੋੜਾ ਕਾਲ ਭੀ ਜਿਸਨੇ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ॥ ੧ ਓਹ ਕਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਕਬ ਗਮ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਭ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਅਬ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਫੇਰ ਏਹ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀ ਰੈਂਦੀ ਜੋ ਆਜ ਤੋ ਹਮਕੋ ਅਮਕੇ ਨੇ ਖ ਪਾਨ ਦੀਆ ਹੈ ਅਰੁ ਕਲਕੋ ਕੌਨ ਦੇਵੈਗਾ ॥ ੨ ॥ ੯੮ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਤੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਾਦੀਆ ਸੰਗਤ ਕਰਨੇ ਸੇ ਅਰੁ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਬਚਨਾਂ ਮੇ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਨੀ ਸਭ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪਰੰਤੂ ਕਈ ਕ ਕੈਤੇ ਹੈਂ ਕੇ ਜੋ ਕੁਛ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਾਰਥ ਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥

ਮੂ: ਆਂ ਚਿਹਲ ਸੁਦ ਸਾਲਹੇ ਉਮਰੇ ਨਿਯਾਫ਼ਤ ॥

ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਹਮ ਚੁ ਖ਼ੁਰਸ਼ੈਦ ਸ ਬਿਤਾਫ਼ਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਇਨਾ ਜੀਵਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤੇ ਤੇ ਬਿਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜੋ ਕਈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਪ ਤਪਾਦੋ ਉਪਾਉ ਕੀਤੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ੈਂਕੜੇ ਸ਼ਾਲ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾ ਪਾਯਾ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੋ ॥ ੧ ॥ ਅਰੁ ਸੰਗਤਿ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਜਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਨਿਸਚੇ ਸੇ ਮਾਨਿੰਦ ਸੂਰਜ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਕੀਆ। ਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲਾ ਕੀਆ ਹੈ ॥ ੨ ॥੯੯॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਬ ਆਪਣੇ ਚਿਤ ਦਾ ਨਿਸਚਾ ਕਹਾਏ ਜੀ ਆਪ ਕੀ ਕੈਸੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਸੁਨਕੇ ਹਮ ਭੀ ਵੈਸੇ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਏ ਦ੍ਰਿੜ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਮਾਂ ਕਿ ਅਜ਼ ਇਹਸ਼ਾਨ ਸ਼ਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਹ ਏਮ ॥
ਬੰਦਏ ਇਹਸ਼ਾਨ ਸ਼ਾਂ ਬਾਂਦਹ ਏਮ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਉਨਕੇ ਸੇ ਲਜਿਆਂਮਾਨ ਭਾਵ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਾ ਬਦਲਾ ਕੁਛ ਨਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਮ ਕੈਸੇ ਓਹ ਸ ਲੋਕ ਮੈਂ ਭੀ ਅੰਦਰਲੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸਤਰੂਆਂ ਸੇ ਛੁਡਾਵਤੇ ਹੈ ਅਰ ਪ੍ਰਲੋਕ ਮੇਂ ਜਮੋ ਕੀ ਤਾੜਨਾ ਸੇ ਛੁਡਾਤੇ ਹੈਂ ਐਸੇ ॥ ੧ ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੁਨੀਏ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਜੋ ਸੰਤ ਹੈ ਉਨਾਂ ਕਾ ਮੈ ਦਾਸ ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਤੋ ਏਹ ਵਚਾ ਹੈ। ੨। ੧੦੦।

ਮੂ: ਸਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਮਚੁ ਮਨ ਕੁਰਬਾਨਿ ਸ਼ਾਂ ॥
ਹਰਚਿ ਗੋਇਮ ਕਮ ਸਵੱਦ ਦਰਸ਼ਾਨਿ ਸ਼ਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਏਕ ਹਮਾਰੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ। ਸੈਂਕੜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਮਾਰੇ ਮਾਨਿੰਦ ਨਿਸਚੇ ਸੇ ਵਾਰਨੇ ੨ ਉਨ ਕੇ ਉਪਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਵਾਰਨੇ ਮੈ ਦੇਇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਤੋ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੀਖੇ ਉਨਕੇ ਉਪਰੋਂ ਵਾਰ ੨ ਸੁਟੀਦੇ ਹੈਂ ਕਿਸਤੇ ਜੋ ਸੰਤ ਸਬ ਬਾਤੋ ਸੇ ਸਪੰਨ ਹੈ ਅਰੁ ਹਮ ਤੁਛ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੀਖੇ ਉਨਾਂ ਉਪਰੋ ਬਲਿਹਾਰ ੨ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਹਮ ਤੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਜਾਨਕੇ ਉਸਕਾ ਭਜਨ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ਅਰੁ ਓਹੁ ਸੰਤ ਹਰੀ ਕੇ ਉਪਕਾਰਾਂ ਕੋ ਜਾਨ ਕਰ ਲਗ ਰਹੇ ਹੈਂ। ੧। ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਕੁਛ ਉਪਮਾ ਕਰਾਂ ਮੈ ਓਹੁ ਘਟ ਹੀ ਹੈ ਅੰਦਰ ਵਡਿਆਈ ਉਨਕੀ ਕੇ। ੨। ੧੦੧। ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਕੈਣਾ ਘਟ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਤੇ ਉਤ੍ਰ।

ਸ਼ਾਂਨ ਸ਼ਾਂ ਬੇਰੂੰ ਬਵੱਦ ਅਜ਼ ਗੁਫਤ ਗੂੰ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਮਏ ਸਾਂ ਪਾਕ ਹਸ[illegible] ਅਜ਼ ਸੁਸਤ ਸੂੰ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੈ ਭਾਈ ਵਡਿਆਈ ਉਨਕੀ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਹਨੇ ਕਹਾਵਨੇ ਸੇ ਕਹੀ ਨਹੀ ਜਾਤੀ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀਰ ਉਨਕਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਧੋਣੇ ਧਵਾਵਣੇ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਾਧ ਭਲੇ ਅਜ਼ੁਨਾਤਿਆਂ ॥ ੨ ॥ ੧੦੨ ॥ ਪੁਨਾ ਜਗਜਾਸੂਆ ਕੋ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈ:

ਮੂ: ਦਾਂ ਯਕੀਂ ਤਾ ਚੰਦ ਈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਬਵੱਦ ॥

ਆਖ਼ਰ ਸੁ ਕਾਰੇ ਤੂ ਬਾ ਮੌਲਾ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ— ਏਹ ਦੁਨੀਆਂ ਕਬ ਤੋੜੀ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਜਾਣ । ਭਾਵ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਜਿਸ ਦੁਨੀਆਂ ਮੈ ਤੂੰ ਪਰੀਤਿ ਕਰ ਰਹਿਆ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਜਾਣ ਏਹ ਨਾ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਇਸਕੀ ਪਰੀਤਿ ਤਜਾਗ ਕੈ ਅਸਥਿਰ ਰੂਪ ਹਰੀ ਕੀ ਤਰਫਲ ਕ੍ਰਿਸ ਕਾਰਨ ਜੋ ॥ ੧ ॥ ਓੜਕ ਨੂੰ ਤੁਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬਜਾਂਧੇਕ ਮਾਥੇ ਤੇਰਾ ਹੈ । ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੀ ਤੇਰਾ ਨਿਆਉ ਹੋਨਾ ਹੈ ਇਸਤੇ ॥ ੨ ॥ ੧੦੩ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਪੀਛੇ ਤੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੋ ਭੁਲ ਕਰ ਮਾਯਾ ਮੈ ਲਗਨੇ ਸੇ ਅਵ[illegible] ਬੀਤ ਗ[illegible] ਹੈ ਅਬ ਕੈਸੇ ਲਗਨਾ ਹਵੈ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਤਰਫ ਜੋ ਮੈ ਰੋਟੀ ਪਿਛੇ ਕਰਦੇ ਹੋਵੈ ਤਾ ਉਸੀ ਮੈ ਹੀ ਲਗਨਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਫੇਰ ਭੀ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਪਸ ਜ਼ਿ ਅਵਲ਼ ਕੁਨ ਹਦੀਸੇ ਸਾਹਿ ਰਾ ॥

ਪੈਰਵੀ ਕੁਨ ਹਾਦੀਏ ਈਂ ਰਾਹਿ ਰਾ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਅਵਸਥਾ ਬੀਤ ਗਈ ਸੋ ਬੀਤ ਗਈ ਅਬ ਫੇਰ ਮੁੜ ਸੇ ਕਰਨੇ ਲਗ ਜਾ ਹਰੀ ਦੀ ਭਗਤੀ ਤਾਈ) ਸਾਖੀ ਲਹਿਤਾਂ ਗਿਨਣ ਵਾਲੇ ਕੀ ਸਮ । ੧ । ਪ੍ਰਸਨ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਕਾ ਰਸਤਾ ਕਹਾਂ ਸੇ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ । ਉਤਰ ਢੂਢਣਾ ਕਰ ਦਿਖਾਲਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਹੈਂ ਇਸ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਰਸਤੇ ਕੇ ਤਾਂਈ) ਭਾਵ ਸਤਿ ਗੁਰਾਂ ਦੁਆਰੇ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਜਬ ਮਿਲ ਕਰ ਭਗਤੀ ਕਰੈਗਾ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅਨਸਾਰ ॥ ੨ ॥ ੧੦੪ ॥

ਮੂ: ਤਾ ਤੁ ਹਮ ਯਾਬੀ ਮੁਰਾਦੇ ਕਿਬਰੀਆ ॥

ਲਜ਼ਤੇ ਯਾਬੀ ਜ਼ਿ ਸ਼ੌਕੇ ਕਿਬਰੀਆ ॥

ਟੀਕਾ– ਤਾਂਤੂ ਭੀ ਪਾਵੇਗਾ ਫਲ ਉਮਤ ਦਾ ਹਰੀ ਰੂਪੀ। ਭਾਵ ਹਰੀ ਕੀ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਕਾਰਤਾ ਪਾਵੇਗਾ।੧। ਫੇਰ ਅਗੇ ਜਿਉ ੨ ਭਗਤੀ ਮੈ ਪਰੇਮ ਕਰੇਗਾ ਤਿਉ ੨ ਪਰੇਮ ਸੇ ਹਰੀ ਕਾ ਆਨੰਦ ਪਾਵੇਗਾ ॥੨॥੧੦੫॥ ਸਿਧਾਂਤ।

ਮੂੰ: ਜਾਹਲ ਇੰਜਾਂ ਸਾਹਿਬੇ ਦਿਲ ਮੇਸਵੱਦ ॥
ਗਰ ਕਿ ਦਰੀਯਾਓ ਬ ਸਾਹਲ ਮੇਸਵੱਦ ॥

ਟੀਕ– ਇਸ ਭਗਤੀ ਕੇ ਕਰਨ ਸੇ ਅਰੁ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਸੇ ਮੂਰਖ ਭੀ ਬਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਪੁਨਾ ਜੋ ਪੁਰਸ ਡੁਬੇ ਹੂਏ ੨ ਹੈ ਸੰਸਾਰਰੂਪੀ ਦਰਿਯਾਉ ਮੈ ਉਹ ਉਪਰ ਕੰਢੇ ਦੇ ਹੋਤੇ ਹੈ।੧। ਭਾਵ ਪਾਰਲੇ ਕਨਾਰੇ ਹਰੀ ਕੋ ਪਾਵਤੇ ਹੈ ॥੨॥੧੦੬॥

ਮੂੰ: ਨਾਕਸ ਇੰਜਾਂ ਆਰਫੇ ਕਾਮਲ ਬਵੱਦ ॥
ਯਾਦਿ ਮੌਲਾ ਹਰ ਕਿ ਰਾਂ ਹਾਸਿਲ ਸ਼ਵਦ ॥

ਟੀਕਾ– ਨਿਰਸਾਧਨ ਪੁਰਸ ਭੀ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਜਗਾ ਮੈਂ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਣੇ ਸੇ ਪੂਰਨ ਗਯਾਨਵਾਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ।੧। ਪੁਨਾ ਭਗਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਕੇ ਤਾਂਈ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਉਸਕੇ ਤਾਂਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥੨॥੧੦੭॥

ਮੂੰ: ਈਂ ਅਦਬ ਤਾਜਸਤ ਬਰ ਅਫਰਾਕ ਕਸ ॥
ਆਂਕਿ ਗ਼ਾਫਲ ਨੇਸਤ ਅਜ਼ ਹਕ ਯਕ ਨਫਸ ॥

ਟੀਕਾ– ਏਹ ਅਦਬ ਦਾ ਛਤ੍ਰ ਉਪਰ ਚੋਟੀ ਉਸ ਕਿਸੀ ਕੇ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਗਯਾਨਵਾਨ ਏਹ ਮਰਾਤਬਾ ਉਸਕੋ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ॥੧॥ ਜੋ ਉਸ ਮਰੇ ਸੇ ਗਾਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਇਕ ਸੁਆਸ ਭੀ ॥੨॥੧੦੮॥

ਮੂੰ: ਹਰਕਿਸੇ ਰਾ ਨੇਸਤ ਈਂ ਦੌਲਤ ਨਸੀਬ ॥
ਦਰਦ ਸਾਂ ਰਾ ਨੇਸਤ ਗ਼ੈਰ ਅਜ਼ ਹਕ ਤਬੀਬ ॥

ਟੀਕਾ–ਹਰਿ ਕਿਸੀ ਕੇ ਤਾਈ ਏਹ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਦੌਲਤ ਪਰਾਪਤਿ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਭਾਵ ਜਗਯਾਸਾ ਵਾਲੇ ਭਗਤਾ ਕੋ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਿਸਤੇ ਭਗਤ

ਦੁਖ ਪਾਵਤੇ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਜਿਸ ਕੋ ਮਾਯਾ ਮਿਲੇ ਓਹ ਸੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਨਾ ਮਿਲੇ ਓਹ ਦੁਖ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਐਸੇ ਭਗਤੀ ਤੇ ਬਿਨਾ ਜੀਵ ਦੁਖ ਪਾਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਉਸ ਦੁਖ ਦਾ ਨਹੀ ਹੈ ਬਿਨਾ ਸਚੇ ਸੇ ਹਕੀਮ ਹੋਰ ਕੋਈ ਭਾਵ ਕਿਉਂਜੋ ਸਚੇ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਗੁਰੂ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਗੁਰੂ ਭਗਤੀ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੧੦੯ ॥

ਮੂ: ਦਾਰੂਏ ਹਰ ਦਰਦ ਰਾ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਜਾਂਕਿ ਦਰ ਹਰ ਹਾਲਿ ਹਕ ਦਾਰਦ ਰਵਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਦਾਰੂ ਤਮਾਮ ਦੁਖਾਂਦਾ ਭਗਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਹੈ ਪਰਮਾਨ ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਧ ਨਾਮ ॥ ੧ ॥ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਅੰਦਰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਦੇ ਸਦਾ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਰਖਦੇ ਹੈ । ਭਾਵ ਸੰਤ ਜਨ ਔਖ ਸੌਖ ਮੈ ਨਾਮ ਦਾ ਹੀ ਜਪਣਾ ਜਪਾਣਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮਾਨ ਅਵਰ ਉਪਾਉ ਸਭ ਤਿਆਗ ਕੈ ਦਾਰੂ ਨਾਮ ਲੀਆ ॥ ੨ ॥ ੧੧੦ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਭਗਤੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹੀ ਹੈ ਉਨਾ ਗੁਰਾਂ ਕਾ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੀ ਕਹੀਓ ਜਿਸਕਰ ਜਾਨ ਲੇਵੈਂ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਹਮਾਂ ਬਾਸ਼ਦ ਹੁਮਾਂ ॥
ਕਜ਼ ਕਲਾਮਸ਼ ਬੂਇ ਹਕ ਆਇਦ ਅਯਾਂ ॥

ਟੀਕਾ— ਹੇ ਭਾਈ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਓਹ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਜਿਸਕੀ ਬਾਣੀ ਸੇ ਉਸ ਸਚੇ ਕੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਸੁਗੰਧੀ ਪਰਗਟ ਆਵਦੀ ਹੈ । ॥ ੨ ॥ ੧੧੧ ॥

ਮੂ: ਹਰਕਿ ਆਇਦ ਪੇਸ਼ ਸ਼ਾਂ ਚੂੰ ਜ਼ਰਹ ਵਾਰ ॥
ਸ਼ੂਦ ਗਰਦਦ ਹਮ ਚੁ ਮਿਹਰੇ ਨੂਰ ਬਾਰ ॥

ਟੀਕਾ—ਜੋ ਕੋਈ ਆਇਆ ਹੈ ਅਗੇ ਉਨਾਕੇ ਮਾਨਿੰਦ ਰੇਜ਼ਕ ਵਸਤੂ ਦੇ ਭਾਵ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਆਯਾ ਹੈ ਹੰਗਤਾ ਤੇ ਰੇਤ ਹੋਕਰ ਅਰੁ ਜੋ ਤੁਛ ਨਿਰਗੁਨ ਨਿਰਸਾਧਨ ਪੁਰਸ਼ ਭੀ ॥ ੧ ॥ ਸੋ ਸੀਘਰ ਹੂਆ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਕਰ ਮਾਨਿੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ॥ ੨ ॥ ੧੧੨ ॥

ਮੂ: ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਈਂ ਨੀਸਤ ਬੇਚੂਨੋ ਚਰਾਸਤ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬੁਗੁਜ਼ਰਦ ਈਂ ਉਮਰ ਦਰ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ– ਤਾਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਏਹੀ ਜੀਵਣਾ ਸਫਲਾ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ॥ ੧ ਜੋ ਗੁਜਰੇ ਏਹ ਅਵਸਥਾ ਅੰਦਰ ਭਗਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਕੇ ॥ ੨ ॥ ੧੧੩ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਬਸੇਸ ਕਹੀ ਹੈ ਅਰੁ ਕਈ ਜੀਵ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹੋਰ ਕੌਨ ਮੇਰੇ ਬਿਨਾ ਪੂਜਨੇ ਜੋਗ ਹੈ ਕਿਉ ਜੋ ਮੈ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਹੀ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਮੇਰੀ ਹੀ ਪੂਜਾ ਕਰੋ ਮੇਰੀ ਹੀ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਖੁਦ ਪਰਸਤੀ ਕਾਰ ਨਾਦਾਂ ਆਮਦਹਿ ॥
ਹੱਕ ਪਰਸਤੀ ਜ਼ਾਤ ਈਮਾਂ ਆਮਦਹਿ ॥

ਟੀਕਾ– ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਭਗਤੀ ਕਰਾਉਣੀ ਕਾਰ ਮੂਰਖਾ ਨੂੰ ਆਈ ਹੈ ਭਾਵ ਮੂਰਖ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਭਗਤੀ ਕਰਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਭਗਤੀ ਕਰਾਵਣੇ ਕਾ ਸਉਰ ਧਰਮ ਵਾਲਿਆ ਨੂੰ ਆਯਾ ਹੈ । ਭਾਵ ਧਰਮਵਾਲੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਹੀ ਪੂਜਾ ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਕਰਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੧੧੪ ॥

ਮੂ: ਹਰ ਦਮੇ ਗ਼ਫਲਤ ਬਵੱਦ ਮਰਗੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥
ਹੱਕ ਨਿਗਹਿ ਦਾਰਦ ਜ਼ਿ ਸੈਤਾਨੇ ਰਜ਼ੀਮ ॥

ਟੀਕਾ–ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਸੁਆਸ ਵਿਚ ਪਰਮਾਦਤਾ ਹੋਵੈ ਸੋ ਮੌਤ ਹੈ ਬਡੀ ਭਾਰੀ । ਭਾਵ ਹਕੀ ਤੇ ਪਰਮਾਦੀ ਹੋਣਾ ਮੌਤ ਤੁਲ ਜਣਤੇ ਅਰੁ ਹੋਰਾ ਕੋ ਜਣਾਵਤੇ ਹੈਂ ਕਿਉ ਜੋ ਕੇ ਪਰਮਾਦੀ ਹੋਨੇ ਕਰ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਜਾਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਹੰਕਾਰ ਸੇ ਪੁਨਾ ੨ ਜਮਣਾ ਮਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ।.੧ ॥ ਤਾਤੇ ਸਚਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਰਖੇ ਕੁਸੰਗੀਆ ਕੁਪਾਤ੍ਰਆ ਸੋ ਭਾਵ ਏਹ ਜੋ ਇਨਾ ਕੁਸੰਗੀਆਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਇਸਤੇ ਇਨਾ ਕੀ ਸੰਗਤ ਸੇ ਬਚਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ੧੧੫ ॥ ਐਸੇ ਸੁਨਕੈ ਜਗਜਾਸੂ ਮੌਨ ਹੋਗਏ ਤਿਨਕੀ ਮੌਨਤਾ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਵਾਸਤੇ ਅਰੁ ਬੁਲਾਨੇ ਵਾਸਤੇ ਫੇਰ ਆਪਨੇ ਆਪ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਲੇਕਰ ਕਹਨੇ ਲਗੇ ਭਾਈ ਜੀ ॥

ਮੂ: ਆਂਕਿ ਰੋਜ਼ੋ ਸ਼ਬ ਬ ਯਾਦਸ਼ ਮੁਬਤਲਾਸਤ ॥

ਈਂ ਮਤਾ ਅੰਦਰ ਦੁਕਾਨੇ ਔਲੀਆ ਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਓਹ ਜੋ ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਊਪਰ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਕੇ ਮੋਹਤ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਜੋ ਕਟਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਏਹ ਨਾਮ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਪਦਾਰਥ ਬੀਚ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਦੂਨਾ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਕੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧੧੬ ॥

ਮੁਃ ਕਮਤਰੀਨੇ ਬੰਦਏ ਦਰਗਾਹਿ ਸਾਂ ॥
ਬਿਹਤਰ ਅਸਤ ਅਜ਼ ਬਾਦ ਸ਼ਾਹਾਨੇ ਜ਼ਹਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਪਰੰਤੂ ਹੇ ਭਾਈ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਦਰਗਾਹਿ ਦੇ ਬੰਦੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਹੈਂ ਭਾਵ ਪਦਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਦੇਖਨ ਮੈਲਿਬਾਸ ਕਰਕੇ ਧੰਨਕਟਕੇ ਗਰੀਬ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਇਸਤੇ ॥ ੧ ॥ ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਵਾਂ ਸੇ ਬੋਤ ਚੰਗੇ ਹੈਂ। ਭਾਵੇਂਹ ਜੋ ਬਾਦਸਾਹ ਅਨਿਸਥਰ ਧੰਨ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਸੰਤ ਭਗਤ ਇਸਥਿਰ ਧੰਨ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੧੧੭ ॥

ਬਸ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਅੰਦ ਫ਼ਿਦਾਏ ਰਾਹਿ ਸਾਂ ॥
ਸੁਰਮਏ ਚਸਮਮ ਜ਼ਿ ਖਾਕੇ ਰਾਹਿ ਸਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਬੌਤ ਵਡਿਆਈ ਵਾਲੇ ਬਾਦਸਾਹ ਭੀ ਉਨਕੇ ਜਾਨੇ ਦੇ ਰਸਤੇ ਊਪਰੋ ਕੁਰਬਾਨ ੨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਉਨਾਂ ਕੇ ਚਲ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ ਸੇ ਧੂੜੀ ਸੁਰਮਾਂ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਕਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂਹ ਜੋ ਜਿਸਨੇ ਧੂੜੀ ਲੇ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਮੈ ਪਾਈ ਹੈ ਉਸ ਕੋ ਦਿਬਜੋਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧੧੮ ॥

ਹਮ ਚੁਨੀ ਪਿੰਦਾਰ ਖੁਦ ਰਾ ਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ ॥
ਤਾ ਸਵੀ ਏ ਜਾਨਿ ਮਨ ਮਰਦੇ ਤਮੀਜ਼ ॥

ਟੀਕਾ—ਐਸੇ ਸੁਨਕੇ ਮੋਨ ਹੋ ਗਏ ਜਬ ਤਬ ਭਾਈ ਜੀ ਆਪ ਕਹਨੇ ਲਗੇ ਜਗਯਾਸੂਆਂ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ॥ ਹੇ ਭਾਈ ਜੈਸੇ ਸੰਤ ਭਗਤੀ ਕਰ ਅਰੁ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਮੁਤਬੇ ਵਾਲੇ ਹੋਏ ਹੈਂ ॥ ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਢੂੰਢਣਾ ਕਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤਾਂਈ ਐ ਪਿਆਰੇ। ਭਾਵੇਂਹ ਜੋ ਆਪਨੇ ਆਪਕੇ ਬਿਚਾਰ ਮੈ ਕਿਆ ਵਸਤੂ ਹਾਂ ਅਰੁ ਮੇਰਾ ਇਸ ਜਗ ਮੈ ਆਵਨੇ ਕਾ ਕਿਆ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਰੁ ਮੈਨੂੰ ਕਿਆ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜੋਗ ਹੈ ਐਸੇ ਜਬ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ੧ ॥ ਤਾਂ ਤੂੰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੀ ਹੋਵੈਂ ਐ ਪਿਆਰੇ ਮੇਰੇ ਸੰਤ ਪੂਰਨ ਬਿਰਾਰ ਵਾਲਾ ॥ ੨ ॥ ੧੧੯ ॥

ਮੂ: ਸਾਹਿਬਾਂ ਰਾ ਬੰਦਹ ਬਿਸ਼ੀਯਾਰ ਆਮਦਹਿ ।
ਬੰਦਹ ਰਾ ਬਾ ਬੰਦਗੀ ਕਾਰ ਆਮਦਹਿ ॥

ਟੀਕਾ—ਗੁਰਾਂ ਔਤਾਰਾਂ ਕੀ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਦਾਸ ਬੌਤ ਆਏ ਹੈਂ ਅਰੁ ਦਾਸਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਸਾਥ ਭਗਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਆਯਾ ਹੈ ਹਰੀ ਸੇਂ ਜਿਸਕਰ ਆਪ ਭੀ ਸੁਰਖਰੂ ਰਹੇਂ ਭਗਤੀ ਕਰ ਅਰੁ ਅਗੇ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਭੀ ਉਧਾਰ ਕਰੇ ॥ ੨ ॥ ੧੨੦ ॥

ਮੂ: ਪਸ਼ ਤੁ ਰਾ ਬਾਇਦ ਕਿ ਖਿਜ਼ਮਤ ਗਾਰ ਸਾਂ ॥
ਬਾਸ਼ੀਉ ਹਰਗਿਜ਼ ਨ ਬਾਸ਼ੀ ਯਾਰ ਸਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਜਬ ਐਸਾ ਹੁਕਮ ਆਯਾ ਹੋਯਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈਂ ਤਾ ਫੇਰ ਤੇਰੇ ਕੋ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਉਨਾ ਸੰਤਾ ਕਾ (ਬਾਸ) ਹੋਹੁ ॥ ੧ ॥ (ੳ) ਅਰੁ ਕਦਾਚਿਤ ਭੁਲ ਕੇ ਭੀ ਨਾ ਹੋਹੁ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ (ਉਨਾਂ ਕਾ) ਭਾਵੇਹ ਜੋ ਸੰਤ ਪਦ ਪਾਕਰ ਫੇਰ ਭੀ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਂ ਕਰੀ ।੨।੧੨੧। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੇਕਰ ਸੰਤ ਪਦ ਪਾਲੀਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨੇ ਮੈ ਕਿਆ ਦੋਸ ਹੈ । ਉਤ੍ਰ

ਮੂ: ਗਰਚਿ ਯਾਰੀ ਦਿਹਨ ਗੈਰ ਅਜ਼ ਸਾਂ ਕਸੇਸਤ ॥
ਲੇਕਿ ਦਰ ਗੁਫਤਨ ਹੁਮੀ ਐਬੇ ਬਸਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਯਦਪ ਸੰਤਪਦ ਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਬਿਨਾਂ ਉਨਾਂ ਸੇ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹੈ। ੧। ਐਪਰ ਤੌ ਭੀ ਇਹ ਬਾਤ ਅੰਦਰ ਕਹਣੇ ਦੇ ਦੋਸ ਭਾਰੀ ਹੈ) ਭਾਵੇਹ ਜੋ ਕਹਣਾ ਹੈ ਕੇ ਮੈ ਭੀ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਹਾਂ ਇਸ ਕੈਨੇ ਮੈ ਬੌਤ ਪਾਪ ਹੈ ਕਿਸ ਤੇ ਜੋ ਇਸ ਕਰ ਹੰਕਾਰ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਹੀ ਭੀ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਰਿ ਜੀ ਹੰਕਾਰ ਨ ਭਾਵਈ ਵੇਦ ਕੂਕ ਸੁਣਾਵੈ। ਸਾਖੀ ਸੇਰ ਤੇ ਗਿਦੜ ਲੂਬੜੀ ਕੀ ।੨ ।੧੨੨।

ਮੂ: ਜ਼ਰਹ ਰਾ ਦੀਦਮ ਕਿ ਖੁਰਸ਼ੈਦੇ ਜ਼ਹਾਂ ॥
ਸ਼ੁਦ ਜ਼ਿ ਫੈਜ਼ੇ ਸੁਹਬਤੇ ਸਾਹਿਬ ਦਿਲਾਂ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ—ਦੇਖੀਏ ਮਹੱਤਤਾ ਤੁਛ ਜੀਵਾਂ ਤਾਈ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਮੈਨੇ ਸੁ ਸੂਰਜ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੂਏ ਹੈਂ) ਭਾਵੇਹ ਜੋ ਤੁਛ ਸਾਤਾਂ ਕੇ ਲੋਕ ਥੇ ਜਿਨ ਕੋ ਜਾਲਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੰਗਾ ਅੰਨ ਬਸਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਖਾਨੇ ਪੈਨਨੇ ਦੇਤੇ ਸੇ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਖੁਸੀ ਕਰਨੇ ਦੇਤੇ ਥੇ ਸੋ ਆਜ ਰਾਜੇ ਤੇ ਮਰਾਤਬਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹੋਕਰ ਸਰਬ ਆਨੰਦ ਭੋਗਤੇ ਹੈ ਸਾਖੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਦੀ ਤੇ ਟਪਰੀ ਵਾਸ ਕਾਲੇ ਦੀ। ੧ ਏਹ ਕੇਵਲ ਬਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲਿਆਂ ਕੀ ਸੰਗਤ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਹੂਏ ਹੈਂ। ੨ ੧੨੩

ਮੂ: ਕਰਮ ਸਾਹਿਬ ਦਿਲ ਕਿ ਹਕ ਬਿਸਨਾਸਦਸ ॥
ਕਜ਼ ਲਕਾਇਸ ਸ਼ੌਕਿ ਹਕ ਮੇਬਾਰਦਸ ॥

ਟੀਕਾ—ਜੇਕਰ ਸੰਗਤ ਕਰੈ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬਾ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਸਚ ਪਛਾਨੀਦਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਿਉ ਜੋ ਬਾਣੀ ਉਨ ਕੀ ਸੇ ਪਰੇਮ ਸਚੇ ਦਾ ਬਰਸ ਦਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧੨੪ ॥

ਮੂ: ਸੁਹਬਤੇ ਸਾਂ ਸ਼ੌਕ ਹਕ ਬਖ਼ਸ਼ਦ ਤੁਰਾ ॥
ਅਜ਼ ਕਿਤਾਬੇ ਹਕ ਸ਼ਬਕ ਬਖ਼ਸ਼ਦ ਤੁਰਾ ॥

ਟੀਕਾ—ਪੁਨਾ ਸੰਗਤ ਉਨਾਂ ਕੀ ਪਰੇਮ ਸਚੇ ਦਾ ਬਖਸੇਗੀ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਤਾਂਤੇ ਸੰਗਤ ਕਰ। ੧। ਪੁਨਾ ਸਚ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸੇ ਸੰਥਾ ਬਖਸਨਗੇ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ। ਭਾਵ ਸਚ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸੁਣਾਨਗੇ ਔ ਸਚ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਸਨਗੇ ॥ ੨ ੧੨੫ ॥

ਮੂ: ਜ਼ੱਰਹ ਰਾ ਖ਼ੁਰਸ਼ੈਦ ਅਨਵਰ ਮੇ ਕੁਨੰਦ ॥
ਖ਼ਾਕ ਰਾ ਅਜ਼ ਹਕ ਅਨਵਰ ਮੇ ਕੁਨੰਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਦੇਖੀਏ ਤੁਛ ਨਿਰਸਾਧਨ ਜੀਵਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨੇ ਵਾਲਾ ਕਰਦੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਗਯਾਨਵਾਨ ਸਮਰਥ ਕਰਦੇ ਦੇ ਹੈਂ।੧। ਪੁਨਾ ਧੂੜੀ ਕੇ ਤਾਂਈ ਸਚੇ ਨਾਮ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਵਾਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ ਜੜ ਤਤਾਂ ਰਚਤ ਸ੍ਰੀਰ ਕੋ ਨਾਮ ਜਪਾ ਕਰ ਚੇਤਨ ਰੂਪ ਕਰ ਦੇਦੇ ਹਨ ॥ ੨ ॥ ੧੨੬ ॥

ਮੂ: ਜਿਸ਼ਮ ਈਂ ਖ਼ਾਕੀ ਉ ਦਰ ਵੈ ਨੂਰ ਹਕ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅੰਦਰੂੰਨ ਸ ਚਾਰ ਸੂਏ ਨੁਹ ਤਬਕ ॥

ਟੀਕਾ–ਪੁਨਾ ਏਹ ਜੋ ਸ੍ਰੀਰ ਮਿਟੀ ਆਦੀ ਸੂਰਤ ਤਾਂਕੇ ਰਚਤ ਹੈਂ ਅਰੁ ਬੀਚ ਇਨਾਂ ਕੇ ਉਸ ਸਚੇ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਉਸ ਸਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਾਰ ਕੂਟਾਂ ਤੇ ਨੌਖੰਡ ਹੈਂ । ਭਾਵ ਸਚੇ ਦੇ ਆਸਰੇ ਪਰ ਇਸਥਿਤ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੧੨੭ ॥

ਮੂੰ: ਖਿਜ਼ਮਤੇ ਸਾਂ ਬੰਦਗੀਏ ਹਕ ਬਵੱਦ ॥
ਕਾਂ ਕਬੂਲੇ ਕਾਦਰੇ ਮੁਤਲਕ ਬਵਦ ॥

ਟੀਕਾ–ਸੇਵਾ ਉਸਦੀ ਕੇੜੀ ਹੈ ਜੋ ਸਚਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਿਉ ਜੋ ਏਹ ਭਗਤੀ ਸਮਰਥ ਅਦੁਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੋ ਕਬੂਲ ਹੈ ਹੋਰ ਕਰਮ ਮਨਜੂਰ ਨਹੀ ਹੋਦੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਜਥ ਤਪ ਸੰਜਮ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ਇਹ ਉਰੈ ਮੂਸੇ । ਇਸਤੇ ॥ ੨ ॥ ੧੨੮ ॥

ਮੂੰ: ਬੰਦਗੀ ਕੁਨ ਜਾਕਿ ਓ ਬਾਸਦ ਕਬੂਲ ॥
ਕਦਰ ਓ ਰਾ ਕੈ ਬਿਦਾਂਨਦ ਹਰ ਜ਼ਹੂਲ ॥

ਟੀਕਾ–ਤਾਂਤੇ ਭਗਤੀ ਕਰੋ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਉਸ ਹਰੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਜੋਵਸਤੂ ਹਰੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਜੀਵ ਕਿਉ ਨਹੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਦੇ ਉਤ੍ਰ ਹੇ ਭਾਈ ਕਦਰ ਉਸ ਭਗਤੀ ਦਾ ਕਬ ਜਾਣਦੇ ਹੈ ਤਮਾਮ ਮੂਰਖ ਜੀਵ ॥ ੨ ॥ ੧੨੯ ॥

ਮੂੰ: ਹਸਤ ਕਾਰੇ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਬ ਦਰ ਯਾਦਿ ਓ ।
ਯਕ ਨਫ਼ਸ ਖਾਲੀ ਨ ਮੇਬਾਸ਼ਦ ਅਜ਼ੋ ॥

ਟੀਕਾ–ਅਰੁ ਉਨਾ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਰਾਤ ਦਿਨ ਕੰਮ ਹੈ ਅੰਦਰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਭਾਵ ਸੰਤ ਹਰ ਵਕਤ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਇਕ ਸੁਆਸ ਭੀ ਬਿਅਰਥ ਨਹੀ ਜਾਤਾ ਹੈ ਉਸਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ॥ ੨ ॥ ੧੩੦ ॥

ਮੂੰ: ਚਸ਼ਮ ਸਾਂ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਿ ਦੀਦਾਰੇ ਅੱਲਾਹ ॥
ਦਰ ਲਿਬਾਸ ਅੰਦਰ ਗਦਾ ਓ ਬਾਦਸਾਹ ॥

ਟੀਕਾ–ਪੁਨਾ ਨੇਤ੍ਰ ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਵਾਨ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸਨ ਅਲਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੇ ਸੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਬਾਹਰੋ ਅੰਦਰ ਭੇਸ ਵਜਾ ਦੇ ਗਰੀਬ ਫਕੀਰ ਹੈ ਅਰੁ ਅੰਦਰੋਂ ਓਹੁ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ। ੨ । ੧੩੧ । ਪ੍ਰਸਨ ਫਕੀਰ ਕਹਾਂ ਅਰੁ ਬਾਦਸਾਹੀ ਕਹਾਂ ਕਿਉ ਜੋ ਫਕੀਰ੨ ਹੈ ਅਰੁ ਬਾਦਸਾਹ ੨ ਹੀ ਹੈਂ ਅਰੁ ਆਪਨੇ ਜੀਤਾ ਕੇ ਕਿਸਰੀਤੀ ਸੇ ਬਾਦਸਾਹ ਕਹਣਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਜੀ ।

ਮੂ: ਬਾਦਸਾਹੀ ਆਂ ਕਿ ਓ ਦਾਇਮ ਬਵਦ ।
ਹਮ ਚੁ ਜ਼ਾਤੇ ਪਾਕ ਹਕ ਕਾਇਮ ਬਵਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਬਾਦਸਾਹੀ ਓਹ ਹੈ ੨ ਜੋ ਹਮੇਸਾਂ ਹੋਵੈ। ਭਾਵ ਜੋ ਸਦਾ ਇਸਥਿਤ ਹੋਵੈ ੧ ਬੋਲੇ ਸਚੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੂਪਦੇ ਮਾਨਿੰਦ ਇਸਥਿਤ ਹੋਵੈ ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇਸਥਿਰ ਰੈਣੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਐਸੇ ਬਾਦਸਾਹ ਇਸਥਿਰ ਹੋਵੈ ਤਾ ਬਾਦਸਾਹ ਭੀ ਸਚਾ ਤੇ ਬਾਦਸਾਹੀ ਭੀ ਸਚੀ ਹੈ ਨਹੀ ਤਾਂ ਨਾਸਰੂਪ ਹੋਣੇ ਤੇ ਝੂਠੀ ਹੈ ਅਰੁ ਇਸਥਿਤ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਤੇ ਸੰਤ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੈਂ ਇਸ ਰਾਤੀ ਸੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਿਹਚਲੁ ਸਰਖੁਦਾਇ ਖੁਦਾਇ ਬੰਦਾ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ੨ ॥ ੧੩੨ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਆਪ ਜੋ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਫਕੀਰ ਸਬਦ ਕਹਣਾ ਹੈ ਬਾਹਰਲੇ ਭੇਸ ਤੇ ਸੋ ਕਿਸ ਨਸਾਨ ਸੇ ਜਾਨੇ ਕਿਉ ਜੋ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਲਿਬਾਸਕਰ ਬੌ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਮੰਗਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਸਚੇ ਫਕੀਰ ਕਾ ਚਿੰਨ ਕਹੀਏ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਰਸਮ ਸਾਂ ਆਈਨ ਦਰਵੇਸ਼ੀ ਬਵਦ ।

ਟੀਕਾ—ਚਾਲ ਉਨਾਂ ਕੀ ਜਿਉਂ ਕੀ ਤਿਉਂ ਨਿਸਚੇ ਸੇ ਫਕੀਰੀ ਕੀ ਹੈ । ਭਾਵ ਫਕੀਰੀ ਪਦ ਕੇ ਤਿਨ ਅਖਰ ਹੈ ਫਫਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਫਕੀਰ ਬਨਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਾਕਾ ਕਟ ਅਰੁ ਕਕਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਕਿਨਾਰੇ ਰਹੁ ਅਰੁ ਰਾਰਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੇ ਰਿਆਇਤ ਕਰ ਪੁਨਾ ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਿਦਕ ਸਬੂਰੀ ਸੰਤਨ ਮਿਲਿਓ ॥ ਪੁਨਾ ਸਬਰ ਤੋਸਾ ਮਲਾਇਕ ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਤੇਂ ਪ੍ਰਤਖ ਭੇਖਧਾਰੀ ਅਰੁ ਮੰਗਨੇ ਵਾਲੇ ਕਹੇ ਹੈਂ ਸੋ ਫਕੀਰ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈਂ ਓ ਨਕਲੀ ਕੀਰ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦਰਵੇਸੀ ਕੋ ਜਾਣਸੀ ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਦਰਵੇਸ ॥ ਘਰੁ ਘਰੁ ਹੰਢੈ ਮੰਗਦੇ ਧ੍ਰਿਗ ਜੀਵਣ ਧ੍ਰਿਗਵੇਸ ॥ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਅਭਿਆਗਤ ਏਹ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਜੇ ਪਰਘਰ ਭੋਜਨ ਕਰੇਨ ॥ ਉਦਰੈ ਕਾਰਣ ਆਪਣੇ ਬਹਲੇ ਭੇਖ ਕਰੇਨ ॥ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਚੇ ਜਾਂਪਿਰ ਅਭੈ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਿਰੰਜਨ ਪਰਮਪਦ ਤਾਂਕਾ ਭੀਖਕ ਹੋਇ। ਪੁਨਾ ਅਭਿਆਗਤ ਸੋਈ ਨਾਨਕ ਜਿ ਆਤਮ ਗਉਣ ਕਰੇਨ। ਐਸੀ ਰਹਨੀ ਵਾਲੇ ਅਰੁ ਰੰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਭੇ ਸੰਤ ਹੈ।

ਮੂ: ਅਜ਼ ਖੁਦਾ ਓ ਬਾਹਮਹਿ ਖੇਸੀ ਬਵੰਦ।

ਟੀਕਾ—ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਆਪਸ ਮੇਂ ਅਪਨਾਇਤ ਹੈ) ਭਾਵ ਹਰੀ ਸੇ ਅਭੇਦਤਾ ਹੈ ਇਸ ਮੈ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਲੌਕਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜੈਸੇ ਬਾਦਸਾਹ ਸੇ ਜੋ ਸਫਾਹੀ ਕਰ ਵਰਤਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਪਰੇਮ ਰਖਤਾ ਹੈ ਉਸ ਸੇ ਬਾਦਸਾਹ ਹਰ ਤਰਾਂ ਸੇ ਅਭੇਦਤਾ ਰਖਤਾ ਹੈ ਐਸੇ ਪਰਮੇਸਰ ਅਭੇਦਤਾ ਰਖਤਾ ਹੈ ਸੰਤਾਂ ਸੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਮੇ ਭੀ ਬਾਦਸਾਹ ਹੈ।੨।੧੩੩। ਪ੍ਰਮਾਨ ਰਿਆਇਤ ਸੰਤਾਂ ਮੇ ਜੋ ਕਹੀ ਹੈ ਉਸ ਕਾ ਭੀ ਕੋਈ ਲਖਣ ਕਹੀਏ।

ਮੂ: ਹਰ ਗਦਾ ਰਾ ਇਜ਼ ਜ਼ਾਹੇ ਮੇ ਦਿਹੰਦ॥
ਦੌਲਤੇ ਬੇ ਇਸਤਬਾਹੇ ਮੇਦਿਹੰਦ॥

ਟੀਕਾ—ਹਰ ਇਕ ਗਰੀਬਾਂ ਮੰਗਤਿਆ ਕੋ ਵਡਿਆਈ ਅਰੁ ਮਰਾਤਬਾ ਦੇਂਦੇ ਹੈ ਸੰਤ।੧। ਦੌਲਤ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਦੇਂਦੇ ਹੈਂ ~~ਹੋਰ~~ ਪਦਾਰਥ ਨਿਸਚਾ ਰੂਪੀ ਦੇਂਦੇ ਹੈਂ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਕੋ।੨।੧੩੪।

ਮੂ: ਨਾਕਸਾਂ ਰਾ ਦੂਰ ਨਜ਼ਰ ਆਰਫ਼ ਕੁਨੰਦ।
ਬੇ ਦਿਲਾਂ ਰਾ ਸਾਹਿਬੇ ਦਿਲ ਮੇਕੁਨੰਦ॥

ਟੀਕਾ—ਨਿਰਗੁਣਿਆਂ ਅਗਜਾਨੀਆਂ ਤਾਈ ਅੰਦਰ ਦ੍ਰਿਸਦੀ ਦੇ ਹੀ ਸਰਬਗੁਣ ਸਪੰਨ ਗਜਾਨਵਾਨ ਕਰਦੇਂਦੇ ਹੈਂ।੧।ਪੁਨਾ ਤੁਛ ਚਿਤ ਵਾਲਿਆ ਤਾਈਂ ਬਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਕਰਦੇ ਹੈਂ।੨।੧੩੫।

ਮੂ: ਖੁਦ ਪਰਸਤੀ ਅਜ਼ ਮਿਯਾਂ ਬਰਦਾਸਤੰਦ॥
ਤੁਖ਼ਮ ਹੱਕ ਦਰ ਕਿਸਤ ਦਿਲਹਾ ਕਾਸਤੰਦ॥

ਟੀਕਾ—ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਪੂਜਾ ਭਗੌਤੀ ਕਰਾਵਨੇ ਦੀ ਇਛਿਆ ਅੰਦਰ ਸੇ ਉਠਾ ਦੇਂਦੇ ਹੈਂ।੧। ਪੁਨਾ ਸਚਾ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਬੀਜ ਅੰਤਾਕਰਨ ਰੂਪੀ ਖੇਤੀ ਅੰਦਰ ਬੀਜਦੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਯਾ ਕਰਦੇ ਹੈ।੨।੧੩੬

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਸਨ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਹਾ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਕਹੀਏ ਉਤ੍ਰ

ਮੂ ਖ਼ੁਸ ਤਨ ਰਾ ਹੇਚ ਮੇਦਾਨੰਦ ਸਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਕੁਛ ਭੀ ਪਦਾਰਥ ਸਰੀਰ ਆਦੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਸੰਤ, ਕਿੰਤੂ ਨਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਲੇਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੈਸੇ ਜਲ ਮੈ ਕਮਲ ਅਲੇਪ। ਐਸੇ ਕਨਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸੰਤ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਰਹ ਕਰਕੇ ॥

ਮੂ: ਹਰਫ ਹਕ ਰਾ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਬ ਖ਼ਾਨੰਦ ਸਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਵਰਤਾਉ ਹਮੇਸ ਦਾ ਏਹ ਕਰਦੇ ਹੈ ਜੋ ਨਾਮ ਕੇਵਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਚੇ ਦਾ ਰਾਤਦਿਨੇ ਪੜਦੇਪੜਾਂਵਦੇ ਹਨ।੨।੧੩੨।ਸਿਧਾਂਤ

ਮੂ: ਤਾ ਕੁਜਾ ਔਸਾਫ਼ ਮਰਦਾਨੇ ਖ਼ੁਦਾਸਤ ।
ਅਜ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗਰ ਯਕੇ ਗੋਇਮ ਰਵਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਕਹਾਂ ਤਕ ਸਿਫ਼ਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕਵਾਂ ਮੈ ਕਹ ਸਕੀ ਸਕਦਾ) ਭਾਵ ਉਨਕੀ ਉਪਮਾ ਬਹੁਤ ਹੈ ॥੧॥ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਪਮਾਂ ਮੇ ਜੇਕਰ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਉਪਮਾ ਭੀ ਕਹਾਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਭੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ) ਭਾਵ ਉਪਮਾ ਕਹਣੀ ਮੈਨੂ ਚੰਗੀ ਹੈ ਇਸ ਸੇ ਲਾਭ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਣੀ ਭਰ ਕਾ ॥੨॥ ੧੩੩ ਦਾ।

ਮੂ ਹਮ ਚੁਨੀ ਮਰਦਮ ਬਿਜੋ ਕਾਂ ਕੀਸਤਮ ॥
ਦੀਗਰਾ ਮੁਰਦੰਦ ਈਂ ਹਾਂ ਜੀਸਤੰਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਪ੍ਰਸਨਭੀ ਭੀ ਬੋੜੇ ਐਸੇ ਸੰਤ ਢੂਢ ਲੈ ਪ੍ਰਸਨ ਜੋ ਓਹੁ ਸੰਤ ਕੋੜ੍ਹੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕੈਸੇ ਜਾਣੇ ਜਾਵੈ ॥੧॥ ਉਤ੍ਰ ਹੇ ਭਾਈ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕ ਮਰਦੇ ਜਮਦੇ ਹੈਂ ਅਰ ਏਹ ਸੰਤ ਜੀਵਦੇ ਰੈਂਦੇ ਹੈਂ ਸਦਾ ॥ ਭਾਵ ਚੌਰਾਸੀ ਤੋਂ ਛੁਟ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਇਸਤੇ ॥੨॥੧੩੪॥ ਪੁਨਾ ਉਤਮ ਰੀਤੀਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥

ਮੂ ਜ਼ੀਸਤਨ ਬਾ ਮਾਇਨੀਏ ਦਾਨੀ ਕਿ ਚੀਸਤ ॥
ਏ ਖ਼ੁਸ਼ਾ ਉਮਰੇ ਕਿ ਦਰ ਯਾਦਸ਼ ਬਜੀਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਜੀਵਣੇ ਦਾ ਅਰਥ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਆ ਹੈ ॥੧॥ ਐਪਿਆਰੇ

ਜੋ ਤੰਗੀ ਅਵਸਥਾ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤੀ ਉਸਕੀ ਕੇ ਬੀਤਦੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਓਹ ਜੀਵਨ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧੪੦ ॥ ਪੁਨਾ ਓਹੀ ॥

ਮੂ: ਮਰਦ ਆਰਫ਼ ਜ਼ਿੰਦਹ ਅਜ਼ ਇਰਫ਼ਾਨ ਓਸਤ ॥
ਨਿਆਮਤੇ ਹਰ ਦੋ ਜਹਾਂ ਦਰ ਖਾਨਹ ਓਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਸੰਤ ਗਜ਼ਾਨਵਾਨ ਜੀਵਦੇ ਹੈਂ ਗਜ਼ਾਨ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਸੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਇਸ ਜਾਨਣੇ ਕਰ ਕੇ ਪਦਾਰਥ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਨਕੇ ਘਰ ਅੰਦਰ ਹੈਂ ॥ ਹੋਰ ਉਨਕੇ ਸੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅੰਦਰ ਹੈ) ਭਾਵ ਸੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੇ ਸਭ ਪਦਾਰਥ ਮੁਤਬੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ॥ ਸਾਖੀ ਛੱਡੇ ਬਾਢੋ ਤੇ ਸੁਦਰਸ਼ੈਨ ਰੰਗ ਜਾਕੀ ॥ ੨ ॥ ੧੪੧ ॥ ਪੁਨਾ ਓਹੀ ॥

ਮੂ: ਮਾਇਨੀਏ ਈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਕਜ਼ ਤੁਫੈਲ ਸ਼ ਜ਼ਿੰਦਹ ਜਾਨ ਔਲੀਆਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਅਰਥ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਯਾਦ ਗੀਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਹ ਜੋ ਮੁਕਾਮ ੧ ਨਾਮ ਜਪਨਾ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਇਸ [illegible] ਨਾਮ ਜਪ ਨੇ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਉਸ [illegible] ਹੈਂ ਸਦਾ ॥ ਨਾਮੀ ਕੀ ਸੇ ਜੀਵਦੀ ਹੈ ਜਿੰਦ ਸੰਤਾ ਕੀ) ਭਾਵ ਜੀਵਦੇ ਰਹੇ [illegible] ਜੋ ਦਪ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਕਭੀ ਸ਼ਰੀਰ ਉਤਪਤਿ ਹੋਂਦਾ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਕਭੀ ਅਲੋਪ ਹੋਤੇ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਹੋਰਤਾਂ ਜੀਵਾਂ ਵਤ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੀਵ ਸਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਦੁਖ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਸੰਤ ਨਹੀ ਪਾਂਵਦੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੋਊ ਮੈ ਨਾਹੀ ਜਨ ॥ ੨ ॥ ੧੪੨ ॥ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਤ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਹਮੇਸ਼ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈ

ਮੂ: ਜ਼ਿਕਰ ਓ ਬਰ ਹਰ ਜ਼ੁਬਾਂ ਗੋਇਆ ਸ਼ੁਦਹ ॥
ਹਰਿਦੂ ਆਲਮ ਰਾਹਿ ਹਕ ਜੋਇਆ ਸ਼ੁਦਹ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਪਿਆਰਿਓ ਭਜਨ ਉਸ ਕਾ ਉਪਰ ਤਮਾਮ ਰਸਨਾ ਕੇ ਕਹਿਆ ਹੂਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਭਜਨ ਕਰੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਜਦਪ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਰਸਤਾ ਸਚੇ ਕਾ ਪਾਵਣੇ ਵਾਸਤੇ ਢੂੰਢਣੇ ਵਾਲੇ ਹੂਏ ਹਨ) ਭਾਵ ਕੋਈ ਕਿਸੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ੨ ਖੋਜਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਤਾਂ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਮਿਲਤਾ ॥ ੨ ॥ ੧੪੨ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਓਨਾ ਦਾ ਕੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ ਜਿਨਾ ਦੁਆਰੇ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ॥ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਜੁਮਲਹ ਮੇਖਾਨਦ ਜ਼ਿਕਰੇ ਜ਼ੁਲ ਜਲਾਲ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਏ ਜ਼ਿਹੇ ਕੀਲੋ ਜ਼ਿਹੇ ਫਰਖੁੰਦਹ ਫ਼ਾਲ ॥

ਟੀਕਾ–ਹੇ ਭਾਈ ਤਮਾਮ ਦਿਨ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦੇ ਪੜ੍ਹਾਵਦੇ ਹੈ ਭਜਨ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਕਹਣਾ ਅਰੁ ਵਾਹ ੨ ਹੈ ਬਾਣੀ ਅਰੁ (ਜਹਬਾਕੋ ਅਰ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂਕੋ ਮੁਬਾਰਖ ਹੈ) ਭਾਵ ਸਦਾ ਅਨੰਦ ਖੁਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੈ ॥ ੨ ॥੧੪੪ ॥

ਮੂ: ਕੀਲੁ ਕਾਲੇ ਗਰ ਬਰਾਏ ਹਕ ਬਵੱਦ॥
ਅਜ਼ ਬਰਾਏ ਕਾਦਰੇ ਮੁਤਲਕ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ–ਜੇਕਰ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਕੁਛ ਕਹਣਾ ਕਹਾਵਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਚੇ ਨਾਮ ਜਪਨ ਦੇ ਹੀ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਕਹਣਾ ਕਹਾਵਣਾ ਵਾਸਤੇ ਸਮਰਥ ਅਦੁਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧੪੫ ॥

ਮੂ: ਯਾਫਤ ਈਂ ਸ਼ਰਮਾਇਅਹਿ ਉਮਰੇ ਨਜ਼ੀਬ ।
ਹਸਤ ਅੰਦਰ ਸੁਹਬਤੇ ਏਸਾਂ ਨਸੀਬ ॥

ਟੀਕਾ–ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਏਹ ਪੂਜੀ ਉਮਰ ਦੀ ਅਸਚਰਜ ਭਜਨ (ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪੀ) ਭਾਵ ਸਦਾ ਰੈਹਣੇ ਵਾਲੀ ਪੂੰਜੀ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਏਹ ਪੂੰਜੀ ਜਿਸਕੋ ਇਛਾ ਹੋਵੈ ॥੨ ॥ ੧੪੬ ॥

ਮੂ: ਆਂ ਰਵਾ ਬਾਸ਼ਦ ਦਿਗਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨੇਸਤ ॥
ਗ਼ੈਰ ਹਰਫ਼ੇ ਰਾਸਤੀ ਦਸਤੂਰ ਨੇਸਤ ॥

ਟੀਕਾ–ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਏਹ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਪੂੰਜੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਰਖਣੀ ਅਰੁ ਦੂਸਰਾ ਕਰਮ ਕਰਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਭਾਵ ਏਹ ਜੋ ਕਲੀ ਮੈਂ ਨਾਮ ਜਪਨ ਸੇ ਹੀ ਮੋਖ ਹੋਤੀ ਹੈ ਹੋਰ ਕਰਮਾਂ ਸੇ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਲੂ ਆਇਓ ਰੇ ਕਲੂ ਆਇਓ ਨਾਮ ਬੋਵਹੁ ਬੋਵਹੁ ਆਨ ਰੁਤ ਨਾਹੀ ਨਾਹੀ ਮਤ ਭਰਮ ਭੂਲੋ ਭੂਲੇ ਮਨ ਰੁਤਿ ਨਾਮਰੇ ॥ ੧ ॥ ਇਸੀ ਤੇ ਬਿਨਾ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਅਖਰ ਬੋਲਨਾ ਹੋਰ ਉਨਾਂ ਕੀ ਰੀਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਭਾਵ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਜਪਾਵਤੇ ਹੈਂ । ਪ੍ਰਮਾਨ ਬੈਠਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋਵਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸ ਭੋਜਨ ਖਾਤ । ਹੋਰ ਆਪ ਸਚ ਬੋਲਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਸਚ ਬੋਲਨਾਂ ਹੀ ਪਸਿੰਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

॥੨॥੧੪੭॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੀ ਕਹੀ ਹੈ ਸੋ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਕਿਸ ਜ਼ਬਾਨ ਮੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ॥ ਉਤ੍ਰ॥

ਮੂਲ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਨਾਮਸ਼ਾਂ ਦਰ ਹਿੰਦ ਵੀਸਤ॥
ਈਂ ਹਮਹਿ ਤਾਰੀਫ਼ ਸ਼ਾਂਇ ਮੁਲਵੀਸਤ॥

ਟੀਕਾ–ਹੇ ਭਾਈ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਨਾਮ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਸੇ ਮਿਲ ਬੈਠਨ ਕਾ ਹੈ ਅਰ ਅੰਦਰ ਹਿੰਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਦੇ ਕਹਿਦੇ ਹੈਂ॥੧॥ਤਾਂਤੇ ਏਹ ਤਮਾਮ ਸਿਫਤ ਉਪਮਾਂ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਅਤੁ ਉਨਾਂਦੀ ਸੰਗਤਿਕੀ ਕਹੀ ਹੈ ਐ ਬੁਧੀਮਾਨ॥੨॥੧੪੮॥ ਪ੍ਰਸਨ ਸੁਭ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਸਭ ਕੋਈ ਚਾਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਣੇ ਕਾ ਨਮਿਤ ਕਹੀਏ ਜੋ ਕਿਸੁ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਉਤ੍ਰ॥

ਮੂ: ਸੁਹਬਤੇ ਏਸ਼ਾਂ ਬਵਦ ਲੁਤਫ਼ੇ ਖ਼ੁਦਾ।

ਟੀਕਾ–ਸੰਗਤਿ ਏਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਿਸ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਉਤ੍ਰ

ਮੂ: ਤਾ ਨਸ਼ੀਹਤ ਕੁਨ ਸ਼ਵਦ ਈਂ ਰੋ ਨੁਮਾਂ।

ਟੀਕਾ–ਜਬ ਤੂ ਤਾੜਨਾ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਉਪਮਾ ਆਦੀ ਸਾਧਨ (ਕਰੇਂ ਤਬ ਤੂ ਹੋਵੇਂ ਏਹ ਮੁਖ ਦਿਖਲਾਵਨ ਵਾਲਾ) ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੋਗ ਹੋਵੇਂ ਤਬ॥੨॥੧੪੯॥

ਮੂ: ਹਰ ਕਸੇ ਈਂ ਦੌਲਤੇ ਜਾਵੇਦ ਯਾਫ਼ਤ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀਏ ਉਮਰ ਰਾ ਉਮੈਦ ਯਾਫ਼ਤ।

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਏਹ ਸੰਗਤ ਅਰ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਮਾਯਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇ ਰੈਹਨੇ ਵਾਲੀ ਪਾਈ ਹੈ॥੧॥ ਉਸਨੇ ਉਮਰ ਤਾਂਈ ਜੀਵਣੇ ਦੀ ਏਹ ਉਮੈਦ ਪਾਈ ਹੈ॥੨॥੧੫੦॥ ਸਿਧਾਂਤ॥

ਮੂ: ਈਂ ਹਮਹਿ ਫ਼ਾਨੀ ਵ ਆਂ ਬਾਕੀ ਬਿਮਾਂਦ।
ਜਾਂਮ ਇਸ਼ਕੇ ਪਾਕ ਰਾ ਸ਼ਾਕੀ ਬਿਮਾਂਦ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਦੇਖੀਏ ਏਹ ਲੋਕ ਤਮਾਮ ਫਨਾਹ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਓਹ ਸੰਤ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਭਾਵ ਏਹ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣੇ ਵਾਲੀ ਮਾਯਾ ਬਿਨਾਂ ਜਮਦੇ ਮਰਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਓਹ ਸੰਤ ਇਸਥਿਰ ਮਾਯਾ ਕੇ ਮੈਤ ਹੋਨੇ ਤੇ ਸਦਾ ਜੀਵਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ।੧। ਅਰੁ ਅਗੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰੇਮ ਰੂਪੀ ਪਿਆਲੇ ਤਾਂਈ ਦੇਣੇ ਵਾਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ) ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਪਰਮਾਣ ਸਾਚ ਕਹੌਂ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥ ੨ ॥ ੧੫੧ ॥ ਸਾਧਾਰਨ ।

ਮੂਲ ਹਰਚਿ ਹਸਤ ਅਜ਼ ਸੁਹਬਤੇ ਏਸਾਂ ਬਵੱਦ ॥
ਕਜ਼ ਤੁਫੈਲਸ਼ ਜ਼ੁਮਲਹ ਆਬਾਦਾਂ ਸਵੱਦ ।

ਟੀਕਾ—ਜੋ ਕੁਛ ਮਾਨ ਪ੍ਰਤਿਸਟਾ ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ ਹੈ ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ । ੧ । ਪੁਨਾ ਜੋ ਏਹ ਜੀਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਉਨਕੀ ਸੇ ਤਮਾਮ ਵਸਤੇ ਹੈਂ) ਭਾਵ ਪਰਤਖ ਤੇ ਹੋਰ ਗੁਣਾਂ ਸੈਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ।੨। ੧੫੨ ॥

ਮੂਲ ਈਂ ਹਮਹ ਆਬਾਦੀ ਅਜ਼ ਲੁਤਫੇ ਖ਼ੁਦਾਸਤ ॥
ਗ਼ਫ਼ਲਤ ਅਜ਼ਵੈ ਯਕ ਨਫ਼ਸ ਮੁਰਗੋ ਜਫ਼ਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਸੰਤ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭਤਾਦੀ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕੇ ਐਸਾ ਸਬਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈ । ਹੇ ਪਿਆਰਿਓ ਏਹ ਤਮਾਮ ਵਸੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇਂ ਹੋਰਹੀ ਹੈ ।੧। ਤਾਂਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਸੇ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਇਕ ਸੁਆਸ ਭੀ ਏਹੀ ਮੌਤ ਹੈ ਅਰ ਏਹੀ ਪੀੜਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਏਹ ਪ੍ਰਮਾਦ ਤਾਹੀ ਮੌਤ ਦਾ ਅਰੁ ਪੀੜਾ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ । ੨ । ੧੫੩ ॥

ਮੂਲ ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਕੀਮਿਯਾਂ ਬਾਸ਼ਦ ਤੁਰਾ ॥
ਤਾਹਿ ਮੇਖ਼ਾਹੀ ਰਵਾ ਬਾਸ਼ਦ ਤੁਰਾ ।

ਟੀਕਾ— ਪੁਨਾ ਸੰਗਤਿ ਉਨਾ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਪਾਰਸ ਰੂਪ ਹੈ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ) ਭਾਵ ਸੁਧ ਸ੍ਵਰਨ ਕਰ ਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ । ੧ । ਫੇਰ ਜੋ ਕੁਛ ਚਾਵੇਂ ਓਹ ਮਨਜੂਰ ਹੈ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ) ਭਾਵ ਜਬ ਪਾਰਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਜੋ ਵਸਤੂ ਕੀ ਇਛਾ ਕਰੈਂ ਓਹੁ ਤੇਰ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਜਾਇਗੀ । ੨ । ੧੫੪ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੂਲ ਈਂ ਹਮਹਿ ਕਾਂ ਸਾਹਿਬੇ ਜਾਹ ਆਮਦੰਦ ॥
ਅਜ਼ ਬਰਾਇ ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਆਮਦੰਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਏਹ ਜੋ ਤਮਾਮ ਸੰਤ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈ ਏਹ ਮਾਲਕ ਮ੍ਰਾਤਬੇ ਦੇ ਆਏ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਇਨਾਂਕਾ ਆਦ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਤਿਸਟਾ ਕਰਨੇ ਜੋਗ ਹੈ। ੧। ਪੁਨਾ ਏਹ ਜੋ ਜੀਵ ਹੈਂ ਏਹ ਵਾਸਤੇ ਸੰਗਤਿ ਉਨਾਂਕੀ ਕੇ ਆਏ ਹੈਂ। ੨। ੧੫੫। ਪੁਨਾ

ਮੂ: ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਏ ਸ਼ਾਂ ਜ਼ਿ ਫੈਜ਼ੇ ਸੁਹਬਤੇ ਅਸਤ ॥
ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਆਇਤੇ ਪੁਰ ਰਹਿਮਤ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਜੀਵਣਾ ਇਨਾਂਦਾ ਉਨਾਂਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਸੰਗਤ ਕਰਨੇ ਸੇ ਜੀਵਣਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ। ੧। ਪੁਨਾ ਸੰਗਤਿ ਉਨਾਂਕੀ ਸੇ ਪੌਥੀ ਪੂਰਨ ਦਯਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਦਯਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ੨। ੧੫੬

ਮੂਲ ਹਰਕਸ ਰਾ ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਬਾਇਦਸ਼ ॥
ਤਾ ਜ਼ਿ ਦਿਲ ਅਕਦੇ ਗੁਹਰ ਬਕੁਸ਼ਾਇਦਸ਼ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੇ ਤਾਂਈ ਸੰਗਤਿ ਉਨਾਕੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ੧। ਕਿਉਂਜੋ ਤਿਸ ਸੰਗਤਿ ਕਰਕੇ ਅੰਤਾਃਕਰਣ ਸੇ ਲੜੀਆਂ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਲਦੀਆਂ ਹੈਂ) ਭਾਵ ਜੋ ਸੰਗਤਿ ਕਰੈ ਉਸਦੇ ਅੰਦ੍ਰ ਦੈਵੀ ਸੰਪਤੀ ਗੁਣ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੇ ਹੈ। ਤਾਂਤੇ ਸੰਤਾਂਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕਰੀਐ। ੨। ੧੫੭। ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਦਿਲਸੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਕਹਿਆ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤ ਹਮ ਕੋ ਕੈਸੇ ਨਿਸਚਤ ਹੋਵੈ ਜੋ ਮੋਤੀ ਅੰਦ੍ਰ ਹੀ ਹੈ ਆਪ ਇਸ ਭੇਦ ਕੋ ਨਿਰਨੇ ਸੇ ਕਹੀਏ ਜਿਸ ਕਰ ਹਮ ਜਾਨ ਲੇਵੈ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ ਸਾਹਿਬੇ ਗੰਜੀਨਈ ਏਬੇ ਖ਼ਬਰ ॥
ਲੇਕਿ ਜ਼ਾਂ ਗੰਜੇ ਤੁਰਾ ਨਬਵਦ ਖ਼ਬਰ ॥

ਟੀਕਾ— ਤੂੰ ਮਾਲਕ ਹੈਂ ਖਜਾਨੇ ਦਾ ਐ ਬੇਹੋਸ ਅਗਯਾਤ। ੧। ਹੈ ਤੂੰ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਅੰਤਾਃਕਰਣ ਕੇ ਖਜਾਨੇ ਸੇਂ ਤੇਰੇ ਕੋ ਖਬ੍ਰ ਗਯਾਤ ਨਹੀ ਹੈ। ੨। ੧੫੮। ਪ੍ਰਸਨ ਜਬ ਖਜਾਨਾ ਪਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਸ ਕੀ ਖਬਰ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ ਕੈ ਅਜ਼ਾਂ ਗੰਜੇ ਬਿਯਾਬੀ ਇਤਲਾ ॥
ਅੰਦਰੂਨੇ ਕੁਫਲ ਚੂ ਬਾਸ਼ਦ ਮਤਾ ।

ਟੀਕਾ— ਕਬ ਉਸ ਖਜਾਨੇ ਦੀ ਪਾਸਕਦਾਹੈ ਖਬਰ ਗਜਾਤ ਨਹੀਪਾਸਕਦਾ ।੧। ਕਿਉਂਜੋ ਅੰਦਰ ਜੰਦਰੇ ਦੇ ਓਹੁ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ।੨।੧੫੯

ਮੂਲ ਪਸ ਤੁ ਰਾ ਲਾਜ਼ਮਬਵੱਦ ਜੋਈ ਕਲੀਦ ॥
ਤਾ ਬੁਬੀਨੀ ਗੰਜ ਖੁਫਿਯਹਰਾ ਪਦੀਦ ॥

ਟੀਕਾ— ਜੇਕਰ ਹੈ ਭਾਈ ਤੇਰੇ ਕੋ ਖਜਾਨੇਕੀ ਇਛਿਆਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਚਾਹੀਦਾਹੈ ਮੁਨਾਸਬਹੈ ਜੋਉਸ ਖਜਾਨੇਕੀ ਕੁੰਜੀਕੋ ਢੂਢਣਾ ਕਰੈਂ ।੧। ਜਬ ਕੁੰਜੀ ਢੂੰਢੇ ਤਬਤੂੰ ਦੇਖਲਏਂ ਖਜਾਨੇ ਗੁਜੇਕੇ ਤਾਂਈ ਪਰਗਟਹੀ ।੨।੧੬੦। ਪਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਜੰਦਰੇ ਅੰਦਰ ਪਦਾਰਥ ਕਹਾਹੈ ਸੋ ਜੰਦਰਾ ਕੌਨਸਾਹੈ ਅਰੁ ਉਸਕੀ ਕੁੰਜੀ ਕੌਨਸੀਹੈ ਅਰੁ ਕੁੰਜੀਕੇ ਢੂੰਢਨੇਕਾ ਹਾਲ ਕਿਸਸੇਂ ਮਿਲਤਾਹੈ ਅਰੁ ਓਹੁ ਕੁੰਜੀ ਕਿਸ ਕੇ ਪਾਸ ਰਹੰਦੀ ਹੈ ਏਹ ਭੇਦ ਸਭ ਨਿਰਨੇ ਸੇ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤ੍ਰ ॥

ਮੂ: ਕੁਫਲ ਬਕੁਸ਼ਾਂ ਅਜ਼ ਕਲੀਦੇ ਨਾਮਿ ਹਕ ।
ਅਜ਼ ਕਿਤਾਬੇ ਗੰਜ ਮਖ਼ਫੀ ਖ਼ਾਂ ਸ਼ਬਕ ॥

ਟੀਕਾ—ਜੰਦਰਾ ਖੋਲੈਂ ਸਚੇ ਕੇ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਕੁੰਜੀ ਸੇ) ਭਾਵ ਅਗਯਾਨ ਜੰਦਰਾ ਹੈ ਤੇ ਤਾਕ ਕੋਸ ਪੰਜ ਹੈਂ ਤੇ ਨਾਮ ਕੁੰਜੀ ਹੈ ਅਰੁ ਨਾਮ ਕਾ ਅਭ੍ਯਾਸ ਕਰਨਾ ਖੋਲਨਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ (ਮਖਫੀ)ਗੁਜ ਖਜਾਨੇ ਕੇ ਦਿਖਲਾਨੇ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸੇ ਸੈਥਾ ਪੜ੍ਹੇ) ਭਾਵ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੋ ਸੰਤ ਅਰਥਾਂ ਕੇ ਪੜੈ ਸੁਣੈ ਤਾਂ ਕੁੰਜੀ ਕਾ ਭੇਦ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ।੨।੧੬੧।

ਮੂਲ ਈਂ ਕਲੀਦੇ ਨਾਮ ਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਾਂ ਬਵੱਦ ।
ਮਰਹਮੇ ਦਿਲ ਹਾਇ ਰੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਬਵੱਦ ।

ਟੀਕਾ—ਏਹ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਕੁੰਜੀ ਪਾਸ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਇਸ ਕੁੰਜੀ ਮੇ ਖੋਲਨੇ ਤੇ ਅਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭੀ ਗੁਣ ਹੈ ਸੋ ਸੁਨੋ। ਏਹ ਕੁੰਜੀ ਜੋ ਮਲਮ ਰੂਪ ਭੀ ਹੈ ਫੱਟਿਆਂ ਦਿਲਾਂ ਅਰੁ ਜਾਨਾ ਜਖਮੀਆਂ ਕੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

।੨।੧੬੨।

ਮੂ: ਚੂੰ ਕਸੇ ਰਾ ਈ ਕਲੀਦ ਆਇਦ ਬਦਸਤ।
ਸਾਹਿਬੇ ਗੰਜੀਨਹ ਬਾਸ਼ਦ ਹਰਕਿ ਹਸਤ।

ਟੀਕਾ—ਜਬ ਕਿਸੀ ਕੇ ਤਾਈਂ ਏਹ ਕੁੰਜੀ ਆਂਵਦੀ ਹੈ ਬੀਚ ਹਥ। ਹੈ) ਭਾਵ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਦੁਆਰੇ ਨਾਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਅਭ੍ਯਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ। ੧। ਮਾਲਕ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਓਹੁ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੁ ਕੋਈ ਹੈ) ਭਾਵ ਨਾਮਦੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਭਾਂਵੇ ਕਿਸੀ ਜਾਤ ਕਾ ਹੋਵੈ ਪਰਮਾਨ ਕਾਹੇ ਨ ਬਾਲਮੀ ਕਹ ਦੇਖ। ਕਿਮ ਜਾਤ ਤੇ ਕਿਹ ਪਦਹ ਅਮਰਿਓ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਸੇਖ ॥੨॥੧੬੩॥

ਮੂ: ਗੰਜ ਰਾ ਚੂੰ ਯਾਫਤਹਿ ਜੋਯਾਇ ਗੰਜ।
ਗਸ਼ਤ ਫ਼ਾਰਗ਼ ਅਜ਼ ਹਮਹਿ ਤਸਦੀਸ ਰੰਜ॥

ਟੀਕਾ—ਸਿਧਾਂਤ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਤਾਈਂ ਜਬ ਪਾਯਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਕੇ ਢੂੰਢਨੇ ਵਾਲੇ ਨੇ।੧। ਤਬ ਓਹ ਹੂਆ ਨਿਆਰਾ ਖਲਾਸ ਤਮਾਮ ਸਰਮਿੰਦਗੀਆਂ ਅਰੁ ਪੀੜਾ ਸੇ) ਭਾਵ ਓਹ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਮੇ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੋਯਾ।੨।੧੬੪। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮਰਾਤਬਾ ਉਸਕੋ ਕਿਆ ਮਿਲਤਾ ਹੈ। ਉਤਰ

ਮੂ: ਆਂ ਹਮ ਅਜ਼ ਮਰਦਾਨ ਹਕ ਸ਼ੁਦਏ ਸਫੀਕ।
ਆਂਕਿ ਰਾਹੇ ਯਾਫਤ ਦਰ ਕੂਏ ਰਫੀਕ॥

ਟੀਕਾ—ਜੈਸੇ ਹਰੀ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਸੰਤ ਹੈ ਐਸੇ ਓਹ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਾਲਾ ਭੀ ਸਚੇ ਸੇ ਹੂਆ ਦੋਸਤ) ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਕਾ ਪਿਆਰਾ ਸੰਤਗੁਰੂਪਦਵਾਲਾਹੂਆ।੧। ਕਿਉਂਜੋ ਉਸਨੇ ਰਸਤਾ ਪਾਯਾਹੈਅੰਦਰਕੂਚੇ ਪਿਆਰੇ ਕੇ ਕੇ)ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਪਾਂਤਸ਼ਾਹ ਕੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਮਰਾਤਬੇ ਵਾਲਾ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਅਰੁ ਹਜ਼ੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਸੇ ਓਹ ਗੁਣਾਂ ਸੇਤ ਹੋਨੇ ਤੇ ਅਰੁ ਸੰਗਤ ਕਰਨੇ ਤੇ ਅਭੇਦ ਹੂਆ।੨।੧੬੫।

ਮੂਲ ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਜ਼ਰਹ ਰਾ ਚੂੰ ਮਾਂਹ ਕੂਰਦ।
ਹਰਿ ਗਦਾ ਰਾ ਸੁਹਬਤੇ ਸਾਂ ਸਾਹ ਕਰਦ।

ਟੀਕਾ—ਪੂਨਾ ਸੰਗਤਿ ਉਨਾਂ ਅਭੇਦ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਨੇ ਤੁਛ ਦਾਣੇ ਵਡ

ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਮਾਨਿੰਦ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਕੀਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਦੋ ਹੈਂ ਏਕ ਚੰਦ ਸਮ ਸੀਤਲ ਤੇ ਦੂਜਾ ਪਰਗਾਸਵਾਨ ਕੀਆ ।੧। ਪੁਨਾ ਹਰ ਇਕ ਮੰਗਤਿਆਂ ਗਰੀਬਾਂ ਤਾਂਈ ਸੰਗਤਿ ਉਨਾਂ ਕੀ ਨੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੀਆ ਹੈ ਸਾਖੀ ਚਣਿਆਂ ਕੇ ਖੇਤ ਵਾਲੇ ਕੀ ਜੋ ਸੁਲਤਾਨ ਹੂਆ ਹੈ ।੨। ੧੬੬। ਐਸੇ ਸਮਰਥ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਅਸੀਰਵਾਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਭਾਈ ਜੀ।

ਮੂ: ਰਹਮਤੇ ਹਕ ਬਾਦ ਬਰ ਔਜਾਇ ਸ਼ਾਂ ।

ਬਰ ਪਦਰ ਬਰ ਮਾਦਰੋ ਅਬ ਨਾਇ ਸ਼ਾਂ ।

ਟੀਕਾ—ਦਯਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਹੋਵੇ ਉਪਰ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ।੧। ਪੁਨਾ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਨਾਦੀ ਬਿੰਦੀ ਪਿਤਾ ਉਪਰ ਮਾਤਾ ਉਪਰ ਅਰੁ ਭਾਈਓ ਉਪਰ ਦਯਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਵ ਸਬ ਪਰਵਾਰ ਉਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਦਯਾ ਹੋਵੇ ।੨ ।੧੬੭। ਅਬ ਉਨਾ ਕੀ ਮਹਤੱਤਾ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ।

ਮੂਲ ਹਰਕਿ ਸ਼ਾਂਰਾ ਦੀਦਹ ਹਕਰਾਂ ਦੀਦਹਿਅਸਤ ।

ਖੁਸ਼ ਫੂਲ ਅਜ਼ ਬਾਗੇ ਮੁਹਬਤ ਚੀਦਹਿ ਅਸਤ

ਟੀਕਾ—ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਉਨ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਉਸਨੇ ਸਚੇ ਤਾਂਈ ਹੀ ਦੇਖਾ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਚੰਗਾ ਫੂਲ ਸਾਧਨਾ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪੀ ਹੋਰੋ ਕੋ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਰੂਪੀ ਬਾਗ ਸੇ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਉਸਨੇ ।।੨।੧੬੮।

ਮੂ: ਗੁਲ ਜ਼ਿ ਬਾਗੇ ਮਾਰਫਤ ਬਰ ਚੀਦਨ ਅਸਤ

ਦੀਦਨੇ ਈ ਸ਼ਾਂ ਖੁਦਾਰਾ ਦੀਦਨ ਅਸਤ ।।

ਟੀਕਾ—ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੀਤੀ ਰੂਪੀ ਬਾਗ ਕੇ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪੀ ਫੂਲਾਂ ਸੇ ਗਯਾਨ ਰੂਪੀ। (ਬਰ) ਫਲ ਚੁਣਿਆ ਹੈ । ਭਾਵ ਜਿਸਨੇ ਗਯਾਨ ਪਾਯਾ ਹੈ ।੧। ਐ ਪਿਆਰੇ ਦੇਖਣਾ ਉਸ ਗਯਾਨਵਾਨ ਦਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਅਭੇਦ ਹੋਣੇ ਤੇ ਤੁਲ ਹੈ ਇਸ ਤੇ। ੨। ੧੬੯। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੋ ਹੈਂ ਏਕ ਤੋ ਹਰੀ ਕੇ ਸਮ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦੇਖਨਾ ਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ਆਕਾਰ ਹੋਨੇ ਤੇ ਪੁਨਾ ਹਰੀ ਕਾ ਦੇਖਣਾ ਮਨਣ ਮੇ ਨਹੀ ਆਂਵਦਾ ਨਿਰਅਕਾਰ ਹੋਨੇ ਤੇ ਉੱਤਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਅਨਵਾਦ ਕਰਕੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਭਾਈ ਜੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੂਲ ਮੁਸਕਲ ਆਂਮਦ ਦੀਦਨੇ ਹਕ ਰਾ ਬਿਯਾਂ।
ਮੇਂ ਦਿਹਦ ਈਂ ਜੁਮਲਹ ਰਾ ਕੁਦਰਤਿ ਨਿਸਾਂ॥

ਟੀਕਾ—ਯਦਪਿ ਸਚੇ ਦੇ ਦੇਖਨੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹਾਲ ਔਖਾ ਅਣ ਬਣ ਕਹਣ ਮੈ ਆਯਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਕਿਸ ਤੇ ਜੋ ਏਹ ਸਮਗਰ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਮਾਯਾ ਨਿਸਾਨੀ ਦੇਤੀ ਹੈ) ਭਾਵੇਹ ਜੋ ਸਰਬ ਪਰਪੰਚ ਕਾ ਅਕਾਰ ਦੇਖਨ ਮੈ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਸੋ ਮਾਯਾ ਰੂਪ ਹੈ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਮਾਯਾ ਬਿਨਾ ਅਕਾਰ ਕਹਣਾ ਹੀ ਨਹੀ ਬਣਦਾ ਤਾਂਤੇ ਹਰੀ ਕਾ ਦੇਖਨਾ ਕੈਸੇ ਮਾਨਾ ਜਾਵੈ ਤੇ ਹਰੀ ਰੂਪ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦੇਖਨਾ ਕੈਸੇ ਮਾਨੇ ਤਾਂਤੇ ਆਪ ਕਹੋ ਏਹ ਕਥਨ ਕੈਸੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੧੭੦ ॥ ਉਤ੍ਰ

ਮੂ: ਅਜ਼ ਤੁਫ਼ੈਲੇ ਸਾਂ ਖੁਦਾ ਰਾ ਦੀਦਹ ਅਮ।
ਦੀਦਅਮ ਵਾ ਦੀਦਅਮ ਵਾ ਦੀਦਅਮ।

ਟੀਕਾ—ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਦੇਖਯਾ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੋ ਇਸ ਮੈ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੈ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਤਗਯਾਕਰ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਪਰੋਢਤਾ ਵਾਸਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜਗਯਾਸੂਆਂ ਨੇ ਮਨ ਕਰਕੇ ਔਰੁ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤਨ ਕਰਕੇ ਅਰੁ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਬਾਣੀ ਕਰਕੇ। ੨। ੧੭੧ ।ਪ੍ਰਸਨ ਜਿਸ ਪਰਕਾਰ ਉਨਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਸੋ ਰੀਤੀ ਨਿਰਨੇ ਸੇ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤ੍ਰ।

ਮੂਲ ਦੀਦਨੇ ਹਕ ਮਾਂ ਨਿਨੀਏ ਦਾਰਦ ਸ਼ਰੀਫ਼।
ਮਨ ਨਿਯਮ ਈਂ ਜੁਮਲਹ ਆਂ ਜ਼ਾਤ ਲਤੀਫ਼।

ਟੀਕਾ—ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਕਾ ਅਰਥ ਜੀਬਾਂ ਮੈ ਮਹਾਤਮਾਂ ਅਚਾਰਜਾਂ ਈਸਰ ਨੇ ਰਖਯਾ ਹੈ ਬਡਾ(ਬੁਲੰਦ)ਖੋਲਕੇ ਸੋ ਸੁਨੀਏ॥ ੧॥ ਮੈ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਰੁ ਏਹ ਜੋ ਸਮਗਰ ਸੰਸਾਰ ਹੈ (ਉਸ ਚਤ੍ਰ ਹਰੀ ਕੀ ਉਤਪਤੀ ਹੈ ਵਾ ਉਸ ਚਤਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਸਰੂਪ ਹੈ) ਭਾਵੇਹ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਸੱਤਿਆ ਬਿਨਾ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ ਮਾਯਾ ਤੇ ਕਿਉ ਜੋ ਮਾਯਾ ਜੜ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤੀ ਐਸੇ ਨਿਸਚਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਜਾਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹਰੀ ਹੈ ਏਹੀ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਪਰਮਾਨ ਏਹ ਜਗਤ ਹਰਿ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਦਰੀ ਆਯਾ। ੨। ੧੭੨। ਸਿਧਾਂਤ।

ਮੂ: ਹਰਕਿ ਓ ਦਾਨਿਸਤ ਓਈਂ ਹਰਫ਼ੇ ਤਮਾਮ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾਫਤ, ਓ ਆਂ ਗੰਜ ਮਖਫੀਰਾ ਮਕਾਮ।

ਟੀਕਾ—ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਏਹ ਸਮਗਰ ਬਦਨ ਕਥਨ ਕਾ ਭੇਦ) ਭਾਵ ਏਹ ਭੇਦ ਜੋ ਮੈ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਸਰਬ ਰੂਪ ਹਰੀ ਹੀ ਹੈ।੧। ਪਾਯਾ ਹੈ ਉਸਨੇ ਉਸ ਖਜਾਨੇ ਗੁਜੇ ਕੋ ਭਾਈ ਘਰ ਮੇ ਹੀ) ਭਾਵ ਸਰਬ ਵਸਤੂ ਹਸਤਾਮਲ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰਮਾਨ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ਸੋਈ ਪਿੰਡੇ, ਪੁਨਾ ਸਬ ਵਸਤੂ ਹਰੀ ਕੀ ਕਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੋ ਹਰੀ ਜਬ ਅੰਦਰ ਹਸਤਾਮਲ ਹੂਆ ਤਬ ਸਬ ਵਸਤੂ ਸ਼ਾਥ ਹੀ ਆ ਗਈਂ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਆਨੇ ਸੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਸਮਗਰੀ ਸਾਥ ਹੀ ਆਜਾਤੀ ਹੈ ਐਸੇ ਜਾਨੋ।੨।੧੭੨।

ਮੂਲ ਮਾਇਨੀਏ ਹੱਕ ਸੂਰਤੇ ਦਾਰਦ ਨਿਕੋਸਤ ॥
ਸੂਰਤੇ ਹੱਕ ਸੂਰਤੇ ਮਰਦਾਨਿ ਓਸਤ

ਟੀਕਾ—ਅਰਥ ਸਚੇ ਕੀ ਸੂਰਤ ਤਰਾਂ ਦੇ ਰਖੇ ਹੈਂ ਚੰਗੇ ੨) ਭਾਵ ਸਚੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਏਹ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਸੰਤਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੀ ਪਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਹੈ) ਭਾਵ ਜੋ ਜੁਗਤੀ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਮਿਲਨੇ ਕੀ ਹੈ ਉਸੇ ਜੁਗਤੀ ਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਅਰਥ ਸਚੇ ਦੀ ਸੂਰਤ ਦੇ ਰਖੇ ਹੈ ਚੰਗੇ।੧। ਕੇਤੇ ਜੋ ਸਚੇ ਦੀ ਸੂਰਤ ਹੈ ਸੋ ਉਸਦੇ ਸੰਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਹੈ। ਭਾਵ ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦਾ ਦਰਸਨ ਹੈ।੨।੧੭੪। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਏਹ ਜੋ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਮਿਲੇ ਹੈਂ ਰੀਤੀ ~~ਪੂਰਬਕ ਉਨਾਂ ਕੀ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਗੁਜ਼ਰੈਣੀ~~ ਬੈਣੀ ਕਿਸ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਉਤ।

ਮੂਲ ਖਿਲਵਤੇ ਏ ਸਾਂ ਬਵੱਦ ਦਰ ਅੰਜਮਨ ॥
ਵਸਫ ਏ ਸਾਂ ਬੂਰ ਜੁਬਾਂ ਹਰ ਮਰਦ ਜ਼ਨ ॥

ਟੀਕਾ—ਐ ਪਿਆਰੇ ਇਕੰਤਤਾਈ ਉਨਾ ਦੀ ਹੈ ਅੰਦਰ ਬਾਗਦੇਹੀ) ਭਾਵ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਬਾਗ ਮੈ ਅਰੁ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਬਾਗ ਮੈ ਰਹਿਕਰ ਸਰਬ ਤਰਾਂ ਸੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਜੋ ਸਰਬ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਕਰਾਂਦੇ ਉਨਾਂ ਕੀ ਬਿਰਤੀ ਅੰਤਰਮੁਖ ਰਹਤੀ ਹੈ ਵਖੇਪਾਕਾਰ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਸਾਖੀ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿਖ ਭਾਈ ਭੇਖਾਰੀ ਕੀ।੧। ਪਸਨ ਐਸੇ ਜੋ ਉਦਾਸ ਨਿਰਲੇਪ ਬਿਰਤੀ ਹੈ ਓਹ ਗੁਜਰੈਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਨਤਾ ਭੀ ਹੈ ਉਨਕੋ ਉਤਰ (ਵਸਫ) ਸਿਫਤ ਉਨਾਂ ਦੀ ਉਪਰ ਜੁਬਾਨ ਸਮਗਰ ਪੁਰਸਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਕੇ ਹੈ) ਭਾਵ ਸਰਬ ਲੋਕ ਉਪਮਾਂ ਕਰਤੇ ਹੈ।੨।੧੭੫। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਏਹ ਲੋਕ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਿਸੇ ੨ ਕਾਲ ਮੈ ਉਪਮਾਂ ਕਰਤੇ ਹੋਵੈਂ ਗੇ ਪਰੰਤੂ ਸਦਾ ਕੈਸੇ ਵਰਤਤੇ ਹੈਂ ਉਤਰ

ਮੂਲ ਈਂ ਖ਼ਬਰ ਵਾਕਫ਼ ਕਸੇ ਬਾਸ਼ਦ ਕਿ ਓ ॥
ਦਾਰਦ ਅਜ਼ ਸ਼ੌਕੇ ਮੁਹਬਤ ਗੁਫ਼ਤ ਗੋ ॥

ਟੀਕਾ—ਇਸ ਹਵਾਲ ਸੇ ਭੇਦੀ ਜੋ ਜੋ ਕੋਈ ਹੂਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਜਿਸ ੨ ਨੇ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਕੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸੇ ਅਭੇਦ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੰਤ ਰਾਮ ਹੈਂ ਏਕੋ ॥ ੧ ॥ ਓਹ ਕੋਈ ਰਖਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਪਰੀਤ ਦਾ ਕਹਣਾ ਕਹਾਵਣਾ ਸੰਤਾਂ ਸੇ ਸਦਾ ।੨।੧੭੬।

ਮੂਲ ਸ਼ੌਕ ਮੌਲਾ ਕਿਸ ਗਰੇਬਾਂਗੀਰ ਸ਼ੁਦ ॥
ਨਾਕਸੇ ਹਮ ਸਾਹਿਬੇ ਤਦਬੀਰ ਸ਼ੁਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਪ੍ਰੇਮ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲ ਤਾਂਈ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲਾ ਹੂਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਪਰੇਮ ਪਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਹੈ ਮਨ ਮੇ ।੧। ਓਹ ਖਾਲੀ ਨਿਰਗੁਣ ਜੀਵ ਭੀ ਮਾਲਕ ਜੁਗਤੀਆਂ ਦਾ ਹੂਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਸਮਗਰ ਗੁਣ, ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੇਵਲ ਪਰੇਮ ਸੇ ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਪਰਾਪਤੀ ਵਾਲਾ ਹੋਯਾ ਹੈ ।੨।੧੭੭।

ਮੂਲ ਬਸ ਕਿ ਹਕ ਮੇ ਬਾਰਦ ਅਜ਼ ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਸ਼ਾਂ ॥
ਦੀਦ ਹਾ ਰੌਸ਼ਨ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ ਦੀਦਾਰ ਸ਼ਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਮਿਲ ਜਾ ਹੈ ਉਸ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸੇ ਬਾਤੇਂ ਕਰਕੇ ਭੀ ਅਤੀ ਸਚਾ ਨਾਮ ਹੀ ਬਰਸਦਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਨੇਤ੍ਰ ਉਸਕੇ ਦਰਸਨ ਸੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਲੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ) ਭਾਵ ਦਿਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ।੨। ੧੭੮। ਪ੍ਰਸਨ ਆਪ ਜੋ ਪੀਛੇ ਕਹਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਸਭ ਸੇ ਪਰੰਤੂ ਪਰਤਖ ਦੇਖਨ ਮੈ ਤੋ ਵਿਹਾਰਾਂ ਮੈ ਖਚਤ ਦੇਖੀਤੇ ਹੈ ਇਸਤੇ ਉਨ ਕੋ ਨਿਰਲੇਪ ਕੈਸੇ ਮਾਨੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤਰ।

ਮੂਲ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਬ ਬਾਸ਼ੰਦ ਦਰ ਫ਼ਿਕਰੇ ਮੁਦਾਮ ॥
ਦਰ ਲਿਬਾਸੇ ਦੁਨਜਵੀ ਮਰਦੇ ਤਮਾਮ ॥

ਟੀਕਾ—ਰਾਤ ਦਿਨੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਬੀਚ ਧਿਆਨ ਭਜਨ ਕੇ) ਭਾਵ ਅਭਯਾਸ ਮੈ ਬਿਰਤੀ ਲਗੀ ਰਹਿਤੀ ਹੈ ਸਾਖੀ ਹਨੂਮਾਨ ਕੀ ਮਣੀਆਂ ਤੋੜਨ ਵਾਲੀ। ਪੁਨਾ ਮਨਸੂਰ ਕੀ ਜੈਸੇ ਉਸ ਕੀ ਦੇਹ ਤੇ ਜਲਾਇ ਦਿਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਕੀ ਜਲੀ ਹੁਈ ਰਾਖ ਮੇ ਭੀ ਅਨਲਹਕ ਸ਼ਬਦ ਨਿਕਲਦਾ ਥਾ॥੧॥ ਅਥਵਾ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਓਹ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਧਯਾਨ ਬੀਚ ਰਹਿਤੇ ਹਨ) ਭਾਵ ਪਾਲਨਾ ਮੇ ਖਚਤ ਰਹਿਤੇ ਹਨ।੧। ਪੁਨਾ ਦੇਖਨੇ ਮੈ ਯਦਪ ਦੁਨੀਆ ਕੇ ਸਾਜ ਬਾਜੇ ਮੇ ਖਚਤ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਪਰੰਤੂ ਅੰਦਰੋਂ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਹੈਂ) ਭਾਵ ਸਰਬ ਗੁਣ ਸਪੰਨ ਅਰੁ ਸਮਰਥ ਹੋਨੇ ਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਤੇ ਹੈ।੨।੧੭੯।

ਮੂਲ ਬਾ ਹਮਹਿ ਅਜ਼ ਜੁਮਲਹ ਆਜ਼ਾਦੰਦ ਸ਼ਾਂ॥

ਦਰ ਹਮਹ ਹਾਲ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਸ਼ਾਦੰਦ ਸ਼ਾਂ

ਟੀਕਾ—ਸਾਥ ਸਮਗਰ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਖਚਤ ਹੈ ਪਰ ਚਿਤ ਕਰ ਸਮਗਰ ਸੇ ਨਿਆਰੇ ਹੈ ਓਹ ਸੰਤ।੧।ਪੁਨਾ ਬੀਚ ਸਮਗਰ ਹਵਾਲਾਂਦੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਖੁਸੀ ਹਨ ਓਹ) ਭਾਵ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੇ ਭਾਣੇ ਮੇ ਆਨੰਦ ਰਹਿਤੇ ਹੈ ਦੁਖ ਹੋ ਸੁਖ ਹੋ ਭਾਂਵੇ।੨।੧੮੦।

ਮੂਲ ਦਰ ਲਿਬਾਸੇ ਦੁਨਜਵੀ ਓ ਰਸਮ ਦੀਂ॥

ਹਮ ਚੁ ਏਸ਼ਾਂ ਸਾਨੀਏ ਦੀਗਰ ਮਬੀਂ॥

ਟੀਕਾ—ਪੁਨਾ ਯਦਪ ਦੇਖਨੇ ਮੇ ਦੁਨੀਆਂ ਕੇ ਸਾਜਾਂ ਬਾਜਾਂ ਬੀਚ ਖਚਤ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅੰਦਰੋ ਉਨਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਧਰਮ ਵਾਲੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਧਰਮ ਮੇ ਇਸਥਿਤ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਧਰਮ ਰੂਪ ਮੈਂ ਲੀਨ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ।੧। ਪੁਨਾ ਭੀ ਮਾਨਿੰਦ ਇਨਾਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਦੂਸਰਾ ਮਤ ਦੇਖੀਏ। ਭਾਵ ਸੰਤ ਵਡਿਆਈ ਜੋਗ ਹੈਂ ਇਨ ਕੀ ਕਰਣੀ ਚਾਹਿਏ।੨।੧੮੧।

ਮੂਲ ਹਮ ਚੁਨਾ ਯਾਦਿ ਹਕ ਦਾਰੰਦ ਦਸਤ॥

ਹਕ ਸ਼ਨਾਸੋ ਹਕ ਪਸੰਦੋ ਹਕ ਪਰਸਤ॥

ਟੀਕਾ—ਭੀ ਐਸੇ ਹੀ ਅੰਦਰ ਭਗਤੀ ਸਚੇ ਕੀ ਕੋ ਰਖਤੇ ਹੈ ਸਮਰਥਤਾ ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਗਯਾਨ ਮੇ ਪੂਰਨ ਹੈ।੧। ਪੁਨਾ ਸਚ ਨੂੰ ਹੀ ਪਛਾਣਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਸਚ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹੈ ਸਭ ਮੇ ਅਰੁ ਸਚ ਨੂੰ ਹੀ ਪੂਜਨ ਕਰਦੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਨ) ਭਾਵ ਸਭ ਮੈ ਹੀ ਸਰਬ ਪਰਕਾਰ ਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਲਗੀ ਰਹਿਤੀ ਹੈ।੨।੧੯੨।

ਮੂਲ ਦਰ ਲਿਬਾਸੇ ਦੁਨਯਵੀ ਸਰ ਤਾਂ ਕਦੰਮ ॥
ਬੀਨੀ ਓ ਗ਼ਾਫ਼ਲ ਨ ਬੀਨੀ ਨੀਮ ਦੰਮ ॥

ਟੀਕਾ—ਦੇਖਨੇ ਮੈ ਮਾਯਾ ਦੇ ਸਾਜ ਬਾਜ ਅੰਦਰ ਸਿਰ ਸੇ ਲੇਕਰ ਪੈਰਾਂ ਤਕ ਖਰਤ (ਬੀਨੀ ਓ) ਦੇਖੀਦੇ ਹੈ ਓਹ ਸੰਤ।੧। ਪਰੰਤੂ ਪਰਮਾਦੀ ਨਹੀ ਦੇਖੀਦੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਅਧਾ ਸੁਆਸ ਭੀ।੨।੧੯੩। ਪ੍ਰਸਨ ਭਜਨ ਦੇ ਜੋ ਆਪਨੇ ਬਸੇਸਤਾ ਕਹੀ ਹੈ ਸੋ ਤੋ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸਰੀਰ ਤੋ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਹੋਰਾਂ ਜੀਵਾਂ ਸਮ ਮਿਟੀ ਆਦੀ ਤਤੋਂ ਕਾ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਉਤਰ।

ਮੂਲ ਆਂ ਖੁਦਾਏ ਪਾਕ ਸ਼ਾਂ ਰਾ ਪਾਕ ਕਰਦ ॥
ਗਰ ਚਿ ਜਿਸਮੇ ਸ਼ਾਂ ਜ਼ਿ ਮੁਸ਼ਤੇ ਖ਼ਾਕ ਕਰਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਉਸ ਪਵਿਤ੍ਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਓਨਾਂ ਤਾਂਈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।੧ ਜਦਪ ਸਰੀਰ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਦੇਖਨੇ ਮੈ ਮੁਠੀ ਮਿਟੀ ਆਦੀ ਤਤਾਂ ਸੇ ਕੀਤਾ ਹੋਯਾ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਜੀਵਾਂਵਤ) ਭਾਵ ਤੋ ਭੀ ਸਭ ਸੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ।੨।੧੯੪।

ਮੂਲ ਈਂ ਵਜੂਦੇ ਖ਼ਾਕ ਪਾਕ ਅਜ਼ ਯਾਦਿ ਓਸਤ ॥
ਜ਼ਾਕਿ ਇਨਸਾਂ ਮਜ਼ਹਰੇ ਬੁਨੀਆਦਿ ਓਸਤ

ਟੀਕਾ—ਪੁਨਾ ਯਦਪ ਏਹ ਸਰੀਰ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਭੀ ਮਿਟੀ ਆਦੀ ਤਤਾਂ ਕਾ ਰਚਤ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਰਖਕ ਹਰੀ ਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਸੇ ਹਰੀ ਪਰਤਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਹਰੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਖ ਹੋਣੇ ਸੇ ਸਰੀਰ ਭੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਹੀਤਾ ਹੈ।੧।ਸਿਧਾਂਤ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਮਨੁਖਾਂਦੇਹ ਉਸ ਹਰੀ ਕੇ ਟਿਕਾਣੇ ਕੀ ਜੜ ਹੈ) ਭਾਵ ਏਹ ਜੋ ਹੋਰ ਦੇਹ ਮੈਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਕੇਵਲ ਮਨੁਖਾਂ ਦੇਹ ਮੈ ਪ੍ਰਤਖ ਹੋਤਾ ਹੈ।੧। ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਦੇ ਕਥਨ ਨਸਾਰ ਸੰਤਾਂ ਮੈ ਤੋ ਪ੍ਰਤਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੋਰ ਜੀਵਾਂ ਮੈ ਪ੍ਰਤਖ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਸੋ ਪ੍ਰਤਖ ਹੋਨੇ ਦਾ ਨਮਿਤ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ਸਭ ਲਕੜੀਓ ਮੈ ਅਗਨਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਪ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟ ਉਸ ਮੈ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਸ ਮੈ ਘਸਰੇਂ ਐਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸੁ ਸਭ ਦੇਹਾਂ ਮੈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਭ੍ਯਾਸ ਵਾਲਯਾਂ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤਾ ਹੈ।੨।੧੯੫। ਪ੍ਰਸਨ ਉਨਾ ਅਭ੍ਯਾਸ ਵਾਲਯਾਂ ਕਾ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਹੀ ਦੂਜੀ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ ਰਸਮ ਸ਼ਾਂ ਆਈਨ ਦਿਲਦਾਰੀ ਬਵਦ ॥
ਦਰ ਹਮਹ ਹਾਲ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਯਾਰੀ ਬਵਦ

ਟੀਕਾ—ਉਨਾਂਕੀ ਚਾਲ ਜਿਉਂ ਕੀਤਿਉ ਦਿਲਦੇ ਰਖਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਦਿਲਨੂੰ ਆਨੰਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ॥ ੧ । ਕਿਉਂਜੋ ਬੀਚ ਸਮਗ੍ਰ ਬਵਸ ਬਾਦ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਦੋਸਤੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਸੰਤ ਹਰ ਵਕਤ ਹਮੀਸੇ ਭਦਾ ਕਾਰ ਰੈਂਦੇ ਹੈਂ ਇਸਤੇ । ੨ । ੧੯੬ । ਪ੍ਰਸਨ ਐਸੀ ਅਮੋਲਕ ਵਸਤੂ ਕੋ ਜੀਵ ਕਿਉਂ ਨਹੀ ਧਾਰਨ ਕਰਤੇ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ ਹਰਕਸੇ ਰਾ ਕੈ ਨਸੀਬ ਈ ਦੌਲਤ ਅਸਤ
ਦੌਲਤੇ ਜਾਵੇਦ ਅੰਦਰ ਸੁਹਬਤ ਅਸਤ

ਟੀਕਾ— ਹਰਕਿਸੇ ਕੇ ਤਾਂਈ ਕਬ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ਇਹ ਦੌਲਤ) ਭਾਵ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਸਤ ਸੰਗ ਬਿਨਾ । ੧ । ਕਿਉਂਜੋ ਇਹ ਦੌਲਤ ਹਮੇ ਸਾਂਦੀ ਬੀਚ ਸਤ ਸੰਗਦੇ ਰੈਂਦੀ ਹੈ । ੨ । ੧੯੭ ।

ਮੂਲ) ਈਂ ਹਮਹ ਅਜ਼ ਸੁਹਬਤੇ ਮਰਦਾਨਿ ਓਸਤ ॥
ਦੌਲਤੇ ਹਰਦੋ ਜਹਾਂ ਦਰ ਖਾਨਹ ਓਸਤ

ਟੀਕਾ— ਇਹ ਸਮਗ੍ਰੀ ਅਭ ਜਾਸ ਆਦੀ ਗੁਣਾ ਰੂਪੀ ਅਰੁ ਦੋਸਤੀ ਰੂਪੀ ਦੌਲਤ ਉਸਰਖਕ ਹਰੀਕੇ ਸੰਤਾਂਕੀ ਸੰਗਤਿ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ । ੧ । ਕਿਉਂਜੋ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਦੀ ਦੌਲਤ ਪ੍ਰਤਖ ਬੀਚ ਘਰ ਉਨਾਕੇ ਹੈ) ਭਾਵ ਉਨਾਕੇ ਰਿਦੇ ਮੈ ਹੈ ਹੋਰ ਉਨਾਕੀ ਰਸਨਾ ਮੈ ਹੈ ਹੋਰ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਕੀ ਸੁਖਾਂ ਰੂਪੀ ਦੌਲਤ ਉਨਾਕੇ ਸੀਤਪ੍ਰਸਾਦ ਸੇ ਮਿਲਤੀ ਹੈ । ੨ । ੧੯੯ ।

ਮੂਲ ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਨਫ਼ਹ ਬਿਸੀਆਰ ਆਵਰਦ ॥
ਨਖ਼ਲ ਜਿਸਮੇ ਖਾਕ ਹਕ ਬਾਰ ਆਵਰਦ

ਟੀਕਾ ਪੁਨਾ ਸੰਗਤਿ ਉਨਾਂਕੀ ਲਾਭ ਬੌਤ ਲਿਆਵਤੀ ਹੈ । ੧ । ਪੁਨਾ ਸੰਗਤਿ ਉਨਕੀ ਸੇ ਮਿਟੀਦਾ ਸ੍ਰੀਰ ਰੂਪੀ ਬ੍ਰਿਛ ਸਚਕੀ ਪ੍ਰਗਟਤਾ ਰੂਪੀ ਫਲ

ਲਿਆਵਤਾ ਹੈ । ਭਾਵ ਇਸ ਸ੍ਰੀਰਮੇ ਹਰੀ ਸ ਖਜਾਤ ਹੋਆ ਵਤਾਹੈ। ੨ ।੧੮੯। ਪੁਨਾ ੨ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਨੇਸੇ ਜਗ੍ਯਾਸੂਆਂ ਕੀ ਗਫਲਤਾ ਦੇਖਕੇ ਅਫਸੋਸਸੇ ਕਹਤੇਹੈ।

ਮੂਲ ਹਮ ਚੁਨੀ ਸੁਹਬਤ ਕੁਜਾ ਬਾਜ ਆਇਦ ਤ ॥
ਕਜ਼ ਬਰਾਏ ਮਰਦਮੀ ਮੇਸ਼ਾਇਦੋਤ

ਟੀਕਾ— ਭੀ ਐਸੀ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੀ ਕਬ ੨ ਫਿਰ ਆਵੇਗੀ ਤੁਮਾਰੇਕੋ) ਭਾਵ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਾਂ ਮਿਲੇਗੀ ਫੇਰ ਸੰਗਤ ਕਰਨੀ ਜਿਸਕਰ ਅਬ, ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੇਸੇ ਤੁਮ ਗਾਫਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ । ੧ । ਜੋ ਤਾਤੇ ਸੰਤਾਸੇ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੇ ਵਾਸਤੇ ਸੂਰਮਤਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ । ੨ । ੧੯੦ । ਪੁਨਾ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਮੋਨਤੇ ਖਕਰ ਜਗਤ੍ਯਾ ਸੂਆਂਕੋ ਭਾਈ ਜੀ ਆਪਹੀ ਜਗ੍ਯਾਸੂ ਆਂਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਸਨੋਤਰ ਕੀ ਰੀਤੀਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ।

ਮੂਲ ਮਰਦਮੀ ਯਾਇਨੇ ਬਾ ਹਕ ਪੈਵਸਤਨਸ ਤ ॥
ਗੈਰ ਜ਼ਿਕਰ ਸ਼ ਅਜ਼ ਹਮਹ ਵਾਰਸਤਨ ਸਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਹੇਭਾਈ ਸੁਰ ਮੱਤ ਤਾਕੋ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਸਾਥ ਸਰੀਦੇ ਜੋੜਾ ਲੈਣ ਤਦਾਕਾਰ ਹੋਣਾਹੈ [illegible] ਪੁਨਾ ਬਿਨਾ ਭਜਨ ਉਸ ਸਚੇਕੇ ਹੋਰ ਸਮਗਰ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਆਦੀ ਕਰਤਬਾਂ ਸੇ ਜੋ ਛੁਟਣਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਮਨ ਤਨ ਬਾਣੀਸੇ ਹੋਰ ਸਭ ਕਰਮ ਤਯਾਗ ਦੇਣੇ ਏਹੁ ਸੂਰ ਮਤ ਤਾ ਹੈ । ੨ । ੧੯੧ ।

ਮੂਲ ਚੂੰ ਦਿਲੇ ਬੰਦਹ ਬ ਜ਼ਿਕਰ ਸ਼ ਰਾਹਿ ਯਾਫਤ ॥
ਹਾਸਲੇ ਉਮਰੇ ਦਿਲੇ ਅਗਾਹਿ ਯਾਫਤ

ਟੀਕਾ— ਜਬ ਦਿਲ ਜਗ੍ਯਾ ਸੂਦੇਨੇ ਉਸਕੇ ਭਜਨ ਕੀ ਤਰਫ ਰਸਤ, ਪਾਯਾ) ਭਾਵ ਜਬਦਿਲ ਭਜਨ ਮੇ ਤਦਾਕਾਰ ਹੂਆ।੧।ਤਬ ਦਿਲਦੇ ਨਿਗਾਵਾ ਨਾ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਪਾਯਾ) ਭਾਵ ਜੋ ਪੀਛੇ ਭਜਨ ਕਰਕੇ ਅਭੇਦ ਹੂਏ ਹੈਂ ਐਸੇ ਅਭੇਦ ਹੂਆ ਹੈ । ੨ । ੧੯੨ ।

ਮੂਲ ਕਾਰ ਸ਼ ਅਜ਼ ਗਰਦੂੰਨਿ ਗਰਦਾਂ ਦਰਗੁਜ਼ਸਤ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਉਪਰੋਂ। ਸਿਰ ਸੰਸਾਰਕੇ। ਮਾਨਿੰਦ। ਸੰਤਾਂਦੇ। ਗੁਜਰਿਆਹੈ।

ਬਰ ਸਰੇ ਦੁਨੀਆਂ ਚੁ ਮਰਦਾਂ ਦਰਗੁਜਸਤ

ਟੀਕਾ—ਕੰਮ ਉਸਕਾ ਆਕਾਸ ਕੇ ਫਿਰਨੇ ਸੇ ਲੰਘ ਗਯਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਓਹੁ ਜਗਯਾਸੂ ਜਨਮ ਮਰਣੇ ਕੇ ਆਵਣੇ ਜਾਣੇ ਸੇ ਰਹਿਤ ਹੂਆ ਹੈ।੧। ਪੁਨਾ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਸਿਰ ਉਪਰੋਂ ਮਾਨਿੰਦ ਪੂਰਨ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਗੁਜਰਿਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਓਹ ਜਗਯਾਸੂ ਸੰਸਾਰ ਸੇ ਪਾਰ ਹੂਆ ਹੈ।੨।੧੯੩।

ਏਹ ਲੋਕ। ਓਹ ਲੋਕ। ਸਿਫਤ॥ ਕਰਦੇਹੈਂ।

ਮੂਲ ਈਂ ਜਹਾਨੋ ਆਂ ਜਹਾਂ ਤੁਹਸੀ ਕੁਨੰਦ॥

ਆਂ ਕਿ ਦਿਲ ਅਜ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਹਕ ਰੰਗੀ ਕੁਨੰਦ

ਉਸ ਜਗਯਾਸੂਨੇ॥ ਸੇ। ਭਜਨ। ਸਚੇ। ਰੰਗਨਾ। ਕੀਆ।

ਟੀਕਾ—ਏਹ ਲੋਕ ਅਰੁ ਓਹ ਲੋਕ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹੈਂ) ਭਾਵ ਭਜਨਵਾਨ ਜਗਯਾਸੂ ਕੀ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਜੋ ਸਾਬਾਸੇ ਕੇ ਇਸ ਨੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਹੁਕਮ ਠੀਕ ਬਜਾਯਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਮਾਨੁਖਾਂ ਜਨਮ ਸਫਲਾ ਕੀਆ ਐਸੇ ਉਪਮਾ ਕਰਦੇ ਹੈਂ।੧। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਜਗਯਾਸੂ ਨੇ ਸਚੇ ਕੇ ਭਜਨ ਸੇ ਦਿਲ ਰੰਗਣਾ ਕੀਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਦਿਲ ਤਦਾਕਾਰ ਕੀਆ ਹੈ ਨਾਮ ਮੇਂ ਅਭਯਾਸ ਕੋ ਛਡਕੇ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਤਾ ਇਸਤੇ।੨।੧੯੪।

ਅੰਦਰ॥ ਸਰੀਰ। ਉਸਕੇ। ਸੂਰਜ। ਪ੍ਰਕਾਸਿਆ ਹੈ।

ਮੂਲ ਦਰ ਵਜੂਦ ਸ਼ ਆਫਤਾਬੇ ਤਾਫਤਹ॥

ਬੀਰੋ। ਸੰਗਤ। ਉਸਕੀ। ਜਾਫਤਪਾਯਾ ਹੈ॥

ਨਾਮ ਸ਼ਾਂ ਦਰ ਸੁਹਬਤੇ ਸ਼ਾਂ ਯਾਫਤਹ

ਉਸਹਰੀਕਾ।

ਟੀਕਾ—ਅੰਦਰ ਸਰੀਰ ਉਸਕੇ ਕੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਹਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਯਾ ਹੈ)।੧।ਉਸ ਹਰੀ ਕਾ ਨਾਮ ਬੀਚ ਸੰਗਤਿ ਉਸ ਕੀ ਕੇ ਪਾਯਾ ਹੈ ਅਗੇ ਜਗਯਾਸੂਆਂ।੨।੧੯੫।

॥ ਅਸਚਰਜ। ਦਿਨ। ਰਾਤ। ਪਕੜਿਆਹੈ।

ਮੂਲ ਨਾਮ ਹਕ ਅਜ਼ਬਸ ਕਿ ਰੋਜ਼ੋ ਸ਼ਬ ਗਰਿਫਤ।

ਉਪਰੋਂ

ਦਸਤੇ ਊਂ ਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਉਲਾ ਬਰ ਗਰਿਫਤ।

ਹਥ। ਉਨਾਂਦਾ। ਭਜਨ।

ਟੀਕਾ—ਨਾਮ ਸਚੇ ਦਾ (ਅਸਚਰਜ) ਅਤਿ ਸੇ ਕਰਕੇ ਜੋ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਪਕੜਿਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਭਯਾਸ ਅਤੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।੧। ਹਥ ਉਨਾਂ ਦਾ ਭਜਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਨੇ ਉਪਰੋਂ ਪਕੜਿਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਉਨਕੋ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੂਆ ਹੈ ਨਾਮ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਜੈਸੇ ਹੁਮਾਂਊ ਪੰਛੀ ਦਾ ਖੰਭ ਜਿਸ ਤੀਰ ਦੀ ਮੁਠ ਮੇ ਲਗਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਤੀਰ ਨੂੰ ਜਬ ਲੈਕਰ ਚਲਾਵੇ ਤਾਂ ਓਹ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਖੰਭ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਲੇਜਾਤਾ ਹੈ ਐਸੇ ਨਾਮ ਅਪਨੇ ਨਾਮੀ ਪਾਸ ਲੇਜਾਤ ਹੈ।੨।੧੯੬।

ਮੂਲ ਜ਼ਿਕਰ ਮਉਲਾ ਆਂਕਿ ਯਾਰੀ ਦਾਦ ਸੁਦ॥
ਖਾਨਹੇ ਵੈਰਾਂ ਜ਼ਿ ਹਕ ਆਬਾਦ ਸੁਦ॥

ਟੀਕਾ–ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਕੇ ਤਾਂਈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਭਜਨ ਮਿਤਰਤਾ ਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਜਿਸਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਨਾਮ ਦ੍ਰਿੜ ਹੂਆ ਹੈ)।੧। ਉਸ ਕਿਸੀ ਕਾ ਉਜਾੜ ਘਰ ਸਚ ਕੀ ਮਿਤਰਤਾ ਸੇ ਵਸੋਂ ਹੂਆ ਹੈ) ਭਾਵ ਉਸਕੇ ਹਿਰਦੇ ਮੈ ਨਾਮ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਸੇ ਮੋਖ ਵਿਦਿਆ ਆਦੀ ਗੁਣ ਸਭੀ ਆਪੇ ਹੀ ਆਕਰ ਇਸਥਿਤ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਜੈਸੇ ਭਗਤਾਂ ਕੋ ਪੜਨੇ ਤੇ ਬਿਨਾ ਅਗੰਮ ਬਾਣੀ ਸਫੁਰਨ ਹੋਆਵਤੀ ਹੈ।੨।੧੯੭।

ਮੂਲ ਜ਼ਿਕਰ ਮਉਲਾ ਦੌਲਤੇ ਬਾਸਦ ਅਜ਼ੀਮ॥
ਕੈਬ ਦਸਤ ਆਇਦ ਜ਼ਿ ਰੀਜ਼ੇ ਮਾਲ ਸੀਮ॥

ਟੀਕਾ–ਤਾਂਤੇ ਭਜਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਬਡਾ।੧। ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਨਾਮ ਕੋ ਪਦਾਰਥ ਕਹਾ ਹੈ ਇਸ ਕੇਨੇ ਕਰ ਸਾਹੂਕਾਰ ਅਰੁ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੋ ਬਡੇ ੨ ਧਨੀ ਦੇਖੀਤੇ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਉਨਕੋ ਨਾਮ ਧਨ ਭੀ ਮਿਲ ਜਾਤਾ ਹੋਗਾ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਜੋ ਲੋਕਕ ਪਰਮਾਨ ਮੈ ਧਨ ਸੇ ਧਨ ਖਟਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਮਿਲ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਉਤਰ ਹੇ ਭਾਈ ਕਬ ਬੀਚ ਹਾਥ ਕੇ ਆਂਵਦਾ ਹੈਂ ਉਠਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਅਰੁ ਚਾਂਦੀ ਆਦੀ ਦੇ ਖਜਾਨਿਆਂ ਸੇ) ਭਾਵ ਇਸ ਧਨ ਕਰ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਧਨ ਹਥ ਨਹੀਂ ਆਂਵਦਾ ਪਰਮਾਨ ਕੰਚਨ ਸਿਉ ਪਾਈਐ ਨਹੀਂ ਤੋਲਿ।੨। ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਪਿਛੇ ਕਹਿਆ ਸੀ [illegible] ਕ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਾਂ ਸੇ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਮਿਲਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਕਿਸ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਐ ਉਤ੍ਰ॥

ਮੂਲ ਹਰਕਿ ਰਾ ਹਕ ਖਾਸਤ ਹਕ ਓ ਰਾ ਬਿਖਾਸਤ॥
ਸੌਕਿ ਮਉਲਾ ਬਿਹਤਰੀਨੇ ਕੀਮੀਆਸਤ॥

ਟੀਕਾ– ਜੋਕੋਈ ਸਚੇ ਤਾਂਈ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ ਸਚਾ ਉਸਕੇ ਤਾਂਈ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ) ਭਾਵ ਜੋਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਉਸੁ ਪ੍ਰਭੂ ਰੀਝਤਾ ਹੈ।੧। ਹੇ ਭਾਈ ਬਯਾਪ ਕਸਟ ਕਾ ਪਰੇਮ ਚੰਗਾ ਹੈ ਪਾਰਸਤੇ ਭੀ।੨।੧੯੮। ਪ੍ਰਸਨ ਏਹ ਜੋ ਫਕੀਰੀ ਅਰੁ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦੇਖੀ ਸੁਨੀਦੀ ਹੈ ਇਨਦੋਨੋ ਮੈ ਸੇ ਕੌਨਸੀ ਚੰਗੀ ਹੈ ਇਹ ਫਕੀਰ ਤੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਫਕੀਰੀਕਿ ਅਛਾ ਕੇਤੇਹੈਂ ਅਰੁ ਬਾਦਸਾਹ ਬਾਦਸਾਹੀ ਕੋ ਅਛਾ ਕੇਤੇਹੈਂ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ ਪਾਰਸਾਈ ਬਿਹ ਕਿ ਬਹਰੇ ਹਕ ਬਵੱਦ ॥
ਬਾਦਸਾਹੀ ਕੀਸਤ ਕਾਂ ਨਾਹਕ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ— ਫਕੀਰੀ ਓਹੁ ਚੰਗੀਹੈ ਜੋ ਵਾਸਤੇ ਸਚਦੇ ਹੋਵੈ) ਭਾਵ ਜਿਸਮੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਜਨਹੋ ਵੈ । ੧ । ਅਰੁ ਓਹੁ ਬਾਦਸਾਹੀ ਕਿਆਹੈ ਜੋ ਬਿਅਰਥ ਹੋਵੈ) ਭਾਵ ਜੋ ਭਜਨਤੇ ਅਰੁ ਸੁਭਕਰ ਮਾਂਤੇ ਰੈਤ ਹੈ ਤੇ ਕੁਨੀਤੀਮੇ ਵਰਤਰਹੀ ਹੈ ਓਹੁਬਿ ਅਰਥਹੈ ਕਿਸੇ ਕੰਮਦੀਨਹੀ ਉਲਟਾ ਦੁਖ ਰੂਪਹੈ ਲੋਕ ਕਪ੍ਰਮਾਨ ਰਾਜੋਂ ਨਰਕ । ੨ । ੨੦੦ । ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਦੇ ਕਹਣੇ ਅਨਸਾਰ ਤੋ ਦੋਨੋ ਚੰਗੇ ਨਾਹੋਏਤਾਤੇ ਏਹ ਨਿਰਨੇਕਰ ਕਹੀਏ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ ਹਰਦੁ ਮੁਸਤਾਕੰਦ ਰਿੰਦੋ ਪਾਰਸਾਂ ॥
ਤਾਂ ਕਿਰਾ ਖਾਹਦ ਖੁਦਾਏ ਕਿਬਰੀਆਂ ॥

ਟੀਕਾ— ਸਿਧਾਂਤ ਵਾਸਤਵਤੇ ਦੇਖੀਏ ਦੋਨੋ ਦਿਵਾਨੇ ਤੇ ਫਕੀਰ ਮੋਹਤ ਹੋਰਹੇਹੈਂ) ਭਾਵ ਬਾਦਸਾਹ ਤੇ ਫਕੀਰ ਆਪਣੀ ੨ ਤਰਾਂ ਸੇ ਕਈ ਮਿਲਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇਹੈ ਫਕੀਰ ਫਕੀਰੀਸੇ ਅਰੁ ਬਾਦਸਾਹ ਬਾਦਸਹੀਸੇ ਇਨ ਦੋਨੋਕੇ ਅੰਤ੍ਰ ਭੂਤ ਸਾਰਾਸੰਸਾਰਹੀ ਆਗਿਆ ਜੈਸੇ ਪਸੂਆਂਕੀ ਗਿਣਤੀਮੇ ਹਸਤੀ ਚੀਟੀ ਤਕ ਤੇ ਮਨੁਖਾਂਦੀ ਗਿਣਤੀਮੇ ਜੀਵਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਕ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਐਸੇ ਸਭੀਚਾਹੁਤੇਹੈਂ । ੧ । ਦੇਖੀਏਤਾਂ ਕਿਸਕੋ ਤਾਂਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਭਾਰੀ ਚਾਹੁਦਾਹੈ । ੨ । ੨੦੧ । ਪ੍ਰਸਨ ਏਹ ਉਤ੍ਰ ਤੋ ਆਪਨੇ ਗੋਲਸਾ ਕਹਤਾਹੈ ਤਾਂਤੇ ਇਸਕਾ ਨਿਰਨਾਕਰ ਕਹੀਏ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ ॥ ਲੇਕਿ ਦਰ ਜਾਹਰਕਸੇ ਬਾਸਦ ਦਰੁਸਤ ॥
ਆਂਕਿ ਆਰਦ ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਬਦਸਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਹੇਭਾਈ ਯਦਪ ਚਾਹੁਤੇ ਤੋ ਦੋਨੋਹੀਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੰਦ੍ਰੋ ਬਾਹਰੋ ਜੋਕੋਈ ਸਫਾ ਹੋਵੈ) ਭਾਵ ਨਿਸ੍ਰਿਕਪਟ ਅਰੁ ਭੇਕੋ ਸਹਤਹੋਵੈ ਜੋ । ੧ । ਓਹੁ ਲਿਆਵਤਾਹੈ ਪੂਰਨ ਗੁਰਾਂਕੋ ਬੀਚ ਹਾਥਕੇ) ਭਾਵ ਜਬ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੈ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀਹੈ । ੨ । ੨੦੨ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੂਲ—ਦੀਨ ਦੁਨੀਯਾਂ ਹਰਦੁ ਫਰਮਾਂ ਦਾਰਿ ਓ ॥
ਹਰਿ ਦੁਆਲਮ ਸਾਇਕੇ ਦੀਦਾਰਿ ਓ

ਟੀਕਾ— ਸੁਰਗ ਆਦੀ ਲੋਕ ਅਰੁ ਮਾਤਲੋਕ ਦੋਨੋਂਕੇ ਜੀਵ ਹੁਕਮ ਰਖਨੇਵਾਲੇ ਉਸਕੇ ਹੈ । ਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇਕਾ ਹੁਕਮ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ । ੧ । ਪੁਨਾ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਕੇ ਜੀਵ ਉਸਕੇ ਦ੍ਰਸਨਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਤੇਹੈਂ । ੨। ੨੦੩ ਸਿਧਾਂਤ

ਮੂਲ--ਹਰਕਿਰਾ ਉਲਫਤ ਜ਼ਿ ਨਾਮੇ ਹਕ ਬਵੱਦ ॥
ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਆਰਫ ਮੁਤਲਕ ਬਵਦ

ਟੀਕਾ—ਇਸਰੀਤੀਸੇ ਜਿਸਕਿਸੇਕੇ ਤਾਂਈ ਸਚੇਨਾਮਸੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋਤੀਹੈ।੧ ਉਸਕੇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਬੀਚ ਅਦ੍ਵਤੀਕਾ ਗਜਾਨ ਹੋਤਾਹੈ । ਭਾਵ ਹਰੀਕੇ ਜਾਨਣੇ ਵਾਲ ਹੋਤਾਹੈ । ੨ । ੨੦੪ ।

ਮੂਲ-ਯਾਦਿ ਹਕ ਰਾ ਤਾਲਬੇ ਓ ਮੇਕੁਨੰਦ ॥
ਆਰਫ ਹਕ ਜੁਮਲਹ ਨੇਕੋ ਮੇਕੁਨੰਦ ।

ਟੀਕਾ— ਓਹ ਗਜਾਨਵਾਨ ਸਚੀਭਗਤੀਦਾ ਸਭੇਕੋ ਇਛਿਆਵਾਂਨ ਕਰਦਾਹੈ । ੧ । ਪੁਨਾ ਸਚਕੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਗਯਾਨਵਾਨ ਸਮਗ੍ਰ ਕਰਮ ਚੰਗਾਹੀ ਕਰਦੇਹੈਂ । ੨ । ੨੦੫ । ਸਿਧਾਂਤ

ਮੂਲ—ਹਕ ਹੁਮਾਂ ਬਾਸ਼ਦ ਕਿ ਬਾਸ਼ੀ ਬੰਦਹੇ ॥
ਬੇਅਦਬ ਦਾਯਮ ਜ਼ਿ ਹਕ ਸ਼ਰਮਿੰਦਹੇ

ਟੀਕਾ—ਸਚ ਦੇ ਜਾਣ ਨੇ ਵਾਲੇ ਓਹੁ ਹੈਂ ਜੋ ਹੋਵੇ ਦਾਸ । ਭਾਵੇਹ ਜੋ ਕਹੇ ਕੇ ਮੈ ਦਾਸਹਾਂ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦਾ ਓਹੁ ਸਚ ਰੂਪ ਤੇ ਓਹੀ ਸਚਦੇ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ੧ । ਅਤੁ ਬੇ ਅਦਬ ਪੁਰਸ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਚੇ ਸੇ ਸਰਮਿੰਦਾ ਹੋਤਾ ਹੈਂ । ਭਾਵ ਜੋ ਪੁਰਸ ਕੈਤਾ ਹੈ ਕੇ ਜੋ ਕੁਛ ਹੈ ਸੋ ਮੈਹੀਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕਿਆਹੈਂ ਓਹੁ ਸਚੇ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਮੈ ਲਜਾਵਾਨ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਲ ਸਜਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਆਪਣੀ ਬਾਂਤਾਂਕੋ ਸੋਚਤਾਹੈ ਜੋ ਮੈ ਕਿਆ ਖੋਟ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਕਰ ਐਸੀ ਸਜਾ ਪਾਈ ॥ ਉਸਕੀ ਤ੍ਰਫ ਦੇਖ ਕਰ ਧਰ ਮ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਾਜਾ ਐਸੇ ਕਹਿਦਾ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੨੦੬ ॥

ਮੂਲ—ਉਮਰ ਆਂ ਬਾਸ਼ਦ ਕਿ ਓ ਦਰ ਯਾਦਿ ਰਫ਼ਤ ॥
ਉਮਰ ਨਾ ਬਵੱਦ ਆਂ ਕਿ ਓ ਬਰਬਾਦ ਰਫ਼ਤ ।

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਅਵਸਥਾ ਓਹੁ ਸਫਲੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਸਚੇ ਕੀ ਭਗਤੀ ਦੇ ਬੀਚ ਬੀਤਦੀ ਹੈ ਅਰੁ ਤੈਂ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਨੇ ਮੈ ਗਵਾਈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਅਵਸਥਾ ਸਫਲ ਨਹੀ ਹੈ ਓਹੁ ਜੋ ਉਸਕੀ ਭਗਤੀਤੇ ਬਿਅਰਥ ਬੀਤਦੀ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੨੦੭ ॥

ਮੂਲ—ਬੰਦਹ ਪੈਦਾ ਸ਼ੁਦ ਬਰਾਏ ਬੰਦਗੀ ॥
ਖ਼ੁਸ਼ ਇਲਾਜ਼ੇ ਹਸਤ ਬਹਿਰੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਏਹ ਮਾਨੁਖ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਉਤਪਤਿ ਹੂਆ ਹੈ ਸੋ ਵਾਸਤੇ ਭਗਤੀਦੇ ਹੂਆਹੈ । ਅਰੁ ਤੂੰ ਭਗਤੀ ਕਰੀਹੀ ਨਹੀ ਆਪਣੀ ਹੰਗਤਾ ਮੈਹੀ ਰਹਿਆ ॥ ੧ ॥ ਤਾਂਤੇ ਏਹੀ ਚੰਗੀ ਦਵਾਈ ਹੈ ਵਾਸਤੇ ਜੀਵਨੇਦੇ ਭਾਵੇਹ ਜੋ ਭਗਤੀ ਇਸਤਾੜਨਾਤੇ ਅਰੁ ਜਨਮ ਮਰਨੇਤੇ ਛੁਡਾਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਅਬਜਾਕਰ ਭਗਤੀ ਕਰੁ ਜਿਸਕਰ ਛੂਟ ਜਾਂਵੇ ॥ ੨ ॥ ੨੦੮ ॥

ਮੂਲ—ਏ ਖ਼ੁਸ਼ਾ ਚਸ਼ਮੇ ਕਿ ਦੀਦਹ ਰੋਇ ਓ ॥
ਬੰਦਗੀਅਸ਼ ਜ਼ੁਮਲਹ ਮਕਬੂਲ ਨਿਕੋ

ਟੀਕਾ—ਐ ਪਿਆਰੇ ਓਹੁ ਨੇਤ੍ਰ ਚੰਗੇ ਹੈ ਜੋ ਦੇਖਦੇ ਹੈਂ ਮੁਖ ਉਸ ਸਚੇ ਕਾ । ਭਾਵ ਜੋ ਸਚੇਕੋ ਸਰਬ ਰੂਪ ਕਰ ਦੇਖਦੇਹੈਂ ਸਚੇ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਦੇਖਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਏਹ ਜਗਤ ਹਰਿ ਕਾ ਰੂਪ ਹਰਿ ਬਿਨ ਹੋਰ ਨ ਦੇਖੋ ਕੋਈ ॥ ੧ ਪੁਨਾ ਏਹ ਭਗਤੀ ਉਸ ਸਚੇ ਕੀ ਸਮਗ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਆਦੀਆਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕੋ ਚੰਗੀ ਮਨ ਭਾਂਵਦੀ ਹੈ । ਭਾਵ ਇਸ ਭਗਤੀ ਕਰ ਸਭੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤੇ ਹੈ ਅਰੁ ਆਦਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਭਗਤੀ ਕਰੀਏ ॥ ੨ ॥ ੨੦੯ ॥

ਮੂਲ—ਈਂ ਜਹਾਨੇ ਆਂਜਹਾਂ ਅਜ਼ ਹਕ ਪੁਰਸਤ ॥
ਲੇਕਿ ਆਂ ਮਰਦੇ ਬ ਆਲਮ ਕਮਤਰ ਅਸਤ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ—ਓਹੁ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਤੇ ਹੈ ਮੈਂ ਡਸੇ ਏਹ ਲੋਕ ਅਰੁ ਓਹੁ ਲੋਕ ਸਰੇ ਸੇ ਪੂਰਨ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਸਚੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਪੂਰਨ ਜਾਨਨਾ ਏਹ ਭਗਤੀ ਕਾ ਮੁਖ ਸਾਧਨ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਯਦਪ ਹੈ ਤੌ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਜੋ ਜਾਨਣੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਓਹੁ ਸੰਤ ਬੀਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅਤੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੨੧੦ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਯਦਪ ਥੋੜੇ ਹੈਂ ਪਰ ਉਨਕਾ ਕੋਈ ਚਿੰਨ ਤੋ ਕਹੀਏ ਜਿਸ ਕਰ ਜਾਨ ਲੇਵੈ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ—ਹਰਕਸੇ ਕੌਬਾ ਖੁਦਾ ਹਮਰੰਗ ਸ਼ੁਦ ॥
ਵਸਿਫ਼ ਉ ਦਰ ਮੁਲਕ ਰੂਮੋ ਜੰਗ ਸ਼ੁਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਜੋ ਕੋਈ ਸਾਥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਤਦਰੂਪ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਓਹੁ ਜਾਨ ਦਾ ਹੈ। ੧। ਪੁਨਾ ਸਿਫਤ ਉਸਕੀ ਅੰਦਰ ਦੇਸ ਰੂਮ ਅਰੁ ਸਾਮ ਦੇ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਭ ਕੋਈ ਸਿਫਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੨। ੨੧੧।

ਮੂਲ—ਮਾਇਨੀਏ ਯਕ ਰੰਗੀ ਆਮਦ ਸ਼ਉਕਿ ਹਕ ॥
ਬੰਦਹ ਰਾ ਅਰਾਮ ਅੰਦਰ ਜ਼ਉਕਿ ਹਕ ॥

ਟੀਕਾ—ਅਰਥ ਤਦਰੂਪ ਹੋਣੇ ਦਾ ਏਹ ਆਸਾ ਹੈ ਜੋ ਸਚੇ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ। ੧। ਪੁਨਾ ਏ ਪ੍ਰੇਮ ਕੈਸਾ ਹੈ ਜੋ ਦਾਸਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਆਨੰਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸਚੇ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ ਬੀਚ। ੨। ੨੧੨।

ਮੂਲ—ਓ ਬ ਰੰਗੇ ਸਾਹਿਬੀ ਬਾ ਇਜ਼ ਜਾਹ ॥
ਮਾਂ ਬ ਰੰਗੇ ਬੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਪਨਾਹ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਓਹੁ ਸੰਤ ਸਾਥ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਾਤਸਾਹੀ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਕੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਸਾਥ ਸੰਤ ਪਦ ਮ੍ਰਾਤਬੇ ਕੇ ਹੈ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ। ੧। ਅਰੁ ਮੈਂ ਸਾਥ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਗਤੀ ਕੇ ਉਨਾ ਦੇ ਆਸਰੇ ਅੰਦਰ ਹਾਂ। ਭਾਵ ਹਮਾਰੇ ਮੈਂ ਭਗਤੀ ਹੈ ਨਹੀ ਉਨਕੇ ਪੀਛੇ ਹਮਾਰਾ ਨਾਮ ਐਂਵੇ ਭਾਈ ਪੜ ਗਯਾ ਹੈ। ੨। ੨੧੩।

ਮੂਲ—ਓ ਬ ਰੰਗ ਸਾਹਿਬੀ ਫਰਮਾਂ ਰਵਾਂ ॥
ਮਾਂ ਬਰੰਗੇ ਬੰਦਗੀ ਨਿਜ਼ਦਸ਼ ਗਦਾ ॥

ਟੀਕਾ—ਓਹ ਸਾਥ ਰੰਗ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਓਹ ਸਮਰਥ ਅਰੁ ਦਾਤੇਹੈਂ।੧। ਅਰੁ ਮੈਂ ਭੰਗਤੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਨਜੀਕ ਅਗੇ ਉਨਾਂਕੇ ਗਰੀਬ ਮੰਗਤਾਹਾਂ। ਜੈਸੇ ਗਰੀਬ ਮੰਗ ਤੂੰਗਕੈ ਗੁਜਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੈ ਐਸੇ ਮੈ ਟਹਲ ਸੇਵਾ ਥੋੜੀ੨ ਕਰਕੇ ਗੁਜਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਥਵਾ ਓਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਵਿਚ ਪਾਤਸਾਹੀ ਦੇ ਸਾਥ ਵਡਿਆਈਕੇ ਅਰ ਮਰਾਤਬੇਕੇ ਹੋਏਹੈ।੧। ਅਰੁ ਮੈ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਭਗਤੀ ਦੇ ਉਨਾਂ ਕੇ ਆਸਰੇ ਅੰਦਰ ਹਾਂ।੨। ਪੁਨਾ ਓਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ ਉਪਰ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਵਣੇਵਾਲੇ ਹੂਏਹੈਂ।੧। ਅਰੁ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮਾਭਗਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਨਜੀਕ ਉਨਾਂਦੇ ਗਰੀਬ ਮੰਗਤਾਹਾਂ ਤਾਂਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਮਾਭਗਤੀ ਮਿਲੇ ਮੇਰੇ ਕੋ।੨।੨੧੪।

ਮੂਲ—ਉਮਰ ਹਾ ਜੋਯਾਇ ਈਂ ਦਉਲਤ ਸ਼ੁਦੰਦ॥
ਸਾਲ ਹਾ ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਈਂ ਸੁਹਬਤ ਸ਼ੁਦੰਦ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਂਈ ਆਪਨੇ ਆਪ ਬੌਤ ਅਵਸਥਾ ਢੂੰਢਨੇ ਵਾਲੇ ਹੂਏ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਦੌਲਤ ਕੋ।੧। ਪੁਨਾ ਬੌਤੇ ਬਰਸ ਮੋਹਤ ਹੂਏ ਹੈ ਇਸੀ ਤਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਉਪਰਾਭਾਵ ਸੰਗਤ ਕਰਨੇ ਸੇ ਭੰਗਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ।੨।੨੧੫॥

ਮੂਲ-ਹਰਕਸੇ ਰਾ ਜ਼ਰਹ ਜਾਂ ਬਾਸ਼ਦ ਨਸੀਬ॥
ਆਂ ਬਖ਼ੂਬੀ ਗਸ਼ਤ ਖ਼ੁਰਸ਼ੈਦੇ ਨਜ਼ੀਬ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਜਿਸ ਕਿਸੀਕੇ ਭਾਂਈ ਰੰਚਕਭਰਭੀ ਓਹ ਪ੍ਰੇਮਾਂ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਹੈ।੧। ਓਹ ਪੁਰਸ ਸਾਥ ਭਲਿਆਈਦੇ ਹੂਆਹੈ ਸੂਰਜ ਅਜੈਬ। ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਹੂਆ ਹੈ।੨।੨੧੬।ਸਿਧਾਂਤ।

ਮੂਲ-ਗ਼ੈਰ ਓ ਯਾਨੇ ਜ਼ਿ ਹਕ ਗਫਲਤ ਬਵੱਦ॥
ਯਾਦਿ ਓ ਸਰਮਾਯਹੇ ਦਉਲਤ ਬਵੱਦ,

ਟੀਕਾ—ਬਿਨਾ ਉਸ ਸੱਚੇ ਕੇ ਜਾਣਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਦਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਨਾਮ ਤੇ ਬਿਨਾ ਜੋ ਕੁਛ ਕਰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੋ ਮੂਰਖਤਾਸੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।੧। ਕਿਉਂਜੋ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਪੂੰਜੀ ਧੰਨਕੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਸੇ ਗੁਣ ਰਿਧੀ ਸਿਧੀ ਸਭ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਜਾਤੇ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮ ਕੀਤੇ ਹੂਏ ਬਿਅਰਥ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਰਿ ਬਿਨ ਅਵਰ ਕ੍ਰਿਯਾਂ ਬਿਰਥੇ। ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮ ਕਰਮ ਕਮਾਣੇ ਇਹ ਉਹੇ ਮੂਸੇ।੨।੨੧੭।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੂਲ-ਦੀਦਨੇ ਓ ਤਾਂ ਮੁਯਸਰ ਮੇਸਵੱਦ ॥

ਸੁਹਬਤੇ ਮਰਦਾਂ ਤਅਸਰ ਮੇਸਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਦੇਖਣਾ ਉਸਕਾ ਤਬ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੧। ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕਾ ਅਸਰ ਜੇ ਕਰ ਹੋਵੈ। ਭਾਵ ਸੰਗਤਿ ਕਰਕੇ ਗੁਣ ਧਾਰਨ ਕਰੇ ਭੰਗਤੀ ਕਰੇ।੨।੨੧੮।

ਮੂਲ-ਹਰਕਿ ਹਕ ਦਰ ਦਿਲ ਅਗਰ ਮਾਵਾ ਕੁਨੱਦ ।

ਦਰ ਬਨ ਹਰ ਮੂਏ ਓ ਹਕ ਜਾਂ ਕੁਨਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਜੇ ਕੋਈ ਦਿਲਦੇ ਅੰਦਰ ਸਚੇ ਦਾ ਜਬ ਟਿਕਾਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਨਾਮ ਜਪਨ ਮੇ ਤਦਾਕਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੧। ਤਬ ਉਸਕੇ ਹਰ ਇਕ ਰੋਮ ਦੀ ਜੜ ਬੀਚ ਸਚਾ ਜਾਗਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਉਸਕੋ ਨਾਮ ਸੈਲੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰੋਮ ਰੋਮ ਹਰਿ ਧਿਆਵੈ। ਸਾਖੀ ਹਨੂਮਾਨ ਕੀ ਮਣੀਆ ਤੋੜਨ ਵਾਲੀ।੨।੨੧੯।

ਮੂਲ-ਹਰਕਿ ਖੁਦ ਰਾ ਸੂਇ ਹਕ ਮੇਆਰਦਸ਼ ॥

ਅਜ਼ ਰੁਖ਼ੇ ਓ ਨੂਰ ਹਕ ਮੇਬਾਰਦਸ਼ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋ ਤਰਫ ਸਚੇ ਕੀ ਲਿਆਂਵਦਾ ਹੈ ।੧। ਉਸਕੇ ਮੁਖ ਸੇ ਸਚੇ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਰਸਦਾ ਹੈ।੨।੨੨੦।

ਮੂਲ—ਈਂ ਹਮਹ ਫਜ਼ਲੇ ਜ਼ਿ ਫੈਜ਼ੇ ਸੁਹਬਤੇ ਅਸਤ ॥

ਸੁਹਬਤੇ ਮਰਦਾਨ ਹਕ ਖ਼ੁਸ਼ ਅਨਵਰ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਏਹ ਤਮਾਮ ਆਨੰਦ ਔ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਆਦੀ ਗੁਣ ਸੰਗਤਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ।੧। ਇਸੀ ਤੇ ਸਚੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਸੰਤਾ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਸ਼ੁਭ ਜਗਾ ਮੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ।੨।੨੨੧।

ਮੂਲ ਹੇਚ ਕਸ ਅਜ਼ ਹਾਲ ਸ਼ਾਂ ਆਗਾਹਾ ਨੇਸਤ ॥

ਹਰਕਿ ਹੋ ਮਿਹਰਾ ਦਰਾਂਜਾ ਰਾਹਿ ਨੇਸਤ

ਟੀਕਾ—ਕੁਛ ਭੀ ਕੋਈ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਹਵਾਲ ਸੇ ਵਾਕਫ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਜਾਨ ਸਕਤਾ । ੧ । ਜੋ ਕੋਈ ਹੈ ਨਿਕਾ ਅਥਵਾ ਵਡਾ ਉਸਕੋ ਬੀਚ ਉਸ ਜਾਗਾ ਦੇ ਰਸਤਾ ਨਹੀ ਹੈ । ਭਾਵ ਗਰੀਬ ਅਮੀਰ ਕੋਈ ਭੀ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਮਰਾਤਬੇ ਕੋ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਤਾ ।੨।੨੨੨।

ਮੂਲ—ਦਰ ਨਜ਼ਰ ਆਯੰਦ ਚੂੰ ਜ਼ਾਤੇ ਅੱਲਾਹ ॥
ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਹਰਦੂ ਆਲਮ ਰਾ ਪਨਾਹ

ਟੀਕਾ—ਬੀਚ ਨਿਗਾ ਦੇ ਦੇਖਣੇ ਮੇ ਆਂਵਦੇ ਹੈਂ ਮਾਨਿੰਦ ਸਰੂਪ ਅਲਖ ਦੇ। ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਦੇਖੀਦੇ ਹਨ ।੧। ਇਸ ਹੇਤੂ ਕਰ ਬੀਚ ਸਚ ਦੇ [illegible] ਦੇ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹੈਂ ।੨।੨੨੩।

ਮੂਲ—ਦਰ ਕਸਬ ਬਾਸ਼ੰਦ ਆਜ਼ਾਦ ਅਜ਼ ਕਸਬ ॥
ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਰਾਨੰਦ ਅੰਦਰ ਯਾਦ ਰਬ ॥

ਟੀਕਾ—ਬਾਹਰੋਂ ਦੇਖਨੇ ਮੇਂ ਬੀਚ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਦੇਖੀਦੇ ਹਨ ਅਰੁ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਆਰੇ ਹੈਂ ਕੰਮਾਂ ਸੇ ।੧। ਇਸ ਤੇ ਜੋ ਅਵਸਥਾ ਬੀਤਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀ ਬੀਚ।੨।੨੨੪।

ਮੂਲ—ਖ਼ੇਸ ਰਾ ਚੂੰ ਮੋਰ ਬਿਸਨਾਸ਼ੰਦ ਸ਼ਾਂ ॥
ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਬਿਹਤਰਜ਼ ਪੀਲੇ ਦਮਾਂ

ਟੀਕਾ—ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋ ਤਾਂਈ ਮਾਨਿੰਦ ਕੀੜੀ ਦੇ ਗਰੀਬ ਪਛਾਣਦੇ ਹੈਂ ਓਹ ਸੰਤ ।੧। ਬੀਚ ਜ਼ਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਹੈਂ ਮਸਤ ਹਾਥੀ ਕੇ ਸਮ । ਭਾਵ ਸਚੇ ਦੇ ਜਾਨਣੇ ਮੇ ਗਹਰ ਗੰਭੀਰ ਹੈਂ ।੨।੨੨੫।

ਮੂਲ—ਹਰਕਿ ਮੇਬੀਨੀ ਹਮਹ ਹੈਰਾਨ ਸ਼ਾਂ ॥
ਸ਼ਾਨ ਸ਼ਾਂ ਬਰਤਰ ਬਵੱਦ ਅਜ਼ ਇਮਤਹਾਂ

ਟੀਕਾ—ਜੋ ਕੋਈ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਉਨਾਂ ਦੀ ਰੀਤੀ ਕੋ ਤਮਾਮ ਅਸਚਰਜ ਹੋਂਦੇ ਹੈਂ।੧। ਵਡਿਆਈ ਉਨਾਂ ਕੀ ਬਿਲੰਦ ਹੈ ਆਦ ਅੰਤ ਸੇ । ਭਾਵ ਸਦਾ ਹੋਰਹੀ ਹੈ ।੨।੨੨੬।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮਰਦਾਨ ਹਕ ਬਾਸ਼ਦ ਕਰਮ ॥
ਦਉਲਤੇ ਕਾਰਾਨ ਨ ਬਾਸ਼ਦ ਹੇਚ ਗਮ ॥

ਟੀਕਾ–ਪੁਨਾ ਸੰਗਤਿ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸਭੇ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੀ ਹੈ ।੧। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ ਜਾਵੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਸ ਸੰਗਤਿ ਰੂਪੀ ਧੰਨ ਕੇ ਤਾਈਂ ਕੁਛ ਭੀ ਗੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵ ਬਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਜਾਤੀ ਆਪਨਾ ਫਲ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ।੨।੨੨੭।

ਮੂਲ-ਖਰਦ ਬਜ਼ੁਰਗੋ ਹਰਕਸੇ ਬਾ ਸਾਂ ਨਿਸ਼ਸਤ ।
ਓ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਯਾਫਤ ਤਾ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਹਸਤ ॥

ਟੀਕਾ–ਛੋਟਾ ਬਡਾ ਜੋ ਕੋਈ ਸਾਥ ਉਨਕੇ ਬੈਠਾ ਹੈ । ਭਾਵ ਜਿਸਨੇ ਸੰਗਤਿ ਕੀਤੀ ਹੈ ।੧। ਉਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਤਬ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਪਈ ਹੈ ਹਰ ਜਾਗਾ ਪੈ ।੨।੨੨੮। ਪ੍ਰਸਨ ਭਗਤੀ ਕਾ ਸਰੂਪ ਕਿਆ ਹੈ ਓਹ ਕਹੀਏ ਜਿਸਕੋ ਜਾਨਕੇ ਭਗਤੀ ਕਰੀਏ । ਉਤਰ

ਮੂਲ-ਹਰਕਸੇਕੋ ਖੇਸ਼ ਰਾ ਬਿਸਨਾਖਤਹ ॥
ਦਰ ਤਰੀਕੇ ਬੰਦਗੀ ਪਰਦਾਖਤਹ

ਟੀਕਾ—ਜੋਕੋਈ ਆਪਣੇਆਪ ਤਾਂਈ ਪਛਾਨਦਾ ਹੈ ।੧। ਓਹ ਬੀਚ ਰਸਤੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਚੜਿਆ ਹੈ । ਭਾਵ ਉਸਨੇ ਪੂਰਨ ਭਗਤੀ ਪਾਈ ਹੈ ॥੨॥੨੨੯॥

ਮੂਲ-ਈਂ ਜ਼ਮੀਨੋ ਆਸਮਾਂ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਆਲਮੇ ਹਰ ਸੂ ਦਵਾਂ ਕਾ ਸੂਹਿ ਕੁਜਾਸਤ ।

ਟੀਕਾ–ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਧਾਰਨ ਸਾਂਝਾ ਉਪਦੇਸ ਕਹਤੇ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ ਭਗਤ ਐਸੇ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਇਹ ਧਰਤੀ ਅਰੁ ਆਕਾਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਪੂਰਨ ਹੈ ।੧। ਅਰੁ ਇਹ ਲੋਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕਰ ਹਰ ਇਕ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਮੜੀਆਂ ਕੀ ਤਰਫ ਦੌੜਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਪੁਛਨੇ ਸੇ ਕੈਂਹਦੇ ਹਨ ਜੋ ਓਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਥੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਕੈਂਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰਭੂ ਬਿਆਪਕ ਜਾਂਨਕੇ ਭਜਨ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ॥੨॥੨੩੦॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੰਪਦਾਈ ਟੀਕ:

ਮੂਲ-ਦੀਦਹ ਬਰ ਦੀਦਾਰ ਹਕ ਗਰ ਸੂਬਤਸ ॥
ਹਰਚਿ ਮੇਬੀਨੀ ਬਚਸਮਤ ਹਕ ਨੁਮਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ-ਨੇਤ੍ਰ ਸਚੇ ਦੇ ਸਰੂਪ ਉਪਰ ਜੇਕਰ ਮੋਹਤ ਹੋਵਨ ।੧। ਤਾਂ ਫੇਰ ਜੋ ਕੁਛ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈਂ ਓਹ ਥੀਰ ਨੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਚ ਹੀ ਦੇਖੋਂ ਤੂੰ । ਭਾਵ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਮੈ ਤਦਰੂਪ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਕਹੀਦੇਂ ਹੈ ।੨।੨੩੧।

ਮੂਲ-ਹਰਕਿ ਸਾਰਾ ਦੀਦ ਹਕਰਾ ਦੀਦਹ ਅਸਤ ॥
ੳ ਤੁਰੀਕੇ ਬੰਦਗੀ ਫਹਮੀਦਹ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ-ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਉਨਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਉਸਨੇ ਸਚੇ ਕੇ ਤਾਂਈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਉਸਨੇ ਹੀ ਰਸਤਾ ਭਗਤੀਕਾ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ ।੨।੨੩੨।

ਮੂਲ-ਤਰਜ਼ ਯਕ ਰੰਗੀ ਅਜਬ ਰੰਗ ਆਰਦਸ਼ ॥
ਕਜ਼ ਬਦਨ ਨੂਰੇ ਖੁਦਾ ਮੇਬਾਰਦਸ਼ ॥

ਟੀਕਾ-ਰੀਤੀ ਇਕ ਭਗਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਅਸਚਰਜ ਆਨੰਦ ਲਿਆਈਹੈ ਉਸਨੂੰ । ਭਾਵ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਹੈ ।੧। ਮੁਖ ਉਸ ਕੇ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਬਰਸਦਾ ਹੈ ।੨।੨੩੩।

ਮੂਲ-ਓ ਬਰੰਗੇ ਸਾਹਿਬੀ ਈ ਹਸਤ ਬੂਦ ॥
ਬੰਦਗੀ ਦਾਯਮ ਬਾ ਆਦਾਬੇ ਸਜੂਦ ॥

ਟੀਕਾ-ਪ੍ਰਸਨ ਓਹ ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਸਾਥ ਰੰਗ ਸਾਹਿਬੀ ਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਏਹ ਜੋ ਜਗਯਾਸੂ ਹੂਏਹੈਂ ਇਨਾਂ ਨੂ ਕਿਆ ਕਰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ।੧। ਉਤਰ ਜਗਯਾਸੂ ਸਿਖ ਭਗਤੀ ਕਰੈਂ ਹਮੇਸਾਂ ਪੁਨਾਂ ਸਾਥ ਅਦਬ ਦੇ ਨਿਮਸਕਾਰਾਂ ਕਰੈਂ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ।੨।੨੩੪।

ਮੂਲ-ਸਾਹਿਬੀ ਬਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਜ਼ੇਬਦ ਮੁਦਾਮ ॥
ਬੰਦਹ ਰਾ ਦਰ ਬੰਦਗੀ ਬਾਸ਼ਦ ਕਿਯਾਮ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਟੀਕਾ- ਵਡਿਆਈ ਸਾਥ ਸੰਤਾ ਗੁਰ ਅਵਤਾਰਾਂ ਕੇ ਸੋਭਾ ਦੇਂਦੀਹੈ ਹਮੇਸਾਂਹੀ ।੧। ਅਰੁ ਦਾਸਾਂ ਜਗਯਾਸੂਆਂ ਭਗਤਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਅੰਦਰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਹੋਵੈ ਇਸਥਿਰਤਾ। ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਕਰੈਂ ਨਿਮਰਤਾ ਧਾਰੈਂ।੨।੨੩੫।

ਮੂਲ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਰਾ ਸਾਹਿਬੀ ਬਾਸ਼ਦ ਸੁਆਰ
ਬੰਦਹਾਂ ਰਾ ਦਰ ਬੰਦਗੀ ਫਸਲ ਬਹਾਰ ॥

ਟੀਕਾ-ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਤਾਂਈ ਵਡਿਆਈ ਦਾ ਹੋਵੇ ਹੈ ਸੁਭਾਵ ।੧। ਅਰੁ ਦਾਸਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਅੰਦਰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਆਨੰਦ ਖੁਸੀ ਹੋਵੇ ਹੈ ।ਭਾਵ ਨਵੀਨ ਤੇ ਨਵੀਨ ਆਨੰਦ ਹੋਤਾ ਹੈ।੨।੨੩੬।

ਮੂਲ—ਸਾਹਿਬਾਂ ਰਾ ਸਾਹਿਬੀ ਦਾਯਮ ਬਵੱਦ ॥
ਬੰਦਹ ਹਮ ਦਰ ਬੰਦਗੀ ਕਾਯਮ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ-ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਤਾਈਵਡਿਆਈ ਹਮੇਸਾਂ ਹੋਵੇਹੈ)ਭਾਵ ਮਿਲਦੀਹੈ ।੧। ਤਮਾਮ ਦਾਸ ਬੀਚ ਭਗਤੀ ਦੇ ਇਸਥਿਰ ਹੋਵੇਹੈ। ਭਾਵ ਇਸਥਿਰ ਹੋਤੇ ਹੈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਸੇਂ ।੨।੨੩੭। ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਜਬ ਭਾਈ ਨੇ ਸੰਤ ਕੋ ਸੁਨਾਯਾ ਤਬ ਉਤਮਤੇ ਮਗਨ ਹੋਗਏ ਅਰੁਮਧਮ ਆਪਸਮੇ ਬੀਚਾਰ ਕਰਨੇ ਲਗਗਏ ਅਰੁ ਕਨਿਸਟਤੇ ਅਧਮ ਉਦਾਸ ਹੋਕਰ ਡਉਰਡਉਰ ਹੋਏ ੨ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੀ ਖਿਚ ਸੇ ਉਠਨੇ ਲਗੇ ਤਬ ਭਾਈਜੀ ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਬਵਸਥਾ ਦੇਖਕਰ ਝਿੜਕ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਸੇ ਮਿਲਵਾਂ ਉਪਦੇਸ ਕਹਤੇ ਭੁਏ।੨।੨੩੭।

ਮੂਲ—ਅਜ਼ਬਰਾਏ ਆਂ ਕਿ ਤੋ ਸਰਗਸਤਈ ॥
ਅਜ਼ ਪਏ ਦੁਨੀਯਾਂ ਜ਼ਿ ਹਕ ਬ਼ਰਗਸਤਈ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਭਾਈ ਦੇਖ ਜਿਸਮੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ ਤੇ ਜੀਵ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਮਾਯਾ ਦੇ ਜੋ ਤੂੰ ਖੁਆਰ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈਂ।੧। ਪੁਨਾ ਵਾਸਤੇ ਮਾਯਾ ਦੇ ਸਚੇ ਸੇ ਫਿਰਿਆ ਹੈਂ ਤੂੰ। ਭਾਵ ਸਚੇ ਸੇ ਭੁਲ ਰਹਿਆ ਹੈਂ ਤੂੰ ।੨।੨੩੮।

ਮੂਲ—ਦਉਲਤੇ ਗੇਤੀ ਨ ਬਾਸ਼ਦ ਪਾਇਦਾਰ ॥

ਯਕ ਨਫਸ ਖੁਦ ਰਾ ਬਸੂਏ ਹਕ ਬਿਯਾਰ ॥

ਟੀਕਾ—ਜਿਸ ਮੈ ਤਦਾਕਾਰ ਹੋਰਿਆ ਹੈਂ ਓਹ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਮਾਯਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪੈਰ ਰਖਨ ਵਾਲੀ । ਭਾਵ ਇਸਥਿਰ ਰੈਨੇ ਵਾਲੀ ਨਹੀ ਹੈ । ੧ । ਤਾਂਤੇ ਤਿਸਕੋ ਤਯਾਗਕਰ ਇਕ ਸੁਆਸ ਤੋਂ ਆਪਨੇ ਆਪਕੋ ਤਾਂਈਂ ਤਰਫ ਸਚੇ ਕੀ ਲਿਆ ਤੂੰ । ੨ । ੨੩੯ ।

ਮੂਲ—ਚੂੰ ਦਿਲੇ ਤੋ ਮਾਯਲੇ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥
ਆਂ ਖੁਦਾਏ ਪਾਕ ਕੈ ਅਜ਼ ਤੋ ਜੁਦਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਜਬ ਦਿਲ ਤੇਰਾ ਮੋਹਿਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਯਾਦਗੀਰੀ ਉਪ ਹੋਵੇ । ੧ । ਤਾਂ ਫਿਰ ਓਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਬ ਤੇਰੇ ਸੇ ਨਿਆਰਾ ਹੈ । ਭਾਵ ਭਗਤਾਂ ਕੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸਾਖਯਾਤ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਇਸਤੇ ਭਗਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਰੂਪਹੀ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਇਕ ਰੂਪ ਹੋਨੇਤੇ ਮਾਯਾ ਤੇਰਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ । ੨ । ੨੪੦

ਮੂਲ—ਗਰ ਤੋ ਗਾਫਲ ਬਾਸ਼ੀ ਅਜ਼ ਫਿਕਰੇ ਬੁਲੰਦ ॥
ਤੋ ਕੁਜਾ ਓ ਆਂ ਕੁਜਾਇ ਹੋਸ਼ ਮੰਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਅਰੁ ਜੇਕਰ ਮਾਯਕ ਸੁਖਾਂਮੇ ਲਗਕਰ ਤੂੰ ਪ੍ਰਮਾਦੀ ਹੋਵੈ ਬਡੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੇ ਧਿਆਨ ਸੇ । ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁ ਕੋ ਭੁਲਾਦੇ ਵੈਂ।੧।ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੂੰ ਕਿਥੇਂ ਅਰੁ ਓ ਹਰੀ ਕਿਥੇ ਐ ਅਕਲਵਾਲੇ ਭਾਵ ਜਬ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਯਾ ਮਾਯਾਕੋ ਪਾਕਰ, ਰੈਨੇ ਲਗਾਕੇ ਮੈਹੀਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰਹਾਂ ਹੋਰਕਿਥੇਹੈ ਐਸੇ ਕਹਨੇਤੇ ਤੇਰਾ ਅਰੁ ਹਰੀ ਕਾ [illegible] ਖਾਂ ਕੋਹਾਂਕਾ ਫਰਕਹੈ ਤਾਤੇ ਤੂੰ ਹੰਕਾਰਤੇ ਮੀਂਵਹੀਹੈਂ ਤੇ ਓਹ ਸਰਬਗਹੀਹੈ।੨।੨੪੧। [illegible]

ਮੂਲ—ਯਾਦਿ ਓ ਬੁਨੀਯਾਦ ਉਮਰੇ ਜਾਵਿਦਾਂ ॥
ਯਾਦਿ ਓ ਸਰਮਾਯਹੇ ਸਾਹਿਬ ਦਿਲਾਂ ॥

ਟੀਕਾ—ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਹਮੇਸਾਂ ਅਵਸਥਾਦੀ ਜੜ ਹੈ । ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਸੇ ਅਵਸਥਾ ਸਫਲੀ ਹੋਂਦੀਹੈ । ੧ । ਇਸੀਤੇ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਪੂੰਜੀ ਹੈ ਬਡੇ ਦਿਲਵਾਲਿਆਂ ਸੰਭਾਕੀ । ੨ । ੨੪੨ ।

ਮੂਲ—ਯਾਦਿ ਓ ਦਰਦੇ ਦੁ ਆਲਮ ਰਾ ਦਵਾਸਤ ॥

ਯਾਦਿਓ ਹਰ ਗੁਮ ਸ਼ੁਦਹ ਰਾ ਰਹਿ ਨੁਮਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ– ਯਾਦਗੀਰੀ ਉਸਕੀ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਕੇ ਦਰਦ ਕੀ ਦਵਾਈ ਹੈ।੧। ਯਾਨਾ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਤਮਾਮ ਭੁਲਿਆਂਹੋਯਾਂਕੇ ਤਾਂਈ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਵਣਵਾਲੀ ਹੈ।੨।੨੪੩।

ਮੂਲ-ਯਾਦਿ ਓ ਈਂ ਜੁਮਲਹ ਰਾ ਲਾਜ਼ਮ ਬਵੱਦ ॥
ਹਰਕਿ ਗਾਫ਼ਿਲ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ੋ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ— ਤਾਂਤੇ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਇਸ ਤਮਾਮ ਸ੍ਰਿਸਟੀਕੇ ਤਾਂਈ ਜੋਗਹੈ ਕਰਨੀ।੧। ਜੋਕੋਈ ਪਰਮਾਦੀ ਹੂਆਹੈ ਉਸ ਸੇ ਓਹੁ ਤਕਸੀਰੀ ਗੁਨਹ ਗਾਰ ਹੋਵੈਹੈ।੨।੨੪੪। ਐਸਾਂ ਉਪਦੇਸ ਕਰਦੇ ੨ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਧੀਨਤਾ ਅਸਮ੍ਰਥਤਾ ਦੇਖਬੀਚਾਰਕੇ ਜੀਵਾਂਕੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਅਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਂ ਕਰਦੇਭਏ ਭਾਈਜੀ।

ਮੂਲ–ਯਾ ਇਲਾਹੀ ਬੰਦਹ ਰਾ ਤਉਫ਼ੀਕ ਦਿਹ ॥
ਤਾ ਬ ਯਾਦ ਤ ਬੁਗੁਜ਼ਰਦ ਈਂ ਉਮਰ ਬਿਹ ॥

ਟੀਕਾ—ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇਨਾਂ ਬੰਦਿਆਂਕੇ ਤਾਂਈ ਸਮਰਥਤਾ ਦਿਹ।੧। ਜੇਕਰ ਸਮ੍ਰਥਤਾ ਦੇਵੇਂ ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤਾਂ ਬੀਚ ਭਗਤੀ ਤੇਰੀਦੇ ਗੁਜ਼ਰੇ ਇਨਾਦੀ ਅਵਸਥਾ ਚੰਗੀ। ਭਾਵ ਭਗਤੀਮੇਂ ਲਗਕਰ ਸਫਲੀਹੋਵੈ।੨।੨੪੫।

ਮੂਲ-ਉਮਰ ਆਂ ਬਾਸ਼ਦ ਕਿ ਦਰ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ॥
ਬੁਗੁਜ਼ਰਦ ਦੀਗਰ ਨ ਬਾਸ਼ਦ ਮੁਦਆ ॥

ਟੀਕਾ— ਅਵਸਥਾ ਓਹੁ ਚੰਗੀਹੈ ਜੋ ਬੀਚ ਭਗਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੀਕੇ ਗੁਜਰਦੀਹੈ।੧। ਅਰੁ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਹੈ ਪ੍ਰੋਜਨ। ਭਾਵ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇਦੀ ਭਗਤੀ ਦਾ ਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡਦਾ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀ ਉਠਦਾ।੨।੨੪੬।

ਮੂਲ-ਮੁਦਆਏ ਬਿਹਤਰੇ ਜੁਜ਼ ਯਾਦ ਨੇਸਤ ॥
ਗ਼ੈਰ ਯਾਦਿਸ ਈਂ ਦਿਲੇ ਮਾਂ ਸ਼ਾਦ ਨੇਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਓਹੁ ਪ੍ਰੋਜਨ ਚੰਗਾਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾ ਭਗਤੀ ਦੇ ਨਾ ਹੋਵੈ।੧। ਬਿਨਾ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਕੇ ਐਮੇਰੇਪਿਆਰੇ ਖੁਸੀ ਨਹੀ ਹੋਵੈਹੈ ਵਾ ਇਸਦਿਲ ਬੀਚ ਆਨੰਦ ਨਹੀ ਹੋਵੇਹੈ।੨।੨੪੭।

ਮੂਲ-ਸ਼ਾਦੀਏ ਦਾਯਮ ਬਵੱਦ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾ॥
ਏ ਜ਼ਿਹੇ ਦਉਲਤ ਕਿ ਬਾਸ਼ਦ ਰਹਿ ਨੁਮਾ॥

ਟੀਕਾ—ਖੁਸੀ ਹਮੇਸਾਂਦੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂਦੀ ਭਗਤੀਹੀਹੈ। ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਕਰ ਸਭ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੋਂਦੇ ਹੈ।੧। ਤਾਂਤੇ ਐਪਿਆਰੇ ਵਾਂਵਾਹੈ ਓਹੁ ਦੌਲਤ ਜੋ ਰਸਤਾ ਸੁਭ ਦਿਖਾਵਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੈ। ਭਾਵ ਐਸੀ ਧੰਨਤਾ ਜੋਗ ਭਗਤੀਹੀ ਹੈ ਅਰੁ ਭਗਤੀ ਕਰਪ੍ਰਮੇਸੂ ਸਾਖਸ਼ਾਤਹੋਂਦਾਹੈ।੨।੨੪੮।ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਜੋਕਹਤਾ ਕੇ ਭਗਤੀ ਕਰ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹੋਂਦਾਹੈ ਅਰੁ ਕਈਕ ਮਤਾਂਵਾਲੇ ਸਭ ਸ੍ਰੀਰਾਂਮੇ ਕੈਂਦੇਹੈਂ। ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ-ਗਰਚਿ ਹਕ ਦਰ ਜੁਮਲਹੇ ਦਿਲਹਾ ਬਵੱਦ॥
ਲੇਕਿ ਆਰਫ਼ ਸਾਹਿਬੇ ਈਮਾਂ ਬਵੱਦ॥

ਟੀਕਾ—ਯਦਪ ਸਤਾ ਬੀਚ ਤਮਾਮ ਦਿਲਾਂਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿਹੈ।੧। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਚੇਕੇ ਜਾਨਣੇਵਾਲੇ ਗਜਾਨਵਾਨ ਭਗਤਹੈ ਪੁਨਾ ਓਹੁ ਮਾਲਕ ਧਰਮਦੇਹੈਂ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੇਸੂ ਅਗੇ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋਏਹਨਾ।੨।੨੪੯।

ਮੂਲ-ਚਸ਼ਮ ਆਰਫ਼ ਕਾਬਲੇ ਦੀਦਾਰ ਹਸਤ॥
ਮਰਦ ਆਰਫ਼ ਵਾਕਫ਼ੇ ਇਸਰਾਰ ਹਸਤ॥

ਟੀਕਾ—ਨੇਤ੍ਰ ਗਜਾਨਵਾਨਾਦੇ ਇਛਿਆਵਾਨ ਸਰੂਪਕੇ ਹੋਂਦੇਹੈਂ।੧। ਕਿਉਂਜੋ ਗਜਾਨਵਾਨ ਸੰਤ ਮਹਰਮ ਭੇਦੋਂਕੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਸੰਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂਨੂੰ ਸੁਖ ਰੂਪ ਜਾਨਦੇਹਨ।੨।੨੫੦।

ਮੂਲ-ਸੁਹਬਤੇ ਮੁਰਦਾਨ ਹਕ ਰਾ ਦੋਸ੍ਤ ਦਾਰ॥
ਤਾ ਤੂਹਮ ਗਰਦੀ ਜ਼ਿ ਯੁਮਨਸ਼ ਪਾਇ ਦਾਰ॥

ਟੀਕਾ—ਸਚੇਕੇ ਸੰਤਾਕੀ ਸੰਗਤਿ ਤਾਂਈ ਦੋਸਤ ਰਖੋ। ਭਾਵ ਸੰਤਾਂਕ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੰਗਤਿ ਕਰੇ ।੧। ਤਾਂ ਤੂੰਬੀ ਹੋਵੈ ਦੌਲਤ ਪ੍ਰੇਤ ਟਿਕਣ ਵਾਲੀ ਸੇ) ਭਾਵ
ਇਸ ਥਿਰ ਮਾਯਾ ਵਾਲਾ ਵੈਵੀ ਸੰਪਤੀ ਲਾਮ ਆਦੀ ਵੈਨ ਵਾਲਾ ।੨।੨੫੧।

ਮੂਲ—ਹਰਚਿ ਹਸਤ ਅਜ਼ ਸਹਬਤ ਏਸ਼ਾਂ ਬਵੱਦ ॥
ਜਾਕਿ ਜਿਸਮ ਜਾਂ ਸਰਾ ਪਾ ਜਾਂ ਬਵੱਦ ॥

ਟੀਕਾ– ਜੋਕੁਛ ਭਲੇ ਗੁਣਾਂਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਐਪਿਆਰ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂਕੀ ਸੰਗਤਿ ਸੇ ਹੈ ।੧। ਇਸਵਾਸਤੇ ਜੋ ਉਨਾਂ ਸੰਤ ਕਾ ਸ੍ਰੀਹਮੈ ਸਿਰ ਅਰੁ ਪੈਰ ਸਰੂਪ ਉਸੀਕਾ ਹੈ ।੨।੨੫੨।

ਮੂਲ—ਮਰਦਮਾਨੇ ਦੀਦਹ ਰਉਸ਼ਨ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ੋ ॥
ਖਾਕਿ ਜਿਸਮੇ ਜੁਮਲਹ ਗੁਲਸ਼ਨ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ੋ ॥

ਟੀਕਾ–ਪੁਤਲੀਆਂ ਨੇਤ੍ਰਾਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਹੂਈਆਂ ਉਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੇ ।੧। ਪੁਨਾ ਮਿਟੀ ਆਦੀ ਤਤਾਂਦਾ ਸ੍ਰੀਰ ਤਮਾਮ ਬਾਗ ੨ ਹੁਆਹੈ ਉਸਕੀ ਸਾਖਯਾਤਕਾਰਤਾ ਸੇ। ਭਾਵ ਸੰਤਾਕੇ ਸਭ ਅੰਗ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਅਰੁ ਪੂਜਨੀਕ ਪ੍ਰਭਖ ਹੋਏਹੈਂ ਇਸ ਤੇ ਜੋ ਜੈਸੇ ੨ ਭਾਵਨਾ ਕਰਕੇ ਪੂਜਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਪੂਰਨ ਹੋਤੀਆਹੈਂ ।੨।੨੫੩।

ਮੂਲ–ਏ ਜਿਹੇ ਸੁਹਬਤਕਿ ਖਾਕ ਅਕਸੀਰ ਕਰਦ ॥
ਨਾਕਸੇਰਾ ਸਾਹਿਬੇ ਤਦਬੀਰ ਕਰਦ ॥

ਟੀਕਾ– ਐਪਿਆਰੇ ਵਾਹਵਾਹਹੈ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂਕੀ ਸੰਗਤਿ ਜੋ ਮਿਟੀਸ ਪਾਰਸ ਕਰਤੀਹੈ ਅਰੁ ਕੀਆਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਖਾਲੀ ਨਿਗੁਣਾਂ ਅਵਿਦਕਾਂ ਤਾਂਈ ਮਾਲਕ ਜੁਗਤੀਆਂਦਾ ਕਰਦੀਹੈ ਅਰੁ ਕੀਆਹੈ ।੨।੨੫੪।

ਮੂਲ—ਗਉਹਰੋ ਲਾਲੋ ਜਵਾਹਰ ਪੇਸ਼ਿ ਸ਼ਾਂ ॥
ਹਰਦਮੇ ਕੋ ਬੁਗੁਜ਼ਰਾਂਦ ਦਰ ਯਾਦਿ ਆਂ ॥

ਟੀਕਾ–ਮੋਤੀ ਅਰੁ ਲਾਲ ਅਰੁ ਜਵਾਹਰ ਅਗੇ ਉਨਾਕੇ ਹਾਜਰਹੈ ।੧। ਪ੍ਰਸਨ ਏਹਜੋ ਮੋਤੀ ਆਦੀ ਆਪਨੇ ਕਹੇਹੈਂ ਪ੍ਰਭਖ ਜੋ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਏਹ

ਕਹੇ ਹੈ ਕੇ ਇਨਾਂ ਤੇ ਅਲਾਵਾ ਹੋਰਕੋਈ ਕਹੇਹੈਂ ਕਿਉਜੋ ਪ੍ਰਤਖ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਕੋਈ ਨਿਗਾ ਨਹੀ ਆਵਤੇ ਤਾਤੇ ਆਪਨਿਰਨੇਸੇ ਕਹੀਏ ।੧। ਉਤ੍ਰ ਹਰਇਕ ਸੁਆਸ ਜੋ ਉਨਾ ਸੰਤਾਕਾ ਬੀਤਦਾਹੈ ਅੰਦ੍ਰ ਭਗਤੀ ਉਸ ਕੀ ਕੇ। ਏਹੁ ਲਾਲ ਮੋਤੀਆਦੀ ਹੈ ਹੋਰ ਜੇੜੇ ਸੰਤ ਭਗਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਓਹੁ ਏਹ ਪ੍ਰਤਖ ਪਦਾਰਥ ਤੋ ਕਬੂਲਹੀ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਅਰੁ ਜਿਸਕੋ ਚਾਂਵੈ ਉਸਕੋ ਬੇਗਿਣਤ ਧੰਨ ਦੇ ਦੇਤੇਹੈਂ ।੨।੨੫੫। ਪ੍ਰਸਨ ਮਾਯਾਬਿਨਾ ਤੇ ਸੰਸਾਰਦਾ ਵਿਹਾਰਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਤੁਰਦਾ ਤਾਤੇ ਸੰਤਮਾਯਾਕੋ ਕਿਸਕਾਰਨ ਕਬੂਲਨਹੀ ਕਰਦੇ ਉਤ੍ਰ

ਮੂਲ-ਈਂ ਜਵਾਹਰ ਹਾ ਹਮਹ ਫ਼ਾਨੀ ਬਵੰਦ ॥
ਯਾਦਿ ਹਕ ਬਰ ਬੰਦਹ ਅਰਜ਼ਾਨੀ ਬਵਦ ॥

ਟੀਕਾ— ਏਹਜੋ ਪ੍ਰਤਖ ਜਵਾਹਰ ਆਦੀ ਪਦਾਰਥ ਬੋਤਤੇ ਬੌਤ ਦੇਖੀ ਦੇਹੈਂ ਏਹ ਤਮਾਮ ਨਾਸ ਰੂਪਹੈਂ ਇਸਤੇ ਨਹੀ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਦੇ।੧। ਇਸੀ ਹੇਤੁਤੇ ਓਹੁ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕੇ ਭਗਤੀ ਸਚੇਕੀ ਉਪ੍ਰ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਬਣੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਕਾ ਸਭਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਇਸਤੇ ਆਪ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤੇਹੋਰਾਂਕੋ ਕਰਨੇਕਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਦੇ ਹੈਂ। ਤਾਂਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭੀ ਐਸੇਜਾਨ ਕੈ ਭਗਤੀ ਸਚੇਕੀ ਕਰੋ।੨।੨੫੬। ਸਿਧਾਂਤ

ਮੂਲ-ਰਸਮ ਮਰਦਾਨੇ ਖੁਦਾ ਦਾਨੀ ਕਿਹੀਸਤ ॥
ਫਾਰਗ ਅੰਦ ਅਜ਼ ਕੈਦ ਹਾਇ ਮਰਗੁ ਜੀਸਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਰੀਤੀ ਅਸਲੀ ਗੁਹਜ ਸੰਤਾਂਕੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਾਨਦਾਹੈ ਜੋ ਕਿਆਹੈ।੧। ਹੇਭਾਈ ਪ੍ਰਤਖ ਦੇਖਨੇਮੈ ਨਿਆਰੇ ਹੈਂ ਮਰਨ ਜੀਵਨੇਦੀ ਅਤੀ ਕੈਦ ਸੇ। ਭਾਵ ਏਹਚਾਲਹੈ ਸੰਤਾਦੀ ਪ੍ਰਤਖ ਆਪਜਨਮ ਮਰਨਤੇਰੈਤਹੈਂ ਅਰੁ ਜਗਜਾਸੂਆਂਕੋ ਛੁਡਾਵਤੇਹੈਂ। ਪ੍ਰਮਾਨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੋਊ ਮੈਨਾਹੀ ਜਨ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰੀਆਏ। ਜੀਅਦਾਨ ਦੇਹ ਭਗਤੀ ਲਾਇਨ ਹਰਿਸਿਉ ਲੈਨ ਮਿਲਾਇ। ਸੂਹੀ ਮ: ੫।੨।੨੫੭। ਸੋਈ

ਮੂਲ-ਯਕ ਨਫਸ ਬੇ ਯਾਦਿ ਓ ਨ ਗੁਜ਼ਾਸ਼ਤੰਦ ॥
ਖ਼ੁਸ਼ ਅਲਮਬਰ ਨੁਹ ਤਬਕ ਅਫਰਾਸਤੰਦ ॥

ਟੀਕਾ – ਇਕ ਸੁਆਸਭੀ ਬਿਨਾ ਭਜਨ ਉਸਕੇ ਸ ਨਹੀ ਗੁਜਾਰਦੇ ਹੈਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

।੧। ਤਾਂਤੇ ਚੰਗਾ ਨੇਜਾ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ ਉਪ੍ਰ ਨੌਆਂ ਖੰਡਾ ਦੇ ਜੜਿਆਹੈ । ਭਾਵ ਐਸੇ ਸੰਤਾਂਦਾ ਹੁਕਮ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਮਾਨਤਾਹੈ ਜੋਨਾਮਨੈ ਓਹ ਸਜਾ ਪਾਂਵਦਾਹੈ ।੨।੨੫੮। ਪ੍ਰਸਨ ਜਬ ਐਸੇ ਅਮੋੜ ਹੁਕਮ ਵਾਲੇਹੈਂ ਬਾਵੇਰ ਇਹਿ ਪੂਰਬਕ ਸਭਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਂਦੇਹੋਨਗੇ। ਉਤ

ਮੂਲ-ਖੈਰ ਖਾਹੇ ਜੁਮਲਹ ਪੈਦਾਯਸ਼ਅੰਦ ॥
ਜ਼ੇਬ ਬਖ਼ਸ਼ਹ ਈਂ ਹਮਹ ਅਰਾਯਸ਼ਅੰਦ ॥

ਟੀਕਾ—ਭਲਾਕਰਨਾ ਚਾਹੁਦੇਹੈਂ ਸਮਗ੍ਰ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਕਾ ।੧। ਪੁਨਾ ਸੋਭਾ ਬਖਸਦੇਹੈਂ ਏਹੁਜੋ ਤਮਾਮ ਸੰਸਾਰ ਬਣਿਆਂ ਹੁਆਹੈ ਇਸਨੂੰ ।੨।੨੫੯।

ਮੂਲ-ਨਾਮ ਹਕ ਮਰਦਾਨ ਹਕ ਰਾ ਜ਼ੇਵਰ ਅਸਤ ॥
ਜਿਸ਼ਮ ਸ਼ਾਂ ਅਜ਼ ਨੂਰ ਹਕ ਪੁਰ ਗੌਹਰ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ— ਨਾਮ ਸਚੇਕਾ ਸਚੇ ਕੇ ਸੰਤਾ ਤਾਂਈ ਭੂਖਨ ਹੈ । ਭਾਵ ਸੰਤਾਂਨੇ ਭੂਖਨ ਜਾਣਿਆਹੈ ਅਰੁ ਨਾਮਸੰਤਾਕੋ ਸੋਭਨੀਕ ਕਰਦਾਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਸ੍ਰੀਰ ਉਨਾਕਾ ਸਚੇਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਪੂਰਨ ਮੋਤੀ ਸਮ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਹੈ ।੨।੨੬੦।

ਮੂਲ-ਹਰਫ਼ਿ ਸ਼ਾਂ ਤਾਲੀਮ ਉਮਰੇ ਜਾਵਿਦਾਂ ॥
ਯਾਦਿ ਹਕ ਦਾਰੰਦ ਦਾਯਮ ਬਰ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥

ਟੀਕਾ— ਬਚਨ ਉਨਾਂਕਾ ਹਮੇਸਾਂ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆਦਾ ਹੈ ॥ ਇਸਤੇਜੋ ਭਗਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂਦੀਰਖਦੇਹੈਂ ਹਮੇਸਾਂ ਉਪ੍ਰਹਸਨਾਂਦੇ। ।੨੬੧।

ਮੂਲ-ਯਾਦ ਮੇਗੋਯੰਦ ਇਰਸ਼ਾਦ ਅਸਤ ਬਸ ॥
ਬਰ ਨ ਮੇਆਰੰਦ ਗੈਰ ਅਜ਼ ਹਕ ਨਫ਼ਸ ॥

ਟੀਕ—ਪੁਨਾ ਭਜਨ ਕਰਨੇ ਦਾ ਓਹੁ ਸੰਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹੁਕਮ ਬੋਤ ਅਗੇ ਜਗਜਾਸੂਆਂਨੂੰ ।੧। ਅਰੁ ਆਪ ਬਾਹਰ ਨਹੀ ਲਿਆਂਵਦੇ ਓਹੁ ਬਿਨਾਂ ਸਚੇ ਨਾਮ ਸੇ ਇਕ ਸੁਆਸਭੀ ।੨।੨੬੨।

ਮੂਲ-ਈਂ ਹਮਹ ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਦੀਦਾਰੇ ਖ਼ੁਦਾਸਤ ॥

ਬੋਸਤਾਨੇ ਦਹਿਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂਤੇ ਦੇਖੀਏ ਏਹ ਤਮਾਮ ਸੰਤ ਮੋਹਤ ਹੂਏ ੨ ਹੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਉਪਰ। ੧। ਬਾਗ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਖਿੜਿਆ ਹੂਆ ੨ ਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਏਹ ਜਾਣ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰੰਤੇ ਹੈ ।੨। ੨੬੩।

ਮੂਲ—ਹਰਕਿ ਬਾ ਮਰਦਾਨ ਹਕ ਸ਼ੁਦ ਆਸਨਾ ॥
ਸਾਯਹੇ ਓ ਬਿਹਤਰ ਅਜ਼ ਬਾਲੇ ਹੁਮਾ ॥

ਟੀਕਾ—ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਕੋਈ ਸਚੇ ਕੇ ਮੀਤਾ ਸਾਥ ਹੂਆਹੈ ਪ੍ਰੇਮੀ ।੧ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਹੁਮਾਉਪੰਛੀਕੇਖੰਭਾਸੇ ਭੀ। ੨। ੨੬੪। ਪ੍ਰੇਉਪਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਕੋਲੋ ਕਰ ਦਿਆਲਤਾ ਸੇ ਜਗਾਸੂਆਂਕੋ ਰਸਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਕੈਹਦੇ ਹੈਂ।

ਮੂਲ—ਯਾਦਿ ਹਕ ਯਾਨੇਜ਼ਿ ਖੁਦ ਬੁਗੁਜਸਤਨ ਅਸਤ ॥
ਅਜ਼ਖਿਆਲੇ ਗ਼ੈਰ ਹਕ ਵਾਰੁਸਤਨ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਯਾਦ ਗੀਰੀ ਸਚੇ ਦੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਆਂ ਹੈ ਉਹੁ ਆਪਨੇ ਆਪਸੇ ਜੋੜਾ ਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਪਦਾਰਥਾਂਕਾ ਜੋੜਾ ਮੋਹਤਜਾਗਨਾ ਹੈ ਏਹੀ ਭਗਤੀ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਵਲੋਂ ਬਿਨਾ ਸਚੇ ਸੇ ਜੋੜਾ ਛੁਟਣਾ ਹੈ ਏਹੀ ਭਗਤੀ ਹੈ ।੨। ੨੬੫।

ਮੂਲ—ਰਸਤਗੀ ਅਜ਼ ਖੇਸ਼ ਤਨ ਵਾਰੁਸਤਗੀਸਤ ॥
ਬਾਖੁਦਾਏ ਖੇਸ਼ ਤਨ ਦਿਲ ਬਸਤਗੀਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਪ੍ਰਸਨ ਛੁਟਣਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਜੋ ਕਿਆਹੈ ਉਹੁਆਪਣੇਤਨਸੇਜੋੜਾ ਛੁਟਣਾ ਹੈਏਹਛੁਟਣਾ ਜਾਣ। ਭਾਵ ਆਪਨੀ ਦੇਹਹੰਗਤਾਕਾ ਜੋੜਾਤਜਾਗਨਾਹੈ ਏਹੀ ਛੁਟਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਜੋਹੰਕਾਰ ਕੇ ਤਜਾਗਨੇਸੇਹਰੀਕੀਪ੍ਰਸੰਨਤਾਹੋਤੀਹੈ ਅਰੁ ਹਰੀ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਾਸੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਆਦੀ ਦੁਖਾਂਤੇ ਛੁਟਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੧। ਪ੍ਰਸਨ ਜਬ ਤਕ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਸੇ ਦਿਲ ਨਾ ਬੰਨੀਏ ਕਿਆ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੀਏ ਨਾ ਤਬ ਤਕ ਓਹ ਵਸਤੂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀ ਹੋਤੀਤਾਤੇ ਸੋ ਬੰਨਣਾਂ ਕਹੀਏ ਜਿਸਕੇ ਬੰਨਣੇ ਸੇ ਸੁਖ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ਉਹੁ ਸਾਥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤਨਨੂੰ ਅਰੁ ਦਿਲ ਨੂੰ ਜੋੜਾ ਬੰਨਣਾ ਹੈ ਏਹੀ ਸਚਾ ਬੰਨਣਾ ਹੈ। ੨। ੨੬੬।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਹਰਕਸੇਕੋ ਬਾ ਖੁਦਾ ਦਿਲ ਬਸਤ ਅਸਤ ॥
ਓ ਜ਼ਿ ਚਰਖ਼ੇ ਨੁਹ ਤਬਕ ਬਰ ਜਸਤਹ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਸਾਥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਬੰਨਿਆ ਹੈ। ੧। ਓਹ ਜਗ੍ਯਾਸੂ ਫਿਰਨੇ ਸੇ ਨਵਾਂ ਖੰਡਾ ਦੇ ਉਪਰ ਕੂਦਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਪੁਨਾ ੨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਵਲੋਂ ਰੈਤ ਹੂਆ ਹੈ। ੨। ੨੬੭। ਪ੍ਰਸਨ। ਜਿਸਸੇ ਦਿਲ ਬੰਨਣੇ ਕਰ ਐਸਾ ਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤ ਉਸਸੇ ਦਿਲ ਬੰਨਣਾ ਕਿਸ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਉਤ੍ਰ।

(ਮੂਲ) ਸੁਹਬਤੇ ਦਿਲ ਬਸਤ ਗਾਨੇ ਬਾਖੁਦਾ ॥
ਕੈ ਮੁਯੱਸਰ ਆਯਦ ਤੁ ਈਂ ਕੀਮਿਯਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸੰਗਤਿ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਦਿਲ ਕੋ ਬੰਨਣੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਸਾਥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ। ੧। ਪਰੰਤੂ ਕਬ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋ ਆਵੇਗੀ ਤੇਰੇ ਕੋ ਏਹ ਜੋ ਪਾਰਸ ਵਤ ਸੰਗਤਿ ਹੈ। ਭਾਵ ਏਹ ਜੋ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਛੂਟ ਗਿਆ ਤੋ ਤੂੰ ਚੌਰਾਸੀ ਦੇ ਫੇਰੇ ਮੇ ਪੜ ਜਾਇਗਾ ਤਾਂਤੇ ਕਬ ਫੇਰ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਵੇ ਅਰੁ ਤੂੰ ਜਨਮ ਪਾਕਰ ਫੇਰ ਸੰਗਤਿ ਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ਕਿ ਨਾ ਹੋਵੇਂ ਕਿਆ ਜਾਣੀਏ ਤਾਂਤੇ ਅਬੀ ਸੰਗਤਿ ਕਰਕੇ ਛੁਟ ਜਾਹ ॥ ੨ ॥ ੨੬੮ ॥ ਸਿਧਾਂਤ

(ਮੂਲ) ਦੀਨ ਦੁਨੀਯਾਂ ਹਰਦੁ ਹੈਰਾਂ ਮਾਂਦਹ ਅੰਦ ॥
ਬਸ ਜ਼ਿ ਹੈਰਾਨੀ ਪਰੇਸ਼ਾਂ ਮਾਂਦਹ ਅੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਦੇਖ ਹੇ ਭਾਈ ਮਾਤਲੋਕ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਦੋਨੋਂ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਜੀਵ ਅਸਚਰਜ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਭੁਲ ਰਹੇ ਹੈਂ। ੧। ਇਸ ਬੌਤ ਅਸਚਰਜਤਾ ਸੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਏਹ ਜੋ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਏਹ ਸੰਤ ਕਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੰਤਾਂ ਕਾ ਸਹਾਰ ਨਹੀ ਸਕਤੇ ਇਸ ਕਰ ਦੁਖੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ। ੨। ੨੬੯।

(ਮੂਲ) ਹਰਕਿਰਾ ਈਂ ਆਰਜ਼ੂਏ ਪਾਕ ਹਸਤ ॥
ਕਾਮਲੇ ਓ ਸਾਹਿਬੇ ਇਦਰਾਕ ਹਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਭਾਂਤੇ ਜਿਸ ਕਿਸੀਕੇ ਤਾਂਈ ਏਹ ਇੱਛਿਆ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀ ਹੋਤੀ ਹੈ । ੧ । ਓਹ ਪੂਰਨ ਬੁਧੀਕਾ ਮਾਲਕ ਹੋਤਾਹੈ । ੨ । ੨੭੦ ।

(ਮੂਲ) ਵਾਸਲਾਨੇ ਹਕ ਤੁਰਾ ਵਾਸਲ ਕੁਨੰਦ ॥
ਦਉਲਤੇ ਜਾਵੇਦ ਰਾ ਹਾਸਲ ਕੁਨੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਚਕੇ ਮਿਲਣਵਾਲੇ ਜੋ ਹੈ ਉਨਾਕੇ ਮਿਲ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਭੀ ਮਿਲਨ ਵਾਲਾ ਕਰਨਗੇ । ੧ । ਪੁਨਾ ਹਮੇਸਾਂਦੀ ਮਾਯਾਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਤੇਰੇਕੋ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਨਗੇ ਉਨਾਕੇ ਮਿਲ । ੨ । ੨੭੧ ।

(ਮੂਲ) ਦਉਲਤੇ ਜਾਵੇਦ ਪੇਸ਼ੇ ਆਰਫ਼ ਅਸਤ ॥
ਈਂ ਹਰਫ਼ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬਸ ਮੁਤਆਰਫ਼ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹਮੇਸ਼ ਦੇ ਰਹਿਣਵਾਲੀ ਮਾਯਾ ਭਜਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਗੁਣਾ ਰੂਪੀ ਪਾਸ ਗਯਾਨਵਾਨਾਂ ਕੇ ਹੈ ਪ੍ਰਤਖ । ੧ । ਏਹ ਮਾਯਾ ਵਾਲਾ ਬਚਨ ਬੋਹਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਅਰੁ ਪ੍ਰਤਖ ਹੈ । ੨ । ੨੭੨ ।

(ਮੂਲ) ਆਰਫ਼ਾਨੇ ਕਾਮਲਾਨੇ ਵਾਸਲਾਂ ॥
ਨਾਮ ਓ ਦਾਰੰਦ ਦਾਯਮ ਬਰ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਓਹ ਗਯਾਨਵਾਨ ਕਾਮਲ ਹੈਂ ਇਸਤੇ ਜੋ ਹਰੀ ਸੇ ਮਿਲਨੇ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮਿਲਾਵਣੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ । ੧ । ਪੁਨਾ ਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਓਹੁ ਰਖਦੇ ਹੈਂ ਹਮੇਸਾਂ ਉਪਰ ਰਸਨਾਦੇ । ਭਾਵ ਆਪ ਤੇ ਜਪਦੇ ਹੈਂ ਨਾਮ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਜਪਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਏਹ ਦੌਲਤ ਹੈ ਜੀ ਤਾਂ ਪਾਸ । ੨ । ੨੭੩ ।

(ਮੂਲ) ਬੰਦਗੀਏ ਸ਼ਾਂ ਬਵਦ ਜ਼ਿਕਰੇ ਖੁਦਾ ॥
ਦਉਲਤੇ ਜਾਵੇਦ ਬਾਸ਼ਦ ਹਕ ਨੁਮਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਤਾਂਤੇ ਐਂ ਪਯਾਰੇ ਭਗਤੀ ਉਨਾਂਦੀ ਏਹਹੈ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਭਜਨ ਕਰਨਾ । ੧ । ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਹਮੇਸਾਂਦੀ ਏਹੁ ਭਜਨ ਕਰਨਾ ਰੂਪੀ ਸਚੇ ਕੇ ਦਿਖਲਾਵਣ ਵਾਲੀ ਹੈ । ੨ । ੨੭੪ ।

(ਮੂਲ) ਚੂੰ ਨੁਮਾਇਦ ਦਉਲਤੇ ਜਾਵੇਦ ਰੋ ।

ਤੋ ਜ਼ਿ ਹਕ ਬਾਸ਼ੀ ਵ ਹਕ ਬਾਸ਼ਦ ਜ਼ਿਤੋ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਬ ਦਿਖਲਾਵੈ ਮਾਯਾ ਹਮੇਸਾਂਦੀ ਮੁਖ। ਭਾਵ ਸਬ ਭਜਨ ਕੇਵਲ ਦ੍ਰਿੜੂ ਹੋ ਜਾਵੈ ਤੇਰੇ ਕੋ। ੧। ਫਿਰ ਤੂੰ ਸਭੇਸੇ ਹੋ ਵੈਂ ਅਭੇਦ ਅਰੁ ਸਚਾ ਤੇਰੇ ਸੇ ਹੋਵੈ ਅਭੇਦ। ਪ੍ਰਮਾਨ ਜਿਉਂ ਜਲ ਮੈ ਜਲ ਆਇ ਖਟਾਨਾ। ਤਿਉਂ ਜੋਤੀ ਸੰਗ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨਾ। (ਸੁਖਮਨੀ ਸਲੋਕ) ਭਾਵ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਲੀਨ ਤੇ ਸਰੀਰ ਹੋਂਦਿਆਂ ੨ ਤੇਰੇ ਕੋ ਸਾਖਜਾਤ ਹੋਵੈ। ੨। ੨੭੫॥

(ਮੂਲ) ਦਰ ਦਿਲ ਤੁ ਗਰ ਹਕ ਪਰਤੌ ਬਰ ਫਿਕੰਦ॥
ਖਾਰ ਹਿਜ਼ਰ ਤੁਰਾ ਜ਼ਿ ਪਾਇ ਦਿਲ ਬਿਕੰਦ॥

[ਟੀਕਾ] ਪੁਨਾ ਓਹੀ ਅੰਦਰ ਦਿਲ ਤੇਰੇ ਦੇ ਜਬ ਸਦਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੁਸਟ ਡਾਲਿਆ। ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਆਪਦਾ ਗਜਾਨ ਦੀਆ ਸਾਖਜਾਤ ਹੂਆ। ੧। ਕੰਡਾ ਵਿਛੋੜੇ ਤੇਰੇ ਦਾ ਦਿਲ ਰੂਪੀ ਪੈਰਾਂ ਸੇ ਕਢਿਆ। ਭਾਵ ਵਿਛੋੜਾ ਜਨਮਾਂ ੨ ਦਾ ਦੂਰ ਹੋਗਾ। ੨। ੨੭੬।

(ਮੂਲ) ਖਾਰ ਹਿਜਰ ਅਜ਼ ਪਾਇ ਦਿਲ ਚੂੰ ਦੂਰ ਸ਼ੁਦ॥
ਖਾਨਹ ਦਿਲ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਮਾਮੂਰ ਸ਼ੁਦ।

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਕੰਡਾ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦਿਲ ਰੂਪ ਪੈਰਾਂ ਸੇ ਜਬ ਦੂਰ ਹੂਆ। ਭਾਵ ਜਬ ਭਰਮ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਜਮਾਦਾ ਦੂਰ ਹੁਆ। ੧। ਤਬ ਦਿਲ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਲਬਾਲਬ ਹੂਆ ਜਾਣ ॥੨। ੨੭੭।

(ਮੂਲ) ਹਮਚੂ ਕਤਰਹ ਕੋ ਬ ਦਰੀਯਾ ਦਰ ਫਿਤਾਦ॥
ਐਨ ਦਰੀਆ ਗਸਤ ਵਸਲ ਸ ਦਸਤ ਦਾਦ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਨਿਸਚਤ ਮਾਨਿੰਦ ਦਰੀਆ ਕੀ ਬੂੰਦ ਦੇ ਜੋ ਜਗਜਾਸੂ ਕਾ ਰਿਦਾ ਬੀਚ ਹਰੀ ਰੂਪੀ ਦਰੀਆ ਦੇ ਪੜਿਆਂ। ਭਾਵ ਜਬ ਰਿਦਾ ਤਦਾਕਾਰ ਹੂਆ ਨਾਮ ਮੈ। ੧। ਤਬ ਜਿਉ ਕਾ ਤਿਉ ਦਰੀਆ ਰੂਪ ਹੂਆ ਮਿਲਾਪ ਉਸ ਕੇ ਨੇ ਹਥ ਦਿਤਾ। ਭਾਵ ਸਾਖਜਾਤ ਹੋਯਾ। ੨। ੨੭੮।

(ਮੂਲ) ਕਤਰਹੇ ਚੂੰ ਸ਼ੁਦ ਬ ਦਰੀਯਾ ਆਸ਼ਨਾ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਾਦ ਅਜ਼ਾਂ ਤਫ਼ਰੀਕ ਨਾ ਤਵਾਂ ਸ਼ੁਦ ਜ਼ਿਜ਼ਾਂ ॥

[ਟੀਕਾ] ਰਿਦਾ ਜਬ ਹੋਗਿਆ ਸਾਬ ਦਰੀਯਾਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ।੧। ਇਸ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਨੇਤੇ ਫਿਰ ਨਿਆਰਾ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਸਸੇ । ੨ ੨੮੯

(ਮੂਲ) ਕਤਰਹੇ ਚੂੰ ਜਾਨਬੇ ਦਰੀਯਾ ਸ਼ਿਤਾਫ਼ਤ ॥

ਅਜ਼ ਰਹੇ ਤਫ਼ਰੀਕ ਖ਼ੁਦਰਾ ਕਤਰਹਯਾਫ਼ਤ ॥

[ਟੀਕਾ]ਰਿਦਾਰੂਪੀ ਤਰੰਗ ਜਬ ਹਰੀਰੂਪੀ ਦਰੀਆਕੀ ਤਰਫ ਦੌੜਿਆ ਭਾਵ ਜਗਜਾਸੂਕਾ ਰਿਦਾ ਜਬ ਸਾਧਨਾਮੇ ਅਭਜਾਸਮੇਂ ਲਗਾ ।੧। ਤਬ ਸੰਸਾਰ ਵਲੋਂ ਰਸਤੇ ਜੁਦਾਈਕੇ ਜਾਨੇਸੇ ਆਪਨੇਆਪ ਤਾਂਈ ਜੀਵਨੇ ਪਾਯਾ।੨।੨੯੦।

(ਮੂਲ) ਕਤਰਹ ਰਾ ਈਂ ਦਉਲਤੇ ਚੂੰ ਦਸਤ ਦਾਦ ॥

ਕਤਰਹ ਸ਼ੁਦ ਅੰਦਰ ਹਕੀਕਤ ਬਾਮੁਰਾਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਗਜਾਸੂਕੇ ਰਿਦੇਤਾਂਈ ਇਸ ਭਗਤੀ ਅਰੁਸੰਗਤਰੂਪੀਮਾਯਾਨੇ ਜਬ ਹਥ ਦਿਤਾ ਭਾਵ ਜਬਦ੍ਰਿੜ ਹੋਗਈ ਭਗਤੀ ।੧। ਤਬ ਜਗਜਾਸੂ ਹੂਆ ਰਿਦੇ ਅੰਦ੍ਰ ਸਾਬ ਮੁਰਾਦਾਂਦੇ) ਭਾਵ ਰਿਦੇਦੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ।੨ ।੨੯੧। ਪ੍ਰਸਨ ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਵਾਲੇਸੰਤ ਜਗਜਾਸੂ ਜਬਆਪਸਮੇ ਮਿਲਕੇ ਬੈਠਤੇਹੈਂ ਤਬ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਧਨਾਕਾਲਦਾਹਾਲ ਅਰੁ ਫਲਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਦਾਹਾਲਭੀਕਭੀਕੁਛ ਕਹਤੇਹੈਂ ਤਾਂਤੇਜੋਕਹਤੇਹੈਂ ਸੋਆਪਕਹੀਏਜੀ ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਗੁਫ਼ਤਮਨ ਯਕ ਕਤਰਹ ਆਬਬੂਦਹਅਮ ॥

ਪ੍ਰਹਿਨ ਦਰੀਯਾ ਰਾ ਚੁਨਾ ਪੈਮੂਦਹਅਮ ॥

[ਟੀਕਾ]ਪ੍ਰਾਪਤੀਵਾਲੇ ਸੰਤ ਜਗਜਾਸੂਐਸੇਕਹਤੇਹੈਂ ਜੋ ਹੇਭਾਈਓ ਦੇਖੀਏ ਮੈ ਇਕ ਬੂੰਦ ਜਲਦੀ ਥਾ ।੧। ਅਬ ਪਾੜ੍ਹੇ ਦਰੀਯਾਕੇ ਤਾਂਈ ਐਸੇਹੀ ਮਿਣ ਲਿਆਹੈ । ਭਾਵ ਸੰਤਾਤੇਗੁਰਾਂਦੀ ਦਯਾਤੇ ਸੰਸਾਰਦਾ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਦਾ ਭੇਦਜਾਣ ਲਿਆਹੈ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਹੈ ਅਥਵਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਰੂਪਹੈ ਅਰੁ ਜਗਤ ।ਮਥਜਾਰੂਪਹੈ ।੨।੨੯੨।

(ਮੂਲ) ਗਰ ਮਰਾ ਦਰੀਯਾ ਜਿ ਰਾਹੇ ਲੁਤਫ ਖੇਸ ॥
ਵਾਸਲ ਖੁਦ ਕਰਦ ਅਜ਼ ਅੰਦਾਜ਼ਹ ਬੇਸ਼ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਬ ਮੇਰੇਤਾਂਈ ਦਰੀਯਾਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਨੇ ਰਸਤਾ ਮਿਲਨਦਾ ਦਾਜਾਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਨੀ ਸੇ ਦਿਖਾਯਾ । ਭਾਵ ਸਤਸੰਗ ਪ੍ਰਾਪਤਕੀਤਾ । ੧ । ਤਬ ਆਪਨੇ ਸਾਥ ਮਿਲਨੇ ਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਤਿਸਕਰ ਅੰਦਾਜੇਸੇ ਬੇਅੰਦਾਜਾ ਕੀਤਾ । ਭਾਵ ਆਪਣਾਰੂਪ ਕਰਲੀਆ । ੨ । ੨੯੩ ।

(ਮੂਲ) ਹਮ ਚੁ ਮਉਜ ਅਜ਼ ਪਹਿਨ ਦਰੀਯਾ ਰੋ ਨਮੂਦ ॥
ਮਉਜ ਗਸ਼ਤੋ ਕਰਦ ਦਰੀਯਾ ਰਾ ਸਜੂਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਜਬ ਲਹਰਨੇ ਪਾੜੇ ਸੇ ਦਰੀਯਾਕਾ ਮੁਖ ਦੇਖਣਾ ਵਾ ਲਹਰਨੂੰ ਪਾੜੇਸੇਦਰੀਯਾਨੇ ਮੁਖਦਿਖਾਯਾ । ੧ । ਤਬ ਲਹਰ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਦਰਯਾਕੇਤਾਂਈ ਨਿਮਸਕਾਰ ਭਾਵ ਸਬਜੀਵਕੋ ਸਾਖਸ਼ਾਤਕਾਰ ਬ੍ਰਹਮਹੂਆ ਤਬ ਦੇਖਕੇ ਸਾਮਨੇ ਬ੍ਰਹਮਕੋਜੀਵਨਿਮ੍ਰਤਾਸੇਨਿਮਸਕਾਰ ਕਰਦਾਭੂਯਾ।੨।੨੯੪॥

(ਮੂਲ) ਹਮ ਚੁਨਾ ਹਰ ਬੰਦਹੇ ਕੋ ਵਾਸਲ ਅਸਤ ॥
ਦਰ ਤਰੀਕੇ ਬੰਦਗੀ ਬਸ ਕਾਮਿਲ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਭੀ ਐਸੇਹੀ ਹਰਇਕ ਬੰਦਿਆਸੋ ਜੋ ਮਿਲਨੇਵਾਲੇ ਹੂਏਹੈਂ।੧। ਓਹੁ ਬੀਚ ਰਸਤੇ ਭਗਤੀਕੇ ਬੌਹਤੀ ਪੂਰਨ ਹੂਏਹੈਂ । ੨ । ੨੯੫ । ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਨੇ ਜੀਵਦਾ ਈਸ੍ਵਰਸੇ ਮਿਲਨਾ ਕਹਣਾ ਹੈ ਸੋਮਿਲਨਾ ਭਿੰਨ ੨ ਵਸਤੂਦਾ ਹੋਂਦਾਹੈ ਅਰੁ ਜੀਵਤੇਈਸ੍ਵਰ ਵਾਸਤਵਤੇਇਕ ਕਹੀਦੇਹੈਂਫੇਰਭੇਦਕੈਸੇਜਾਨੀਏਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਮਉਜ ਦਰੀਯਾ ਗਰਚਿ ਦਰ ਮਾਯਨੀ ਯਕੇਸਤ ॥
ਬਾਜ਼ਿ ਅੰਦਰ ਈਂ ਦੋਆਂ ਫਰਕੇ ਬਸੇਸਤ ॥

[ਟੀਕਾ] ਲੈਹਰ ਅਰੁ ਦਰੀਯਾ ਯਦਪਿ ਬੀਚ ਅਰਥਦੇ ਜਲ ੨ ਭਾਵਸੇ ਇਕੋ ਹੀਹੈਂ । ੧ । ਫਿਰਭੀ ਬੀਚ ਇਸਲਹਰਦੇ ਅਰ ਉਸ ਦਰੀਯਾਦੇ ਭੇਦ ਬੌਹਤਹੈ ਭਾਵੇਹਜੋ ਲਹਰਭੁਛਹੈਅਹੁ ਲਹਰਦਾ ਅੰਤਜਾਨਾਜਾਤਾਹੈ ਤੇ ਲਹਰਦੇ ਆਸਰੇਵਾਲੇ ਜੰਤੂ ਫੜੇ ਜਾਤੇਹੈਂ ਸੀਘ੍ਰਤੇ ਉਨਾਕਾ ਬਚਨਾਨਹੀ ਹੋਸਕਤਾਅਰੁ ਦਰੀਯਾਕਾ ਅੰਤ ਨਹੀ ਜਾਨਾ ਜਾਤਾ ਤੇ ਦਰੀਯਾਕੇ ਜੰਤੂ ਫੜਨੇਭੀ ਔਖੇਹੋਤੇਹੈਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

। ਓਹੀ ਫੜਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਭ ਸੇ ਬਾਹਰ ਆਜਾਵੈ ਐਵੇਂ ਨਹੀ ਫੜਿਆ ਜਾਤਾ ਜੋ ਬੀਚ ਰਹੀ ਰਹੇ ਹੋਰ ਉਨਾ ਜੰਤੂਆਂ ਕੇ ਕੋਈ ਭੇ ਨਹੀ ਐਸੇ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੈ ਯਦਪਿ ਅੰਸ ਅੰਸੀ ਭਾਵ ਸੇ ਇਕੋ ਹੈਂ ਪਰੰਤੂ ਸਰਬਗਜਤਾ ਆਦੀ ਤੇ ਅਲਪਗਤਾ ਆਦੀ ਬੌਤ ਭੇਦ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਜੀਵ ਅਲਪਗ ਤੇ ਬਾਹਾ ਵਾਲਾ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਜੀਵ ਦੇ ਆਸਰੇ ਵਾਲਾ ਬਚ ਨਹੀ ਸਕਤਾ ਅਰੁ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸਰਬਗ ਹੈ ਉਸ ਕੇ ਆਸਰੇ ਵਾਲਾ ਚੌਰਾਸੀ ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਤਾ ਇਤਨਾ ਭੇਦ ਹੈ । ੨ । ੨੯੬ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪ ਦੇ ਕਹੇ ਅਨਸਾਰ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਇਕ ਰੂਪ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਤੇ ਫੇਰ ਆਪ ਕੋ ਕਿਆ ਜਨਾਵਤੇ ਹੈਂ ਉਤ੍ਰ ਯਦਪ ਸੰਤਜਨ ਭਜਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਹੈ ਤੋ ਭੀ ਆਪਨਾ ਆਪ ਨਹੀ ਜਨਾਵਤੇ ਉਨਾਂ ਕਾ ਜੋ ਨਿਸਚਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ।

(ਮੂਲ) ਮਨ ਯਕੇ ਮਉਜੇ ਤੁ ਬਹਿਰੇ ਬੇਕਿਰਾਂ ॥
ਫਰਕ ਬਾਸਦ ਅਜ਼ ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਆਸਮਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸੰਤ ਸਦਾ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ । ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹਮ ਤੋ ਇਕ ਲਹਰ ਦੇ ਮਾਨਿੰਦ ਤੁਛ ਹੈਂ ਅਰੁ ਤੂੰ ਦਰੀਆ ਬਿਨਾ ਕਨਾਰੇ ਤੇ ਹੈਂ (ਭਾਵ) ਬੇ ਅੰਤ ਹੈ ਤੂੰ ।। ੧ । ਜੀਵ ਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਹੋਨੇ ਮੈ ਬੌਤ ਭੇਦ ਹੈ ਪਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿਤਨਾਕ ਜਿਤਨਾ ਧਰਤੀ ਸੇ ਆਕਾਸ ਦਾ ਹੈ । ੨ ।੨੯੭ ।

(ਮੂਲ) ਮਨ ਨਿਯਮ ਈਂ ਜੁਮਲਹ ਅਜ਼ ਇਲਤਾਫਤ ॥
ਮਨ ਯਕੇ ਮਉਜਮ ਜ਼ਿ ਤੁਬਏ ਸਾਫੀਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੈ ਕੁਛ ਨਹੀ ਹਾਂ ਏਹ ਤਮਾਮ ਗੁਣ ਵਡਿਆਈ ਆਦਰ ਹੋਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇਰੀ ਸੇ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਭ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਕੋਈ ਨਾਮ ਨ ਜਾਣੈ ਮੇਰਾ (ਮਹਲਾ ੫) । ੧ । ਪੁਨਾ ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੈ ਇਕ ਲਹਰ ਉਤਪਤਿ ਹੂਆ ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਸੁਧਸੁ ਭਾਵ ਕਿਆ ਸੰਕਲਪ ਸੇ । ੨ । ੨੯੮ ॥

(ਮੂਲ) ਬਾ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਸੁਹਬਤੇ ਮੈਬਾਯਦਤ ॥
ਅਜ਼ ਹਮਹ ਅੱਵਲ ਹਮੀ ਮੈਸ਼ਾਇਦਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐਸੇ ਨਿਸਚੇ ਵਾਲੇ ਅਰੁ ਨਿੰਮਰਤਾ ਵਾਲੇ ਜੋ ਹੈ ਸਾਧ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੇ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਦੀ ਹੈ। ੧। ਜਾਂਤੇ ਤਮਾਮ ਸਾਧਨਾ ਸੇ ਪਹਲਾਂ ਭੀ ਸੰਗ ਤਿ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ੨। ੨੮੯।

ਸਮਰਥ। ਮੁਤਲਕ ਨਾਮ ਅਦੁਤੀ। ਬਾ ਸਾਥ। ਕੁਦਰਤ ਨਾਮ ਆਇਕ ਸਰੀਰਾਂ ਸਾਥ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ॥

(ਮੂਲ) ਕਾਦਰੇ ਮੁਤਲਕ ਬਕੁਦਰਤਿ ਜ਼ਾਹਰ ਅਸਤ ॥

ਆਪ॥ ਸਮਰਥ॥

ਦਰਮਿਯਾਨੇ ਕੁਦਰਤੇ ਖ਼ੁਦ ਕਾਦਰ ਅਸਤ ॥

ਬੀਚ॥ ਮਾਇਆ।

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਸਮ੍ਰਥ ਅਦੁਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੋ ਹੈ ਓਹੁ ਬੀਚ ਮਾਯਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ। ੧। ਪੁਨਾ ਬੀਚ ਮਾਯਕ ਸਰੀਰਾਂ ਦੇ ਓਹੁ ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਮਰਥ ਹੈ। ਭਾਵ ਸਭ ਮੈ ਪੂਰਨ ਹੈ। ੨। ੨੯੦।

ਕਾਦਰ ਤੇ ਅਰ। ਬਹਮ ਨਾਮ ਆਪਸ ਮੈਂ। ਆਮੇਖਤੰਦ ਨਾਮ ਮਿਲੇ ਹੂਏ॥

(ਮੂਲ) ਕਾਦਰੋ ਕਦਰਤਿ ਬਹਮ ਆਮੇਖਤੰਦ ॥

ਮਤਾਇ ਨਾਮ ਮਾਯਾ ਅਰਥਾਤੀਂ ਈ॥ ਰੇਖ਼ਤੰਦ ਨਾਮ ਡੋਲ ਦੇਤੇ ਹੈ।

ਆਂ ਨਾਮ **ਆਂ ਮਤਾਇ ਗ਼ੈਰ ਹਕ ਰਾ ਰੇਖਤੰਦ ॥**

ਓਹ ਸੰਤ। ਗ਼ੈਰ ਨਾਮ ਬਿਨਾ

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਹੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਅਰੁ ਮਾਯਾ ਆਪਸ ਬੀਚ ਮਿਲੇ ਹੂਏ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਦਿਰਸਟਮਾਨ ਆਕਾਰ ਮਾਯਾ ਹੈ ਅਰ ਚਿਤ੍ਰੰਨਤਾ ਚੇਤਨਕੀ ਹੈ ।੧। ਜਾਂਤੇ ਓਹੁ ਸੰਤਜਨ ਬਿਨਾ ਉਸ ਸਚੇਸੇ ਮਾਯਾਤਾਂਈ ਡੋਲਤੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਮਾਯਾ ਤ੍ਯਾਗਕੇ ਤਜਾਗਤੇ ਹੈਂ ਜੜਰੂਪ ਜਾਨਕੈ ਅਰ ਚੇਤਨਕੋ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤੇ ਹੈ ਚਿਤ੍ਰੰਨਰੂਪ ਤੇ ਸਤਰੂਪ ਜਾਨਕੈ ਪੁਨ: ਚੇਤਨਕਰ ਮਾਯਾ ਚੇਸਟਾ ਕਰਤੀ ਹੈ ਅਰੁ ਚੇਤਨ ਬਿਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜੜ ਹੈ ਕੁਛ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਤੀ ਇਸ ਰੀਤੀ ਕਹ ਗ੍ਰਹਣ ਤਯਾਗ ਕਰਤੇ ਹੈ। ੨। ੨੯੧।

॥ ਪਸ ਨਾਮ ਫੇਰਭੀ। ਤੂਰਾ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ॥ ਨਾਮ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜੀਜ਼ ਨਾਮ ਪਿਆਰੇ। ਭੀ। ਬਾਯਦ ਯਾਰ

(ਮੂਲ) ਪਸ ਤੂਰਾ ਹਮ ਬਾਯਦ ਏ ਯਾਰੇ ਅਜ਼ੀਜ਼ ॥

ਸਚਾ ਕਦਾਮੇ ਤੂੰ ਕਦਾਮੀ ਨਾਮ ਕਿਆ ਹੈ ਤਮੀਜ਼ ਨਾਮ ਵਿਚਾਰ।

ਨਾਮ ਕਿ **ਹਕ ਕੁਦਾਮੇ ਤੋ ਕੁਦਾਮੀ ਕੁਨ ਤਮੀਜ਼ ॥**

ਆਪ ਹੈ। ਕਰ ਨਾਮ ਕਰ।

[ਟੀਕਾ] ਐਸੇ ਨਿਰਨਾ ਕਰਕੈ ਗ੍ਰਹਣ ਤਜਾਗਵਾਲੇ ਜੋ ਸੰਤ ਹੈਂ ਉਨਾ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਕਰ। ਫੇਰ ਭੀ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਐ ਮਿਤਰ ਪਿਆਰੇ ਜੋ ਉਨਾਕੇ ਬਚਨ ਸੁਣੈ। ੧। ਓਹ ਸੰਤ ਕਿਆ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹੇ ਭਾਈ ਸਚੁ ਕਵਨ ਵਸਤੂ ਹੈ ਅਰ ਤੂੰ ਕਿਆ ਵਸਤੂ ਹੈਂ ਕਰ ਖਾਂ ਬੀਚਾਰ (ਭਾਵ) ਜਬ ਬੀਚਾਰ ਕੀਆ ਤਾਂ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਸੌਕ ਹੂਆ ਫਿਰ ਸੌਕਸੇ ਜਬ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੇ ਲਗਾ ਅਰੁ ਪੁਛਨੇ ਲਗਾ ਜੀ ਉਸ ਸਚੇ ਸੇ ਮਿਲਨਾ

ਕੈਸੇ ਹੋਤ ਹੈ ਤੁਥਸਨ ਕੈ ਸੰਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ।੨।੨੯੨॥

(ਮੂਲ) ਗਰ ਤੂ ਵਾਸਲ ਗਸਤਹੇ ਦਰ ਜ਼ਾਤਿ ਓ ॥
ਗ਼ੈਰ ਹਰਫੇ ਬੰਦਗੀ ਦੀਗਰ ਮਗੋ ॥

[ਟੀਕਾ] ਹੇ ਭਾਈ ਜੇ ਕਰ ਤੂੰ ਮਿਲਨੇ ਵਾਲਾ ਹੂਆ ਹੈਂ ਅੰਦਰ ਸਰੂਪ ਉਸਕੇ ਕੇ ।੧। ਤੋ ਬਿਨਾ ਅਖਰ ਭਗਤੀ ਦੇ ਦੂਸਰਾ ਅਖਰ ਮਤ ਪੜ । ਭਾਵ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕਰਮ ਨਾ ਕਰ ।੨।੨੯੩।

(ਮੂਲ) ਈਂ ਹਮਹ ਅਜ਼ ਦੌਲਤੇ ਈਂ ਬੰਦਗੀਸਤ ॥
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇ ਬੰਦਗੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀਸਤ ॥

[ਟੀਕਾ] ਤਾਂਤੇ ਦੇਖੀਏ ਹੇ ਭਾਈ ਏਹ ਤਮਾਮ ਜੋ ਮਾਯਾ ਹੈ ਪ੍ਰਤਖ ਅਰੁ ਦੈਵੀ ਸੰਪਤੀ ਰੂਪੀ ਏਹ ਸਭ ਭਗਤੀ ਸੇਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ।੧। ਅਰੁ ਜੀਵਣਾ ਬਿਨਾ ਭਗਤੀ ਤੇ ਖਰਾਬੀ ਹੈ ਸਾਰੀ ਉਮ੍ਰ ਲੋਕ ਪਲੋਕ ਮੇਂ ।੨।੨੯੪॥

(ਮੂਲ) ਹਕ ਤਆਲਾ ਬੰਦਗੀ ਫ਼ਰਮੂਦਹ ਅਸਤ ॥
ਹਰਕਸੇ ਦਰ ਬੰਦਗੀ ਆਸੂਦਹ ਅਸਤ ॥

[ਟੀਕਾ] ਕਿਉਂਜੋ ਸਚੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਫੁਰਮਾਈ ਹੈ ।੧। ਜੋ ਕੋਈ ਬੀਚ ਭਗਤੀ ਦੇ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ।੨।੨੯੫।

(ਮੂਲ) ਚੂੰ ਅਨਲ ਹਕ ਬਰ ਜ਼ੁਬਾਂ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦ ॥
ਸ਼ਰਈਆਂ ਮਨਸੂਰ ਰਾ ਬਰ ਦਾਰ ਕਰਦ ॥

[ਟੀਕਾ] ਦੇਖੀਏ ਭਗਤੀ ਤੇ ਬਿਨਾ ਜਬ ਮਨਸੂਰ ਨੇ ਮੈਂ ਸਚਾ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹਾਂ ਰੂਪ ਰਸਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ।੧। ਤਬੀ ਸਰਈਆਂ ਕਰਮ ਕਾਂਡੀਆਂ ਨੇ ਮਨਸੂਰ ਕੇ ਤਾਂਈ ਉਪਰ ਸੂਲੀ ਦੇ ਚੜਾਉਣਾ ਕੀਤਾ । ਭਾਵ ਐਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀ ਕਹਨਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿਉਂਜੋ ਇਕਤਾ ਹੰਕਾਰ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਦੂਜਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਧਨਾ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕੈ ਕੁਕਰਮ ਕਰਨੇ ਲਗ ਜਾਤਾ ਹੈ ।੨।੨੯੬। ਪ੍ਰਸਨ ਆਪ ਕਾ ਕਹਨਾ ਠੀਕ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਬ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਸਾਖਯਾਤ ਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਸ਼ਰੀਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਬੇਹੋਸੀ ਸੇ ਸੁਭੇ ਕਹਨੇ ਲਗ ਜਾਤੇ ਹੈ ਜਾਨ ਕੈ ਨਹੀ ਕਹਤੇ ਉਤ੍ਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਮਸਤੀਏ ਹਕ ਮਾਯਨੀਏ ਹੁਸ਼ਯਾਰੀ ਅਸਤ ॥
ਆਰਫ਼ਾਂ ਰਾ ਖ਼ਾਬ ਹਮ ਬੇਦਾਰੀ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਚੇ ਕੇ ਆਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾ ਅਰਥ ਹੁਸਯਾਰੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਸਾਖਸ਼ਾਤਕਾਰ ਕੇ ਆਨੰਦ ਮੇ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਸਾਖਸ਼ਾਤਕਾਰ ਸੇ ਹੁਸਯਾਰੀ ਮਿਲਆਵਤੀ ਹੈ । ੧। ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਆਨੰਦ ਵਾਲੇ ਗਯਾਨਵਾਨਾ ਦਾ ਸੌਣਾ ਜੋ ਹੈ ਓਹ ਭੀ ਜਾਗਣਾ ਹੀ ਜਾਣ ਕਿਉਂਜੋ ਆਨੰਦ ਵਾਲੇ ਕਭੀ ਵਿਹਾਰ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਸੇ ਭੁਲਦੇ ਨਹੀ । ਪ੍ਰਮਾਨ ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਨਾਮ । ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੇ ਸਦ ਕਾਮਾ । ਜੈਸੇ ਅਚਾਰਜ ਗੁਰੂ ਕਾ ਮਤ ਹੋਵੈ ਉਸ ਮੇਹੀ ਵਰਤਤੇ ਹੈਂ ਹਰ ਵਖਤ ਜੋੜਾ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਹੈ । ਇਸਮੈ ਓਹੁ ਭੀ ਨੌਕੀ ਸਾਧਨਆਂ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ੨ । ੨੯੭ ਪ੍ਰਸਨ ਜੋੜੇ ਜੀਵ ਭਗਤੀ ਕੋ ਭੁਲਾ ਕਰ ਕੁਛ ਆਪਣੀ ਹੰਗਤਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਿਨਾ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਕਹੀਏ ਜੀ । ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਬੇ ਅਦਬ ਯਾਬਦ ਸਜ਼ਾ ॥
ਚੂੰ ਅਦਬ ਆਮਦ ਹਮਹ ਰਾ ਰਹਿਨੁਮਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਬੀਚ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਬਿਅਦਬੀ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਸਜਾ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਹੰਕਾਰੀ ਜਮਦੇ ਮਰਦੇ ਹੈਂ ਪੁਨਾ ੨ । ੧ । ਇਸੇ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਅਦਬ ਨਿਰਅਭਿਮਾਨਪਦ ਆਯਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਤਮਾਮ ਜੀਵਾਂ ਤਾਂਈ ਰਸਤਾ ਜਨਮ ਤੇ ਛੁਟਨੇ ਦਾ ਦਿਖਲਾਨਵਾਲਾ । ਭਾਵ । ਅਦਬ ਕਰਨੇ ਸੇ ਸਭੀ ਗੁਣ ਅਰੁ ਮਰਾਤਬਜਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਏਹ ਅਦਬ ਕਰਨਾ ਭੀ ਭਗਤੀ ਮੇ ਹੈ । ੨ । ੨੯੮ । ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਦਾ ਭੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਭੀ ਸਿਧਾਂਤ ਏਹੀ ਹੈ ਕੇ ਭਗਤੀ ਗਯਾਨ ਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸੇ ਅਭੇਦ ਹੋ ਗਿਆ ਤਬ ਫੇਰ ਨਿਸਕਰਤਬ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕੋਈ ਕਰ ਤਬ ਕਰਨਾ ਨਹੀ ਰੈਤਾ ਏਹ ਭੇਦ ਕਹੀਏ ਜੀ । ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਗਰ ਤੂ ਸਰ ਤਾ ਪਾ ਹਮਹ ਹਕ ਗਸ਼ਤਈ ॥
ਵਾਸਲੇ ਬੇਚੂੰਨ ਮੁਤਲਕ ਗਸ਼ਤਈ ॥

[ਟੀਕਾ] ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਸਿਰ ਸੇ ਲੇਕਰ ਪੈਰਾਂ ਤਕ ਤਮਾਮ ਸਚੇ ਦਾ ਤੂੰ ਹੀ ਹੂਆ ਹੈਂ । ੧ । ਪੁਨਾ ਮਿਲਨੇਵਾਲਾ ਨਿਸਚੇ ਕਰਕੇ ਅਦੁਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਹੂਆ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਅਭੇਦ ਹੂਆ ਹੈਂ । ੨। ੨੯੯ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਬਾਜ਼ ਰਾਹੇ ਬੰਦਗੀ ਦਰਪੇਸ਼ ਗੀਰ ॥

ਬੰਦਹੇ ਓ ਬਾਸ਼ ਰਾਹੇ ਖੇਸ਼ ਗੀਰ ॥

[ਟੀਕਾ] ਤੂੰ ਫੇਰਭੀ ਰਸਤਾ ਭਗਤੀਕਾ ਅਗੇਨੂੰ ਪਕੜ ।ਭਾਵ। ਅਚਾਰਜ ਗੁਰੂਮਤ ਧਾਰਕੇ ਜਗਜਾਸੂਆਨੂੰ ਭਗਤੀ ਕਰਾਵਣੀ ਕਿਉਂਕੇ ਕਲਿਜੁਗਕਾ ਸਮਾ ਹੈ ਇਸਮੈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਪੂਰਾ ਨਹੀ ਹੋਂਦਾ ਦੂਜਾ ਭਗਤੀ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾਵਾਲਾ ਗਿਰਾਇਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਹੋਨੇਤੇ ।੧। ਤਾਂਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਭਜਾਗਰੈ ਦਾਸ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕਾ ਹੋਹੁ ਬਾਣੀਕਰ ਅਰੁ ਰਸਤਾ ਆਪਣਾ ਦਾਸੀਭਾਵਦਾ ਪਕੜਤਨਕਰ। ਭਾਵ। ਭਗਤੀ ਕਰ ਬਾਣੀਤੇ ਨਾਮਦਾ ਉਚਾਰਨ ਅਰੁ ਸ਼ੁਭਸਿਖਯਾ ਅਰੁ ਤਨਕਰ ਸੇਵਾ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਕਰਨੀ। ਤੇ ਜਣਾਮਤ ਜੋਮੈ ਕਰਿਹਾਂ ।੨। ੩੦੦।

(ਮੂਲ) ਦਰ ਹਮਹ ਹਾਲਤ ਖੁਦਾ ਹਾਜ਼ਰ ਬਿਬੀਂ ॥

ਹਾਜ਼ਰੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹਮ ਨਜ਼ਰ ਬਿਬੀਂ ॥

[ਟੀਕਾ] ਪੁਨਾ ਬੀਚ ਤਮਾਮ ਹਵਾਲਾਂਦੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਦੇਖ ਤੂੰ ਮਨ ਕਰਕੇ ।੧। ਪੁਨਾ ਏਹ ਜਾਣ ਜੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇੜੇ ਹੈ ਅਰੁ ਭਗਤਾਂ ਦਾਸਾਂਦੇ ਦਿਲਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਿਆ ਪੂਰੀਆ ਕਰਤਾ ਹੈ ਪੁਨਾ ਸਾਖੀ ਭੂਤ ਦੇਖ ਤੂੰ ।੨। ੩੦੧। ਸ੍ਰੋਤਜਨਾਂ ਕਾ ਮਗਨ ਹੋਣਾ ਦੇਖਕੈ ਅਰੁ ਕਈ ਤਰਾਂਦੇ ਸੰਕਲਪ ਉਠਾਂਵਦੇ ਜਾਨਕਰ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਸੰਗਕੀ ਪੋਢਤਾ ਵਾਸਤੇ ਪੁਨਾ ਓਹੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਤੇ ਹੈਂ।

(ਮੂਲ) ਦਰ ਰਹੇ ਹਕ ਜੁਜ਼ ਅਦਬ ਤਾਲੀਮ ਨੇਸਤ ॥

ਤਾਲਬੇ ਓਰਾ ਬਜੁਜ਼ ਤਸਲੀਮ ਨੇਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਚੇਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕੇ ਰਸਤੇ ਬੀਚ ਬਿਨਾ ਅਦਬ ਕਰਨੇ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿਖਿਆ ਨਹੀ ਮੁਖ ਏਹੀ ਸਿਖਿਆ ਹੈ ।੧। ਤਾਤੇ ਇਛਿਆਵਾਂਨ ਉਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਬਿਨਾ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਸੈਂ ਨਹੀ ਹੈ ।ਭਾਵ। ਨਮਸਕਾਰ ਆਦੀ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਕੈ ਸਹਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੨। ੩੦੨।

(ਮੂਲ) ਤਾਲਬਾਨੇ ਹਕ ਹਮੇਸ਼ਹ ਬਾ ਅਦਬ ॥

ਬਾ ਅਦਬ ਬਾਸ਼ੰਦ ਦਾਯਮ ਬਾ ਅਦਬ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[ਟੀਕਾ] ਇਛਿਆ ਵਾਨ ਸਚੇਕੇ ਸਦੀਵ ਸਾਬ ਅਦਬਦੇ ਹੋਤੇਹੈਂ।
। ਭਾਵ ।ਗੁਰਾਂਦਾ ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਜਾਨਕੇ ਅਰੁ ਸੰਤਾਂਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨਕੇਅਰੁ
ਹੋਰਸੰਸਾਰਦਾ ਹਰੀ ਪੂਰਨ ਜਾਨਕੇ ਤੇ ਆਪਨਾ ਰੂਪਜਾਨਕੇ ਅਦਬ ਕਰਦੇਹੈਂ
। ੧ । ਤਾਂਤੇ ਸਾਬ ਅਦਬਦੇ ਹੋਹੁ ਸਦੀਵ ਸਾਬੂ ਅਦਬਦੇ ਹੋਹੁ । ੨ । ੩੦੩ ।

(ਮੂਲ) ਬੇ ਅਦਬ ਰਾ ਕੇ ਜਿ ਰਾਹੇ ਸ਼ਾਂ ਖ਼ਬਰ ॥
ਬੇ ਅਦਬ ਅਜ਼ ਹਕ ਹਮੇਸਹ ਬੇਖਬਰ ॥

(ਟੀਕਾ) ਬੇ ਅਦਬਾਕੇ ਤਾਂਈ ਕਬ ਉਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕੇ ਰਸਤੇ ਸੇ ਖਬ੍ਰਹੈ
(ਭਾਵ) ਖਬ੍ਰਨਹੀ ਹੋਤੀ।੧। ਤਾਤੇ ਬੇਅਦਬ ਜੋ ਹੈਂ ਸੋ ਸਚੇ ਸੇ ਸਦੀਵ ਅਗਜਾਤ
ਹੋਤੇਹੈਂ । ਭਾਵ । ਪ੍ਰਮੇਸ੍ਰਸੇ ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਰੈਤੇਹੈਂ । ੨ । ੩੦੪ ।

(ਮੂਲ) ਬੇ ਅਦਬ ਹਰਗਿਜ਼ ਬਹਕ ਰਾਹੇ ਨਯਾਫਤ॥
ਰਾਹਿ ਹਕ ਰਾ ਹੇਚ ਗੁਮਰਾਹੇ ਨਯਾਫਤ ॥

ਟੀਕਾ) ਬੇਅਦਬ ਕਦਾਚਿਤ ਸਚੇਕੀ ਤਰਫਕਾ ਰਸਤਾ ਨਹੀ ਪਾਂਵਦੇ
।੧। ਪੁਨਾ ਸਚੇਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਦੇ ਰਸਤੇਕੂੰ ਕੁਛਭੀ ਭੁਲੇਹੋਏ ਬੇਅਦਬ ਨਹੀ
ਪਾਂਵਦੇ । ੨ । ੩੦੫ ।

(ਮੂਲ) ਹਾਦੀਏ ਰਾਹੇ ਖੁਦਾ ਆਮਦ ਅਦਬ॥
ਬੇ ਅਦਬ ਖਾਲੀਸਤ ਅਜ਼ ਇਲਤਾਫ ਰਬ ॥

[ਟੀਕਾ] ਪੁਨਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਲਨ ਵਾਲਾ ਅਦਬਹੀ
ਸੰਸਾਰਮੇ ਆਯਾਹੈ ਤਾਂਤੇ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂਕਾ ਅਦਬ ਕਰ । ੧ । ਕਿਉਂਜੋ ਜੋੜੇ ਬੇ
ਅਦਬਹੈ ਓਹੁ ਖਾਲੀ ਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੇ । ਭਾਵ । ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਰੈਤੇਹੈਂ ।
। ੨ । ੩੦੬ ।

(ਮੂਲ) ਬੇ ਅਦਬ ਰਾਹੇ ਖੁਦਾ ਕੈ ਦਾਨਦਸ਼॥
ਹਰਕਿ ਰਾ ਕਹਰੇ ਖੁਦਾ ਮੈਰਾਨਦਸ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਬੇਅਦਬ ਰਸਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂਦਾ ਕਬ ਜਾਣਦੇ ਹੈ ।
। ਭਾਵ । ਨਹੀ ਜਾਣਦੇ । ੧ । ਇਸੀਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਬੇਅਦਬ ਤਾਂਈ ਕਹਰ
ਵਾਹਿਗੁਰੂਦਾਮਾਰਦਾ ਹੈ । ੨ । ੩੦੭ । ਪ੍ਰਸਨ । ਅਦਬਦਾ ਰਸਤਾ, ਕਿਸਸੇ
ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਸੋਕਹੀਏਜੀ ਉਤ੍ਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਦਰ ਪਨਾਹੇ ਸਾਯਹੇ ਮਰਦਾਨਿ ਹਕ ॥

ਗਰ ਰਵਦ ਆਂ ਜਾ ਅਦਬ ਯਾਬਦ ਸਬਕ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਛਾਯਾ ਕੇ ਆਸਰ ਬੀਚ ।੧। ਜੇਕਰ ਜਾਵੈ ਤੂੰ ਤਾਂ ਉਸ ਜਗਾ ਸੇ ਪਾਵੈ ਤੂੰ ਅਦਬ ਦੀ ਸੰਥਾ ।੨। ।੩੦੮।

(ਮੂਲ) ਬੇ ਅਦਬ ਇੰਜਾ ਅਦਬ ਆਮੋਜ਼ ਸ਼ੁਦ ॥

ਈਂ ਚਰਾਗ਼ੇ ਗੁਲ ਜਹਾਂ ਅਫਰੋਜ਼ ਸ਼ੁਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਕਿਉਂਕੇ ਬੇਅਦਬ ਇਸ ਸਤਸੰਗਤਿ ਕੀ ਜਗਾਂ ਸੇ ਅਦਬ ਸਿਖਨੇ ਵਾਲੇ ਹੁਏ ਹੈਂ ਅਰੁ ਹੋਂਦੇ ਹੈਂ ।੧। ਫੁਨਿ ਤੇ ਇਹ ਅਦਬ ਰੂਪੀ ਸਮਾਂਦਾਨ ਬੁਝਿਆ ਹੂਆਂ ਸੰਸਾਰ ਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਹੁਆ ਹੈ ਅਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੰਗਤ ਸੇ ।੨।੩੦੯॥

(ਮੂਲ) ਖੁਦਾ ਹਰ ਬੇ ਅਦਬ ਰਾ ਦਿਹ ਅਦਬ ॥

ਤਾ ਗੁਜ਼ਾਰਦ ਉਮਰ ਰਾ ਦਰ ਯਾਦਿ ਰਬ ॥

[ਟੀਕਾ] ਪੁਨਾ ਸੰਤ ਜੀਵਾਂ ਕੀ ਬੁਛ ਬੁਧੀ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਸੇ ਜੀਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹਰੀ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ। ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹਰਇਕ ਬੇਅਦਬ ਕੋ ਭਾਈ ਅਦਬ ਕਰਨਾ ਦੇਹ ।੧। ਜੇਕਰ ਹੇ ਰਬ ਤੂੰ ਅਦਬ ਕਰਨਾ ਦੇਵੈਂ ਤਾਂ ਜੀਵ ਗੁਜਾਰਨ ਕਰੈਂ ਅਵਸਥਾ ਕੋ ਭਾਈ ਅੰਦ੍ਰ ਭਗਤੀ ਦੇ ।੨।੩੧੦।

(ਮੂਲ) ਗਰ ਬਿਯਾਬੀ ਲਜ਼ਤੇ ਅਜ਼ ਯਾਦਿ ਓ ॥

ਜ਼ਿੰਦਹ ਬਾਸ਼ੀ ਦਾਯਮਾ ਏ ਨੇਕ ਖੋਇ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐਸੇ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰੀ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਜਾ ਕੇ ਜੇਕਰ ਪਾਵੇ ਸੁਆਦ ਉਸਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ । ਭਾਵ । ਅਦਬ ਕਰਨਾ ਤੇ ਭਜਨ ਕਰਨਾ ਧਾਰਨ ਕਰੈਂ ।੧। ਤੋ ਐ ਭਲੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇ ਤਬ ਜੀਵਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇਰਾ ਹਮੇਸਾਹੀ । ਭਾਵ । ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੋਜਾਂਵੈਂ ।੨।੩੧੧।

(ਮੂਲ) ਈਂ ਵਜੂਦੇ ਖ਼ਾਕ ਰਾ ਕਾਇਮ ਮਦਾਂ ॥

ਕਾਯਮ ਆਮਦ ਸ਼ਉਕਿ ਓ ਦਰ ਹਰ ਜ਼ਮਾਂ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਏਹ ਜੋ ਸ੍ਰੀਰ ਮਿਟੀ ਆਦੀ ਅਨਿਸਥਰਤਤਾਦਾਹੈ ਇਸਕੋ ਇਸਥਿਰ ਮਤਜਾਣ । ਭਾਵ । ਏਹਨਾਸੀਹੈ ।੧। ਤਾਂਤੇ ਇਸਥਿਰ ਰੈਣੇਵਾਲਾ ਆਯਾਹੈ ਪ੍ਰੇਮ ਉਸਕਾ ਬੀਚ ਹਰਇਕ ਸਮੇਦੇ । ਭਾਵ । ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਇਸਥਿਰ ਰੈਂਦੇਹੈਂ ।੨। ੩੧੨ ।

(ਮੂਲ) ਸ਼ਉਕਿ ਮਉਲਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਏ ਜਾਂ ਬਵੱਦ ॥
ਯਾਦਿ ਓ ਸਰਮਾਯਹ ਈਮਾਂ ਬਵੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂਦਾ ਜੋਹੈ ਏਹ ਜੀਵਣਰੂਪ ਜਾਨਕਾਹੈ । ਭਾਵ । ਸੂਖਮ ਅਸਥੂਲ ਸ੍ਰੀਰਤੇ ਸੁਖਰੂਪਹੈ ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਛਕੋ ਜਲਦੇਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਛ ਸੈਤ ਫੁਲਾਂ ਫਲਾਂਦੇ ਹੋਕਰ ਸੁਖਰੂਪ ਹੋਤਾਹੈ ਐਸੇਹੀ ਜਬਸ੍ਰੀਰਮੇ ਅਰੁ ਬੁਧੀਮੇ ਪ੍ਰੇਮਹੋਵੇ ਤਾਂਗੁਣਾਂਦੇ ਮਿਲਨੇਸੇ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਕਰ ਗੁਣਾਦੇ ਸਹਤ ਸੁਖਰੂਪ ਹੋਤਾਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਜੋਹੈ ਏਹ ਪੂੰਜੀ ਧਰਮਦੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਭਗਤੀਸੇ ਧਰਮਹੋਤਾਹੈ ਸੋਧਰਮ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰਕਾਹੈ ਏਕਤੋ ਏਹਹੈ ਜੋ ਜਿਸਜੀਵਨੇ ਹਰੀਸੇ ਧਰਮਕੀਆਥਾ ਜੋਮੈ ਤੇਰੀ ਭਗਤੀ ਕਰੂੰਗਾ ਇਸਦੁਖਤੇ ਛੁਡਾਇ ਸੋਧਰਮਕੀ ਅਹੁਆ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇਸੇ ਸਫਲਾ ਹੋਜਾਤਾਹੈ ਪੁਨਾ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇਸੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਅਚਾਰਜਕਾਮਤ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਤਾਹੈ ਤੀਜਾ ਭਗਤੀਸੇ ਆਸ੍ਰੀਆਂਕੋਜੀਤ ਕਰ ਮੋਖਕੋ ਪਾਵਤਾਹੈ ਹੋਰਾਂਕੋ ਉਪਦੇਸ ਦੇਕਰ ਮੋਖਵਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ।੨।੩੧੩।

(ਮੂਲ) ਸ਼ਉਕਿ ਓ ਦਰ ਹਰ ਦਿਲ ਕੈ ਜਾ ਕੁਨਦ ॥
ਦਰ ਵਜੂਦੇ ਖਾਕ ਕੈ ਮਾਵਾ ਕੁਨਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪ੍ਰੇਮ ਉਸ ਰਖਕਦਾ ਬੀਚ ਹਰ ਇਕ ਦਿਲ ਦੇ ਕਬ ਜਾਗਾ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਹਰ ਇਕਦੇ ਦਿਲਮੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਕਿਸੇ ੨ ਦੇ ਦਿਲ ਮੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਜੜ ਮਿਟੀਆਦੀ ਤਤਾਂ ਰਚਤ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਕਬ ਵਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਛੇਤੀ ਨਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ।੨। ੩੧੪ ।

(ਮੂਲ) ਸ਼ਉਕਿ ਮਉਲਾ ਮਰ ਤੁਰਾ ਚੰਦਸਤ ਦਾਦ ॥
ਦਉਲਤੇ ਦਾਯਮ ਬ ਦਸਤ ਤੂ ਓ ਫ਼ਿਤਾਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੇਨੇ ਨਿਸਚੇਸੇ ਤੇਰੇ ਤਾਈਂ ਜਬ ਹਥ ਦਿਤਾ । ਭਾਵ । ਪ੍ਰੇਮ ਜਬ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ।੧। ਤਬ ਮੁ ਹਮੇਸਾਂਦੀ ਬੀਰ ਹਥ ਤੇਰੇ ਦੇ ਓਹੁ ਪੜਗਈ । ਭਾਵ । ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ੨ ਜਾਣ ।੨। ੩੧੫।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਖਾਕ ਰਾਹ ਸ ਸੁਰਮਹੇ ਚਸਮੇ ਸਰ ਅਸਤ॥
ਆਰਫਾਂ ਰਾ ਬਿਹਜ ਤਾਜ਼ੇ ਅਫਸਰ ਅਸਤ॥

[ਟੀਕਾ] ਜਿਨਾਂ ਕੋ ਭਗਤੀ ਗਯਾਨ ਆਦੀ ਦੌਲਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇ ਚਲਨੇ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ ਕੀ ਧੂੜੀ ਸੁਰਮਾਂ ਹੈ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਅਰੁ ਸਿਰ ਦਾ ਮੁਕਟ ਹੈ।੧। ਪੁਨਾ ਗਯਾਨਵਾਨਾਂ ਦਾ (ਤਾਜ) ਛਤਰ ਬਿਹਤ੍ਰ ਹੈ ਪਾਤਿਸਾਹੋਂ ਕੇ ਛਤਰੋਂ ਸੇ ਭੀ।੨।੨੧੬।

(ਮੂਲ) ਦਉਲਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨ ਬਾਸ਼ਦ ਪਾਇਦਾਰ।
ਦਰ ਤਰੀਕੇ ਆਰਫ਼ਾਨੇ ਹਕ ਗੁਜ਼ਾਰ॥

[ਟੀਕਾ] ਏਹ ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਮਾਯਾ ਦੇਖਦਾ ਹੈਂ ਏਹ ਨਹੀ ਹੈ ਪੈਰ ਰਖਣ ਵਾਲੀ। ਭਾਵ। ਇਸਥਿਰ ਰੈਣੇ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।੧ ਪ੍ਰਸਨ ਏਹ ਲੋਕ ਤੋ ਸਭੀ ਮਾਯਾ ਕੋ ਇਸਥਿਰ ਮਾਨਤੇ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਜੋੜੇ ਅਡੰਬਰ ਬਨਾਨੇ ਤੇ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨੇ ਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਏਹ ਸਭ ਮਾਯਾ ਕੇ ਇਸਥਿਰ ਮਾਨਨੇ ਤੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਇਨਾਂ ਤੇ ਭਿੰਨ ਮਾਯਾ ਕੋ ਅਨਿਸਥਰ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਉਨਾਂ ਕਾ ਕੋਈ ਲਖਣ ਕਹੀਏ।ਉਤ੍ਰ।ਬੀਚ ਰਸਤੇ ਗਯਾਨਵਾਨਾਂ ਦੇ ਜੋ ਸਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਰਸਨਾ ਉਪਰ ਗੁਜਾਰਦੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ। ਯਦਪ ਬਾਹਰੋ ਹੋਰਾਂ ਜੀਵਾਂ ਵਤ ਸਭ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਪਰੰਤੂ ਅੰਦਰੋਂ ਸਭ ਕੰਮਾ ਤੇ ਅਲੇਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹੈਂ ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਓਹ ਅਨਿਸਥਰ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ।੨।੨੧੭।

(ਮੂਲ) ਯਾਦਿ ਓ ਲਾਜ਼ਮ ਬਵੱਦ ਦਾਯਮ ਤੁਰਾ॥
ਜ਼ਿਕਰ ਓ ਕਾਇਮ ਕੁਨਦ ਕਾਯਮ ਤੁਰਾ॥

[ਟੀਕਾ] ਤਾਂਤੇ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਕਰਨੀ ਜੋਗ ਹੈ ਹਮੇਸਾਂ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ੧। ਇਸਤੇ ਭਜਨ ਉਸਕਾ ਇਸਥਿਰ ਕਰੇਗਾ ੨ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਤਾਂਤੇ ਭਜਨ ਕਰ।੨।੨੧੮। ਸਿਧਾਂਤ।

(ਮੂਲ) ਆਰਫਾਂ ਦਾਰੰਦ ਬਾ ਇਰਫ਼ਾਨ ਖੇਸ।
ਹਾਸਲੇ ਇਰਫਾਂ ਦਰੂੰਨੇ ਜਾਨਿ ਖੇਸ॥

(ਟੀਕਾ) ਗੁਜਾਨਵਾਨ ਰਖਦੇ ਹੈਂ ਸਾਥ ਗੁਜਨਦੇ ਅਪਨਾ ਇਤ ।੧। ਨਫਾ ਗੁਜਾਨਦਾ ਅੰਦ ਜਾਨ ਆਪਣੀ ਦੇ ਪਾਯਾ ਹੈ ਗਿਆਨਵਾਨਾਂ ਨੇ ।੨।੨੧੯।

(ਮੂਲ) ਮਸਨਦੇ ਸ਼ਉਕੇ ਇਲਾਹੀ ਬੇ ਜ਼ਵਾਲ ॥
ਵਰਨਹ ਬੀਨੀ ਹਰ ਕਮਾਲੇ ਰਾ ਜ਼ਵਾਲ ॥

(ਟੀਕਾ) ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਦੀ ਬਿਨ ਪੀੜਾ ਸੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਹਰੀ ਕੇ ਵਿਛੋੜੇ ਰੂਪੀ ਪੀੜਾ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ।੧। ਨਹੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਦੇਖ ਤੂੰ ਤਮਾਮ ਬਡਜਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਪੀੜਾ ਹੀ ਹੋਂਦੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਚੌਰਾਸੀ ਮੈ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ।੨।੨੨੦।

(ਮੂਲ) ਬੇ ਜ਼ਵਾਲ ਆਮਦ ਕਮਾਲੇ ਜ਼ਉਕਿ ਹਕ ॥
ਵਾਂ ਕਿ ਯਾਬਦ ਜ਼ਰਹ ਅਜ਼ ਸ਼ਉਕਿ ਹਕ ॥

[ਟੀਕਾ] ਬਿਨਾ ਪੀੜਾ ਕੀ ਆਯਾ ਹੈ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਸਚੇ ਕਾ । ਭਾਵ । ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਰਹਿਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ।੧। ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਪਾਯਾ ਹੈ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ ਲਾਭ ਉਸ ਨੇ ਸਚੇ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਹੀ ਪਾਯਾ ਹੈ ।੨।੨੨੧।

[ਮੂਲ] ਹਰ ਕਸੇ ਕ ਯਾਫਤ ਓ ਜਾਵੇਦ ਸ਼ੁਦ ॥
ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਸਾਹਿਬੇ ਉਮੈਦ ਸ਼ੁਦ ॥

[ਟੀਕਾ] ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਯਾ ਹੈ ਓਹੁ ਹਮੇਸ਼ ਸੁਖ ਰੂਪ ਹੂਆ ਹੈ । ਭਾਵ । ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਰਹਿਤ ਹੂਆ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਅੰਦਰ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਇਛਿਆ ਦਾ ਹੂਆ ਹੈ । ਭਾਵ । ਸਭ ਇਛਿਆ ਪੂਰਨ ਹੋਈਆਂ ਅਤੁ ਹੋਂਦੀਆਂ ਹੈ ।੨।੨੨੨।

(ਮੂਲ) ਚੂੰ ਉਮੈਦਸ ਸੂਰਤੇ ਹਾਸਲ ਗਰਿਫਤ ॥
ਜ਼ਰਹੇ ਅਜ਼ ਸ਼ਉਕਿ ਦਰ ਦਿਲ ਜਾ ਗਰਿਫਤ ।

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਜਬ ਉਸਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਇਛਿਆ ਨੇ ਰੀਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪਕੜੀ । ਭਾਵ । ਜਬ ਇਛਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਹੋਈ ।੧। ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਅੰਦਰ ਦਿਲ ਦੇ ਜਰਾਮਾਤ੍ਰ ਜਾਗਾ ਪਕੜੀ ਹਰੀ ਨੇ । ਭਾਵ । ਅੰਤ੍ਰਮੁਖ ਬ੍ਰਿਤੀ ਖਿਚ ਕੇ ਲਗਾਈ ਹਰੀ ਨੇ ।੨।੨੨੩।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਆਬਿਹੈਵਾਂ ਮੇਚਿਕਦ ਅੱਜ਼ ਮੂਇਓ ॥
ਜ਼ਿੰਦਹ ਮੇਗਰਦਦ ਜਹਾਂ ਅਜ਼ ਬੂਇਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਿਨਾਂਨ ਬ੍ਰਿਤੀ ਅੰਤ੍ਰਮੁਖ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਦੇ ਅਭਿਆਸਮੇ ਲਗਾਈ ਹੈ ਉਨਾਂ ਦੇ ਰੋਮੋਂ ਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਚੋਂਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰੋਮ ਰੋਮ ਹਰਿ ਧਿਆਵੈ । ਓਅੰਕਾਰ ਮਹਲਾ ੧ । ੧ । ਪੁਨਾ ਜੀਵਨਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਮੇ ਭਗਤੀਸੇ ਉਨਾਂਕਾ ਹੋਰ ਜੀਵਨਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਭਗਤੀ ਉਨਕੀ ਸੇ । ੨ । ੩੨੪ । ਸਿਧਾਂਤ ।

(ਮੂਲ) ਏ ਜਿਹੇ ਇਨਸਾਂ ਕਿ ਹਕ ਰਾ ਯਾਫਤਹ ॥
ਵ ਜ਼ਿਯਾਦ ਗੈਰ ਹਕ ਬਰਤਾਫਤਹ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਅਰੇ ਵਾਹ ਵਾਹ ਹੈ ਓਹੁ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਜੋ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਚੇਕੇ ਤਾਈਂ ਪਾਯਾ ਹੈ । ੧ । ਪੁਨਾ ਐ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈ ਓਹ ਮੁਖ ਸਚੇਕੀ ਭਗਤੀਸੇ ਬਿਨਾ ਫਿਰਿਆਹੈ ਹੋਰ ਕਰਮਾਂ ਵਲੋਂ । ਭਾਵ । ਜੋ ਮੁਖ ਨਾਮ ਜਪਤਾ ਹੈ ਓਹ ਧੰਨ ਹੈ । ੨ । ੩੨੫ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਤੋ ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਬਹੁਤ ਉਪਮਾ ਕਹੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਿਰਨਾ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਕੇ ਸੰਤ ਇਨਾਂ ਲਖਣਾ ਵਾਲਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਕਈ ਲੋਕ ਐਸੇ ਕਹਿਤੇਹੈਂ ਜੋ ਸਰਬ ਪਦਾਰਥ ਅਰੁ ਸਬੰਧੀਆਂਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਦੇਵੈ ਸੋ ਸੰਤਹੋਤਾ ਹੈ ਅਹੁ ਉਸੇ ਕੋ ਲੋਕਭੀ ਸੰਤਕਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਜੋ ਪਦਾਰਥਾਂਮੇ ਸਬੰਧੀਆਂਮੇ ਖਰਤ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਓਹੁ ਸੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈਂ ਉਤ੍ਰ ।

(ਮੂਲ) ਦਰ ਲਿਬਾਸੇ ਦੁਨਜਵੀ ਫਾਰਗ ਅਜ਼ਾਂ ॥
ਹਮ ਚੁ ਜਾਂਤਸ਼ ਆਸ਼ਕਾਰਾ ਦਰ ਨਿਹਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਯਦਪ ਬਾਹਰੋਂ ਦੇਖੀਦੇਹੈਂ ਮਾਯਾਦੇ ਵਿਹਾਰਾਂ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੰਤ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਆਰੇ ਅਲੇਪ ਹੈਂ ਉਸ ਮਾਯਾ ਸੇ । ਪ੍ਰਮਾਣ । ਆਇਆਂ ਹਰਖ ਨ ਗਇਆਂ ਸੋਗ । ੧ । ਭੀ ਸਾਨਿੰਦ ਸਰੂਪ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਭੀ ਹੈ ਸੰਤ ਅਰੁ ਗੁਜ ਭੀ ਹੈ ਓਹੁ । ੨ । ੩੨੬ ।

(ਮੂਲ) ਜ਼ਾਹਰ ਓ ਦਰ ਕੈਦ ਮੁਸਤੇ ਖਾਕ ਹਸਤ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਾਤਨੇ ਓ ਬਾ ਖੁਦਾਏ ਪਾਕ ਹਸਤ ॥

[ਟੀਕਾ] ਦੇਖਨੇਕੋ ਬਾਹਰੋਂ ਅੰਦਰ ਓਹੁ ਸੰਤ ਕੈਦ ਹੈਂ ਮੁਠੀ ਮਿਟੀ ਕੀਕੇ । ਭਾਵ । ਕੁਛ ਤਤਾਂ ਰਚਤ ਸਰੀਰਮੈ ਖਰਤ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਦੀ ਕਰਨੇ ਕਰ । ੧ । ਅਰੁ ਅੰਦਰੋਂ ਹਿਰਦਾ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂਕਾ ਸਾਫ ਪਵਿਤ੍ਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਲਗਾ ਹੈ । ੨ । ੩੨੭ ।

(ਮੂਲ) ਜ਼ਾਹਰ ਅੰਦਰ ਮਾਯਲੇ ਫਰਜ਼ੰਦ ਜਨ ॥
ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਬਾ ਖੁਦਾਏ ਖੇਸ ਤਨ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਬਾਹਰੋਂ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਮੋਹਤ ਹੋਏ ੨ ਪੁਤ੍ਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅੰਦਰ । ੧ । ਹਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਸ੍ਵਾਧ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਅਪਣਾਂ ਇਤ੍ਰਹੈ ਸੰਤਾ ਦੀ [illegible]੨੮

(ਮੂਲ) ਜ਼ਾਹਰ ਅੰਦਰ ਮਾਯਲ ਹਿਰਸ ਹਵਾ ।
ਬਾਤੁਨੇ ਓ ਪਾਕ ਅਜ਼ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਬਾਹਰੋਂ ਮੋਹਤ ਦੇਖੀਦੇਹੈਂ ਈਰਖਾ ਤੇ ਇਛਿਆ ਅੰਦਰ । ੧ । ਰਿਦਾ ਉਨਾਂਦਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੀ ਭਗਤੀਸੇ । ੨ । ੩੨੯ ।

(ਮੂਲ) ਜ਼ਾਹਰ ਅੰਦਰ ਮਾਯਲ ਅਸਪੋ ਸ਼ੁਤਰ ।
ਬਾਤਨਸ ਫ਼ਾਰਗ਼ ਜਿ ਕੈਦੇ ਸੋਰ ਸਰ ॥

[ਟੀਕਾ] ਬਾਹਰੋਂ ਮੋਹਤ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਘੋੜਿਆਂ ਅਰੁ ਊਂਠਾਂ ਬੀਚ । ੧ । ਅੰਦਰੋਂ ਰਿਦਾ ਉਨਾਂਦਾ ਨਿਰਲੇਪਹੈ ਸੋਰ ਸਰਾਬੇਕੀ ਕੈਦਸੇ । ੨ । ੩੩੦ ।

(ਮੂਲ) ਜਹਰ ਅੰਦਰ ਮਾਯਲੇ ਸੀਮੋ ਜ਼ਰ ਅਸਤ ॥
ਬਾਤਨ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਬਹਿਰੋ ਬਰ ਅਸਤ ॥

[ਟੀਕਾ] ਬਾਹਰੋਂ ਮੋਹਤ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਚਾਂਦੀ ਅਰੁ ਸੋਨੇਬੀਚ । ੧ । ਅੰਦਰੋਂ ਹਿਰਦਾ ਮਾਲਕ ਦਰੀਯਾ ਅਰੁ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਹੈ । ਹੋਰ ਦਰੀਯਾ ਅਰੁ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਜੋ ਮਾਲਕ ਹੈ ਉਸ ਅੰਦਰ ਰਿਦਾ ਲਗਾ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਨ । ਸਾਚਾ ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਮਨ ਲਾਗਾ । ਲੋਗਨ ਸਿਉ ਮੇਰਾ ਠਾਠਾ ਬਾਗਾ । ਮ:੪ ੫ । ੨ । ੩੩੧ ।

(ਮੂਲ) ਰਫਤਹ ਰਫਤਹ ਬਾਤਨ ਸ ਜ਼ਾਹਰ ਸ਼ੁਦਹ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਤੁਬਲਹੇ ਅੰਬਰ ਸ਼ੁਦਹ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੋਤਿਆਂ ੨ ਕਿਆ ਜਾਤਜਾਂ ੨ ਸਚੇ ਦੀ ਤਰਫ ਰਿਦਾਂ ਉਨਾਂਕਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਆ। ਭਾਵ। ਦਿਲਦੀ ਸਫਾਈ ਹੋਕਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਤਦਾਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ॥ ੧ ॥ ਇਸਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਰਿਦਾ ਡਬਾ ਸੁਗੰਧਤਾ ਦਾ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ। ਜੈਸੇ ਡਬਾ ਖੋਲਨੇ ਸੇ ਸੁਗੰਧੀ ਫੈਲ ਜਾਤੀਹੈ ਐਸੇ ਲੋਕਾਂਮੇ ਭਗਤੀਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਏ ਜੋ ਏਹ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੩੩੨ ॥ ਸਿਧਾਂਤ

(ਮੂਲ) ਜ਼ਾਹਰੋ ਬਾਤਨ ਸ਼ੁਦਹ ਯਕ ਸਾਂ ਓ ॥
ਹਰਦੂ ਆਲਮ ਬੰਦਹੇ ਫਰਮਾਨਿ ਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਬਾਹਰੋਂ ਅੰਦਰੋ ਰਿਦਿਓਂ ਹੂਏਹੈਂ ਇਕੋ ਜੇਹੇ ਓਹ ਸੰਤ। ਭਾਵ। ਨ੍ਰਿਲੇਪ ਰੈਹਦੇ ਹੈਂ ਆਨੇਸੇ ਪਦਾਰਥਾਂਕੇ ਹੰਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤੇ ਅਰ ਜਾਨੇਸੇ ਚਿਤੋਂ ਦੁਖੀ ਨਹੀ ਹੋਤੇ ॥ ੧ ॥ ਇਸ ਤੇ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਕੇ ਬੰਦੇ ਉਨਾਕੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੩੩੩ ॥

(ਮੂਲ) ਹਮ ਬ ਦਿਲ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾ ਓ ਬਰ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥
ਈਂ ਜ਼ੁਬਾਂਨਸ਼ ਦਿਲ ਸ਼ੁਦਹ ਦਿਲਸ਼ੁਦ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਉਨਾ ਸੰਤਾਂਦੇ ਬੀਚ ਦਿਲ ਦੇ ਭੀ ਭਗਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਅਰੁ ਉਪ੍ਰ ਰਸਨਾ ਦੇ ਭੀ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਭਾਵ। ਮਨ ਕਰ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਰਸਨਾਸੇ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਅਭ੍ਯਾਸ ਕਰਦੇ ਹੈਂ। ੧। ਇਹ ਰਸਨਾ ਉਨਾਂ ਦੀ ਦਿਲ ਰੂਪ ਹੋਈ ਹੈ ਅਰੁ ਦਿਲ ਰਸਨਾਰੂਪ ਹੂਆਹੈ। ਭਾਵ। ਅੰਦ੍ਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਇਕ ਰੂਪ ਹੋਇ ਹੋਤੇਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੩੩੪ ॥

(ਮੂਲ) ਵਾਸਲਾਨਿ ਹੱਕ ਚੁਨੀ ਫਰਮੂਦਹ ਅੰਦ ॥
ਬੰਦਹਾ ਦਰ ਬੰਦਗੀ ਆਸੂਦਹ ਅੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਚੇ ਕੇ ਮਿਲਨ ਵਾਲਿਆਂਨੇ ਐਸੇ ਹੀ ਕਹਾਹੈ ਨਿਸਚੇਸੇਂ ॥ ੧ ॥ ਜੋ ਦਾਸ ਹਰੀਦੇ ਬੀਚ ਭਗਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤਹੀ ਆਨੰਦ ਖੁਸ਼ੀ ਰੈਂਦੇ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੩੩੫ ॥

(ਮੂਲ) ਸ਼ਾਹਿਬੀ ਬਾਸ਼ਦ ਮੁਸੱਲਮ ਸ਼ਾਹਿ ਰਾ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਰਨਸੇਂ ਮਨ ਸਾਲਕੇ ਈਂ ਰਾਹਿ ਰਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਵਡਿਆਈ ਇਸਥਿਰ ਹੈ ਪਾਤਿਸਾਹ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਦੀ ॥੧। ਇਸਤੇ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਹਮ ਇਸ ਰਸਤੇ ਕੇ ਦਿਖਲਾਵਣ ਵਾਲਿਓਂਕੇ ਤਾਂਈ। ਭਾਵ। ਰਸਤਾ ਏਹ ਜੋ ਹਰੀ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਇਸਥਿਰ ਹੈ ਅਰੁ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ॥੨॥੨੩੬॥

(ਮੂਲ) ਸਾਲਕੇ ਈਂ ਰਹਿ ਬ ਮੰਜ਼ਲ ਰਾਹਿ ਯਾਫਤ ॥
ਹਾਸਲੇ ਉਮਰੇ ਦਿਲੇ ਅਗਾਹ ਯਾਫਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਦਿਖਲਾਵਣੇਵਾਲੇ ਇਸ ਰਸਤੇਕੇ ਜੋ ਹੈਂ ਉਨਾ ਕੇ ਟਿਕਾਣੇ ਕੀ ਤਰਫ ਜਬ ਰਸਤਾ ਪਾਯਾ ਜਗਯਾਸੂ ਨੇ ॥੧॥ ਤਬ ਨਫ਼ਾ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਦਿਲ ਅਸਗਾਹੁਕੇਕਾ ਪਾਯਾ। ਭਾਵ। ਜੈਸੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿਤ ਸੰਤ ਆਨੰਦ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈਂ ਤੈਸੇ ਆਨੰਦ ਪਾਯਾ ॥੨॥੨੩੭॥

(ਮੂਲ) ਬੰਦਹਾ ਰਾ ਬੰਦਗੀ ਦਰਕਾਰ ਅਸਤ ॥
ਜਾਮ ਸ਼ੌਕਿ ਬੰਦਗੀ ਸਰਸਾਰ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਬੰਦਿਆਂਕੇ ਤਾਂਈ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਲੋੜ ਹੈ ਲਾਇਕ ਹੈ ॥੧॥ ਜਿਨਾ ਨੇ ਗੁਰਾਂਦਾ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਕੇ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨਾਂਕਾ ਦਿਲਰੂਪੀ ਪਿਆਲਾ ਪ੍ਰੇਮਾਂਭਗਤੀਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸੇ ਲਬਾਲਬ ਹੋ ਰਹਯਾ ਹੈ।੨।੨੩੮।

(ਮੂਲ) ਸਾਹਿਬੀ ਜ਼ੇਬਦ ਖ਼ੁਦਾਇ ਪਾਕ ਰਾ ॥
ਆਂ ਕਿ ਜ਼ੀਨਤ ਦਾਦ ਮੁਸਤ ਖ਼ਾਕਰਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੈ ਭਾਈ ਵਡਿਆਈ ਸੋਭਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਸੁਧ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੇ ਤਾਂਈਂ।੧। ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂਨੇ ਜੋ ਰੌਣਕ ਦਿਤੀ ਹੈ ਮੁਠੀ ਮਿਟੀਕੇ ਤਾਂਈ। ਭਾਵ। ਤੁਛ ਜੜ ਤਤਾਂ ਰਚਤ ਸਰੀਰ ਕੋ ਬੋਲਨਾ ਚਾਲਨਾ ਫਿਰਨਾ ਖਾਨਾ ਪੀਨਾ ਆਦੀ ਵਿਹਾਰਾਂ ਕੇ ਜਾਨਣੇ ਵਾਲਾ ਕੀਆਹੈ ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਦੇਕਰ ਇਸਤੇ।੨।੨੩੯।

(ਮੂਲ) ਸ਼ੌਕਿ ਅੱਜ਼ ਯਾਦੇ ਹਕ ਸ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਕਰਦ ॥
ਸਰੋਫਰਾਜ਼ੋ ਸਾਹਿਬੇ ਹਰ ਰਾਜ਼ ਕਰਦ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਉਸ ਰਖਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਸੇ ਜੜ ਤਤਾਂ ਤਰਤ ਸਰੀਰਕੋ ਬਡਾ ਕੀਆ ਹੈ। ਭਾਵ। ਸਭ ਜੀਵਾਂਕਾ ਪੂਜ ਬਾਦਸਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੧। ਪੁਨਾ ਬਡਾ ਬੁਲੰਦ ਮਾਲਕ ਤਮਾਮ ਭੇਦੋਂਕਾ ਕੀਆ ਹੈ। । ਭਾਵ। ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਸਭ ਬਾਤੋਂ ਕੇ ਜਾਨਨ ਵਾਲਾ ਕੀਆ ਹੈ। ੨। ੩੪੦।

(ਮੂਲ) ਮੁਸਤਿਖਾਕਅਜ਼ੁਯਾਦਿਹਕ ਰੌਸ਼ਨਗਰਿਫਤ॥
ਬਸ ਕਿ ਦਰ ਦਿਲ ਸ਼ੌਕਿ ਯਾਦਹਕ ਗਰਿਫਤ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਮੁਠੀ ਮਿਟੀਕੀ ਇਸ ਦੇਹੀ ਨੇ ਸਚੇ ਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸਤਾ ਪਕੜੀ ਹੈ। ਭਾਵ। ਸਭ ਸੇ ਬਡਾ ਮਰਾਤਬਾ ਪਾਯਾ ਹੈ। ੧। ਜੋ ਅਤ ਸੇ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰ ਦਿਲਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਚੇ ਕੀ ਭਗਤੀ ਦਾ ਪਕੜਿਆ। ਭਾਵ। ਜਿਸ ਕੀ ਭਗਤੀ ਐਸੀ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਉਸ ਹਰੀਕੀ ਸਦਾ ਭਗਤੀ ਕਰੀਏ। ੨। ੩੪੧

(ਮੂਲ) ਏ ਜ਼ਿਹੇ ਕਾਦਰ ਕਿ ਅਜ਼ ਯਕ ਕਤਰਹ ਆਬ॥
ਖ਼ਾਕ ਰਾ ਰੌਸ਼ਨ ਕੁਨਦ ਚੂੰ ਆਫਤਾਬ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈ ਓਹ ਸਮਰਥ ਹਰੀ ਜੋ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਨੀ ਸਤਾ ਸੇ ਇਕ ਰੈਂਦਕਭਰਜਲ। ੧। ਅਰੁ ਮਿਟੀ ਕੇ ਤਾਂਈ ਪ੍ਰਕਾਸਵਾਨ ਕੀਆ ਹੈ ਮਾਨਿੰਦ ਸੂਰਜ ਕੇ। ਭਾਵ। ਦੋ ਤਤ ਬੀਰਹੈਂ ਅਰੁ ਅਧਕਾਰ ਸੇ ਤੀਨ ਜਾਨ ਲੈਣੇ। ਪ੍ਰਮਾਨ। ਜਹਾਂ ਏਕ ਕੀ ਗਣਤੀ ਆਵੇ। ਤਹਾਂ ਪਾਂਚੋਂ ਅਵਸਰ ਹਾਵੈਂ। ਅਲੰਕਾਰ। ਤਾਂਤੇ ਦੇਖੀਏ ਜੜ ਤਤਾਂ ਰਤਤ ਸਰੀਰ ਕੇ ਸਮਰਥ ਕੀਤਾ ਹੈ। ੨। ੩੪੨।

(ਮੂਲ) ਏ ਜ਼ਿਹੇ ਖ਼ਾਕੇ ਕਿ ਨੂਰ ਅਫਰੋਜ਼ ਸ਼ੁਦ॥
ਈਂ) ਸਆਦਤਹਨਸੀਬ ਅੰਦੋਜ਼ ਸ਼ੁਦ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈ ਓਹ ਖਾਕੀ ਸਰੀਰ ਜੋ ਜਿਸਮੇ ਚੇਤਨ ਕਾ ਪਕਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਆ ਹੈ। ੧। ਪੁਨਾ ਜਿਸਮੇ ਏਹ ਭਲਿਆਈਆਂ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਈਆਂ ਹੈਂ। ਭਾਵ। ਜੋ ਸਰੀਰ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਮੇ ਲਗਾ ਹੈ। ੨। ੩੪੩।

(ਮੂਲ) ਏ ਜ਼ਿਹੇ ਕੁਦਰਤਿ ਕਿ ਹਕ ਬਰੋ ਆਵਰਦ॥
ਮੁਸਤ ਖ਼ਾਕੇ ਰਾ ਬ ਗੁਫਤਾਰ ਆਵਰਦ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਧੰਨ ੨ ਹੈ ਸਕਤੀ ਜੋ ਸਰ ਦਾ ਫਲ ਲਿਆ ਈ ਹੈ। ਭਾਵ। ਸਰੀਰਾਂ ਮੇਂ ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਕੌ ਇਸਥਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਤਾਂਤੇ ਚੇਤਨ ਸਤਾ ਨੇ ਮੁਠੀ ਭਰ ਮਿਟੀ ਕੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬੀਚ ਬੋਲਨੇ ਦੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ੨।੩੪੪॥

(ਮੂਲ) ਹਾਸਲ ਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਅਸਤ ॥
ਏ ਜਿਹੇ ਚਸਮ ਸ ਕਿ ਬੂਰ ਹਕ ਮੁਬਤਲਾ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਨਫਾ ਏਹੀ ਹੈ ਜੀਵਣੇ ਦਾ ਜੋ ਭਗਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਕਰਨੀ ਹੈ।੧। ਪੁਨਾ ਐ ਪਿਆਰੇ ਧੰਨ ਹੈਂ ੨ ਓਹੁ ਨੇਤ੍ਰ ਜੋ ਉਪਰ ਸਚੇ ਦੇ ਮੋਹਤ ਹੈਂ।੨।੩੪੫।

(ਮੂਲ) ਏ ਜਿਹੇ ਦਿਲ ਕਿ ਦਰ ਸ ਸ਼ੌਕਿ ਸ ਬਵਦ ॥
ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ੌਕਿ ਸ ਬਵਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈ ਓਹੁ ਦਿਲ ਜੋ ਜਿਸਕੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੇਮ ਉਸ ਪਿਆਰੇ ਕਾ ਹੈ।੧। ਪੁਨਾ ਬੀਚ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਓਹ ਹੈ ਭਾਵ। ਓਹ ਬਡੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਿਸਕਾ ਦਿਲ ਸਚੇ ਮੇਂ ਲਗਾ ਹੈ।੨।੩੪੬॥

(ਮੂਲ) ਆਂ ਜਿਹੇ ਸਰ ਕਿ ਬ ਰਾਹਸ ਦਰ ਸਜੂਦ ॥
ਹਮ ਚੁ ਗੋ ਚੌਗਾਨ ਸ਼ੌਕਿ ਸ ਦਰ ਰਬੂਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਓਹ ਸਿਰ ਧੰਨ ਹੈ ੨ ਜੋ ਤਰਫ ਰਸਤੇ ਉਸਕੇ ਕੇ ਅੰਦਰ ਨਮਸਕਾਰਾਂ ਕਰਤਾ ਹੈ।੧। ਭੀ ਮਾਨਿੰਦ ਖੁਦੋ ਦੇ ਖੂੰਡੀ ਪ੍ਰੇਮ ਉਸਕੇ ਅੰਦਰ ਲੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ।ਸਿਰ ਰੂਪੀ ਖੇਨੂੰ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਖੂੰਡੀ ਸੇ ਕੁਸੰਗਤਿ ਰੂਪੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਰੁੜਾਂ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਰੂਪੀ ਅਸਥਾਨ ਮੇਂ ਲੇ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਓਹ ਪ੍ਰੇਮ ਧੰਨ ਹੈ ਅਥਵਾ ਹੰਕਾਰ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਖੂੰਡੀ ਸੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਦੂਰ ਫੈਂਕ ਦੀਆ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਓਹ ਧੰਨ ਹੈ।੨।੩੪੭।

(ਮੂਲ) ਆਂ ਜਿਹੇ ਦਸਤੇ ਕਿ ਵਸਫ਼ੇ ਓ ਨਵਿਸਤ ॥
ਆਂ ਜਿਹੇ ਪਾਏ ਕਿ ਦਰ ਕੂਯ ਸ ਗੁਜਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਓਹ ਹਥ ਵਾਹ ੨ ਹੈਂ ਜੋ ਸਿਫਤ ਉਸ ਪਿਆਰੇ ਕੀ ਲਿਖਤੇ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਮਾਨ। ਧੰਨ ਲਿਖਾਰੀ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਨਾਮ ਲਿਖਾਇਆ ਸਚ॥ ਵਾਰ ।੧। ਪੁਨਾ ਓਹ ਪੈਰ ਧੰਨ ਹੈਂ ੨ ਜੋ ਅੰਦਰ ਕੂਚੇ ਉਸਕੇ ਕੇ ਗੁਜਰਤੇ ਹੈਂ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

। ਭਾਵ । ਜੋ ਹਰੀ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਮੈਂ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਮਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ਧਿਆਨ ਰਹਨ ਅਮੋਲ ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਕਰਨ ਕੈ । ਕਬਿਤ ਭਾਈ ਕਾ । ੨ । ੩੪੯ ।

(ਮੂਲ) ਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨੇ ਬਿਹ ਕਿ ਜ਼ਿਕਰੇ ਓ ਕੁਨੱਦ ॥
ਖ਼ਾਤਰੇ ਆਂ ਬਿਹ ਕਿ ਫ਼ਿਕਰੇ ਓ ਕੁਨੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਓਹ ਰਸਨਾ ਭਲੀ ਹੈ ਜੋ ਭਜਨ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਕਰਤੀ ਹੋਇ ੧ ਓਹ ਰਿਦਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜੋ ਧਿਆਨ ਉਸ ਪਮੇਸਰ ਕਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ।੨।੩੪੯।

(ਮੂਲ) ਦਰ ਹਮਹ ਉਜ਼ਵੇ ਕਿ ਓ ਅੰਦਰ ਤਨਸਤ ॥
ਸ਼ੌਕਿ ਓ ਅੰਦਰ ਸਰੇ ਮਰਦੋ ਜ਼ਨ ਅਸਤ ॥

ਟੀਕਾ—ਤਾਂ ਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਅੰਦਰ ਤਮਾਮ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਅਰੁ ਅੰਦਰ ਅੰਤਾਃਕਰਨ ਦੇ ਜੋ ਓਹ ਰਖਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬਿਆਪਕ ਹੈ । ੧ । ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਉਸ ਕਾ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਕੇ ਰਿਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ । ਭਾਵ । ਆਪਣੀ ੨ ਕਾਮਨਾਂ ਦੁਆਰੇ ਸਭੀ ਚਾਹੁਤੇ ਹੈਂ । ੨ । ੩੫੦ ।

(ਮੂਲ) ਆਰਜ਼ੂਏ ਜੁਮਲਹ ਸੂਏ ਓ ਬਵੱਦ ॥
ਸ਼ੌਕਿ ਓ ਆਗਿਸਤਹ ਦਰ ਹਰ ਮੂ ਬਵੱਦ ॥

[ਟੀਕਾ] ਅਰੁ ਇਛਿਆਵਾਨ ਜਗਤ ਜਾਸੂ ਤਮਾਮ ਤਰਫ਼ ਉਸ ਕੀ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਕਾਰ ਕੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਹਰੀ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹੋਵੈ ਜਿਸ ਕਰ ਫੇਰ ਜਨਮ ਆਦੀ ਦੁਖਾਂ ਸੇ ਛੁਟ ਜਾਵੈਂ ॥ ੧ ॥ ਇਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਉਸ ਕਾ ਮਿਲ਼ਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਅੰਦਰ ਤਮਾਮ ਰੋਮਾਂ ਦੇ ॥ ੨ ॥ ੩੫੧ ॥

(ਮੂਲ) ਗ਼ੈਰ ਤ ਖ਼ਾਹੀ ਸਾਹਿਬੇ ਇਰਫ਼ਾਂ ਸ਼ਵੀ ॥
ਜਾਂ ਬ ਜਾਨਾਂ ਦਿਹ ਕਿ ਤਾ ਜਾਨਾਂ ਸ਼ਵੀ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੇਕਰ ਤੇਰੇ ਕੌ ਇਛਿਆ ਬਡੇ ਗਿਆਨ ਕੀ ਹੋਵੈ । ਭਾਵ । ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਕੀ ਚਾਹ ਰਖਤਾ ਹੈ ਤੂੰ ।੧। ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਤਰਫ਼ ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਦੇਹ ਜੋ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਬ ਤੂੰ ਪਿਆਰੇ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਵੈਂਗਾ ॥ ੨ ॥ ੩੫੨ ॥ ਪ੍ਰਸਨ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਯਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਆਪਨੇ ਹਰੀ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਣਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ਸੋ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਯਾਨ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਭੀ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਯਾ ਨਹੀਂ ਜੇਕਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਓਹੁ ਸਾਧਨ ਆਪਨੇ ਆਪ ਕਰਤਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ

ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸ ਵਸਤੂ ਕੇ ਬਦਲੇ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਸੋ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਹਰਚਿ ਦਾਰੀ ਕੁਨ ਹਮਹ ਕੁਰਬਾਨਿ ਓ ॥
ਰੋਜ਼ ਚੀਨੀ ਮੇਕੁਨਦ ਅਜ਼ ਖ਼ਾਨਿ ਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੋ ਕੁਛ ਪਾਸ ਰਖਤਾ ਹੈਂ ਉਹੁ ਤਮਾਮ ਪਦਾਰਥ ਵਾਰਨੇ ਕਰ। ਭਾਵ॥ ਮਨ ਤਨ ਧਨ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਅਰਥ ਦੇਹ।੧। ਪੁਨਾ ਡੁਲਜਾਂ ਹੂਆ ਚੁਣਨਾ ਕਰ ਉਨਕੇ ਘਰਸੇ। ਭਾਵ। ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚੋਂ ਦੈਵੀ ਸੰਪਤੀ ਗੁਣ ਕਿਆ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਕੇ ਬੋਲਨ ਚਾਲਨ ਬੈਠਨ ਖਾਣ ਪਾਨ ਆਦੀ ਸਾਧਨ ਕਰਣ ਆਦੀ ਗੁਣਾਂ ਕੋ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰ॥੨।੩੫੩

[ਮੂਲ] ਗੌਹਰੇ ਮਕਸੂਦ ਤੋ ਹਾਸਿਲ ਸਵਦ ॥
ਨਾਕਸ ਅੰਦਰ ਸੁਹਬਤੇ ਕਾਮਿਲ ਸਵਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਫੇਰ ਤਿਨਾ ਕਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਰੂਪੀ ਮੋਤੀ ਤੇਰੇ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈਗਾ। ਭਾਵ। ਹਰੀ ਕਾ ਅਪ੍ਰੋਖ ਹੋਵੈਗਾ॥੧॥ ਕਿਉ ਜੋ ਖਾਲੀ ਨਿਰਸਾਧਨ ਭੀ ਸਤਸੰਗ ਅੰਦ੍ਰ ਪੂਰਨ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ॥੨॥ ੩੫੪॥

(ਮੂਲ) ਤੋ ਹਮ ਅਜ਼ ਈਂ ਉਮਰ ਯਾਬੀ ਬਹਰਏ ॥
ਮਿਹਰ ਇਰਫ਼ਾਂ ਨਸ ਚੁ ਬਖ਼ਸ਼ਦ ਜ਼ਰਏ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੇਕਰ ਸਤਸੰਗ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਭੀ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਸੇ ਪਾਵੈਂ ਫਲ। ਭਾਵ। ਸਤਸੰਗ ਸੇ ਹਰੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਾਵੇਂਗਾ।੧। ਜਬ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਸੂਰਜ ਬਖਸ ਦੇਵੈਂਗੇ ਜਰਾ ਮਾਤ੍ਰ ਛੁਪਾਂ ਸੋ ॥ ਭਾਵ। ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਿਆਨ ਜਬ ਕਰ ਦੇਵੈਂਗੇ।੨।੩੫੫।

(ਮੂਲ) ਨਾਮਤੋ ਅੰਦ੍ਰ ਜਹਾਂ ਗਰਦਦ ਬਲੰਦ ॥
ਸ਼ੌਕਿ ਇਰਫ਼ਾਨ ਤੁ ਕੁਨਦ ਬਸ ਅਰਜ਼ਮੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਫੇਰ ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਬੀਚ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਹੋਵੈਗਾ ਬਡਾ।੧। ਪੁਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਗਿਆਨ ਕਾ ਤੇਰੇ ਅਗੇ ਕਰੇਗਾ ਬੌਤ ਜੀਵ ਅਰਜਾਂ ਵਾਲੇ। ਭਾਵ। ਸਭ ਕੋ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦੇਵੈਗਾ।੨।੩੫੬।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਸੌਕਿ ਇਰਫਾਂਨਸ਼ੌਕਸੇਰਾ ਦਸਤ ਦਾਦ ॥
ਕਜ਼ ਕਲੀਦਸ ਕੁਲਫ ਦਿਲ ਰਾ ਵਾਕੁਸਾਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪ੍ਰੇਮ ਉਸ ਹਰੀਕੇ ਗਿਆਨਕਾ ਜਿਸ ਕਿਸੇਕੇ ਤਾਂਈ ਹਥ ਦੇਤਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਸਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੧। ਜੋਤੋਂਓਹੁ ਪ੍ਰੇਮਰੂਪੀ ਕੁੰਜੀ ਸੇ ਦਿਲਰੂਪੀ ਜੰਦਰੇ ਕੌ ਖੋਲਤਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਦਿਲ ਕੋ ਸੁਧ ਨਿਮਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ।੨।੩੫੭।

(ਮੂਲ) ਕੁਲਫ ਰਾ ਬੁਕਸਾਂ ਓ ਮਾਲੇ ਬੇ ਕਿਰਾਂ ॥
ਦਰ ਕਫੇ ਖੁਦ ਆਰ ਅਜ਼ ਗੰਜੇ ਨਿਹਾਂ ॥

[ਟੀਕਾ] ਤੂੰਤੇ ਜੰਦਰੇਕੋ ਤਾਂਈ ਖੋਲੀਏ ਉਸਮੈ ਪਦਾਰਥ ਬੇਓੜਕ ਹੈ । ਭਾਵ । ਉਦਮਸੇ ਕੁੰਜੀ ਲੇਕਰ ਜੰਦ੍ਰਾ ਖੋਲਲੈਂ ।੧। ਫੇਰ ਬੀਚ ਹਥੇਲੀ ਆਪਣੀਦੇ ਲਿਆ ਖਜਾਨੇ ਗੁਜੇ ਸੇ ਓਹੁ ਪਦਾਰਥ ।੨।੩੫੮। ਪ੍ਰਸਨ ਓਹੁ ਪਦਾਰਥ ਕੋੜਹੈ ਜੰਦਰੇ ਅੰਦ੍ਰ ਜੋ ਆਪ ਲਿਆਂਵਣਾ ਕਹਤੇ ਹੋ। ਉਤ੍ਰ।

(ਮੂਲ) ਕੰਦਰਾਂ ਲਾਲੋ ਗੁਹਰ ਬਿਸੀਯਾਰ ਹਸਤ ॥
ਅਜ਼ ਮਤਾਏ ਲੌਲੂਏ ਸਹਿ ਵਾਰ ਹਸਤ ॥

[ਟੀਕਾ] ਖਜਾਨੇ ਕੇ ਅੰਦ੍ਰ ਲਾਲ ਅਰੁ ਮੋਤੀ ਬਹੁਤਹੈ ਜੋ ਖੋਲਦਾਹੈ ਸੋ ਦੇਖਦਾਹੈ ਗੁਣਾਂਰੂਪੀ ਪਦਾਰਥ ।੧। ਪ੍ਰਸਨ । ਐਸੇ ਪਦਾਰਥਾਂਵਾਲੇ ਜੰਦਰੇਕੀ ਕੁੰਜੀ ਕਿਸਸੇ ਮਿਲਤੀਹੈ । ਉਤ੍ਰ । ਓਹ ਜੋ ਲਾਲਾਂਰੂਪੀ ਪਦਾਰਥਹੈ ਉਸਕੀ ਕੁੰਜੀ ਸਾਹਵਾਲਜਯੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਉਸਕੀ ਕੁੰਜੀ ਸੰਤਾ ਪਾਸੋ ਮਿਲਤੀ ਹੈ ।੨।੩੫੯।

(ਮੂਲ) ਹਰਚਿ ਮੇਖਾਹੀ ਜਿਗੰਜੇ ਬੇ ਸੁਮਾਰ ॥
ਆਇਦੋਤੁਦਰ ਦਸਤ ਏ ਆਲੀਤਬਾਰ ॥

(ਟੀਕਾ) ਕੁੰਜੀ ਲੇਕਰ ਫੇਰ ਜੋ ਕਛ ਚਾਹਵੇ ਉਸ ਬਿਅੰਤ ਖਜਾਨੇਸੇਂ ।੧। ਓਹੁ ਆਵੇਗਾ ਤੇਰੇ ਹਥਕੇ ਬੀਚ ਐ ਬਡੇ ਮੁਤਬਵਾਲੇ । ਭਾਵ । ਏਹ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਸਭਸੇ ਬਡਾਹੈ ਇਸ ਮੈ ਜੈਸੇ ਮੁਤਬਾ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਚਾਵੇ ਵੈਸੇ ਮਿਲ ਜਾਤਾ ਹੈ ।੨।੩੬੦।

(ਮੂਲ) ਪਸ ਬਿਖਾਨੀ ਸਾਹਿਬਾਨੇ ਸੌਕਿ ਰਾ ॥

ਤਾ ਜਿ ਸਾਂ ਹਾਸਲ ਕੁਨੀ ਈਂ ਜੌਹਿਰਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੇ ਲੋੜਹਈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਚਾਹਿ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰੇਮਕਿਆਂਕੇ ਤਾਂਈ ।ਭਾਵ। ਸੰਤਾ ਸੇ ਮਿਲਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ।੧। ਜਬ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਤਾਂ ਉਨਾਂਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਲਏਂਗਾਤੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਕੁੰਜੀ ਤਾਂਈ ।੨।੩੬੧।

[ਮੂਲ] ਜੌਕਿ ਸੌਕੇ ਹਕ ਅਗਰ ਬਾਸਦ ਤਰਾਂ ॥
ਫੈਜ ਈਂ ਸੁਹਬਤ ਅਸਰ ਬਖਸਦ ਤੁ ਰਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਚੇ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮਦੀ ਭਾਉ ਜੇਕਰ ਹੋਵੈ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ।੧। ਤਾਂ ਸੰਗਤਿ ਕਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਏਹ ਅਸਰ ਬਖਸੇਗਾ। ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਭਾਵ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਗੀ ।੨।੩੬੨। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਕਹਣਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼੍ਰ ਸਭਮੈ ਬਯਾਪਕ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸਭਮੈ ਬਯਾਪਕਹੈ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਰੂਪਾਂਮੈ ਕੌਨ ਮਹੱਤਤਾਹੈ ਜਿਸਕਰਉਨਾਂਕੀ ਸੇਵਾਅਰਸੰਗਤ ਕਰਨੀਆਪਪੂਨਾਕਹਤੇ ਹੋ ਸੋ ਕਹੀਏ ਉਤ੍ਰ

[ਮੂਲ] ਗਰਚਿ ਦਰ ਦਿਲਹਾ ਨ ਬਾਸਦ ਜੁਜ ਖੁਦਾਂ ॥
ਆਰਫਾਂ ਰਾ ਮੰਜਲੇ ਬਾਸਦ ਇਲਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਯਦਪ ਬੀਰ ਸਮਗ੍ਰ ਦਿਲਾਂਦੇ ਨਹੀ ਹੈ ਸੁਆ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ । ਭਾਵ । ਸਭਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੀਕਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਹੋਰਕਾ ਨਹੀ ।੧। ਤੌਭੀ ਗਯਾਨਵਾਨਾਂ ਦਾ ਰਿਦਾ ਬਡਾ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਸੰਤਾਂਕੇ ਰਿਦੇਮੈਂ ਹਰੀ ਬਸੇਸ ਰਹਤਾ ਹੈ ।ਜੈਸੇ ਲੋਕਕ ਪਾਤਿਸਾਹੋਂਕੇ ਏਕ ਖਾਸਗੀ ਮੰਦਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਏਕ ਗੌਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਹੋਰ ਜੈਸੇ ਹੋਰ ਸਭਰਾਣੀਆਂਸੇ ਰਾਜਾਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬੈਠਨ ਉਠਨ ਕੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਟਿਰਾਣੀਸੇ ਅਰੁ ਪੁਤ੍ਰਵੰਤੀਸੇ ਅਧਿਕ ਹੋਤੀ ਹੈ ਐਸੇ ।੨।੩੬੩।

(ਮੂਲ) ਗੈਰ ਆਰਫ ਵਾਕਫੇ ਈਂ ਹਾਲ ਨੇਸਤ ॥
ਆਰਫਾਂ ਰਾ ਗੈਰ ਜਿਕਰ ਸ ਕੌਲ ਨੇਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਿਧਾਂਤ । ਬਿਨਾਂ ਗਯਾਨਵਾਨਾਂਦੇ ਮਹਰਮ ਬਸੇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇਦਾ ਨਹੀਂਹੈ । ਭਾਵ । ਸੰਤਾ ਬਿਨਾ ਏਹ ਭੇਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਾਨਤਾ ਪ੍ਰਮਾਨ । ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀਕੀ ਗਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਜਾਨੈਸੁਖਮਨੀ ਤਾਂਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕੋ ਹੀ ਸਾਖਾਤਤਾ ਹੋਤੀ ਹੈ ਇਸਤੇ ਸੰਤਹੀ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ।੧। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਗਯਾਨੀ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਹੋਰ ਨਹੀਂਜਾਨਤੇ ਇਸਮੈ ਕੌਨ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੇਤੁਹੈ।ਉਤ੍ਰ। ਗਿਆਨਵਾਨਾਂਦਾ ਬਿਨਾ ਭਜਨ ਉਸਕੋਕੇ ਕਹਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਭਾਵ।ਸੁਆਸ੨ਭਜਨ ਕਰਤੇਹੈਂ ਇਸਤੇ।ਪ੍ਰਮਾਨ। ਬੈਠਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋਵਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸ ਭੋਜਨ ਖਾਤਾ। ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ ।੨।੩੬੪ ।ਪ੍ਰਸਨ ਆਪ ਨੇ ਕਹਾਹੈ ਜੋ ਸੰਤ ਸੁਆਸ ੨ ਭਜਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਇਸਤੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਬਸੇਸਤਾ ਹੈ ਤਾਤੇ ਜਬ ਭਜਨਮੇ ਬਸੇਸਤਾਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਆਪਨੇਆਪ ਨਾਮ ਜਪ ਲਏਂਗੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ ਮੈ ਮਮਾਂ ਲਾਬਿਰਤ੍ਰਾਵਨਾ ਚਾਹੀਏ ਉਤ੍ਰ ।

(ਮੂਲ) ਬਾਦਸਾਹਾਂ ਸਲਤਨਤ ਬੁਗਜ਼ਾਸ਼ਤੰਦ ॥
ਚੂ ਗਦਾਇਆ ਕੂਬਕੂ ਬਿਸਤਾਫਤੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਭਰਥਰੀਆਦੀ ਬਾਦਸਾਵਾਂਨੇ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਤ੍ਯਾਗ ਛੋਡੀ ਸੀ।੧। ਮਾਨਿੰਦ ਫਕੀਰਾਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਕੇ ਕੂਚੇ ੨ ਬਿਚ ਫਿਰਤੇ ਸੇ।ਭਾਵ। ਜੋ ਅੰਨਮੰਗਕੇ ਖਾਕਰ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਬੈਠਏ।੨।੩੬੫

(ਮੂਲ) ਅਜ਼ਬਰਾਏ ਆਂ ਕਿ ਯਾਦੇ ਓ ਕੁਨੰਦ ॥
ਅਜ਼ ਮੁਕਾਫ਼ਾਤ ਦੁ ਆਲਮ ਦਰ ਰਹੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੋ ਉਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਬਾਹਰ ਇਕੰਤ ਬੈਠ ਕਰ ਭਗਤੀ ਉਸਕੀ ਕਰੀਏ।੧। ਜਿਸ ਕਰ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਬੀਚ ਫਿਰਨੇਸੇ ਰਹੀਏ ।ਭਾਵ। ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਛੁਟ ਜਾਈਏ ਐਸੀ ਇਛਿਆ ਕਰਕੇ ਸਭ ਕੁਛ ਛਡ ਕਰ ਮੰਗ ੨ ਕੇ ਖਾਤੇਭੀ ਰਹੇ ਦੁਖ ਭੀ ਸਹਾਰੇ ਇਕੰਤ ਬੈਠ ਕਰ ਆਪਨੇ ਆਪ ਭਗਤੀ ਭੀ ਕਰਤੇਰਹੇ ਪਰ ਕੁਛ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਾ ਹੂਆ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਤੇ ਬਿਨਾ ਐਵੇਂ ਨਿਸਫਲ ਦੁਖ ਪਾਂਵਦੇ ਰਹੇ ਇਸਕਰ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।ਪ੍ਰਮਾਨ। ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਭ ਕੋ ਕਹੈ ਕਹਿਐ ਰਾਮੁ ਨ ਹੋਇ।ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਰਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ਕੋਇ।ਗੂਜਰੀ ਮ: ੩।੨।੩੬੬॥

(ਮੂਲ) ਵਾਕਫ਼ੇ ਈਂ ਰਹਿ ਅਗਰ ਦਸਤ ਆਮਦੇ ॥
ਮਕਸਦ ਸ ਦੂਰ ਸਲਤਨਤ ਦਸਤ ਆਮਦੇ ।

(ਟੀਕਾ) ਪਰ ਮਹਰਮੋ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪੀ ਰਸਤੇਕੇ ਜੇਕਰ ਹਥਮੇ ਆਂਵਦੇ।ਭਾਵ।ਜੇ ਸੰਤ ਘਰ ਮੈ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਤੇ।੧। ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਜਨ ਉਸ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਬੀਚ ਰਾਜਸਾਜਕੇਹੀ ਹਾਥਮੇ ਆਜਾਤਾ ।ਭਾਵ। ਘਰ ਮੈ ਹੀ ਜਨਕ ਬਿਦੇਹਵਤਪ੍ਰਾਪਤੀਵਾਲੇ ਹੋਜਾਤੇ ਓਹੁ ਰਾਜੇ ਭੀ ।ਪ੍ਰਮਾਨ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰ ਜੇ ਮਿਲੈ ਪਾਈਐ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਜੁਗਤਿ। ਹਸੰਦਿਆ ਖੇਲੰਦਿਆ ਪੈਨੰਦਿਆ

ਵਿਚੇ ਹੋਵੈ ਮੁਕਤਿ। ਹੋਰ ਬੌਤ ਰਾਜੇ ਗੁਰਾਂਦ੍ਵਾਰੇ ਵਕਤ ਗ੍ਰਿਹਸਤ੍ਰਕੇ ਬੀਚਹੀ ਮੁਕਤ ਹੂਏ ਹੈਂ। ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਮਹਲਾ ੩। ੨। ੩੬੭।

(ਮੂਲ) ਜੁਮਲਹ ਲਸਕਰ ਤਾਲਬਾਨੇ ਹਕ ਸ਼ੁਦੇ ॥
ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਆਰਫ਼ੇ ਮੁਤਲਕ ਸ਼ੁਦੇ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਓਹੀ। ਸਮਗ੍ਰ ਫੌਜਾਂ ਕੇਹੀਂਤ੍ਰਿਆਂ ੨ ਜੋ ਇਛਆਵਾਨ ਸਰੇਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕੇ ਹੋਕਰ ਸੰਤਾਂਕੋ ਮਿਲਤੇ। ਤਾਂ ਬੀਚ ਹਿਰਦੇਕੇ ਗਯਾਨਵਾਨ ਅਦ੍ਵੈਤੀ ਕੇ ਹੋਤੇ। ੨। ੩੬੮।

(ਮੂਲ) ਸਾਲਕੇ ਈਂ ਰਹਿ ਅਗਰ ਦਰ ਯਾਫ਼ਤੇ ॥
ਦਿਲ ਅਜ਼ੀਂ ਸ਼ਾਹੀ ਕੁਜਾ ਬਰਤਾਫ਼ਤੇ ॥

[ਟੀਕਾ] ਪੁਨਾ ਦਿਖਲਾਵਨਵਾਲੇ ਇਸ ਰਸਤੇਦੇ ਜੇਕਰ ਓਹੁ ਘਰ ਹੋ ਅੰਦਹੀ ਪਾਲੈਂਦੇ। ੧। ਤਬ ਓਹ ਬਾਦਸਾਹ ਦਿਲ ਇਸ ਬਾਦਸਾਹੀ ਸੇਂਕਹ ਫੇਰ ਤੇ। ਭਾਵ। ਘਰਮੈਹੀ ਫੇਰ ਸਭ ਤਰਾਂਦੇ ਆਨੰਦ ਲੈਤੇ। ੨। ੩੬੯।

(ਮੂਲ) ਤੁਖਮ ਹਕ ਦਰ ਮੰਜ਼ਰਏ ਦਿਲ ਕਾਸ਼ਤੇ ॥
ਤਾ ਗੁਬਾਰੇ ਦਿਲ ਜ਼ਿ ਦਿਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤੇ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਓਹੀ। ਬੀਜ ਸਰੇਨਾਮਕਾ ਦਿਲਰੂਪੀ ਖੇਤੀ ਮੇਂ ਬੀਜ ਦੀਜਤੇ। ਭਾਵ। ਜਬ ਸੰਤਾ ਗੁਰਾਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਕਮਾਂਵਦੇ।੧।ਤਬ ਅੰਧੇਰੀ ਦਿਲਦੀ ਦਿਲਸੇ ਉਠਾਦੇਤੇ। ਭਾਵ। ਜੈਸੇ ਬੰਜ੍ਰ ਜਮੀਨ ਮੈ ਘਾਸ ਜਮ ਕਰ ਜਿਮੀਨ ਕੋ ਅਛਾਦਲੇਤਾਹੈ ਫੇਰ ਉਸਮੇ ਬੀਜ ਜਮਦਾ ਫਲਦਾ ਨਹੀ ਜਬ ਹਲਸੇ ਘਾਸ ਪੁਟਕਰ ਜਿਮੀਨਕੋ ਹਲਸੇ ਨਰਮ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ਤਾਂ ਜਮਦਾ ਫਲਦਾਹੈ ਐਸੇ ਦਿਲ ਜਨਮਾ ੨ ਕਾ ਅਵਿਦਿਆਸੇ ਮਲਨਾ ਹੂਆ ੨ ਹੈ ਉਸ ਮਲਨਤਾ ਕਰ ਜੀਵ ਕੋ ਹਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਨਹੀਹੋਤਾ ਜਬ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂਕੋ ਮਿਲਕੈ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਭਗਤੀਸੇ ਦਿਲ ਕੀ ਕਰੜਾਈ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪਤੇ ਤਾ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਦੂਰ ਹੋਕਰ ਸਾਖਯਾਤਕਾਰ ਹੋਜਾਤਾ॥੨।੩੭੦।

(ਮੂਲ) ਬਰ ਸਰੇ ਤਖਤੇ ਨਗੀਂ ਕ਼ਾਇਮ ਬੁਦੇ ॥
ਜ਼ਿਕਰ ਮੌਲਾ ਗਰ ਬ ਦਿਲ ਕ਼ਾਇਮ ਸ਼ੁਦੇ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਓਹੀ। ਜੜਾਊ ਤਖਤ ਕੇ ਸਿਰ ਉਪ੍ਰ ਇਸ ਥਿਤ ਹੋਤੇ। ਭਾਵ। ਛੋਟੇ ਰਾਜਸੇ ਬਡੇ ਰਾਜੁਪਰ ਖਿਰਾਜਤੇ। ੧। ਜੇਕਰ ਭਜਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਬੀਚ ਦਿਲਦੇ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤਾ। ਭਾਵ। ਸੰਤਾਂ ਦੁਆਰੇ ਭਜਨ ਜੇ ਕਰਤੇ।੨।੩੨੧।

(ਮੂਲ) ਬੂਇ ਹਕ ਮੇਆਇਦ ਅਜ਼ ਹਰ ਮੂਇ ਸਾਂ ॥
ਜਿੰਦਹ ਮਸੂਦ ਹਰ ਕਸੇ ਅਜ਼ ਬੂਇ ਸਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸੁਗੰਧੀ ਸਚੀ ਆਂਵਦੀਹੈ ਹਰਇਕ ਰੋਮ ਉਨਕੇ ਸੇ। ਭਾਵ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀ ਤਨਮਨ ਬਾਣੀ ਮੈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਜਾਤੀ। ੧। ਪੁਨਾ ਜੀਵਨ ਰੂਪ ਹੋਤਾ ਸਭਕੋਈ ਸੁਗੰਧੀ ਉਨਕੀ ਸੇ। ਭਾਵ। ਉਨਾ ਦੁਆਰੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਭੀ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ ਮੋਖ ਹੋਜਾਤੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਵਤ।੨।੩੨੨।

(ਮੂਲ) ਨਾਮਿ ਹਕ ਬੇਰੂੰ ਨ ਬੂਦ ਅਜ਼ ਜਿਸਮ ਸਾਂ ॥
ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਅਗਰ ਦਾਦੇ ਨਿਸ਼ਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਸਚੇਕਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਥਾ ਸ਼ਰੀਰ ਉਨਕੇਸੇ। ਭਾਵ। ਸ਼ਰੀਰ ਕੇ ਬੀਚ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟਥਾ। ੧। ਜੇਕਰ ਗੁਰੂਪੂਰਨ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੇਂਦੇ। ਭਾਵ। ਸਾਧਨਾ ਸਪੰਨ ਨ੍ਰਿਸੰਸ ਉਪਦੇਸਕਰਦੇ ਤ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹੋਜਾਂਦਾ।੨।੩੨੩।

(ਮੂਲ) ਆਬਿਹੈਵਾਂ ਅੰਦਰੂਨੇ ਖਾਨਹ ਅਸਤ ॥
ਲੇਕਿ ਬੇਹਾਦੀ ਜਹਾਂ ਬੇਗਾਨਹ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੀਚ ਘਰਕੇਹੀ ਹੈ। ਭਾਵ। ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਸਭ ਕੇ ਅੰਦ੍ਰਹੀ ਹੈ। ੧। ਪਰੰਤੂਬਿਨਾਂ ਦਿਖਲਾਂਵਣੇਵਾਲੇਸੇ ਸੰਸਾਰ ਜਮਾਂਕਾ ਹੈ। ਭਾਵ। ਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜਨਮ ਮਰਨਵਾਲਾ ਜਗਤ ਹੋਰਹਾਹੈ।੨।੩੨੪।

(ਮੂਲ) ਚੂੰ ਜਿ ਸ਼ਹਿਰਗ ਹਸਤ ਸ਼ਹਿ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤਰ ॥
ਚੂੰ ਬ ਸਹਰਾ ਮਰਵੀ ਏ ਬੇ ਖਬਰ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਜੇ ਸਾਹਰਗਸੇ ਪਾਤਿਸਾਹਹਰੀ ਨੇੜੇ ਹੈ ਅਤ ਸੈ ਕਰ ਕੇ। ਭਾਵ। ਪ੍ਰੀਤਮਾਨਾਮ ਨਾੜੀ ਜਿਸਸੇਂ ਸੁਆਸ ਆਤੇ ਹੈਂ ਉਸ ਸੇ ਭੀ ਹਰੀ ਨੇੜੇ ਹੈ। ੧। ਤਾਂ ਤੇ ਕਿਉਂ ਤਰਫ ਜੰਗਲੋਂਕੀ ਫਿਰਤੇਹੈ ਏਹ ਬੇਅਕਲ ਜੀਵ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

। ਪ੍ਰਮਾਨ ਜੰਗਲ ਜੰਗਲ ਕਿਆ ਭਵਹਿ । ਫਰੀਦਾ । ਭਾਵ ਜਬ ਤਕ ਥਾਂ ਨਾ ਮਾਲੂਮ ਹੋਵੇ ਅਰੁ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਾ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ ਤਬ ਤਕ ਨਹੀ ਮਿਲਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ । ੨ । ੩੨੫ ।

(ਮੂਲ) ਵਾਕਫੇ ਈਂ ਰਹਿ ਅਜ਼ਾਂ ਮੇਬਾਇਦ ਤੁ ॥
ਤਾ ਤੁਰਾ ਰਾਹ ਖੁਦਾ ਬਿਨੁਮਾਇਦ ਤੁ ॥

(ਟੀਕਾ) ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਮਹਰਮ ਇਸ ਰਸਤੇ ਕਾ ਚਾਹਿਦਾ ਹੈ ਤੇਰੇ ਕੋ । ਭਾਵ । ਗੁਰਾਂ ਸਾਥ ਮਿਲਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਜਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇ । ੧ । ਤਬ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਰਸਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਦਿਖਾਇ ਦੇਵੇ । ੨ । ੩੨੬ ।

(ਮੂਲ) ਵਾਕਫੇ ਈਂ ਰਹ ਚੁ ਗਰਦਦ ਰਹਿਨੁਮਾ ॥
ਖਿਲਵਤੇ ਦਰ ਅੰਜਮਨ ਬਾਸਦ ਤੁਰਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਮਹਰਮ ਇਸ ਰਸਤੇ ਕੇ ਜਬ ਹੋਵੈਂ ਰਸਤਾ ਦਿਖਲਾਵਨ ਵਾਲੇ । ਭਾਵ । ਸੰਤ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਕੇ ਜਬ ਪੂਰਨ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ਦੇਵੇਂ । ੧ । ਤੌ ਫੇਰ ਇਕਾਂਤਤਾ ਬੀਚ ਬਾਗ ਦੇ ਹੋਵੈ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ । ਭਾਵ । ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬੀਚ ਫਿਰਦਿਆਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਅਰੁ ਸ਼ਰੀਰ ਮੇਂ ਇਸਥਿਤ ਹੋਤਿਆਂ ਹੀ ਨਿਰਲੇਪ ਹੋਵੈ । ੨ । ੩੨੭ । ਪ੍ਰਸਨ ਐਸੀ ਇਕਾਂਤਤਾ ਵਾਲਿਆਂ ਕਾ ਅਰੁ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਕਾ ਕੁਛ ਲਖਣ ਕਹੀਏ ਜੀ ਜਿਸ ਕੋ ਸੁਨ ਕੇ ਗਿਆਤ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋ ਜਾਵੇ । ਉਤਰ ।

(ਮੂਲ) ਹਰਚਿ ਸਾਂ ਅੰਦਰ ਖਿਲਾਫਤ ਦਾਸਤੰਦ ॥
ਜੁਮਲਹ ਰਾ ਯਕ ਬਾਰਗੀ ਬੁਗਜ਼ਾਸਤੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੋ ਕੁਛ ਸਮਗਰੀ ਓਹੁ ਸੰਤ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰਖਦੇ ਹੈਂ । ੧ । ਸੋ ਸਮਗ੍ਰ ਪਦਾਰਥਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਇਕੇਵਾਰੀ ਹੀ ਉਠਾ ਦੇਤੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਤਿਆਗ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਕੈਸੇ ਜੋ ਚਿਤ ਸੇ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਆਸ੍ਰੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸੇ ਕੰਮ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਉਨ ਮੇਂ ਚਿਤ ਖਚਤ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਜੇਕਰ ਇਛਿਆ ਰਖਤਾ ਹੈਂ ਤਾ ਤੂੰ ਭੀ ਐਸੇ ਕਰ । ੨ । ੩੨੮ ।

(ਮੂਲ) ਅਜ਼ ਬਰਾਇ ਆਂ ਕਿ ਹਕ ਹਾਸਲ ਕੁਨੰਦ ॥
ਪੈਰਵੀਏ ਆਰਫੇ ਕਾਮਲ ਕੁਨੰਦ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਟੀਕਾ) ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਸਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਜੋ ਕੁਛ ਆਪਣਾ ਮੰਨਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਸਭ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਤਿਆਗਨ ਕਰ । ੧ । ਪੁਨਾ ਮਾਯਾ ਕਾ ਮੋਹ ਤਿਆਗ ਕੇ ਢੂੰਢਣਾ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕਰ । ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਾਯਾ ਕੇ ਮੋਹ ਕਰਕੇ ਗੁਣ ਵਾਨੋ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਯਾ ਨਹੀ ਹੋਤੀ । ਪ੍ਰਮਾਨ । ਮਾਇਆ ਧਾਰੀ ਅਤਿ ਅੰਨਾ ਬੋਲਾ ਸਬਦ ਨ ਸੁਣਈ ਰੌਲ ਕਝੋਲਾ । ਭਾਵ । ਮਾਯਾ ਕਾ ਮੋਹ ਤਿਆਗ ਕਰ ਖੋਜਨੇ ਸੇ ਪਾ ਲਈਤੇ ਹੈਂ । ੨ । ੩੮੯ ।

(ਮੂਲ) ਆਰਫੇ ਕਾਮਿਲ ਤੁਰਾ ਕਾਮਲ ਕੁਨੰਦ ॥
ਹਰਚਿ ਮੇਖਾਹੀ ਤੁਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕੁਨੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨਵਾਨ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਪੂਰਨ ਕਰਨ ਗੇ । ੧ ਪੁਨਾ ਹੋਰ ਭੀ ਜੋ ਕਛੁ ਚਾਵੇ ਤੂੰ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਨ ਗੇ । ੨ । ੩੯੦ ।

(ਮੂਲ) ਰਾਸਤੀ ਈਂ ਨਸਤ ਰਾਹੇ ਹਕ ਬਿਗੀਰ ॥
ਤਾ ਤੂ ਹਮ ਗਰਦੀ ਚੁ ਖੁਰਸ਼ੈਦੇ ਮੁਨੀਰ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਿਧਾਂਤ । ਸਚਿਆਈ ਏਹੀ ਹੈ ਜੋ ਰਸਤਾ ਸਚੇ ਕਾ ਪਕੜ । ਭਾਵ ਕੇ । ਹਰੀ ਕੀ ਭਗਤੀ ਕਰ । ੧ । ਜਬ ਭਗਤੀ ਕਰੇਂ ਤਬ ਤੂੰ ਭੀ ਹੋਵੇਂ ਮਾਨਿੰਦ ਸੂਰਜ ਅਕਾਸ਼ਕੇ । ਭਾਵ । ਹਰੀਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਂਗਾ । ੨ । ੩੯੧ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਸਚੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹੀ ਹੈ ਸੋ ਸਚਾ ਕਿਸ ਜਗਾ ਰਹਿਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਮੁਖਤਾ ਕਰ ਕਿਸ ਸਾਧਨ ਕਰ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਬਡੇ ੨ ਜਤਨ ਕਹੇ ਹੈਂ ਅਰੁ ਕਰੀਦੇ ਹੈਂ । ਉਤਰ ।

(ਮੂਲ) ਹਕ ਦਰੂਨੇ ਦਿਲ ਕਿ ਦਿਲ ਦਾਰੀ ਕੁਨੰਦ ॥
ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਨਮੂਦਾਰੀ ਕੁਨੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਸਚਾ ਅੰਦਰ ਦਿਲਦੇ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਲਦਾ ਰਖਣਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਓਹੁ ਜਾਨ ਲੇਤਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਦਿਲਦਾ ਰੋਕਣਾ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਜਾਨ ਲਏਂਗਾ । ਪ੍ਰਮਾਨ । ਦੁਕਦਮ ਕਰਾਰੀ ਜੇਕਰੇ ਹਾਜਰ ਹਜੂਰ ਖੁਦਾਇ । ਤਿਲੰਗ ਕਬੀਰ । ੧ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਨੇ ਆਪ ਦਿਲਕੋ ਰੋਕਨੇ ਸੇ ਹੀ ਜਾਨ ਲਈਦਾ ਹੈ ਕੇ ਸਾਥ ਕੋਈ ਔਰ ਸਾਧਨ ਭੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਦਿਖਲਾਵਣਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਸਰਧਾ ਕਰਕੇ ਮਿਲੇਂ ਤਾਂ ਓਹੁ ਦਿਖਾ ਦੇਤੇ ਹੈਂ । ਐਵੇ ਤੇ ਕਈ ਆਪਨੇ ਆਪ ਜੁਗੁਤੀਆਂ ਸੇ ਰੋਕ ਲੇਤੇ ਹੈਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

...ਸਚੇ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨ ਸਕਤੇ । ਸਾਖੀ । ਭਗਤ ਮਾਲ ਰਾਜਾ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਬਾਜੀ ਗਰ ਕੀ । ੨ । ੩੯੨ ।

(ਮੂਲ) ਵਾਕਫੇ ਈਂ ਰਹਿ ਅਗਰ ਆਰੀ ਬ ਦਸਤ ॥
ਅੰਦਰੂੰ ਯਾਬੀ ਮਤਾਏ ਹਰਚਿ ਹਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਓਹੀ । ਭੇਦੀ ਇਸ ਰਸਤੇਦੇ ਜੇਕਰ ਲਿਆਵੇਂ ਬੀਚ ਹਾਥ ਕੇ । ਭਾਵ । ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਜੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰੇਂ । ੧ । ਤਾਂ ਫੇਰ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਪਾਂਵੇ ਪਦਾਰਥ ਜੋ ਕੁਛ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪੀ ਅਰੁ ਹਰੀ ਕਾ ਸਾਖਯਾਤ ਹੋਣਾ ਰੂਪੀ ਇਸ ਦੇਹ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਤਾ ਹੈ । ੨ । ੩੯੩ ।

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਿਲ ਕਸੇ ਰਾ ਦਸਤ ਦਾਦ ॥
ਤਾਜਿ ਇਰਫਾਂ ਰਾ ਬਫਰਕੇ ਓ ਨਿਹਾਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਇਸ ਉਪ੍ਰ ਸੁਨੀਏ । ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਕੇ ਤਾਂਈ ਹਾਥ ਦੇਤੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਜਿਸੁ ਪ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ੧ । ਛਤ੍ਰ ਗਯਾਨ ਦਾ ਉਪ੍ਰ ਚੋਟੀ ਉਸਕੀ ਕੇ ਰਖਤੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਉਸ ਕੋ ਅਪ੍ਰੋਖ ਗਯਾਨ ਬਖਸ਼ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਹਸਤਾ ਮਲਵਤ । ੨ । ੩੯੪ ॥

(ਮੂਲ) ਮਹਰਮੇ ਹਕ ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਕੁਨਦ ॥
ਦਉਲਤੇ ਜਾਵੇਦ ਰਾ ਹਾਸਲ ਕੁਨਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਵਾਕਫ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ੧ । ਪੁਨਾ ਧਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਗੁਰੂ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਤੇ ਹੈ । ੨ । ੩੯੫ ॥

(ਮੂਲ) ਹਰਦੁ ਆਲਮ ਬੰਦਹੇ ਫੁਰਮਾਨਿ ਓ ॥
ਈਂ ਜਹਾਨੋ ਆਂ ਜਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨਿ ਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਦੋਨੋ ਲੋਕ ਦਾਸ ਹੈਂ ਹੁਕਮ ਉਸਕੇ ਕੇ । ਭਾਵ । ਹੁਕਮ ਮੰਨਨ ਵਾਲੇ ਹੈਂ । ੧ । ਪੁਨਾ ਏਹ ਲੋਕ ਅਰੁ ਓਹੁ ਲੋਕ ਵਾਰਨੇ ੧ ਉਸੁ ਪ੍ਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹੈਂ । ੨ । ੩੯੬ ।

(ਮੂਲ) ਹਬਹਿਰਹਸਤ ਅਜ ਦਉਲਤੇ ਪਾਏ ਖੁਦਾ ਅਸਤ ।

(ਜੋ ਕੁਛ ਦੌਲਤ ਸੇ) ਖੁਦਾ ਕੀ ਜਾਨ ਗੀਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ

ਆਰਫਾਂ ਰਾ ਦੌਲਤੇ ਖੁਸ਼ ਰੋ ਨੁਮਾਂ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੋ ਕੁਛ ਧੰਨ ਹੈ ਹੀਰੇ ਮੋਤੀ ਤੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣ ਆਦੀ ਓਹੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ। ਭਗਤੀਸੇ ਸਭਕੁਛ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾਹੈ ।੧। ਗਿਆਨਵਾਨਾਂਕੀ ਏਹ ਦੌਲਤ ਚੰਗਾ ਮੁਖ ਦਿਖਲਾਵਣ ਵਾਲੀਹੈ ।ਭਾਵ। ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਸੇ ਹਰੀ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੨। ੩੯੭। ਸਿਧਾਂਤੁ।

(ਮੂਲ) ਤਾ ਖੁਦਾਏ ਖੇਸ਼ਤਨ ਬਿਸ਼ਨਾਖਤੇ ਸ ॥
ਨਕਦ ਉਮਰੇ ਜਾਂਵਿਦਾਂ ਦਰਯਾਫਤ ਸ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਬ ਆਪਣੇ ਉਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੌ ਪਛਾਨਿਆ। ਭਾਵ। ਸਬ ਬਿਆਪਕ ਹਰੀਕੋ ਜਾਣ ਲੀਆ।੧। ਤਬ ਰੋਕੜ ਅਵਸਥਾ ਹਮੇਸਾਂਦੀ ਪਾਈ ਉਸ ਨੇ। ਭਾਵ। ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੀ ਸੰਕਾ ਤੇ ਰੈਤ ਹੋਕਰ ਜੀਵਨ ਮੋਖ ਹੂਆ। ।੨।੩੯੮। ਜਬ ਭਾਈਜੀਨੇ ਬ੍ਰਹਮਕੀ ਪੂਰਨਤਾ ਅਰੁ ਗੁਰਾਂਦੁਆਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹੀ ਪੁਨਾ ੨ ਤਬ ਏਕ ਕਰਮ ਕਾਂਡੀ ਜਗਿਆਸੂ ਸੁਨ ਕਰ ਅਸਚਰਜ ਹੂਆ ਅਰੁ ਕਹਨੇ ਲਗਾ ਜੋ ਤੀਰਥਾਂਕੀ ਜਾਤ੍ਰਾ ਅਰੁ ਮੂਰਤਾਂਕੀ ਪੂਜਾ ਮੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਸਭੀ ਅਰੁ ਭਾਈ ਜੀ ਆਪ ਸਭ ਕੋ ਐਸ ਪੁਨਾ ੨ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਾਵਤੇ ਹੈਂ ਤਾਤੇ ਕਿਸ ਬਾਤ ਪਰ ਨਿਸਚਾ ਕਰੀਏ ਉਤਰ

(ਮੂਲ) ਓ ਦਰੂਨੇ ਦਿਲ ਤੂ ਬੇਰੂੰ ਮੇਰਵੀ ॥
ਓ ਬਖਾਨਹ ਤੋ ਬਹਜ ਚੂੰ ਮੇਰਵੀ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਓਹ ਬ੍ਰਹਮ ਅੰਦਰ ਦਿਲਦੇਹੈ ਅਰੁ ਤੂੰ ਬਾਹਰ ਫਿਰਤਾਹੈਂ ।੧। ਪੁਨਾ ਤਾਂਤੇ ਜਬ ਓਹੁ ਬੀਚ ਘਰ ਤੇਰਦੇਹੈ ਫੇਰ ਤੂੰ ਤਰਫ ਜਾਤ੍ਰਾਦੀ ਕਿਉ ਜਾਤਾਹੈਂ ।ਭਾਵ। ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਤੇਰੇ ਪਾਸਹੈ ਤੇ ਤੂੰ ਤੀਰਥਾਂ ਪਰ ਅਰੁ ਬੁਤਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਸਤੇ ਭਟਕਤਾ ਫਿਰਤਾਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਨਾਂ ਭਟਕ ਗੁਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰਕੀਹੀ ਸੇਵਾਕਰ ਜੋਚਾਹੇਂ ਸੋ ਮਿਲੈਗਾ। ੨ । ੩੯੯

(ਮੂਲ) ਓ ਹਸਤ ਅਜ ਹਰ ਮੂਇ ਤੋ ਚੂੰ ਆਸਕਾਰ ॥
ਤੋ ਕੁਜਾ ਬੇਰੂੰ ਰਵੀ ਬਹਿਰੇ ਸਿਕਾਰ ॥

(ਟੀਕਾ] ਓਹੁ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸਮਗ੍ਰ ਰੋਮਾਂ ਤੇਰਿਆਂਸੇ ਜੋ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ। ਭਾਵ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਤਖ ਦੇਖੀਏ ਰੋਮ ਦਿਨੋਂਦਿਨ ਵਧਤੇਹੈਂ ਅਰੁ ਜੋ ਜੜ ਵਸਤੂ ਹੋਤੀਹੈ ਸੋਵਧਤੀ ਨਹੀ ਇਸਤੇ।੧। ਐਸੇ ਜਬ ਹਰੀ ਪ੍ਰਤਖ ਹੈ ਤਬਤੂੰ ਫਿਰ ਕਹਾਂ ਬਾਹਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਵਾਸਤੇ ਸੈਲਾਂਦੇ। ਭਾਵ। ਪ੍ਰਾਪਤੀਕੇ ਆਨੰਦਕੋਂ।੨।੩੯੦। ਪੁਨਾ

(ਮੂਲ) ਅੰਦਰੂੰਨੇ ਖਾਨਹਅਤੁ ਨੂਰੇ ਅਲਾਹ॥
ਤਾਫਤ ਚੂੰ ਬੂਰ ਆਸਮਾਂ ਰਖਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ॥

(ਟੀਕਾ) ਅੰਦਰ ਘਰ ਤੇਰੇਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਦਾਹੈ।੧। ਜੈਸੇ ਉਪਰ ਆਕਾਸਦੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਪਕਾਸਦਾਹੈ।੨।੩੯੧।

(ਮੂਲ) ਅੰਦਰੂੰਨੇ ਚਸਮ ਤੋ ਬੀਨਾ ਸੁਦਹ॥
ਬਰ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੁ ਹੁਕਮ ਹਕ ਗੋਇਆ ਸੁਦਹ॥

(ਟੀਕਾ) ਬੀਚ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਤੇਰਿਆਂਦੇ ਦੇਖਨਵਾਲਾ ਹੋਰਹਿਆ ਹੈ।੧। ਪੁਨਾ ਉਪਰ ਰਸਨਾਂ ਤੇਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸੱਚੇਨੇ ਕਹਣਾ ਹੂਆ ਹੈ। ਭਾਵ। ਹਰੀ ਕੀ ਆਗਯਾਹੈ ਜੋ ਜੀਵ ਭਜਨ ਸਦਾ ਕਰੈ ਤਾਂਤੇ ਤੂੰ ਉਰਲ ਪਰਲ ਵੇਹਲੀਆਂ ਬਾਤਾਂਸੇ ਹਟਕੇ ਭਜਨ ਕਰ ਜਿਸਕਰ ਸਦਾ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ।੨।੩੯੨

(ਮੂਲ) ਈਂ ਵਜੂਦੇ ਤੁ ਰੌਸਨ ਅਜ ਨੂਰੇ ਹਕ ਅਸਤ॥
ਰੌਸਨ ਅਜ ਨੂਰੇ ਖੁਦਾਏ ਮੁਤਲਕ ਅਸਤ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਏਹ ਸਰੀਰ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸਵਾਨ ਸਚੇਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸਸੇ ਹੂਆਹੈ।੧। ਐਸੇਹੀ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਅਦੁਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸਵਾਨ ਹੂਆ ਹੈ ਏਜਾਨ।੨।੩੯੩।

(ਮੂਲ) ਲੇਕਿ ਵਾਕਫ ਨੇਸਤੀ ਅਜ ਹਾਲਿ ਖੇਸ॥
ਰੋਜ ਸਬ ਹੈਰਾਨੀ ਅਜ ਅਹਿਆਲ ਖੇਸ॥

(ਟੀਕਾ) ਯਦਪ ਐਸੇ ਪੜਤਾ ਸੁਣਤਾ ਕਹਤਾ ਭੀ ਹੈ ਹਮੇਸਾਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਹਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਵਾਲ ਆਪਣੇ ਸੇ। ਭਾਵ। ਇਹ ਨਹੀ ਜਾਣਦਾ ਜੋ ਮੈਂ ਕਿਆ ਵਸਤੂਹਾਂ ਅਰੁ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਜਗਤ ਮੈਂ ਆਯਾਹਾਂ।੧। ਅਰੁ ਦਿਨ ਰਾਤਿ ਡੌਰ ਭੌਰ ਰਹਿਤਾ ਹੈਂ ਆਪਣਿਆਂ ਫੈਲਾਂ ਸੇ। ਭਾਵ। ਜਗਤਾਨੰਦ ਕੇ ਉਦਮ ਮੈ ਲਗਕਰ ਦੁਖੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਅਰੁ ਆਪਣੇ ਸੁਖਸਰੂਪਕੋ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦਾ।੨।੩੯੪।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਿਲ ਤੁਰਾ ਮਹਰਮ ਕੁਨੱਦ ॥
ਦਰਦ ਰੇਸੇ ਹਿਜਰ ਰਾ ਮਰਹਮ ਕੁਨੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਵਾਕਫ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਾਤੇ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਭੀ ਵਾਕਫ ਕਰਨਗੇ ਇਸ ਤੇ ਸਭ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸਰਨ ਲਓ ਜਿਸ ਕਰ ਸੁਖੀ ਹੋ ਜਾਵੇਂ ।੧। ਪੁਨਾ ਵਿਛੋੜੇ ਰੂਪੀ ਜਖਮ ਦੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਮਲਮ ਲਗਾ ਕਰ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ। ਜੈਸੇ ਹਕੀਮ ਜਖਮ ਦੀ ਪੀੜਾ ਮਲਮ ਸੇ ਦੂਰ ਕਰ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹੈਂ ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦੁਖ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਮਲਮ ਸੇ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸੁਖ ਸਰੂਪ ਮਿਲਾ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ।੨।੩੯੫।

(ਮੂਲ) ਤਾ ਤੂ ਹਮ ਅਜ ਵਾਸਲਾਨੇ ਓ ਸਵੀ ॥
ਸਾਹਿਬੇ ਦਿਲ ਗਰਦੀ ਓ ਖੁਸ ਖੋ ਸਵੀ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਬ ਤੂੰ ਭੀ ਮਿਲਨੇ ਵਾਲਾ ਉਨਾਂ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਹੋਵੇਂ ।੧। ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਮਨਦਾ ਹੋਵੇਂ ਤੂੰ ਫਿਰ ਉਸ ਸੇ ਭਲੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਂ ।੨।੩੯੬।

(ਮੂਲ) ਅਜ ਬਰਾਏ ਆਂ ਕਿ ਸਰਗਰਦਾਂ ਸਵੀ ॥
ਉਮਰ ਹਾ ਅੰਦਰ ਤਲਬ ਹੈਰਾਂ ਸਵੀ ॥

(ਟੀਕਾ) ਅਰੁ ਹੇ ਭਾਈ ਤੂੰ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸਰਨ ਛਡ ਕੇ ਜੋ ਵਾਸਤੇ ਮਾਯਕ ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਅਰੁ ਉਸ ਹਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ। ਕਭੀ ਕਿਸੀ ਤੀਰਥ ਪਰ ੨ ਭਟਕਤਾ ਹੈ ਸੁਨ ਸੁਨਾ ਕਰ ।੧। ਪੁਨਾ ਉਮ੍ਰਾਂ ਬੀਤੀਆਂ ਬੀਚ ਇਛਿਆ ਦੇ ਅਸਤ ਵਿਅਸਤ ਹੋਯਾ ਹੈਂ ਤੂੰ। ਭਾਵ। ਕਈ ਜਨਮ ਪਾਕੇ ਦੇਵਾਲਯ ਜਾਮੇ ਅਰੁ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਮੇ ਲਗਾ ਰਿਆ ਜਿਸ ਕਰ ਜਨਮਾਂ ਤੇ ਨਾਂ ਛੁਟਾ ।੨।੩੯੭।

(ਮੂਲ) ਤੋ ਚਿ ਬਾਸੀ ਆਲਮੇ ਹੈਰਾਨਿ ਓ ॥
ਅਰਸ ਕੁਰਸੀ ਜੁਮਲਹ ਸਰਗਰਦਾਨਿ ਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਇਕ ਤੂੰ ਕਿਆ ਹੈਰਾਨ ਹੂਆ ਹੈਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਅਸਤ ਵਿਅਸਤ ਹੋ ਰਹਆ ਹੈ ਉਸ ਵਾਸਤੇ। ਭਾਵ। ਭਟਕ ਰਿਆ ਹੈ ਝਾੜਾਂ ਬੂਟਾਂ ਮੇ ।੧। ਪੁਨਾ ਸੁਰਗ ਸੇ ਲੇਕਰ ਪਤਾਲ ਤਕ ਸਮਗ੍ਰ ਜੀਵ ਖ੍ਰਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ॥ ਭਾਵ। ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ ਅਰੁ ਮਾਨੂੰ ਮਾਯਕ ਸੁਖ ਮਿਲੇ ।੨।੩੯੮।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਚਰਖ ਮੇਗਰਦਦ ਬਗਿਰਦੇ ਆਂ ਕਿ ਓ ॥
ਦਾਰਦ ਅਜ ਸੌਕਿ ਖੁਦਾ ਫਰੁਦਗ ਖੋ ॥

(ਟੀਕਾ) ਦੇਖੀਏ ਜੋ ਆਕਾਸ ਮੈ ਫਿਰਦੇ ਹੈਂ ਚੌਤਰਫੋ ਉਸ ਧ੍ਰੂਅਦੇ ਓਹ ਤੇਤੀਸ ਕ੍ਰੋੜ ਤਾਰੇ । ੧ । ਕਿਉ ਜੋ ਓਹ ਰਖਤਾ ਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਖੁਲਾ ਸੁਭਾਵ । ਇਸ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੋ ਜਾਨ ਕੇ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ਅਥਵਾ ਕਿਉ ਜੋ ਓਹ ਤਾਰੇ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੇ ਉਸ ਧ੍ਰੂਅ ਭਗਤ ਜੈਸਾ ਖੁਲਾਸੁ ਭਾਵ ਇਸਤੇ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ । ੨ । ੩੯੯ ।

(ਮੂਲ) ਜੁਮਲਹ ਹੈਰਾਨੰਦ ਸਰਗਰਦਾਨਿ ਓ ॥
ਚੂੰ ਗਦਾ ਜੋਇੰਦ ਓ ਰਾ ਕੂਬ ਕੂ ॥

(ਟੀਕਾ)ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਗ੍ਰ ਜੀਵ ਤੀਨ ਲੋਕਾਂਕੇ ਅਸਤ ਵਿਅਸਤ ਹੋਰਹੇ ਹਨ ਅਰੁ ਖ੍ਰਾਬ ਹੋਰਹੇਹਨ ਭੁਖ ਤੇਹਸੇ ਉਸ ਵਾਸਤੇ । ਭਾਵ । ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਲੋਕ ਕ ਸ੍ਰੋਤਸੇ ਆਪਨੇਆਪ ਭਟਕ ੨ ਕੇ ਦੁਖ ਪਾਂਵਦੇ ਹੈਂ । ੧ । ਮਾਨਿੰਦ ਗ੍ਰੀਬਾਂ ਮੰਗਤਿਆਂਦੇ ਢੂੰਡਦੇ ਹੈਂ ਉਸਕੇ ਤਾਂਈ ਬੀਚ ਗਲੀ ੨ ਦੇ ਭਾਵ । ਤੀਰਥਾਂ ੨ ਮੈ ਅਰੁ ਮੰਦ੍ਰ ੨ ਮੇ ਤੇ ਝਾੜ ਬੂਟਾਮੇ ਭਟਕਤੇਹੈਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਦਾ । ੨ । ੪੦੦ । ਪ੍ਰਸਨ ਜੇਕਰ ਤੀਰਥਾਂ ਮੈ ਅਰੁ ਦੇਵਾਲਜਾਂ ਮੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨਹੀ ਮਿਲਤਾ ਤਾਂ ਆਪਦੇ ਕਹੇ ਅਨਸਾਰ ਸ੍ਰੀਰਮੈਂ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੈਸੇ ਮਾਨੇ ਕਿਉਜੋ ਸ੍ਰੀਰ ਨਾਸਰੂਪ ਅਰੁ ਦੁਖਰੂਪਹੈ ਇਸਤੇ ਸ੍ਰੀਰ ਮੈਂ ਮਾਨਨੇਸੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰਭੀ ਦੁਖਰੂਪ ਹੋਗਾ ਤਾਂਤੇ ਦੁਖਰੂਪਸੇ ਫੇਰ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤਾ । ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਬਾਦਸਾਹੇ ਹਰਦੁ ਆਲਮ ਦਰ ਦਿਲ ਅਸਤ ॥
ਲੇਕਿ ਆਂ ਵਾਰੁਸਤਹ ਅਜ਼ ਆਬੋ ਗਿਲ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ)ਹੇ ਭਾਈ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਕਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀਰਦੇਹੀ ਹੈ । ੧ । ਪ੍ਰੰਤੂ ਓਹੁ ਛੁਟਿਆ ਹੂਆ ਹੈ ਜਲ ਧਰਤੀ ਆਦੀ ਤਤਾਂ ਸੇ । ਭਾਵ । ਤਤਾਂ ਰਚਤ ਸਰੀਰਸੇ ਨਿਰਲੇਪਹੈ । ਲੋਕਕ ਪ੍ਰਮਾਨ। ਬਧਾ ਸੋ ਬੰਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਦਾ । ਭਾਵ । ਜੋ ਸਰੀਰ ਸੇ ਬੰਧਾਇਮਾਨ ਹੋਵੇ ਸੋ ਜੀਵ ਅਰੁਜੋ ਸਰੀਰ ਕੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸੇ ਛੁਟਿਆ ਹੂਆ ਹੋਵੇ ਸੋਈ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਹੈ । ੨ । ੪੦੧ ।

(ਮੂਲ) ਦਰਦਿਲੇ ਤੋ ਨਕਸ਼ ਹੱਕ ਚੂੰ ਨਕਸ਼ ਬਸਤ ॥
ਜੁਮਲਹ ਨਕਸ਼ੇ ਸੌਕਿ ਸੂਦ ਹੂ ਹੱਕ ਪਰਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪਰ ਅੰਦਰ ਦਿਲ ਤੇਰੇਦੇ ਸਰੂਪ ਸਚੇਕੇਨੇ ਜਬ ਅਕਾਰ ਬਧਾ । ਭਾਵ । ਜਬ ਗੁਰਾਂ ਦੁਆਰੇ ਨਾਮ ਸਚੇਕਾ ਦ੍ਰਿੜ ਹੂਆ ।੧। ਤਾਂ ਤੁਮਾਂ ਸੰਸਾਰ ਸਚੇਕਾ ਸਰੂਪਹੀ ਜਾਣੀਦਾਹੈ ਤਾਂਤੇਐ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ ਸਚੇਕੋਂਹੀ ਪੂਜਨਾ ਕਰ ।੨। ੪੦੨ । ਐਸੇ ਸੁਨ ਕੇ ਜਗਜਾਸੂ ਚੁਪ ਹੋਗਿਆ ਜਬ ਤਬ ਫੇਰ ਭਾਈ ਪੂਰਾ ਨਿਸਚਾ ਕਰਾਨੇ ਵਾਸਤੇ ਉਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਨ ਦੀ ਰੀਤੀ ਲੈਕਰ ਆਪਹੀ ਕਹਤੇ ਭਏ ।

(ਮੂਲ) ਨਕਸ਼ ਹੱਕਦਾਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨਾਮ ਹੱਕ ॥
ਆਬਹੈਵਾਂ ਰਾ ਬਿਨੋਸ਼ ਅਜ਼ ਜਾਮ ਹੱਕ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਸਰੂਪ ਸਚੇ ਕਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਉਸਕਾ ਕਿਆ ਨਸ਼ਾਨ ਹੈ ਉਤਰ ਨਾਮ ਸਚੇਕਾ ਜੋ ਹੈ ਏਹੀ ਚਿਹਨ ਹੈ ਅਥਵਾ ਸਚੇ ਕੇ ਸਰੂਪਕਾ ਨਸਾਨ ਸਚੇਕਾ ਨਾਮਹੀ ਜਾਨਨਾ ਕਰ ।੧। ਤਾਂਤੇ ਸਚੇਕੇ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਪੀਉਤੂ ਪ੍ਰੇਮਰੂਪੀ ਪਿਆਲੇ ਸੇ ।੨। ੪੦੩ ।

(ਮੂਲ) ਆਂ ਕਿ ਓ ਰਾ ਜੁਸਤਮ ਅਜ਼ ਹਰਖਾਨਏ ॥
ਯਾਫ਼ਤਮ ਨਾਗਾਹ ਦਰ ਕਾਸ਼ਾਨਏ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੋ ਤੀਰਥ ਆਦੀ ਸੇਂਵਦੇ ਹੈਂ ਉਨਾਂ ਕਰਮ ਕਾਂਡੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਹਰੀ ਕੇ ਤਾਂਈ ਢੂੰਡਿਆਂ ਸਮਗਰ ਘਰੋਂ ਸੇ । ਭਾਵ । ਲੋਕਕ ਸ੍ਰੋਤਸੇ ਆਪਨੇ ਆਪ ਢੂੰਡਿਆ ਤੀਰਥਭੀ ਸੇਵੇ ਅਰੁ ਦਿਵਾਲੇਭੀ ਪੂਜੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾ ਪਾਯਾ ।੧। ਜਬ ਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਏ ਤਬ ਪਾਯਾ ਅਚਾਨਕਹੀ ਅੰਦਰਘਰਕੇ ।੨।੪੦੪

(ਮੂਲ) ਈਂ ਤੁਫੈਲੇ ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਬਵੱਦ ॥
ਹਰਚਿ ਮਿਖਾਹੀ ਅਜ਼ੋ ਹਾਸਲ ਸ਼ਵੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਿਧਾਂਤ ਤਾਤ੍ਰੋ ਏਹ ਜੋ ਹਰੀਦਾ ਪਾਵਨਾ ਹੈ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪੂਰਨ ਗੁਰਾਂਕੀਹੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਗੁਰਾਂਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਹੋਰਭੀ ਜੋ ਕਿਛ ਜਗਤਸੁਖ ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੨। ੪੦੫।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[redacted]

(ਮੂਲ) ਈਂ ਮੁਰਾਦੇ ਜ਼ਿਲ ਕਸੇ ਬੇ ਆਂ ਨਿ ਯਾਫਤ ॥
ਹਰ ਗਦਾ ਏ ਦੌਲਤੇ ਸੁਲਤਾਂ ਨਿ ਯਾਫਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਏਹ ਮੁਰਾਦ ਚਿੜਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇਭੀ ਬਿਨਾ ਉਨਾਂਕੇ ਨਹੀਂ ਪਾਈ। ੧। ਪ੍ਰਸਨ ਗਰੀਬ ਤੋ ਭਲਾ ਨਹੀ ਪਾਸਕਤੇ ਪਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੋ ਸਮਰਥ ਹੈ ਓਹ ਤੋ ਪਾਇਹੀ ਲੈਨਗੇ ਉਤ੍ਰ ਤਮਾਮ ਗਰੀਬਭੀ ਅਰੁ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਰਾਜੇਭੀ ਏਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਖੀ ਥੈਨ ਨਹੀਂ ਪਾਵਤੇ। ਭਾਵ। ਬਿਨਾ ਗੁਰਾਂ ਤੇ ਆਪਨੇ ਆਪ ਨਹੀ ਪਾਸਕਤੇ। ੨। ੪੦੬। ਪ੍ਰਸਨ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪਨੇਸੇਹੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਏਹ ਜੀਵ ਜਬ ਨਾਮ ਜਪੈਂਗੇ ਤਬ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਜਾਇਗੀ ਫੇਰਗੁਰਾਂਦੁਆਰੇਜਪਨੇਕੀਕੌਨਵਸੇਸਤਾ ਨੂਨਤਾ ਹੈ। ਉਤਰ

(ਮੂਲ) ਨਾਮ ਬੇ ਮੁਰਸਦ ਮਿ ਆਵਰ ਬਰ ਜੁਬਾਂ ॥
ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਦਿਹਦ ਅਜ ਹਕ ਨਿਸਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਜਦਪ ਨਾਮਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਤਾਹੈ ਤੌ ਭੀ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਮਤ ਲਿਆਵ ਊਪਰ ਰਸਨਾ ਦੇ। ਭਾਵ। ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਉਪਦੇਸ ਤੇ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਆਪਨੇਆਪ ਨਹੀਂ ਜਪਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਣੀਤੋ ਇਕ ਤਰਫ ਰਹੀ ਉਲਟਾ ਦੋਸਕੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ।ਸਾਖੀਨਾਰਦਕੀਕਥਾ ਵਾਲੀ।੧। ਕਿਉਂਜੋ ਗੁਰੂਹੀ ਪੂਰਨ ਦੇਂਦੇ ਹੈਂ ਸਚੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੇ ਨਿਸਾਨੀ। ਭਾਵ। ਜਬ ਗੁਰੂ ਸੰਸੇ ਬਿਪਰਜੇ ਰਹਿਤ ਉਪਦੇਸ ਦੇਵੈਂ ਤਬੀ ਸਾਖਸ਼ਾਤਤਾ ਹੋਤੀਹੈ ਆਪਨੇ ਆਪ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਇਸਤੇ ਹੋਰ ਜੈਸੇ ਨਾਰਦ ਨੂੰ ਸੀਘ੍ਰ ਗੁਰਾਂਨੇ ਚੌਰਾਸੀਤੇ ਛੁਡ ਇ ਦੀਆਥਾ ਐਸੇ ਜਾਨ।੨।੪੦੭।

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸਦੇ ਹਰ ਚੀਜ ਮੈਬਾਸਦ ਬਸੇ ॥
ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਕੁਜਾ ਯਾਬਦ ਕਸ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਹਰ ਇਕ ਵਸਤੂਦੇ ਭਾਰੀ ਖਜਾਨੇ ਹੈਂ।੧। ਤਾਂਤੇ ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਕਬ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਕੋਈ। ਭਾਵ। ਆਪਨੇਆਪ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਪਾਸਕਦਾ।੨।੪੦੮। ਪ੍ਰਸਨ ਜੇਕਰ ਆਪਨੇਆਪ ਨਹੀ ਪਾਸਕਦਾ ਤਾਂ ਪਾਵਨੇਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਪ ਕਹੀਏਜੋ ਜਿਸ ਕਰ ਪਾਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਉਤਰ

(ਮੂਲ) ਆਂ ਖੁਦਾਬੇ ਪਾਕ ਦਿਲ ਰਾ ਕਾਮ ਦਾਦ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਈਂ ਦਿਲੇ ਬਿਸਕਸਤਹਰਾ ਆਰਾਮ ਦਾਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਓਹ ਰਖਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀਵਕੇਤਾਂਈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮੁਰਾਦ ਦੇਤਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਜਬ ਜੀਵ ਆਪਨਾ ਹੰਕਾਰ ਛਡਕੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰਕੀ ਸਰਨਮੇ ਡਿਗ ਪਏ ਤਬ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕ੍ਰਿਪਾਸੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਤਾਹੈ ਤਾਂ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ।੧। ਪੁਨਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਕੇ ਇਸ ਜੀਵ ਟੁਟੇ ਹੋਏਕੇ ਤਾਂਈ ਆਨੰਦ ਦੇਤਾਂ ਹੈ । ਭਾਵ । ਵਿਛੜੇ ਹੋਏ ਜੀਵਕੋ ਮਿਲਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ । ੨ । ੪੦੯ ।

(ਮੂਲ) ਹਾਸਲੇ ਹਕ ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਿਲ ਬਵੱਦ ॥
ਜ਼ਾਕਿ ਓ ਆਰਾਮ ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਬਵੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਚੇ ਕੀ ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਪੂਰਨ ਹੋਤੀ ਹੈ ।੧। ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਓਹ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਜਾਂਨ ਅਰੁ ਦਿਲਦੇ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਗੁਰੂ ਹੀ ਤਨ ਮਨ ਕੋ ਆਨੰਦ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ । ੨ । ੪੧੦ । ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਦੇ ਕਥਨ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਨਿਮਰਤ ਹੋਗਏ ਹੈਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਚਾਰਜਗੁਰੂ ਮਤਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੈ ਪੈਲਾ ਸਾਧਨ ਕੌਨਸਾ ਦਸੀਦਾ ਹੈ । ਉਤਰ ।

(ਮੂਲ) ਅਵਲਾਏ ਦਿਲ ਫਨਾਏ ਖੇਸੁ ਸਉ ॥
ਤਾ ਬਿਯਾਬੀ ਰਾਹਿ ਹਕ ਦਰ ਕੂਇ ਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਪਹਲਾਂ ਐਸੇ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਐ ਜਗਆਸੂ ਆਪਨੇ ਸਰੀਰਨੂੰ ਨਾਸਰੂਪ ਜਾਣਲੇਵਾਲਾ ਹੋਹੁ । ਭਾਵ । ਸਰੀਰਤੇ ਲੇਕਰ ਸਭ ਵਸਤੂ ਕੋ ਨਾਸ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕਿਉਂਜੋ ਜਬਤਕ ਸੰਸਾਰਤਸੇ ਵੈਰਾਗ ਨਾਹੋਵੇ ਤਬਤਕ ਹਰੀਕੀਤਰਫ ਮਨ ਨਹੀ ਲਗਤਾ ਤਾਂਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਵੈਰਾਗ ਧਾਰਨ ਕਰੇਂ ।੧। ਜਬ ਵੈਰਾਗ ਧਾਰ ਲਏਂ ਤਬ ਪਾਵੈਂਗਾ ਰਸਤਾ ਸਚੇਕਾ ਬੀਚ ਕੂਚੇ ਉਨਕੇ ਕੇ । ਭਾਵ । ਸਤਸੰਗਤਿ ਸੇ ਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਸੇ । ੨ । ੪੧੧ । ਪੁਨਾ ।

(ਮੂਲ) ਵਾਕਫੇ ਅਜ਼ ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਸਵੀ ॥
ਬੇ ਤਕੱਲਫ ਸਾਹਿਬੇ ਈਂ ਦਿਲ ਸਵੀ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਬ ਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਜਾਕਰ ਮਹਰਮ ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇਂ ।੧॥ ਤਬ ਬਿਨਾ ਸੰਸੇਤੇ ਮਾਲਕ ਇਸ ਦਿਲਕਾ ਹੋਵੈਂ । ਭਾਵ । ਜਬ ਸੰਸਾਰਤੇ ਉਪ੍ਰਾਮ ਹੋਕਰ ਚਿਤ ਇਸਥਿਤ ਹੂਆ ਤਬੀ ਜਾਣੋ ਮੋਖ ਹੂਆ ।੨।੪੧੨। ਪੁਨਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਚਰਕਿ ਓ ਖੁਦ ਰਾ ਫਨਾਇ ਓ ਨ ਕਰਦ ॥
ਹਕ ਮਰੋਰਾ ਸਾਹਿਬੇ ਇਰਫਾਂ ਨਕਰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਨੇ ਆਪਣੇਆਪਕੇ ਤਾਂਈ ਉਸਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਨਾਸ ਉਨਾ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਉਪਰੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭਾਵ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਜਿਸਨੇ ਤਨ ਧਨ ਕੀ ਹੰਗਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਸੰਤਾਂ ਅਗੇ।੧। ਸਚੇਨੇ ਤਹਕੀਕ ਉਸ ਹੰਕਾਰੀ ਕੇ ਤਾਂਈ ਮਾਲਕ ਗਜਾਨਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭਾਵ। ਹੰਗਤਾ ਸੇਤੀ ਗਿਆਨ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਹੰਗਤਾਕਾ ਤਿਆਗਨਾ ਤਿਸੀਕਾ ਨਾਮ ਵੈਰਾਗ ਹੈ।੨।੪੧੩। ਸਿਧਾਂਤ

(ਮੂਲ) ਹੁਰਚਿ ਹਸਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੇ ਖਾਨਹਿ ਅਸਤ ॥
ਸੈਰ ਕੁਨ ਦਰ ਕਿਸਤ ਦਿਲ ਈਂ ਦਾਨਹਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਭਾਈ ਜੋ ਕੁਛ ਹੈ ਬੀਚ ਘਰਕੇਹੀ ਹੈ।੧। ਤਾਂਤੇ ਢੂੰਢਣਾਂ ਕਰੋ ਇਸ ਦਿਲ ਰੂਪੀ ਖੇਤੀ ਵਿਚੋਂ ਗਜਾਨ ਰੂਪੀ ਦਾਣਾ।੨।੪੧੪।

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਚੁ ਬਾਸਦ ਰਹਿ ਨੁਮਾ ॥
ਬਾਖੁਦਾਇ ਖੇਸ ਗਰਦੀ ਆਸਨਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪ੍ਰੰਤੂ ਤਬ ਲਭੇਗਾ ਜਬ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇਂ ਰਸਤਾ ਦਿਖਲਾਵਣੇ ਵਾਲੇ। ਭਾਵ। ਗਜਾਨ ਮੋਖਕਾਰਸਤਾਹੈ ਅਰੁ ਮੋਖਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮੇਸਰਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਕਾ ਹੈ।੧। ਜਬ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਦੇਵੇਂ ਤਬ ਸਾਥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਦੇ ਹੋਵੇ ਹੈ ਵਾਕਫੀਅਤ। ਭਾਵ। ਹਰੀ ਸਾਥ ਮਿਲਜਾਤਾਹੈ।੨।੪੧੫।ਪ੍ਰਾਪੁਨਾਓਹੀ।

(ਮੂਲ) ਗਰ ਦਿਲੇ ਤੋ ਜਾਨਬੇ ਹਕ ਆਰਦਤ ॥
ਅਜ ਬੁਨੇ ਹਰ ਮੂਇ ਹਕ ਮੇਬਾਰਦਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੇਕਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੂੰ ਤਰਫ ਸਚੇਦੀ ਲਿਆਵੇਂ।੧। ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਹਰ ਇਕ ਰੋਮਦੀ ਜੜਸੇ ਸਚਾ ਬਰਸੇ। ਭਾਵ। ਸਭ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਭਾਸੇ ਅੰਗ ੨ ਦੁਆਰੇ।੨।੪੧੬।

(ਮੂਲ) ਹਮ ਦਰੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਬਿਯਾਬੀ ਕਾਮਿ ਰਾ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਖ਼ਾਕ ਬਰ ਸਰ ਕੁਨ ਗ਼ਮੇ ਅਯਾਮ ਰਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਬੌਰੇ ਬੀਰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪਾਵੇ ਮੁਰਾਦਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ।੧। ਘੁਨਾ ਧੂੜੀ ਉਪਰ ਸ਼ਿਰ ਦੇ ਕਰੇਂ ਗ਼ਮ ਕਲ ਦੇ ਤਾਂਈ । ਭਾਵ । ਲੌਕਕ ਖਾਨ ਪਾਨ ਧਰਾਨ ਆਦੀਕਾ ਗ਼ਮ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ।੨।੪੧੭।

(ਮੂਲ) ਬਰੂੰ ਅਜ਼ ਜਿਸਮੇ ਤੂ ਨ ਬਵੱਦ ਹੇਚ ਚੀਜ਼ ॥

ਯਕ ਦਮੇ ਹਮ ਖੇਸਤਨ ਰਾ ਕੁਨ ਤਮੀਜ਼ ॥

(ਟੀਕਾ) ਧੁਨਾ ਓਹੀ । ਬਾਹਰ ਸਰੀਰ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਨਹੀ ਹੈ ਕੁਛ ਚੀਜ ਭੀ । ।੧ ਭਾਵ । ਆਸਰੀ ਦੈਵੀ ਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਯੋਗਾਨੰਦ ਆਦੀ ਸਭ ਅੰਦਰ ਹੀ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹੈਂ ।੧। ਜੇਕਰ ਇਕ ਦਮ ਭੀ ਆਪਣੇ ਆਪਦਾ ਬੀਚਾਰ ਕਰੇਂ ਤਾਂ । ਭਾਵ । ਜੋ ਬੀਚਾਰ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਛ ਪਾਲਵੇਂ ।੨।੪੧੮। ਸਿਧਾਂਤ।

(ਮੂਲ) ਤਾ ਬਿਯਾਬੀ ਈਂ ਸਆਦਤਰਾ ਮੁਦਾਮ ॥

ਗਰ ਬਿਦਾਨੀ ਹਕ ਕੁਦਾਮ ਮਨ ਕੁਦਾਮ ॥

[ਟੀਕਾ] ਤਬ ਪਾਵੇਂ ਤੂੰ ਏਸ ਭਲਿਆਈ ਤਾਂਈ ਹਮੇਸਾਂ। ਭਾਵ । ਸੁਭ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਬ ਹੋਗੀ।੧। ਜੇਕਰ ਜਾਂਣੇ ਤੂੰ ਕੇ ਸਚਾ ਕੌਣ ਹੈ ਅਰੁ ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ । ਭਾਵ । ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸਭ ਕੁਛ ।੨। ੪੧੯। ਪ੍ਰਸਨ ਜਬ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਜਾਇ ਤਬ ਫੇਰ ਕਿਆ ਬਿਰਤੀ ਵਰਤਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਤਰ ॥

(ਮੂਲ) ਮਨ ਚਿ ਜ਼ੱਰਹ ਮੁਸਤੇ ਅਜ਼ ਖ਼ਾਕੇ ਗ਼ਰੀਬ ॥

ਈਂ ਹਮਹ ਦਉਲਤ ਜ਼ਿ ਮੁਰਸਦ ਸੁਦ ਨਸੀਬ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਸੰਤੋ ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੈਂ ਕਿਆ ਗਰੀਬ ਹਾਂ ਤੁਛ ਮਾਤ੍ਰ ਮੁਠੀ ਖਾਕ ਕੀ ਸੇ ਬਣਿਆਂ ਹੂਆ । ਭਾਵ । ਮੈਂ ਤੁਛ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੇਰੇ ਮੇਂ ਕੁਛ ਬਲ ਨਹੀ ਥਾ ।੧। ਏਹ ਤਮਾਮ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਤਖ ਨ ਰੁ ਦਵੀ ਸੰਪਤੀ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੂਪੀ ਸਭ ਗੁਰਾਂ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਹੈ।੨॥੪੨੦।

[ਮੂਲ] ਏ ਜ਼ਿਹੇ ਮੁਰਸਦ ਕਿ ਨਾਮੇ ਪਾਕ ਰਾ ॥

ਅਜ਼ ਕਰਮ ਬਖ਼ਸੀਦ ਮੁਸਤੇ ਖ਼ਾਕ ਰਾ ॥

ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈਂ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋ ਨਾਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਾ। ੧। ਛਿਪਾਸੇ ਬਖਸਤੇ ਹੈਂ ਮੁਠੀ ਮਿਟੀਕੇਤਾਂਈ। ਭਾਵ। ਨਾਮ ਸਧਾਕਰ ਭੂਤ ਤਤਾਰਰਭਤ ਸਰੀਰਕੋ ਸਭਤਰਾਂਮੇ ਸਮ੍ਰਥ ਕਰਦੇਤੇਹੈਂ। ੨। ੪੨੧।

[ਮੂਲ] ਏ ਜਿਹੇ ਮੁਰਸਦ ਚੁ ਮਾ ਤੀਰਹ ਦਿਲਾਂ ॥
ਕਰਦ ਰੌਸਨ ਦਰ ਜਮੀਨੋ ਆਸਮਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਧੰਨਹੈਂ ੨ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੀਖੇ ਅੰਧੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ। ਭਾਵ। ਅਗਜਾਨੀਆਂ ਜੜਾਂਨੂੰ। ੧। ਕਰਦੇਤੇਹੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨ ਬੀਚ ਧਰਤੀ ਆਕਾਸਦੇ। ਭਾਵ। ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਮੇ ਪੂਜਨੀਕ ਗਿਆਨਵਾਨਕਰਤੇਹੈ। ੨। ੪੨੨।

(ਮੂਲ) ਏ ਜਿਹੇ ਮੁਰਸਦ ਕਿ ਦਿਲ ਰਾ ਸੌਕ ਦਾਦ ॥
ਏ ਜਿਹੇ ਮੁਰਸਦ ਕਿ ਬੰਧੇ ਦਿਲ ਕੁਸਾਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਧੰਨਹੈਂ ੨ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋ ਦਿਲਕੇ ਤਾਂਈ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਤੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ। ਮਨਕੋ ਪ੍ਰੇਮਦੀਆਹੈ। ੧। ਐ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈਂ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋ ਬੇੜੀ ਮਨਦੀ ਖੋਲਤੇਹੈਂ। ਭਾਵ। ਜਿਨਾਂਨੇ ਬੰਧੇਹੋਏਮਨਨੂੰ ਖੋਲਿਆਹੈ। ੨। ੪੨੩।

(ਮੂਲ) ਏਜਿਹੇ ਮੁਰਸਦ ਕਿ ਬਾ ਹਕ ਆਸਨਾ ॥
ਕਰਦ ਫਾਰਗ ਅਜ ਗਮੇ ਰੰਜੋ ਬਲਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਧੰਨਹੈਂ ੨ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋਸਾਥ ਸਚੇਕੇ ਵਾਕਫ ਹੈਂ। ਭਾਵ। ਸਚੇਸੇ ਮਿਲੇਹੂਏਹੈਂ। ੧। ਅਰੁ ਦਾਸਾਂਕੋ ਮਿਲਾਕਰਨਿਆਰਾ ਕਰਤੇਹੈਂ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਦੀਦੀ ਚਿੰਤਾਸੇ ਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਆਦੀ ਪੀੜਾਸੇ ਅਰੁ ਅਵਿਦਿਆਸੇ। ੨। ੪੨੪।

(ਮੂਲ) ਏਜਿਹੇ ਮੁਰਸਦ ਕਿਉਮਰੇ ਜਾਵਿਦਾਂ ॥
ਬਖਸਦ ਅਜ ਨਾਮੇ ਖੁਦਾਇ ਬੇ ਨਿਸਾਂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈਂ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋ ਅਵਸਥਾ ਹਮੇਸਾਂਦੀ। ੧। ਦੇਤੇਹੈਂ ਬੇ ਚਿਹਨ ਵਾਹਗੁਰੂਕੇ ਨਾਮਸੇ। ਭਾਵ। ਸੁਧ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕਾਂ ਨਾਮ ਸਧਾਕਰ ਜਨਮ ਮਰਨੇਤੇ ਛੁਡਾਦੇਤੇਹੈਂ। ੨। ੪੨੫।

(ਮੂਲ) ਏ ਜਿਹੇ ਮੁਰਸਦ ਕਿ ਓ ਅਜ ਕਤਰਹ ਆਬ ॥
ਕਰਦ ਰੌਸਨ ਹਮ ਚੁ ਮਾਹੋ ਆਫਤਾਬ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਧੰਨਹੈਂ ੨ ਗੁਰਦੇਵ ਜੋ ਰੰਚਕ ਭਰ ਜਲ ਸੇ । ।ਭਾਵ । ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਸੇ ਜੋ ਉਤ ਪਤਿ ਹੂਆਹੈ ਸ੍ਰੀਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਮਾਂਕੀ ਰਕਤ ਪਿਤਾ ਬਿੰਦ ਧਾਰਾ ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੈ ।੧। ਉਸ ਸ੍ਰੀਰਨੂੰ ਕਰਦਹੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮਾਨ ਥੌੜੇ ਮਾਨਿੰਦ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰਜ ਦੇ ।ਭਾਵ । ਸੁੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਨ ਕਰਦੇਹੈਂ ਅਰੁ ਕੀਤਾਹੈ ।੨।੪੨੬।

(ਮੂਲ) ਏ ਜਿਹੇ ਮੁਰਸਦ ਜਿਹੇ ਅਹਿਸਾਨਿ ਓ ॥
ਸਦ ਹਜਾਰਾਂ ਹਮ ਚੁ ਮਨ ਕੁਰਬਾਨਿ ਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਐ ਪਿਆਰੇ ਵਾਹ ੨ ਹੈਂ ਗੁਰਦੇਵ ਅਰੁ ਵਾਹ ੨ ਹੈਂ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਉਨਕੇ ।੧। ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਸਚੇਸੇ ਲਾਖਾਂਹੀ ਹਮਾਰੇ ਜੈਸੇ ਵਾਰਨੇ ੨ ਉਨਕੇ ਉਪ੍ਰੋ ਹੋਤੇਹੈਂ ।੨।੪੨੭।

[ਮੂਲ] ਦਰ ਜਮੀਨੋ ਆਸਮਾਂ ਨਾਮ ਸ ਬਵੱਦ ॥
ਹਰ ਮੁਰੀਦੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾਮ ਸ ਬਵਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਇਸਤੇਜੋ ਅੰਦ੍ਰ ਧਰਤੀ ਆਕਾਸਦੇ ਨਾਮ ਉਨਾਂਕਾਹੈ । ਭਾਵ । ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਮੇ ਗੁਰਾਂਕਾ ਜਸ ਹੋਰਹਿਆਹੈ ਸਰਬਤਰਾਂਸੇ ।੧। ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਮ ਸਿਖ ਉਨਾਂਕੇ ਮਾਲਕ ਮੁਰਾਦੋਂਕੇਹੈਂ। ਭਾਵ ।ਗੁਰੂਕੇ ਜਸ ਕਰਨੇ ਤੇ ਸਿਖਾਂਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਤੀਆਂਹੈਂ ਕੋਈਦ੍ਰਿ ਛਾਊਣੀਨਹੀ ਰਹਤੀ।੨।੪੨੮।ਸਿਧਾਂਤ

(ਮੂਲ) ਹਰਕਿ ਖੁਸ ਬਾਸਦ ਜਿ ਗੁਫਤੋ ਗੂਇ ਓ ॥
ਹਕ ਹਮੇਸਹ ਬਾਸਦ ਉ ਰਾ ਰੋ ਬ ਰੋ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੋਕੋਈ ਆਨੰਦ ਹੂਆਹੈ ਕਹਣ ਕਹਾਵਣ ਉਨਕੇ ਸੇ ਹੂਆ ਹੈ । ਭਾਵ । ਗੁਰਾਂਕੇ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਨੇ ਅਰੁ ਧਾਰਨੇਸੇ ਆਨੰਦ ਹੋਤਾਹੈ ।੧। ਕਿਉਂਜੋ ਸਚਾ ਸਦੀਵ ਕਾਲਹੈ ਉਨਾਂਕੇ ਮੁਖ ਉਪ੍ਰ । ਭਾਵ । ਤਿਨਾਕੇ ਸਚਾ ਸਾਖਯਾਤਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੁਖਪ੍ਰ ਲਾਲੀ ਅਰੁ ਤੇਜੀ ਹੋਤੀਹੈਅਰੁ ਹਿਰਦੇ ਅੰਦ੍ਰ ਅੰਤ੍ਰਜਾਮਤਾ ਹੋਤੀਹੈ ।੨।੪੨੯।

(ਮੂਲ) ਹਕ ਹਮੇਸਹ ਬਾਸਦ ਓ ਰਾ ਦਰਹਜੂਰ ॥
ਜਿਕਰ ਓ ਦਾਇਮ ਮਰਾ ਬਾਸਦ ਜਰੂਰ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਟੀਕਾ) ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਜੋ ਮਿਲ ਜਾਹੇਂ ਸਦਾ ਸਦੀਵ ਉਨਾਂ ਤਾਂਈ ਸਾਖਸ਼ਾਤਕਾਰ ਹੂਆ ਹੈ । ੧ । ਇਸ ਤੇ ਭਜਨ ਉਸ ਸਰੂਪ ਕਾ ਮੇਰੇ ਤਾਂਈ ਸਦਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਭਜਨ ਕਰਨ ਸੇ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਭਜਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ੨ । ੪੩੦ ।

(ਮੂਲ) ਗਰ ਹਜ਼ੂਰੀ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਬਾਯਦ ਬ ਤੋ ॥
ਦਰ ਹਜ਼ੂਰੇ ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਬਿਰਉ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੇਕਰ ਨਜ਼ੀਕੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਥ ਦਿਲ ਸੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੂੰ ॥੧॥ ਤਾਂ ਨਜ਼ੀਕ ਪੂਰਨ ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਜਾਹਿ ਤੂੰ । ਭਾਵ । ਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਸਰਧਾ ਕਰ ਜਾਨੇ ਸੇ ਹਰੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਤੀ ਹੈ । ੨ । ੪੩੧ ।

(ਮੂਲ) ਸੂਰਤੇ ਹਕ ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਬਵੱਦ ॥
ਦੀਦਨ ਸ਼ ਆਰਾਮ ਜਾਨੋ ਦਿਲ ਬਵੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਰੂਪ ਸਚੇ ਕਾ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਹੈਂ । ੧ । ਇਸੀ ਤੇ ਦਰਸਨ ਉਨਾਂ ਕਾ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੈ ਦੇਹ ਕੋ ਅਰੁ ਦਿਲ ਕੋ । ਭਾਵ । ਗੁਰਾਂ ਕੇ ਦਰਸਨ ਤੇ ਆਨੰਦ ਹੋਤਾ ਹੈ । ੨ । ੪੩੨ । ਸਿਧਾਂਤ ।

(ਮੂਲ) ਤਾ ਕੁਜਾ ਹਾ ਸ਼ੁਕਰ ਇਹਸਾਨ ਸ਼ ਕੁਨਮ ॥
ਹਰਫ਼ ਆਇਦ ਬਰ ਜ਼ੁਬਾਂ ਈਂ ਮੁਗ਼ਤਨਮ ॥

(ਟੀਕਾ) ਕਹਾਂ ਤੋੜੀ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ ਉਨ ਕੇ ਕਾ ਕਰਾਂ ਮੈਂ । ੧ । ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਕੁਛ ਜਸ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਉਪ੍ਰ ਰਸਨਾ ਦੇ ਏਹੀ ਗਨੀਮਤ ਹੈ । ਭਾਵ । ਜਿਤਨਾ ਜਸ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਹੋ ਸਕੇ ਓਹੀ ਲਾਭ ਹੈ । ੨ । ੪੩੩ ।

(ਮੂਲ) ਅਜ਼ ਗਿਲਾਜ਼ਤ ਦਿਲ ਖ਼ੁਦਾ ਚੂੰ ਪਾਕ ਕਰਦ ॥
ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਬ ਈਂ ਇਦਰਾਕ ਕਰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਗਿਲਾਨੀਆਂ ਸੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਜਬ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੀਤਾ । ੧ । ਤਬ ਗੁਰਾਂ ਪਾਸ ਜਾਨੇ ਸੇ ਪੂਰਨ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੋ ਸਾਥ ਬੁਧੀ ਦੇ ਕੀਆ ਹੈ । ਭਾਵ । ਇਸ ਤੇ ਜੋ ਗੁਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰੈ । ੨ । ੪੩੪ ।

(ਮੂਲ) ਵਰਨਹ ਈਂ ਰਾਹੇ ਖ਼ੁਦਾ ਕੈ ਦਾਨਦੇ ॥
ਅਜ਼ ਕਿਤਾਬੇ ਹਕ ਸਬਕ ਕੈ ਖ਼ਾਨਦੇ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਟੀਕਾ) ਜਬ ਗੁਰੋਂ ਪਾਸ ਆਏ ਤਬ ਏਹ ਮ੍ਰਾਤਬਾ ਪਾਯਾ । ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਰਸਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕਾ ਕਬ ਜਾਨਤੇ ।੧। ਪੁਨਾ ਪੁਸਤਕਸੇ ਸਚੇਕੀ ਸੋਬਾ ਕਥਾ ਪੜਤੇ। ਭਾਵ ।ਗੁਰਾਂ ਬਿਨਾ ਹਰੀਕਾ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਣੀਦਾ ।੨।੪੩੫।

(ਮੂਲ) ਈਂ ਹਮਹ ਚੂ ਅਜ ਤੁਫੈਲ ਮੁਰਸਦ ਅਸਤ ।

ਹਰਕਿ ਮੁਰਸਦ ਰਾ ਨ ਦਾਨਦ ਖਰ ਤਰਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਏਹ ਤਮਾਮ ਜੋ ਆਨੰਦਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਰੁ ਪੜਨਾ ਸੁਨਨਾ ਅਰ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕੀ ਗਜਾਤ ਏਹ ਗੁਰਾ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਹੈ ।੧। ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਗੁਰਾਂਕੋ ਭਾਂਈ ਨਹੀ ਜਨਦਾ ਓਹ ਗਧਾ ਹੈ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ । ਭਾਵ । ਜੋ ਗੁਰਾਂਕੋ ਪੂਰਨਰੂਪ ਪੂਜਨੀਯ ਮੋਖਦਾਤਾ ਜਾਨਕੈਸੇਵਾ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਅਰੁ ਅਦਬ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਉਪਦੇਸ ਨਹੀ ਧਾਰਦਾ ਸੋ ਭਾਰੀ ਗਧਾ ਹੈ ।੨।੪੩੬।

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਇਲਾਜੇ ਦਿਲ ਕੁਨੰਦ ॥

ਕਾਮ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਦਿਲਤ ਹਾਸਲ ਕੁਨੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਕਿਉਂ ਸੇ ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਦਵਾਈ ਦਿਲ ਦੀ ਕਰਦੇ ਹੈਂ। ਭਾਵ । ਸੋਸੇ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਦਿਲਕੋ ਆਨੰਦ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ।੧। ਓਹੁ ਆਨੰਦ ਏਹੈਜੋ ਮੁਰਾਦ ਜੀਵਦੀ ਬੀਚ ਦਿਲਦੇਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੈ । ਭਾਵ । ਦਿਲਦੇ ਅੰਦ੍ਰ ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਕਰਦੇਤੇ ਹੈਂ ।੨।੪੩੭।

(ਮੂਲ) ਚਸਮ ਦਿਲ ਚੂ ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਸਨਾਖਤ ॥

ਜਿੰਦਗੀਏ ਉਮਰ ਰਾ ਹਾਸਲ ਸਨਾਖਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਦਿਲ ਰੂਪੀ ਨੇਤ੍ਰਾਂਨੇ ਜਬ ਐਸੇ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਪੂਰਨ ਪਛਾਣਿਆਂ ।੧। ਤਬ ਜੀਵਣਾ ਉਮ੍ਰਦੇਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆ ਪਛਾਣਿਆ । ਭਾਵ । ਜੀਵਣ ਮੋਖਹੂਆ ।੨।੪੩੮।

(ਮੂਲ) ਜਿੰਦਗੀਏ ਉਮਰ ਹਾਸਲ ਮੇਸਵੱਦ ॥

ਅਜ ਤੁਫੈਲ ਸ ਸਾਹਿਬੇ ਦਿਲ ਮੇਸਵੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਜੀਵਨ ਅੰਦ ਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਜੀਵਣਾ ਮੋਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ।੧। ਇਸ ਤਰਾਂ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਉਨਾਂ ਕੀਸੇ ਮਾਲਕ ਦਿਲਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ । ਭਾਵ । ਮਨਕੋ ਰੋਕਕੇ ਜੀਵਣਮੁਕਤਿਕਾ ਆਨੰਦ ਭੋਗਤਾ ਹੈ ।੨। ੪੩੯। ਸਿਧਾਂਤ ।

(ਮੂਲ) ਅਜ਼ਬਰਾਏ ਆਂ ਕਿ ਈਂ ਪੈਦਾ ਸੁਦਹ ॥
ਦਰ ਫਿਰਾਕ ਸ ਅਬਲਹਓ ਸੈਦਾ ਸਦਹ ॥

(ਟੀਕਾ) ਵਾਸਤੇ ਉਸਕੇ ਭਜਨ ਦੇ ਜੋ ਇਹ ਮਾਨਖ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਆ ਹੈ ।੧। ਤਾਂਤੇ ਬ ਰ ਵਿਛੋੜੇ ਉਸਕੇਕੇ ਸੰਸਾਰੀਆਂਵਲੋਂ ਸੌਦਾਈ ਹੋਵੈ ।ਭਾਵ। ਸੰਸਾਰ ਵਲੋਂ ਮਰਕੇ ਜਿਉਕਿਉ ਢੂੰਢ ਕਰ ਗੁਰਾਂ ਕੋ ਮਿਲੈ ।੨।੪੪੦।

(ਮੂਲ) ਈਂ ਮਤਾ ਅੰਦਰ ਦੁਕਾਨੇ ਹਕ ਬਵੱਦ ॥
ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਨਿਸਾਨੇ ਹਕ ਬਵੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਕਿਉ ਜੋ ਏਹ,ਭਜਨ ਰੂਪੀ ਪਦਾਰਥ ਬੀਚ ਦੁਕਾਨ ਸਚੇ ਕੀਕੇਹੈ ।ਭਾਵ। ਸਾਧ ਸੰਗਤਮੇਂਹੈ ਏਹ ਧੰਨ ।੧। ਤਾਂਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਪੂਰਨ ਸਰੂਪ ਸਚੇਕਾ ਹੈਂ । ਭਾਵ । ਇਸਤੇ ਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਭੇਦ ਮਿਲਤਾਹੈ ਉਸ ਧੰਨਕਾ। ।੨।੪੪੧।

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਦਿਹਦ ਪਾਕੀ ਤ ਰਾ ॥
ਮੌਕਸਦ ਅਜ ਰਾਹ ਗੋਮਨਾਕੀ ਤੁਰਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਗੁਰੂ ਪੂਰਨ ਦੇਨਗੇ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਤੇਰੇਤਾਂਈ ।ਭਾਵ। ਉਪਾਸਨਾ ਸੇਹ੍ਰਿਦਾ ਨਿਰਮਲ ਕਰਤੇਹੈਂ ।੧। ਪੁਨਾ ਤਿਸਕਰ ਕਢਲੈਨਗੇ ਖੂਹ ਗਮਕੇ ਸੇ ਤੇਰੇਤਾਂਈ ।੨।੪੪੨।

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ ਇਲਾਜੇ ਦਿਲ ਕੁਨੰਦ ॥
ਈਂ ਮੁਰਾਦੇ ਦਿਲ ਬਦਿਲ ਹਾਸਲ ਕੁਨੰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਗੁਰਦੇਵ ਐਸੀ ਪੂਰਨ ਦਵਾਈ ਦਿਲਦੀ ਕਰਦੇਹੈਂ।੧। ਜੋ ਏਹ ਕਾਮਨਾ ਜਗਤ੍ਰ ਸੂਦੀ ਅੰਦ੍ਰ ਦਿਲਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰਦੇਹੈਂ। ਭਾਵ। ਸਾਖ੍ਯਾਤ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਤੇਰੇਕੋਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰੈ ਗੇ ।੨।੪੪੩।

(ਮੂਲ) ਸੁਹਬਤੇ ਆਰਫ ਅਜਬ ਦੌਲਤ ਬਵੱਦ ॥
ਈਂ ਹਮਹ ਮੌਕੂਫ ਬਰ ਸੁਹਬਤ ਬਵੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਸੰਗਤ ਗਿਆਨਵਾਨਕੀ ਅਸਚਰਜ ਧੰਨ ਹੈ ।੧। ਕਿਉਂਜੋ ਏਹ ਤਮਾਮ ਵਿਹਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਪਰਮਾਰਥਕ ਦੈਵੀਗੁਣ ਅਟਕੇ ਹੂਏਹੈਂ ਊਪ੍ਰ ਸੰਗਤਿ ਕੇ ।ਭਾਵ। ਸੰਗਤਿ ਕਰਨੇਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤੇਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਸੰਗਤ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਰ । ੨ । ੪੪੪ ।

(ਮੂਲ) ਐ ਅਜ਼ੀਜ਼ੇ ਮਨ ਸੁਨੋ ਅਜ਼ ਮਨ ਸੁਖਨ ॥
ਤਾ ਬਿਯਾਬੀ ਰਾਹ ਅੰਦਰ ਜਾਨੋ ਤਨ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸੰਤ ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਐ ਪਿਆਰੇ [illegible] ਮਨ ਹਮਾਰੇ ਸੇ ਬਚਨ । ੧ । ਜਬ ਸੁਨੋ ਕੰਨ ਦੇ ਕਰ ਤਾਂ ਤੂੰ ਪਾਵੈ ਰਸ [illegible] ਤਨ ਕੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇ ਦਾ । ੨ । ੪੪੫ । ਪ੍ਰਸੰਨ ਆਪਨੇ ਜੋ ਬਚਨ ਸੁਨਤੇ ਰਹੇ ਹੈਂ ਓਹੁ ਕੌਨ ਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵਤੇ ਹੈਂ ਨਿਰਨੈ ਮੇਂ ਕਹੀਏ ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਤਾਲਬੇ ਮਰਦਾਨ ਹਕ ਰਾ ਦੋਸ ਦਾਰ ॥
ਗੈਰ ਜ਼ਿਕਰ ਸ਼ ਬਰ ਜ਼ੁਬਾਂ ਹਰਫੇ ਮਿ ਆਰ ॥

(ਟੀਕਾ) ਇਛਿਆਵਾਨ ਸੰਤਾਂ ਸਚੇ ਕਿਆਂ ਕੇ ਤਾਂਈਂ ਦੋਸਤ ਰਖ । ੧ । ਅਰੁ ਬਿਨਾ ਭਜਨ ਉਸਕੇ ਸੇ ਊਪਰ ਰਸਨਾ ਕੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਅਖਰ ਮਤ ਲਿਆਇ । ਭਾਵ । ਹਰੀ ਦੇ ਭਜਨ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਭਜਨ ਨਾ ਕਰਾ । ੨ । ੪੪੬ ।

(ਮੂਲ) ਖਾਕ ਸ਼ੌ ਮਰਦਾਨ ਹਕ ਰਾ ਖਾਕ ਬਾਸ ॥
ਨੇ ਪਏ ਦੁਨੀਆ ਇਦੂ ਗਮਨਾਕ ਬਾਸ ॥

[ਟੀਕਾ] ਪੁਨਾ ਧੂੜੀ ਹੋਹੁ ਸੰਤਾਂ ਸਚੇ ਕਿਆਂ ਕੀ ਧੂੜੀ ਹੋਹੁ । ੧ । ਅਰੁ ਵਾਸਤੇ ਮਾਯਾ ਕਮੀਨੀ ਦੇ ਚਿੰਤਾਵਾਨ ਨਾ ਹੋਹੁ । ਭਾਵ । ਮਾਯਾ ਕੇ ਛੁਟ ਜਾਨ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਹੁ । ੨ । ੪੪੭ ।

(ਮੂਲ) ਗਰ ਤੂ ਖਾਨੀ ਨੁਸਖਏ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਨਿ ਇਸ਼ਕ ॥
ਮੋਸ਼ਵੀ ਸਰ ਦਫਤਰੀ ਦੀਵਾਨ ਇਸ਼ਕ ॥

[ਟੀਕਾ] ਪੁਨਾ ਜੇ ਕਰ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ ਰੁਕਾਵਟ ਛਿਆਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਸੇ । ਭਾਵ । ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਆਨੰਦ ਚਾਹੁਤਾ ਹੈ । ੧ । ਤਾਂ ਤੂੰ ਹੋਹੁ ਬਡਾ ਦਫਤਰੀ ਮੁਨਸ਼ੀ ਦੀਵਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸੇ । ਭਾਵ । ਸ੍ਰੋਮਨੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਹੁ । ੨ । ੪੪੮ ।

(ਮੂਲ) ਇਸ਼ਕ ਮੌਲਾ ਮਰ ਤੂ ਰਾ ਮੌਲਾ ਕੁਨੱਦ ॥
ਦਰ ਦੂ ਆਲਮ ਮਿਹਤਰੋ ਔਲਾ ਕੁਨੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਤਹਕੀਕ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਭੀ ਕਰੇਗਾ । ੧ । ਪੁਨਾ ਬੀਚ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਬਡਾ ਔਲੀਆ ਇ

ਕਰਤਾ ਹੈ । ੨ । ੪੪੯ ਪੁਨਾ ਐਸੇ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਸੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਦਸਦੇ ਹੈਂ ।

(ਮੂਲ) ਯਾ ਇਲਾਹੀ ਈਂ ਦਿਲ ਮ ਰਾ ਸ਼ੌਕਿ ਦਿਹ ॥

ਲਜ਼ਤੇ ਅਜ਼ ਸ਼ੌਕਿ ਖ਼ਾਸੋ ਜ਼ੌਕਿ ਦਿਹ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਅਲਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇਸ ਦਿਲ ਮੇਰੇ ਕੇ ਤਾਂਈ ਪ੍ਰੇਮ ਦਿਹ ।੧ ਪੁਨਾ ਆਨੰਦ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਸੇ ਦਿਹ । ੨ । ੪੫੦ ।

(ਮੂਲ) ਤਾ ਬ ਯਾਦੇ ਤੂ ਬੁਗੁਜ਼ਰਦ ਰੋਜ਼ੋ ਸ਼ਬ ਮ ॥

ਦਿਹ ਰਿਹਾਈ ਬੰਦਹ ਰਾ ਅਜ਼ ਕੈਦ ਗ਼ਮ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਵੇਂ ਤਬ ਬੀਚ ਭਗਤੀ ਤੇਰੀ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਮੇਰਾ । ੧ । ਕਿਉਂ ਜੋ ਭਗਤੀ ਖਲਾਸੀ ਦੇਣੇ ਵਾਲੀ ਹੈ ਦਾਸਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਕੈਦ ਚਿੰਤਾ ਕੀ ਸੇਂ। ਭਾਵ । ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਛੁਡਾਣੇ ਵਾਲੀ ਹੈ । ੨ । ੪੫੧ ।

(ਮੂਲ) ਪੁਨਾ ਦੌਲਤੇ ਆਂ ਦਿਹ ਕਿ ਬਾਸ਼ਦ ਪਾਂਇ ਦਾਰ ॥

ਸੁਹਬਤੇ ਆਂ ਦਿਹ ਕਿ ਬਾਸ਼ਦ ਗ਼ਮ ਗੁਜ਼ਾਰ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮਾਇਆ ਓਹੁ ਦੇਹ ਜੋ ਹੋਵੇ ਪੈਰ ਰਖਨ ਵਾਲੀ । ਭਾਵ। ਜੋ ਇਸ ਥਿਰ ਰਹੇ।੧।ਸੰਗਤਿ ਓਹੁ ਦੇਹ ਜੋ ਹੋਵੇ ਗ਼ਮ ਦੇ ਭੁਲਾਵਨ ਵਾਲੀ।੨।੪੫੨।

(ਮੂਲ) ਨੀਅਤੇ ਆਂ ਦਿਹ ਕਿ ਬਾਸ਼ਦ ਹਕ ਗੁਜ਼ਾਰ।

ਹਿੰਮਤੇ ਆਂ ਦਿਹ ਕਿ ਸਾਜ਼ਦ ਜਾਂ ਨਿਸਾਰ ॥

(ਟੀਕਾ) ਭਾਵਨੀ ਓਹੁ ਦੇਹ ਜੋ ਹੋਵੇ ਸਚ ਮੇਂ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਵਣ ਵਾਲੀ। ਭਾਵ । ਸਰਧਾ ਸਚੀ ਭਗਤੀ ਵਾਲੀ ਦੇਹ । ੧ । ਬਲ ਪੁਰਖਾਰਥ ਓਹੁ ਦੇਹ ਜੋ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਰਾਂ ਸ੍ਰੀਰ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ । ੨ । ੪੫੩ ।

(ਮੂਲ) ਹਰਚਿ ਦਾਰਦ ਦਰ ਰਹ ਤੂ ਕੁਰਬਾਂ ਕੁਨਦ ॥

ਜਾਂਨ ਦਿਲ ਕੁਰਬਾਂ ਰਹੇ ਸੁਬਹਾਂ ਕੁਨਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਜੋ ਕੁਛ ਸਮਗ੍ਰੀ ਰਖਤਾ ਹਾਂ ਬੀਚ ਰਸਤੇ ਤੇਰੇ ਦੇ ਵਾਰਨੇ ੨ ਕਰਾਂ ਮੈ । ਭਾਵ । ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਪੁੰਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਦੇਵਾਂ ਮੈ । ੧ । ਪੁਨਾ ਤਨ ਮਨ ਵਾਰਨੇ ੨ ਰਸਤੇ ਓਹੀ ਸੋਭਾਇਮਾਨ ਕੇ ਕਰਾਂ ਮੈ । ੨ । ੪੫੪ ।

(ਮੂਲ) ਦੀਦਹਅਮ ਰਾ ਲਜ਼ਤੇ ਦੀਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ ॥

ਸੀਨਹਅ ਮਰਾ ਮਖਜ਼ਨੇ ਇਸਰਾਰ ਬਖਸ਼ ॥

(ਟੀਕਾ) ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਮੇਰਿਆਂਕੇ ਤਾਈ ਅਨੰਦ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਦਾ ਸਰੂਪਦਾ ਦੇਹ ।੧। ਰਿਦੇ ਮੇਰੇਕੇ ਤਾਂਈ ਖਜਾਨਾ ਭੇਦਾਂਕਾ ਦੇਹ । ਭਾਵ । ਆਪਣੇ ਖੇਲ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਕਰ ਦੇਹ ।੨। ੪੫੫।

(ਮੂਲ) ਈਂ ਦਿਲ ਬਿਰੀਆਂਨਿ ਮਾਰਾ ਸੌਕਿ ਦਿਹ ॥
ਦਰ ਗਲੂਯਮ ਬੰਦਗੀ ਰਾ ਤੌਕਿ ਦਿਹ ॥

(ਟੀਕਾ) ਇਸ ਦਿਲ ਮੇਰੇ ਸੜੇ ਹੋਏਕੇ ਤਾਂਈ ਪ੍ਰੇਮਰੂਪੀ ਜਲ ਦੇਹ । ਭਾਵ । ਜਿਸਕਰ ਦਿਲ ਹਰਾਹੋਕੇ ਫਲਦੇ ਸੰਤ ਹੋਵੇ ।੧। ਪੁਨਾ ਅੰਦਰ ਗਲ ਮੇਰੇਦੇ ਭਗਤੀਦਾ ਸੰਗਲ ਦੇਹ । ਭਾਵ । ਜਿਸਕਰ ਕੁਕਰਮੋਸੇ ਰੁਕਕੇ ਸੇਵਾ ਟਹਲ ਕਰ ਮੈ ।੨। ੪੫੬।

(ਮੂਲ) ਹਿਜ਼ਰ ਮਾ ਰਾ ਆਰਜ਼ੂਏ ਵਸਲ ਬਖਸ਼ ॥
ਈਂ ਖਿਜ਼ਾਨੇ ਜਿਸਮ ਮਾਰਾ ਫਸਲ ਬਖਸ਼ ॥

(ਟੀਕਾ) ਵਿਛੋੜੇ ਮੇਰੇਤੇ ਤਾਂਈ ਇਛਿਆ ਮਿਲਾਪਦੀ ਦੇਹ । ਭਾਵ । ਵਿਛੋੜਾ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਇਛਿਆ ਸਾਖਸ਼ਾਤਤਾਦੀ ਦੇਹ ।੧। ਪੁਨਾ ਇਸ ਉਜੜੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰੀਰ ਮੇਰੇਕੋ ਨੌਬਹਾਰ ਦੇਹ । ਭਾਵ । ਕਾਮਾਆਦੀਆਂ ਪਸ਼ੂਆਂਕੋ ਹਟਾਕੇ ਪਰਮਾਨੰਦ ਰੂਪੀ ਸਬਜ਼ਾਈ ਕਰਦੇਹ ।੨। ੪੫੭।

(ਮੂਲ) ਹਰ ਸਰੇ ਮੂਇਮ ਜੁਬਾਂ ਕੁਨ ਅਜ ਕਰਮ ॥
ਤਾ ਬਿਗੋਯਮ ਵਸਫ ਹਕ ਰਾ ਦਮ ਬ ਦਮ ॥

(ਟੀਕਾ) ਮੇਰੇ ਸਿਰਦੇ ਤਮਾਮ ਰੋਮ ਰਸਨਾ ਕਰ ਦੇਹ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ।੧। ਜਬਰੋਮ ਰਸਨਾ ਹੋਜਾਂਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਚਾਰਨ ਕਰਾਂ ਮੈ ਸਿਫਤ ਹੇਸਚੇ ਬੀਰ ਸ੍ਵਾਸ ੨ ਦੇ ।੨। ੪੫੮। ਐਸੀ ਸਿਫਤ ਸੁਨਕੇ ਪਾਸਤੇ ਏਕ ਜਗਜਾਸੂਨੇ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰਾ ਹੇ ਭ੍ਰਈ ਆਪਨੇ ਜੋ ਹਰੀਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਨੀ ਕਹੀਹੈ ਸੋ ਇਸਕਾ ਕੁਛ ਨਿਜਮਭੀ ਹੈ ਜੋ ਇਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਏ ਅਰੁ ਏਨਾ ਅੰਗਾਂਸੇ ਕਰੀਏ ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਵਸਫ ਹਕ ਬੇਰੂੰ ਬਵੱਦ ਅਜ ਗਫਤ ਗੂ ॥
ਈਂ ਹਦੀਸ ਸ਼ਾਹ ਬਾਸਦ ਕੂ ਬਕੂ ॥

(ਟੀਕਾ) ਸਿਫਤ ਸਚੇਕੀ ਬਾਹਰਹੈ ਕਹਣੇ ਕਹਾਵਣੇ ਸੇ । ਭਾਵ । ਇਸਕਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਿਯਮ ਨਹੀ।੧। ਪੁਨਾ ਏਹ ਭਗਤੀ ਪਾਤਿਸਾਹਕੀ ਗਲੀ ੨ ਵਿਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀਹੈ। ਭਾਵ। ਘਰ ਬਾਹਰ ਸਭ ਜਗਾਮੈ ਅਰੁ ਅੰਗ ੨ ਸੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲੋਚਨ ਅਮੋਲ ਗੁਰ ਦਰਸ ਅਮੋਲ ਦੇਖੈ ਸ੍ਰਵਨ ਅਮੋਲ ਗੁਰ ਬਚਨ ਧਰਨਕੈ। ਨਾਸਕਾ ਅਮੋਲ ਚਰਨਾਰ ਬਿੰਦ ਬਾਸਨਾ ਕੈ ਰਸਨਾ ਅਮੋਲ ਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਮਰਨ ਕੈ। ਹਸਤ ਅਮੋਲ ਗੁਰ ਦੇਵ ਸੇਵ ਕੈ ਸਫਲ ਚਰਨ ਅਮੋਲ ਪ੍ਰਦੱਛਨਾ ਕਰਨ ਕੈ। ਇਸ ਮੈ ਇਕ ਅਮੋਲ ਕਾ ਅਰਥ ਸਫਲ ਹੈ ਦੂਸੇ ਕਾ ਅਮੋਲਕ ਹੈ ਹੋਰ ਸ੍ਰਪਸਟ।੨।੪੫੯।

[ਮੂਲ] ਮਾਇਨੀਏ ਈਂ ਕੂਬੈ ਕੂ ਦਾਨੀ ਕਿ ਚੀਸਤ॥
ਹਮਦ ਗੋ ਦੀਗਰ ਮਗੋ ਈਂਨਸਤ ਜ਼ੀਸਤ॥

(ਟੀਕਾ) ਅਰਥ ਏਸ ਕੂਚੇ ੨ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇਦਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਜੋ ਕਿਆ ਹੈ।੧। ਸੁਨੀਏ ਜੋ ਸਿਫਤ ਹਰੀਦੀ ਕਹੋ ਦੂਸਰਾ ਵਾਕ ਭਗਤੀ ਤੇ ਬਿਨਾ ਮਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਵਕਤ ਪੁਨਾ ਜੋ ਸਮਾ ਭਗਤੀ ਕਰਨੇ ਮੈਂ ਬੀਤਦਾ ਹੈ ਏਹੀ ਜੀਵਣਾ ਹੈ।੨।੪੬੦।

[ਮੂਲ] ਜ਼ੀਸਤਨ ਦਰ ਬੰਦਗੀ ਔਲਾ ਬਵੱਦ॥
ਗਰਚਿ ਸਰ ਤਾ ਪਾ ਹਮਹ ਮੌਲਾ ਬਵੱਦ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਜੀਵਣਾਂ ਬੀਚ ਭਗਤੀਦੇ ਜੇੜਾ ਹੈ ਏਹ ਬਡਾ ਹੈ। ਭਾਵ। ਏਹ ਜੀਵਣਾ ਵਡਿਆਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।੧। ਯਦਪ ਸਿਰਸੇ ਲੇਕਰ ਪੈਰਾਂ ਤੋੜੀ ਤਮਾਮ ਅੰਗਾਂ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਹੈ। ਤੌਭੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਏ ਕਿਉ ਜੋ ਭਗਤੀ ਸੇ ਆਪ ਕੋਭੀ ਤੇ ਔਰਕੋਭੀ ਸੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸਾਖੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ਼ਿਵ ਬਿਸਨੂਕੀ ਸਤ੍ਰਾਂਰਿਖੀਆਂਕੇ ਪਰਖਨੇਵਾਲੀ।੨।੪੬੧। ਸਿਧਾਂਤ

(ਮੂਲ) ਗਰ ਦਿਹਦ ਤੌਫੀਕ ਫਜਲ ਜੁਲਜਲਾਲ॥
ਬੰਦਹ ਰਾ ਅਜ ਬੰਦਗੀ ਬਖਸਦ ਕਮਾਲ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੇਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਸਮ੍ਰਥਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ।੧। ਤਾ ਬੰਦਿਆਂਕੇ ਤਾਂਈ ਭਗਤੀ ਸੇਹੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਪੂਰਨ ਸਮ੍ਰਥਤਾ।੨।੪੬੨

(ਮੂਲ) ਬੰਦਗੀ ਬਾਸਦ ਕਮਾਲੇ ਬੰਦਗੀ॥
ਬੰਦਗੀ ਬਾਸਦ ਨਿਸਾਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਭਗਤੀਹੀ ਸਭਤੇ ਬਡੀਹੈ ੨।੧। ਪੁਨਾ ਭਗਤੀ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਵਣੇਦੀ ਹੈ ।ਭਾਵ। ਭਗਤੀਕਰ ਅਮਰ ਹੋਵੇ ਹੈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਚਿਰੰਜੀਵ ਕਾਗਭੁਸੰਡਆਦੀਜਿਨੇਹੋਏਹੈਸੋ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇਹੀਹੋਏ ਹੈਂ।੨।੪੬੩

(ਮੂਲ) ਗਰ ਨਿਸਾਨੀ ਜਿੰਦਗੀ ਮੇਖ੍ਹਾਇਦਤ ॥
ਬੰਦਗੀ ਏ ਹਕ ਤੁਰਾ ਮੇਬਾਇਦਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੇਕਰ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਵਣੇਦੀ ਚਾਹੁਦਾ ਹੈਂ ।੧। ਭਾਵ । ਅਮ੍ਰਹੋਣਾ ਚਾਹੁਦਾ ਹੈ ।੧। ਤਾਂ ਐ ਪਿਆਰੇ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਸਚੇ ਕੀ ਤੇਰੇ ਤਾਂਈ ਚਾਹੀਦੀਹੈ। ਭਾਵ। ਭਗਤੀ ਕਰ।੨।੪੬੪।

(ਮੂਲ) ਜਿੰਦਗੀ ਏ ਬੰਦਹ ਰਾ ਈਂ ਬੰਦਗੀਸਤ ॥
ਬੰਦਗੀ ਏ ਹਕ ਕਿ ਐਨੇ ਜਿੰਦਗੀਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਕਿਉਜੋ ਐ ਪਿਆਰੇ ਮਨੁਖਾਂਕੇ ਤਾਂਈ ਜੀਵਣ ਰੂਪ ਏਹ ਭਗਤੀਹੀ ਹੈ।੧। ਪੁਨਾ ਐ ਪਿਆਰੇਭਗਤੀਸਚੇਕੀਜੋਹੈਏਹਜਿਉਕੀਤਿਉਂ ਜੀਵਣ ਰੂਪ ਹੈ।੨।੪੬੫। ਪ੍ਰਸਨ ਭਗਤੀ ਜੋ ਐਤਨੀ ਸੁਖਰੂਪ ਆਪਨੇ ਕਹੀਹੈ ਤਿਸਕਾ ਪੂਰਨ ਚਿੰਨ ਉਚਾਰਨ ਕਰੀਏ ਜੋ ਦ੍ਰਿੜਹੋਨੇਸੇ ਸੁਖਹੋ ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਤਾ ਤਵਾਨੀ ਬੰਦਹ ਸੌ ਸਾਹਿਬ ਮ ਬਾਸ ॥
ਬੰਦਹ ਰਾ ਜੁਜ ਬੰਦਗੀ ਨ ਬਵੱਦ ਤਲਾਸ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜਹਾਂਤਕ ਹੋਸਕੇ ਤਹਾਂਤਕ ਦਾਸ ਹੋਹੁ ਅਰੁ ਸੁਆਮੀ ਬਡਾ ਮਤਹੋਹੁ। ਭਾਵ। ਜੋ ਬਡਾ ਬਨਿਆਹੈ ਸੋਈ ਖ੍ਵਾਬ ਹੂਆਹੈ ਏਹ ਪ੍ਰਸਿਧ ਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਆਕੈ ਦਾਸ ਬਨਾਹੈ ਉਸਨੇਹੀਗੁਰੂਪਦ ਸੰਤ ਪਦ ਪਾਯਾਹੈ ਤੇ ਓਹੀ ਪੂਜ ਭਯਾ ਹੈ ਅਰੁ ਜਿਸਨੇ ਆਕੈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰਸੇ ਮਾਨ ਕੀਆ ਹੈ ਆਪਕੋ ਬਡਾਮਾਨਕੈ ਸੋ ਇਕਤੋ ਖਾਲੀ ਰਹਜਾ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਦੂਜਾ ਅੰਤਕੋ ਖ੍ਵਾਬਹੀ ਭਯਾ ।੧। ਇਸੀਤੇ ਦਾਸਾਂਕੇ ਤਾਂਈ ਸੁਆ ਭਗਤੀਸੇ ਨਹੀ ਹੈ ਚਾਹਿਭਾਵ।ਭਗਤੀਤੇਬਿਨਾਹੋਰਕਰਮਕਰਨੇਨਹੀਚਾਹੁਦੇ।੨।੪੬੬।

(ਮੂਲ) ਈਂ ਵਜੂਦੇ ਖਾਕ ਪਾਕ ਅਜ ਬੰਦਗੀਸਤ ॥
ਗੁਫਤ ਗੋਹਾਏ ਦਿਗਰ ਸਰਮਿੰਦਗੀਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਦੇਖ ਏਹ ਸ੍ਰੀਰ ਮਿਟੀਆਦੀ ਤਤਾਂਕਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਭਰ ਭੀ

ਸੋਈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ । ਭਾਵ । ਰਵਿਦਾਸਆਦੀ ਭਗਤੀਕਰਹੀ ਸਭਕੇ ਪੂਜ ਹੂਏਹੈ । ੧ । ਤਾਂਤੇ ਕਹਣਾ ਕਹਾਵਣਾ ਭਗਤੀਤੇ ਬਿਨਾ ਜੋ ਦੂਸਰਾਹੈ ਸੋ ਖ਼ਾਬੀ ਹੀ ਹੈ। । ਭਾਵ । ਹੋਰ ਕਰਮਾਂਸੇ ਨਿਆਦੀ ਪਾਂਵਦਾਹੈ । ੨ । ੪੬੭ ।

(ਮੂਲ) ਬੰਦਗੀ ਕੁਨ ਜਾਂ ਕਿ ਓ ਬਾਸਦ ਕਬੂਲ ॥
ਬੁਗੁਜ਼ਰ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦ ਬੀਨੀ ਓ ਤਰਜ਼ੇ ਜ਼ਹੂਲ ॥

(ਟੀਕਾ) ਇਸੀਤੇ ਤੂੰ ਭਗਤੀ ਕਰ ਕਿਉਂਜ ਉਸ ਹਰੀਨੂੰ ਭਗਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ । ੧ । ਪ੍ਰਸਨ ਆਪਜੈਸੇ ਸਭੀ ਮਹਾਤਮਾ ਕਹਤੇਹੈਂ, ਅਰੁ ਗੁਰੂਜੀ ਭੀ ਕਹਤਾਹੈ ਕੇ ਭਗਤੀ ਅਰੁ ਭਗਤੀਕਰਨੇਵਾਲਾ ਗੋਬਿੰਦਨੂੰ ਪਿਆਰਾਹੈ ਕਿਉਂਜੋ ਭਗਤਾਂਨੂੰਹੀ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹੋਤਾਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਈ ਮਤਾਂਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਹਤੇਹੈਂ ਜੋਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪਹੈ ਜਬ ਜੀਵਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸਰਰੂਪਹੂਆ ਤਾਂਫੇਰ ਭਗਤੀ ਕਿਸਕੀ ਕਰਨੀਹੈ । ਉਤ੍ਰ ਲੰਘੀਏ ਆਪਣੇਆਪਕੇ ਦਿਖਾਵਣੇਸੇ ਕਿਉਂਜੋ ਆਪਣਾਆਪ ਦਿਖਾਵਣਾਹੈ ਓਹੁ ਰੀਤੀ ਮੂਰਖਾਂਦੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਬਿਚਾਰਕੇਦੇਖੀਏ ਜੋ ਹੰਗਤਾ ਨਿਵਰਤ ਹੋਨੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਹੋਤਾਹੈ ਅਰੁ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮਹੂੰ ਐਸੇ ਕਹਣੇਤੇ ਹੰਗਤਾ ਬਣੀ ਰੈਤੀਹੈ ਤਾਂਤੇ ਜਬਤਕਹੰਗਤਾਬਣੀਰਹੇਤਬਤਕਜਨਮਮਰਨਮੈਦੁਖਪਾਂਵਦਾ ਹੈ ਏਹ ਬਾਤ ਸਭ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਮੈ ਪ੍ਰਸਿਧਹੈ ਯਦਪਮੈਬ੍ਰਹਮਹੂੰ ਇਸਕੋਨੇਕੋ ਸੁਧਹੰਕਾਰ ਕੇਤੇਹੈਂ ਤੌਭੀ ਏਹਕੈਣਾਂ ਐਸੇਹੈ ਜੈਸੇਬੇੜੀ ਸੋਬੇੜੀ ਚਾਹੇਸੋਨੇਕੀਹੋਵੈ ਚਾਹੇ ਲੋਹੇਕੀ ਹੋਵੈ ਬੰਧਨ ਰੂਪਹੈ ਅਰੁ ਜੋਕਹੇਂਕੇ ਸਾਸਤ੍ਰਾਂਮੈ ਜੀਵਬ੍ਰਹਮਕੀ ਏਕਤਾ ਲਿਖੀਹੈ ਜਹਾਂਕਹਾਂ ਸੋਏਕਤਾਭੀ ਜੋ ਹੋਤੀਹੈ ਤੋ ਭਾਗ ਤਯਾਗ ਲਖਣਾਂਸੇ ਹੋਤੀਹੈ ਚੇਤਨ ੨ ਭਾਗਕੀ ਅਰੁ ਦੇਹਕੀ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਸੋ ਜਬਤਕ ਦੇਹਦ੍ਰਿਸ਼ੀ ਬਨੀਰਹੇ ਤਬਤਕ ਏਤਕਾ ਨਹੀਹੋਤੀਜੋ ਬ੍ਰਹਮਦ੍ਰਿਸਟੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂਸੋਭੀ ਜਾਨਨੇ ਮਾਤ੍ਰਹੋਤੀਹੈ ਜਬ ਨਿਸਚਾ ਮਨਮੈ ਪੂਰਾਹੋਜਾਵੈ ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮਹੀ ਭਾਸੇ ਤਾਂ ਦੇਹ ਹੰਗਤਾ ਤਯਾਗਕੇ ਬ੍ਰਹਮਮੈਲੀਨ ਹੋਜਾਤਾਹੈ ਅਰੁ ਦੇਹਹੰਗਤਾ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮਰੂਪ ਨਹੀਹੋਤਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਜੈਸੇ ਗੰਗਾਜਲ ਮਲੀਨ ਵਸਤੂਮੈ ਪਾਦੇਈਏ ਤ ਮਲੀਨਹੀ ਹੋਜਾਤਾਹੈ ਅਰੁ ਮਲੀਨਜਲ ਗੰਗ ਨਦੀਮੈ ਪਾਦੇਈਐ ਤਾਂ ਗੰਗਾਰੂਪਹੀ ਹੋਜਾਤਾਹੈ ਐਸੇ ਜਾਨ ਲਈਏ । ੨ । ੪੬੮ ।

(ਮੂਲ) ਦਰ ਦਿਲ ਸਾਹਿਬ ਦਿਲਾਂ ਆਇਦ ਪਸੰਦ ॥
ਰੁਤਬਹੇਅਤੁ ਗਰਦਦ ਅਜ਼ਾਂ ਹਰਦਮ ਬੁਲੰਦ ॥

[ਟੀਕਾ] ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਨਕੇ ਬਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲਿਆਂਕੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਆਈਹੈ ਪਸਿੰਦ । ਭਾਵ । ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂਨੇ ਭਗਤੀਗਰੀਬੀ ਧਾਰੀਹੈ ਅਰੁ ਧਾਰਨੀ

ਕਹੀਹੈ । ੧ । ਤਾਂਤੇ ਮਰਾਤਬਾ ਤੇਰਾ ਬਡਾ ਹੋਊਗਾ ਉਸ ਭਗਤੀ ਗਰੀਬੀ ਕੇ ਧਾਰਨੇ ਸੇ ਸਦੀਵ ਕਾਲ । ਭਾਵ । ਭਗਤੀ ਗਰੀਬੀਕੋ ਧਾਰਨ ਕਰ ਅਰੁ ਹੰਗਤਾ ਬ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਤਯਾਗਦੇਹ । ੨ । ੪੬੯ । ਪੁਨਾ

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਿਲ ਕਿ ਆਂ ਇਰਸਾਦ ਕਰਦ ॥
ਈਂ ਦਿਲ ਤੁ ਅਜ ਯਾਦਿ ਹਕ ਆਬਾਦ ਕਰਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਗੁਰੁ ਪੂਰਨ ਜੋਹੈਂ ਉਨਾਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਆਹੈ । ਭਾਵ । ਸਭਜੀਵਾਂ ਕੋ ਕਹਤਾਹੈ ਅਰੁ ਅਬ ਐਤੇਹੈਂ ਕੇ ਭਜਨ ਕਰੋ । ੧ । ਜਬਤੂੰ ਗੁਰਾਂਸੇ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਭਜਨ ਕਰੈਂਗਾ । ਤਬ ਏਹ ਦਿਲ ਤੇਰਾ ਸਚੇਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਵਸੋਂ ਕਰੈਂਗੇ । ਭਾਵ । ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂਕੇ ਸੈਤ ਕਰ ਦੇਵੈਂਗੇ । ੨ । ੪੭੦ । ਪੁਨਾ

(ਮੂਲ) ਆਂ ਹੁਮਾਂ ਇਰਸਾਦ ਦਰ ਦਿਲ ਨਕਸ ਬਦ ॥
ਤਾਂ ਸਵੀ ਦਰ ਹਰਦੁ ਆਲਮ ਸਰਬੁਲੰਦ ॥

[ਟੀਕਾ] ਉਨਾਂਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮਨੇ ਅੰਦਰ ਦਿਲਦੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਬਧੀ । ਭਾਵ । ਜਬ ਅਭਯਾਸ ਦ੍ਰਿੜ ਹੂਆ । ੧ । ਤਬ ਹੂਆ ਬੀਚ ਦੋਨੋ ਲੋਕਾਂਦੇ ਗਰਦਨਵ ਰਾਜ । ਭਾਵ । ਸਭਥਾਂਸੇਪੂਜਹੂਆ । ੨ । ੪੭੧ ।

(ਮੂਲ) ਈਂ ਵਜੂਦੇ ਮਿਸ ਤੁ ਰਾ ਸਾਜਦ ਤਿਲਾ ॥
ਈਂ ਤਿਲਾ ਮਾਲੂਮ ਅਜ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਇਸ ਸਰੀਰ ਤੇਰੇ ਤਾਂਬੇਕੇ ਤਾਂਈ ਕਰਦੇਂਹਗੇ ਸੋਨਾਰੂਪ । ੧ । ਪ੍ਰਸਨ ਸਰੀਰਦੇ ਸੋਨਾਰੂਪ ਹੋਨੇਮੇ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਹੀਏ ਜਿਸ ਕਰ ਦ੍ਰਿੜ ਨਿਸਚਾ ਹੋਜਾਵੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਮਗ੍ਰ ਸਰੀਰ ਹਾਡ ਮਾਂਸਕੇ ਦੇਖੀਦੇ ਹੈਂ ਬਸੇਸਤਾ ਕੈਸੇ ਮਾਨੇ ਉਤ੍ਰ ਇਸ ਸਰੀਰਦਾ ਸੋਨਾਰੂਪ ਹੋਣਾ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤਾਹੈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਭਗਤੀਸੇ । ਪ੍ਰਮਾਨ ਰੇਰਿਤ ਚੇਤ ਚੇਤ ਅਚੇਤ। ਕਾਹਿਨ ਬਾਲਮੀ ਕਹਿ ਦੇਖ। ਕਿਸਜਾਤਿਤੇ ਕਿਹਪਦਹਿ ਅਮਰਿਓ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਸੇਖ। ਸੁਆਨ ਸਤ੍ਰ ਅਜਾਤ ਸਭਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲਾਵੈ ਹੇਤ। ਲੋਕ ਬਪਰਾ ਕਿਆ ਸਰਾਹੈ ਤੀਨ ਲੋਕ ਪ੍ਰਵੇਸ। ਹੇਰ ਆਵ ਦਾਮਨੇ ਛੀਪੂਤੇ ਹੋਇਓਲਾਖੀਣਾ ।੨।੪੭੨।

(ਮੂਲ) ਆਂ ਤਿਲਾਂ ਫਾਨੀ ਵ ਸਦ ਮੌਜੇ ਬਲਾ ॥
ਈਂ ਤਿਲਾਂ ਬਾਕੀ ਚੁ ਜ਼ਾਤੇ ਕਿਬਰੀਆ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਟੀਕਾ) ਓਹ ਜੋ ਪ੍ਰਤਖ ਸੋਨਾ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਓਹੁ ਨਾਸ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਰੁ ਉਸਕੋ ਸੈਕੜੇ ਲਹਰਾਂ ਆਫਤ ਤੀਆਂ। ਭਾਵ। ਪ੍ਰਤਖ ਸੋਨੇ ਕੋ ਚੋਰ ਆਦੀ ਸਭਕਾ ਭੈ ਬਨਾ ਰੈਤਾ ਹੈ।੧। ਅਰੁ ਇਹ ਸਵਰਨਰੂਪ ਸੰਤ ਭਗਤ ਸਦਾ ਰਹੇ ਮਾਨਿੰਦ ਸਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਕੇ। ਪ੍ਰਮਾਨ। ਬਿਨਸੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਸੇਵਕ ਥਿਰ ਹੋਸੀ। ਇਸਤੇ ਸੋਨਾਂ ਰੂਪ ਕਹਾ ਹੈ।੨।੪੭੩।

(ਮੂਲ) ਦੌਲਤ ਅੰਦਰ ਖ਼ਾਕ ਪਾਏ ਮਕਬੂਲਾਂ॥
ਦੌਲਤੇ ਕਾਂ ਰਾ ਨ ਮੇਆਇਦ ਜ਼ਿਯਾਂ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਇਸਤੇ ਕਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸੁਧਤਾ ਰੂਪ ਅਰੁ ਸਰੂਪਰੂਪੀ ਦੌਲਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਚਰਨਾਂ ਕੀ ਧੂੜੀ ਬੀਚ ਹੈ। ਭਾਵ। ਧੂੜੀ ਧਾਰਨੇ ਸੇ ਸਭ ਕੁਛ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਤਾ ਹੈ।੧। ਪੁਨਾ ਓਹੁ ਦੌਲਤ ਕੈਸੀ ਹੈ। ਜੋ ਉਸਕੇ ਤਾਂਈ ਨਹੀ ਆਂਵਦਾ ਨੁਕਸਾਨ। ਭਾਵ। ਨਾਸ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਅਰੁ ਕਮਤੀ ਨਹੀ ਹੋਤੀ।੨।੪੭੪।

(ਮੂਲ) ਆਕਿਬਤ ਦੀਦਾਂ ਖ਼ਿਜ਼ਾਏ ਯਾਰ ਗਾਰ॥
ਵਰਨਹ ਦਰ ਦੁਨੀਆਂ ਹਮਹ ਫ਼ਸਲੇ ਬਹਾਰ॥

(ਟੀਕਾ) ਅਰੁ ਹੇ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਕਰਨੇਵਾਲੇ ਦੇਖਤੂੰ ਓੜਕਨੂੰ ਏਹ ਪ੍ਰਤਖ ਦੌਲਤ ਉਜਾੜੇ ਦੇ ਲਿਆਨੇਵਾਲੀ ਹੈ। ਭਾਵ। ਜਬ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤਬ ਅੰਤ ਕੋ ਉਸ ਵਕਤ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਹੈ।੧। ਨਹੀ ਤਾਂ ਅਬ ਪ੍ਰਤਖ ਤੋ ਜ਼ਰੂਰ ਬੀਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਮਾਮ ਆਨੰਦ ਬਹਾਰ ਹੈ। ਭਾਵ। ਸਭ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸੁਖ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹੈਂ।੨।੪੭੫। ਪ੍ਰਸਨ ਸਦੀਵਕਾਲ ਰੈਨੇ ਵਾਲੀ ਇਸਤੇ ਇਤ੍ਰ ਆਨੰਦ ਦੀ ਬਹਾਰ ਕੇਹੜੀ ਹੈ ਜਿਸਕੋ ਪਾਇਕਰ ਆਨੰਦ ਰੈਤੇ ਹੈਂ। ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਈਂ ਬਹਾਰ ਤਾਜ਼ਹ ਬਾਸਦ ਤਅਬਦ॥
ਯਾ ਇਲਾਹੀ ਦੂਰ ਦਾਰ ਅਜ਼ ਚਸਮ ਬਦ॥

(ਟੀਕਾ) ਏਹ ਜੋ ਬਹਾਰ ਹੈ ਆਨੰਦ ਦੀ ਮੌਸਮ ਸੋ ਸਦੀਵਕਾਲ ਹੀ ਤੀਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਆਦ ਅੰਤ ਸੇ।੧। ਸੋ ਹਰੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਬ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਬ ਆਪਣੀ ਹੰਗਤਾ ਛਡਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਹਰੀ ਅਗੇ। ਜੋ ਹੇ ਅਲਖ ਹਰੀ ਦੂਰ ਰਖ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਬੁਰਿਆਂ ਸੇ। ਭਾਵ। ਖੋਟੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਦੇਖਨੀ ਹਟਾ ਦੇਹ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾ ਕਰ ਜਿਸ ਕਰ ਸਦੀਵ ਕਾਲ ਕਾ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਐਸੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਸਦੀ ਵਾ ਆਨੰਦ ਪਾਕਰ ਆਨੰਦ ਰੈਤੇ ਹੈਂ।੨।੪੭੬।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਹਰਕਿ ਖਾਕੇ ਪਾਇ ਸਾ ਰਾ ਸੁਰਮਹ ਯਾਫ਼ਤ ॥
ਬਰ ਰੁਖ ਸ ਤਹਕੀਕ ਨੂਰ ਮਿਹਰ ਤਾਫ਼ਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਦੇਖੀਏ ਜਿਸ ਕਿਸੀਨੇ ਧੂੜੀਚਰਨਾ ਉਨਕੀਕਾ ਸੁਰਮਾ ਪਾਯਾ ਹੈ । ੧ । ਉਪ੍ਰ ਮੁਖ ਉਨਕੇਕੇ ਨਿਸਚੇਕਰ ਸਰੂਪਕਾ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸਿਆ ਹੈ । ਭਾਵ । ਚੇਤਨ ਉਨਕੋ ਸਾਖਯਾਤ ਭਯਾਹੈ । ੨ । ੪੭੭ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਿਨਾ ਕੋ ਸਾਖਯਾਤ ਭਯਾਹੈ ਓਹੁ ਫੇਰ ਕਹਾਂ ਰੈਤੇਹੈਂ ਕਹੀਜੰਗਲ ਯਾ ਪਹਾੜੋਂਮੈ ਯਾ ਕਹੀਂ ਗੁਫਾ ਧਰਤੀਮੈਂ ਲੁਕ ਕਰ ਬੈਠਤੇ ਹੈਂ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟਹੀਂ ਕਿਉਜੋ ਪ੍ਰਗਟ ਰੈਨੇ ਸੇ ਪਦਾਰਥ ਮੋਹਤ ਕਰਲੇਤੇਹੈਂ ਸਨਕਾਦਕਾਂਵਤ । ਜਬ ਮੋਹਤ ਹੋਗਿਆ ਤਬ ਗਯਾਨ ਨਹੀਂਰੈਤਾ ਅਛਾਦਨਹੋਜਾਤਾਹੈ ਜਬ ਅਛਾਦਨਹੂਆ ਤਬ ਜੈਸੇ ਪੈਲੇ ਅਗਯਾਤ ਜੀਵਹੈਸੀ ਵੈਸੇਹੀ ਭਯਾ ਤਾਂਤੇ ਏਹ ਨਿਰਨਾ ਕਰ ਕਹੀਏ ਜੀ ਉਤ੍ਰ

(ਮੂਲ) ਆਰਫ਼ ਅੱਲਾਹ ਦਰ ਦੁਨੀਆਂ ਬਵਦ ॥
ਦਰ ਹਕੀਕਤ ਤਾਲਬੇ ਮੌਲਾ ਬਵੱਦ ॥

(ਟੀਕਾ) ਗਯਾਨਵਾਨ ਅਲਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੇ ਬੀਚਸੰਸਾਰਦੇਅਰੁ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇਹੀ ਰੈਤੇਹੈਂ । ਭਾਵ । ਜਿਨਕੋ ਸਾਖਯਾਤ ਭਯਾਹੈਓਹੁਸਬਥਾਂਵਾਂਮੈ ਪੂਰਨ ਜਾਨਤੇ ਛੇ ਫੇਰ ਪਦਾਰਥਾਂਮੈ ਖਚਤ ਨਹੀ ਹੋਤੇ ਇਸਤੇ ਬੀਚਹੀਰੈਤੇਹੈਂ ਪੁਨਾ ਅਡੋਲ ਬ੍ਰਿਤੀ ਰਖਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਧਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ । ੧ । ਅਰੁ ਬੀਚ ਹ੍ਰਿਦੇਕੇ ਇਛਿਆਵਾਨ ਬ੍ਰਹਮਕੇਹੀ ਰੈਤੇਹੈਂ । ਭਾਵ । ਬ੍ਰਿਤੀਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰਹੀ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਇਸ ਤੇ ਲੁਕਤੇ ਨਹੀ । ੨ । ੪੭੮ ।

(ਮੂਲ) ਜ਼ਿਕਰ ਮੌਲਾ ਦਮ ਬ ਦਮ ਦਰ ਜਾਨਿ ਓ ॥
ਆਇਤੇ ਨਾਮੇ ਖੁਦਾ ਦਰ ਸ਼ਾਨਿ ਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਭਜਨ ਬ੍ਰਹਮਕਾ ਸੁਆਸਰ ਅੰਦਰ ਦੇਹ ਅਰੁ ਬੁਧੀ ਉਨਕੀ ਕੇ ਰੈਤਾਹੈ । ਭਾਵ । ਹਰ ਵਖਤ ਭਜਨ ਕਰਤੇਹੈਂ ਐਸੇ ਓਹੁ ਸੰਤ ਪਦਾਰਥ ਕਾਰ ਬੁਧੀ ਨਹੀ ਕਰਤੇ ਕਿਉਜੋ ਪਦਾਰਥਾਂਕੀ ਭਾਵਨਾਹੀ ਉਠਾਦੇਤੇਹੈ । ੧ । ਇਸਤੇ ਪੌੜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂਦੇ ਨਾਮਦੀ ਅੰਦਰ ਵਡਿਆਈ ਉਨਕੀਕੇ ਹੈ । ਭਾਵ । ਐਸੇ ਸੰਤਾਂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰਨੇਸੇ ਹਰੀਕੇ ਨਾਮਕਾ ਅਭਯਾਸ ਮਿਲਤਾ ਹੈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟਤਾ ਹੋਤੀਹੈ । ੨ । ੪੭੯ ।

(ਮੂਲ) ਹਰ ਨਫ਼ਸ ਦਾਰੰਦ ਦਿਲ ਰਾ ਸੂਇ ਹਕ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਦ ਮੁਅੱਤਰ ਮਗਜ ਸਾਂ ਅਜ਼ ਬੂਇ ਹਕ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹਰਇਕ ਸੁਆਸ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਦਿਲਕੇ ਤਾਂਈ ਤਰਫ ਸਚੇਕੀਕੇ। ਭਾਵ। ਬ੍ਰਹਮਮੇ ਲੀਨਰੈਹਤੇਹੈਂ।੧। ਪੁਨਾ ਹੂਆਹੈ ਲਤਾਲਬ ਦਿਲ ਉਨਾ ਕਾ ਸੁਗੰਧੀ ਸਚੇਕੀਸੇ। ਭਾਵ। ਭਗਤੀਸੇ ਪੂਰਨ ਰੈਹਤੇਹੈਂ ਮਨਤਨਕਰਕੇ ਇਸਤੇ ਉਨਾਂਪਰ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਵਿਸਾ ਬਲ ਨਹੀ ਪਾਸਕਤਾ ਬੀਚ ਰਹਨੇ ਸੈਭੀ ਪੁਨਾ ਭਗਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀਕਹੀਹੈ ਅਰੁ ਮਾਯਾਭੀ ਇਸਤ੍ਰੀਹੈ ਤਾਂਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ੨ ਕੇ ਭੇਦਕੋ ਜਾਨਤੀਹੈ ਇਸਤੇ ਭਗਤੀ ਵਾਲੇ ਜੜ ਚੇਤਨ ਮਾਯਾਮੇ ਖਚਤ ਨਹੀ ਹੋਤੇ। ਅਰੁ ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੋਨੇਤੇਭੀ ਮਾਯਾਬਲੀਹੈ ਤੋਇਸਮੈ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਯਦਪ ਮਾਯਾ ਬਲੀਹੈ ਪਰ ਮਾਯਾ ਈਸਰਕੀ ਛੁਟੜ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ ਛੁਟੜ ਇਸਤ੍ਰੀ ਛਲਵਲ ਜਾਦੂ ਟੂਣਾ ਕਰਕੇ ਪਤੀਕੋ ਅਧੀਨ ਰਖਤੀਹੈ ਪਰ ਵਾਸਤਵਤੇ ਪਤੀਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਉਸੁਪਰ ਨਹੀ ਹੋਤੀ ਅਰੁ ਪਤੀਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤੁਪਰ ਹੋਤੀਹੈ ਤਾਂਤੇ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹਰੀਕੀ ਤੋ ਭਗਤੀਹੀਹੈ ਸਿਧਾਂਤ। ਜਿਸੁਪਰਪਤੀਕੀਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਤੀਹੈ ਓਹੀ ਬਲੀ ਹੋਤੀਹੈ ਕਿਉਜੋ ਪਤੀ ਉਸਕਾ ਕੈਣਾ ਮਾਨਤਾਹੈ ਮੋੜਤਾ ਕਭੀਭੀ ਨਹੀਹੈ ਇਸ ਜੁਗਤੀ ਸੇ ਭਗਤੀ ਬਲੀਹੈ ਇਸ ਕਰ ਭਗਤ ਗਿਆਨੀ ਪਰ ਮਾਯਾਕਾਭੀ ਬਲ ਨਹੀ ਪੜਤਾ ਜਬ ਮਾਯਾਕਾ ਬਲਨਾਪੜਾਤਬਔਰ ਤੋ ਨਿਰਮੈਸਨਿਰਲੇਪਹੀਭਏ।੨।੪੯੦।ਸਿਧਾਂਤ

[ਮੂਲ] ਹਰ ਦਮੇ ਕੋਬਾ ਖੁਦਾਂ ਵਾਸਲ ਬਵੁਦ ॥
ਹਾਸਲ ਈਂ ਉਮਰ ਰਾ ਹਾਸਲ ਬਵਦ ॥

[ਟੀਕਾ]ਇਸਰੀਤੀਕੋ ਜਾਨਕੇ ਹਰ ਇਕ ਸੁਆਸ ਜੋ ਸਾਥ ਮਾਲਕਦੇ ਮਿਲਨੇ ਵਾਲਾ ਹੂਆਹੈ। ਭਾਵ। ਸੁਆਸ ੨ ਜੋ ਪਤੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂਦਾ ਭਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋਤਾਂ ਸਮ।੧। ਨਫਾ ਇਸ ਅਵਸਥਾਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੂਆਹੈ ਉਸਨੂੰ। ਭਾਵ। ਉਸਦੀ ਅਵਸਥਾ ਸਫਲ ਹੋਈਹੈ।੨।੪੯੧।

(ਮੂਲ) ਹਾਸਲੇ ਈਂ ਉਮਰ ਪੇਸੇ ਮੁਰਸ਼ਦ ਅਸਤ ॥
ਨਾਮ ਹਕ ਚੂ ਬਰ ਜੁਬਾਂਨ ਸ ਵਾਰਦ ਅਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਤਾਂਤੇ ਹੇ ਭਾਈ ਨਫਾ ਇਸ ਅਵਸਥਾਦਾਪਾਸਗੁਰਾਂਕੇਹੈ।੧। ਕਿਉਜੋ ਨਾਮ ਸਚੇਕਾ ਉਪ੍ਰਰਸਨਾਂ ਉਨਕੀਕੇ ਬਰਸਤਾ ਹੈ। ਭਾਵ। ਗੁਰੂ ਆਪ ਨਾਮਜਪਤੇਹੈਂ ਅਰੁ ਜਗਜਾਸੂਆਂ ਕੋ ਉਪਦੇਸ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਉਨਕੋ ਮਿਲ।੨।੪੯੨।

(ਮੂਲ) ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਲ ਬਵੱਦ ਦੀਦਾਰ ਹਕ ॥
ਕਜ਼ ਜ਼ੁਬਾਂਨ ਸ ਬਿਸਨਵੀ ਗੁਫਤਾਰ ਹਕ ॥

[ਟੀਕਾ] ਐਸੇ ਭਜਨ ਵਾਨ ਸਾਧਨ ਸੰਪੂਨ ਪੂਰਨਗੁਰਾਂਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਜੋਹੈ ਏਹੀ ਸਚੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰਦਾ ਦਰਸਨ ਹੈ। ੧। ਤਾਂਤੇ ਜੋ ਰਸਨਾ ਉਨਕੀ ਸੇ ਸੁਣਤੂੰ ਬਾਣੀ ਸਚੇਕੀਆ। ਭਾਵ। ਗੁਰਾਂਕਾ ਉਪਦੇਸ ਜਾਕਰ ਲੇਹ ਜਬ ਉਪਦੇਸ ਲੇਕਰ ਅਭ੍ਯਾਸ ਕਰੈਂ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਹੀ ਹੋਜਾਵੇ। ੨। ੪੯੩।

(ਮੂਲ) ਸੂਰਤੇ ਹਕ ਮੁਰਸ਼ਦੇ ਕਾਮਿਲ ਬਵੱਦ ॥
ਨਕਸ ਓ ਦਾਇਮ ਦਰੂਨੇ ਦਿਲ ਬਵੱਦ ॥

[ਟੀਕਾ] ਜੁਗਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਚੇਕੀਓ ਪੂਰਨ ਗੁਰਾਂਸੇ ਹੈ ਅਥਵਾ ਤੁਰਾਂ ਸਚੇ ਕੀਜੋਹੈ ਓਹੀ ਪੂਰਨ ਗੁਰਾਕੀਹੈ। ੧। ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਰੂਪ ਉਸਕਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੁਰਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੇ ਦਿਲਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਭਾਵ। ਸਰੂਪ ਕੀ ਸਾਖਯਾਤਤਾ ਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪਹੈਂ। ੨। ੪੯੪।

(ਮੂਲ) ਨਕਸ ਓ ਚੂੰ ਦਰ ਦਿਲੇ ਕਸ ਜਾ ਕੁਨੱਦ ॥
ਹਰਫਿ ਹਕ ਅੰਦਰ ਦਿਲ ਸ ਮਾਵਾ ਕੁਨਦ ॥

[ਟੀਕਾ] ਤਾਂਤੇ ਸਰੂਪ ਉਸਕਾ ਜਬ ਅੰਦਰ ਦਿਲ ਕਿਸੀਦੇ ਜਾਗਾ ਕਰਤਾ ਹੈ। ੧। ਤਬ ਨਾਮ ਸਚੇਕਾ ਬ ਚ ਦਿਲ ਉਸਕੇਕੇ ਵਤਨ ਕਰਤਾਹੈ। ਭਾਵ। ਜਿਸਕੋ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਕੇ ਅਭਯਾਸ ਕਰਨੇਤੇ ਸਰੂਪ ਕੀ ਸਾਖਯਾਤ ਕਾਰਤਾ ਭਈ ਹੈ ਉਸਕੀ ਬ੍ਰਹਮਾਕਾਰ ਬਿਰਤੀ ਹੋਜਾਤੀ ਹੈ। ੨। ੪੯੫। ਅਬ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਮੇ ਜਗਯਾਸੂਕੇ ਪ੍ਰਸਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਇਛਿਆ ਅਰੁ ਗ੍ਰੰਥਕਾ ਕਾਰਨ ਅਰੁ ਨਾਮ ਅਰੁ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਰੁ ਗ੍ਰੰਥਕਾ ਫਲ ਬਰਨਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ।

। ਮੂਲ। ਖਾਸਤ ਮ ਤਰਤੀਬ ਈਂ ਦੁਰ ਦਾਨਹ ਰਾ ॥
ਕਾਂਸਨਾ ਸਾਜਦ ਦਿਲ ਬੇਗਾਨਹ ਰਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਚਾਹ ਕਰਕੇ ਬਨਾਯਾਹੈ ਮੈਨੇ ਇਸ ਮੋਤੀਦਾਣੇਕੇ ਤਾਂਈ ਭਾਵ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋ ਬਨਾਯਾਹੈ ਮੈਨੇ ਪ੍ਰੇਮਸੇ। ੧। ਜੋ ਵਾਕਫ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾਹੈ ਅਗਯਾਤ ਜੀਵਾਂਕੇ ਤਾਂਈ। ਭਾਵ। ਪ੍ਰਮੇਸਰਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਰਨੇਵਾਲਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਏਹ ਗ੍ਰੰਥ ॥ ੨॥੪੯੬॥

(ਮੂਲ) ਆਬਹੈਵਾਂ ਪੁਰ ਸੁਦਹ ਚੂੰ ਜਾਮਿ ਓ ॥
ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਮਾ ਸੁਦਹ ਜਾਂ ਨਾਮਿ ਓ ॥

(ਟੀਕਾ) ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਰਖਕੇ ਕਾ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੂਰਿਆ ਹੂਆ ਹੂਆ ਹੈ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਰੂਪੀ ਪਿਆਲੇ ਮੇਂ ॥੧॥ ਇਸੇ ਵਾਸਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਮਾ ਨਾਮ ਹੂਆ ਹੈ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ । ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ । ਜੈਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਨੇ ਸੇ ਅਮ੍ਰਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਐਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਜੀਵਨਾਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਨਾਮ ਇਸ ਮੇਂ ਪਰਨ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ੪੯੭ ॥

(ਮੂਲ) ਕਜ ਤਕਲਮ ਬੂਇ ਇਰਫ਼ਾਂ ਆਇਦਸ ॥
ਵਜ ਦਿਲੇ ਆਲਮ ਗਿਰਹ ਬੁਕੁਸਾਇਦਸ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਜੋ ਇਸਮੇਂ ਬਾਣੀ ਹੈ ਇਸ ਸੇਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਆਂਵਦੀ ਹੈ । ਭਾਵ । ਜੈਸੇ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਨੇ ਸੇ ਗਜਾਨ ਹੋ ਆਂਵਦਾ ਹੈ ਐਸੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਸੇ ਗਜਾਨ ਹੋ ਆਵੇਗਾ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦਿਲ ਸੇਂ ਗੰਢ ਖੋਲਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਨਾਮ ਸੇ ਜੜ ਚੇਤਨ ਦੀ ਗੰਢ ਖੁਲਦੀ ਹੈ ਐਸੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਸੇ ਸਭ ਅਸਭ ਕੀ ਗਜਾਤ ਹੋ ਆਵੇਗੀ ॥੨॥ ੪੯੮ ॥

(ਮੂਲ) ਹਰਕਿ ਖਾਨਦ ਅਜ ਰਹੇ ਲੁਤਫ਼ੋ ਕਰਮ ॥
ਗਰਦਦੇਸ ਦਰ ਰਾਹਿ ਇਰਫ਼ਾਂ ਮੁਹਤਰਿਮ ॥

(ਟੀਕਾ)ਪੁਨਾ ਜੋ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹੇਗਾ ਰਸਤੇ ਸੇ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਅਰ ਕ੍ਰਿਪਾਕੇ ਭਾਵ ਦਿਲ ਲਗਾਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ॥੧॥ ਹੋਵੇਗਾ ਓਹ ਬੀਚ ਰਸਤੇ ਗਜਾਨ ਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਤ ਅਰ ਹੁਰਮਤ ਵਾਲਾ ॥ ੨ ॥ ੪੯੯ ॥

(ਮੂਲ) ਹਸਤ ਜਿਕਰੇ ਆਰਫ਼ਾਨੇ ਪਾਕ ਰਾ ॥
ਆਂ ਕਿਓ ਰੌਸਨ ਕੁਨਦ ਇਦਰਾਕਰਾ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਭਜਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਜਾਨਵਾਨਾ ਦਾ ਏਹ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ ਅਰ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਓਹ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹੈਂ ਬੁਧੀ ਕੇ ਤਾਈਂ ਉਸਦੇ ਭਜਨ ਸੇਂ ਐਸੇ ਏਹ ਗ੍ਰੰਥਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨੇਵਾਲਾਹੈ।੨॥੪੯੦

ਪ੍ਰਸ਼ਨ । ਜਬ ਭਾਈ ਨੇ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਐਸੀ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ਤਬ ਇਕ ਵਾਦੀ ਪਾਸ ਤੇ ਸੁਨਕਰ ਕਹਤਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਸੇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋ ਉਸਸੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਿਸਮੇ ਕੇਵਲ ਹਰੀ ਕਾ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮ ਹੋਵੇ ਪਰ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਹੋਤਾ ਨਹੀ ਕੈਸੇ ਜੋ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ੇ ਕਥ ਆਦੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਕਥ ਕੋ ਸੁਨਕੇ ਮਨ ਚੰਚਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਬ ਮਨ ਚੰਚਲ ਹੂਆ ਤਬ ਮਲਨ ਤਾਂਤੇ ਮਲਨ ਹੂਆ ਮਨਮੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਹੀ ਹੋਤਾ ਏਹ ਨਿਰਨਾ ਕਰ ਕਹੀਏ ਜੀ ॥ ਉਤਰ

(ਮੂਲ) ਨੇਸਤ ਦਰ ਵੈ ਮੰਦਰਿਜਏ ਬਾ ਖਬਰ ॥
ਗੈਰ ਹਰਫੇ ਬੰਦਗੀ ਹਰਫੇ ਦਿਗਰ ॥

(ਟੀਕਾ) ਨਹੀ ਹੈ ਬੀਚ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਲਿਖਿਆ ਹੂਆ ਐ ਪਿਆਰੇ ਸਾਥ ਕਜਾਤ ਦੇ ਦੇਖ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਨਿਗਾਸੇ ਦੇਖ ਜੋ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਭਗਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਨਹੀ। ਭਾਵ ਇਸਮੈ ਦੇਵੀਦੇਵਤੇ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ॥ ੨ ॥ ੪੯੧ ॥

(ਮੂਲ) ਯਾਦਿਹਕ ਸਰਮਾਯਹੇ ਰੌਸਨ ਦਿਲੀਸਤ ॥
ਗੈਰ ਯਾਦੇ ਹਕ ਹਮਹ ਬੇ ਹਾਸਲੀਸਤ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਪਕਾਸ਼ ਮਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਸਚੇ ਕੀ ਭਗਤੀ ਰੂਪੀ ਪੂੰਜੀ ਹੈ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਮੈਂ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਆਪ ਨੇ ਤੋ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇ ਕੇਵਲ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਹੋਰ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਮੈਂ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਭੀ ਜੀਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਸਾਰ ਮੈ ਲਿਖੇ ਹੈਂ ਤਾਂਤੇ ਆਪਕੋ ਉਹ ਭੀ ਲਿਖਨੇ ਚਾਹੀਦੇਸੇ॥ ਉਤਰ-ਹੇਭਾਈ ਬਿਨਾ ਭਗਤੀ ਸਚੇ ਕੀ ਸੇ ਤਮਾਮ ਕਰਮ ਬੇ ਨਫਾ ਹੀ ਹੈਂ ॥(ਪਰਮਾਨ)ਹਰਿ ਬਿਨ ਅਵਰ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਰਥੇ ॥ ੨ ॥ ੪੯੨ ॥

(ਮੂਲ) ਹਰਫ ਦੀਗਰ ਨੇਸਤ ਗੈਰ ਅਜ ਯਾਦਿਹਕ ॥
ਯਾਦਿ ਹਕ ਹਾਂ ਯਾਦਿ ਹਕ ਹਾਂ ਯਾਦਿ ਹਕ ॥

(ਟੀਕਾ) ਇਸਤੇ ਨਾਮ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖਾ ਹੈ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇ ਬਿਨਾ ਭਗਤੀ ਸਚੇਕੀ ਸੇ॥੧॥ਤਾਂਤੇ ਭਗਤੀ ਸਚੇਕੀ ਚਾਹੀਏ ਅਤਿਸੈ ਕਰਕੇ ੨ ਭਗਤੀ ਸਚੇ ਕੀ ਚਾਹੀਏ ॥ ੨॥ ਸਿਧਾਂਤ ਉਪਕ੍ਰਮ ਉਪਸੰਹਾਰ ਰੀਤੀ ਸੇ ਸਮਾਪਤਿ ਕਰਦੀਆ ਏਹ ਗ੍ਰੰਥ ॥ ੪੯੩ ॥

ਅਬ ਅਗੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਲੇਕਰ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਅਸਮਰਥ ਪ੍ਰਾਧੀਨ ਜਾਨਕੇ ਗ੍ਰੰਥ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕੇ ਅੰਤਮੈ ਅਸੀਰਵਾਦ ਮੰਗਲ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਅਰ ਜਿਸਮੈ ਆਪਣੀ ਭੀ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਯਾ ਇਲਾਹੀ ਹਰ ਦਿਲੇ ਪਯ ਮੁਰਦਹਰਾ।

ਸਬਜ ਕੁਨ ਹਰ ਖਾਤਰੇ ਅਫ ਸੁਰਦਹ ਰਾ।

(ਟੀਕਾ) ਹੇਅਲੱਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤਮਾਮ ਦਿਲਾਂ ਮਾਨਿੰਦ ਮੁਰਦਿਆਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਸਬਜ ਕਰ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤਮਾਮ ਹਿਰਦਿਆਂ ਸੜਿਆਂ ਹੋਯਾਂ ਕੇ ਤਾਂਈ ਹਰਾਕਰ। ਭਾਵ। ਜੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਰੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਭਜਨ ਮੈ ਲਗੈਂ ਅਰੁ ਇਨਾਂਕਾ ਭਲਾਹੋਵੈ॥ ਸਬਜ ਕੁਨ ਪਦ ਦੇਹਲੀ ਦੀਪਕਵਤਜਾਨੋ ॥ ੨ ॥੪੯੪

(ਮੂਲ) ਯਾ ਇਲਾਹੀ ਯਾਵਰੀ ਕੁਨ ਬੰਦਹ ਰਾ॥

ਸੁਰਖਰੂ ਕੁਨ ਹਰ ਦਿਲੋ ਸਰਮਿੰਦਹ ਰਾ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਹੇਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਬੰਦਿਆਂਦੀ। ਭਾਵ ਤੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਵਿਕਾਰਾਂਤੇ ਰੈਹਤ ਹੋਵੈਂਗੇ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਤੂੰ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਤਮਾਮ ਜੀਵਾਂ ਸਰਮਿੰਦਿਆ ਕੇ ਤਾਂਈ। ਭਾਵ। ਏਹ ਜੀਵ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਹਟਕਰ ਗੁਰਾਂਕੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋਵੈਂ ਤੇ ਭਜਨ ਕਰੈਂ ॥੨ ॥ ੪੯੫ ॥

(ਮੂਲ) ਦਰ ਦਿਲੇ ਗੋਯਾ ਹਵਾਏ ਸੌਕ ਬਖਸ ॥

ਬਰ ਜਬਾਨਸ ਜਰ੍ਹਹ ਅਜ ਜੌਕ ਬਖਸ ॥

(ਟੀਕਾ) ਗੋਯਾ ਭਾਈ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ। ਬੀਚ ਦਿਲਾਂਦੇ ਇਛਿਆ ਪ੍ਰੇਮਦੀ ਦੇਹ। ਭਾਵ। ਜਿਸ ਪ੍ਰੇਮਕੋ ਪਾਕਰ ਬ੍ਰਿਤੀ ਇਕਾਗ੍ਰ ਹੋਜਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਪੁਨਾ ਜੀਵਾਂਕੀ ਰਸਨਾ ਉਪ੍ਰ ਕਿਣਕਾ ਭਰ ਚਾਉ ਦੇਹ। ਭਾਵ। ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਹ ਜਿਸਕਰ ਜੀਵ ਮਿਠਾ ਬੋਲੈਂ ਅਰੁ ਸਭਸੇ ਹਿਤ ਕਰੈਂ ॥੨ ॥ ੪੯੬ ॥ ਜੀਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਬਾਤ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥

(ਮੂਲ) ਤਾ ਨ ਬਾਸਦ ਵਿਰਦਿ ਆਂ ਜੁਜ ਯਾਦਿ ਹਕ ॥

ਤਾ ਨ ਖਾਨਦ ਗੈਰ ਹਕ ਦੀਗਰ ਸਬਕ ॥

(ਟੀਕਾ) ਜੋ ਜੀਵ ਦੁਧਾ ਭਾਵ ਮੈ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹੈਂ ਉਨਾਂ ਜੀਵਾਂ ਕਾ ਜਬ ਤਕ ਨਾ ਹੋਵੈ ਵਿਰਦਿ ਨੇਮ ਸਚੇ ਕੀ ਭਗਤੀ ਬਿਨਾ। ਭਾਵ। ਜਬਤਕ ਦੇਵਤਜਾਂਕੀ ਉਪਾਸਨਾਂ ਕੇ ਤਯਾਗਨ ਕਾ ਸੰਕਲਪ ਦ੍ਰਿੜ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ॥ ੧ ॥ ਤਬਤਕ ਨਾਂ ਪੜ੍ਹੈਂ ਬਿਨਾਂ ਸਚੇਕੀ ਭਗਤੀ ਸੇ ਦੂਜੀ ਸੰਥਾ। ਭਾਵ। ਤਬਤਕ ਸਚੇਕੀ ਭਗਤੀ ਕੇਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕੀ ਯਥਾਰਥਤਾ ਪੜੈਂ ਸੁਣਾਵਣਾਂਕਰੇਂ ਸੁਨੈ ਧਾਰੈਂ ਜਿਸਕਰ ਜੀਵਾਂਕੇ ਰਿਦੇ ਮੈ ਭਗਤੀ ਕਾ ਨਿਸਚਾ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਣੇ ਤੇ ਜੀਵ ਮੋਖ ਹੋ ਜਾਵੈਂ ਤੇ ਜੂਨਾਂ ਮੈ ਫੇਰ ਨਾ ਭਟਕੈਂ ॥੨॥੪੯੭ ॥

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ਮੂਲ) ਤਾ ਨਗੀਰਦ ਗੈਰ ਨਾਮੇ ਜਿਕਰ ਹਕ ॥
ਤਾ ਨ ਗੋਇਦ ਹਰਫ ਗੈਰ ਅਜ ਫਿਕਰ ਹਕ ॥

(ਟੀਕਾ) ਪੁਨਾ ਜਬ ਨੇਮ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਜਾਵੇ ਤਬ ਨਾਂ ਪਕੜੈ ਨਾਮ ਦੂਸਰਾ ਬਿਨਾਂ ਭਜਨ ਸਚੇਕੇ ਸੇ ॥ ਭਾਵ । ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾ ਹੀ ਭਜਨ ਕਰੈਂ ਹੋਰ ਕਾ ਨਾਮ ਨਾਂ ਲੇਵੈਂ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਜਬ ਨੇਮ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਜਾਵੇ ਭਜਨ ਕਾ ਜੀਵਾਂ ਕੋ ਤਬ ਨਾਂ ਪੜੈਂ ਹੋਰ ਅਖਰ ਬਿਨਾਂ ਸਚੇਕੇ ਧਯਾਨ ਸੇ॥ ਭਾਵ । ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੇ ਭਜਨ ਤੇ ਧਯਾਨ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਗ੍ਰੰਥ ਨਾ ਪੜੈਂ ਜੇਕਰ ਪੜਨਾ ਚਾਹਵੇ ਤਾਂ ਓਹੀ ਗ੍ਰੰਥ ਪੜ੍ਹੈਂ ਜਿਸਕਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੈਂ ਧਯਾਨ ਲਗੇ ॥੨॥ ੪੯੮॥

ਅਬ ਹੰਗਤਾ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਅਰ ਨਾਸਤਕਮਤ ਭ੍ਰਾਂਤੀ ਕੀ ਨਵਿਰਤੀਵਾਸਤੇ ਅੰਤ ਮੈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ॥

(ਮੂਲ) ਦੀਦਹ ਅਜ ਦੀਦਾਰ ਹਕ ਪੁਰ ਨੂਰ ਕੁਨ ॥
ਗੈਰ ਹਕ ਅਜ ਖਾਤਰ ਦਿਲ ਦੂਰ ਕੁਨ ॥

(ਟੀਕਾ) ਹੇ ਸਚੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇਤ੍ਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸੇਂ ਅਰ ਸਰੂਪਸੇਂ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੇਕਰ॥ ਭਾਵ । ਆਪਣਾ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਹ ਅਰ ਸਰੂਪਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇਹ ॥੧॥ ਪੁਨਾ ਬਿਨਾਂ ਸਚੇ ਨਾਮ ਸੇਂ ਅਰ ਸਚੇ ਸਰੂਪ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੇਂ ਇਛਿਆ ਦਿਲਦੀ ਦੂਰਕਰ ॥ ਭਾਵ । ਸਚਾ ਨਾਮ ਜਪੈਂ ਅਰ ਸਚ ਸਰੂਪ ਕੌ ਪੂਰਨ ਪਛਾਨੈਂ ਜਿਸਕਰ ਆਨਾਜਾਨਾ ਛੁਟੇ ॥੨॥੪੯੯॥ ਤਸਨੀਫਗੋਯਾਃ ਇਹਬੈਂਤ ਚਾਰ ਸੌ ਨੜਿੰਨਵੇ ਭਾਈ ਨੰਦਲਾਲਸਿੰਘ ਜੀਕੀਰਸਨਾਂਕੇਵਾਕ ਹੈਂ

ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ਭਏ ਦਿਆਲਾ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਤਤ ਕਾਲਾ ॥

ਸੰਪੂਰਨੰ ॥ ੧ ॥

ਸੁਧੀਪਤ੍ਰ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਮੇ ਦਾ

ਸਫਾ	ਸਤ੍ਰ	ਅਸ਼ੁਧੀ	ਸ਼ੁਧੀ
੨	੧	ਸਾਇਨਾ	ਮਾਇਨਾ
੨	੪	ਡਰ	ਡੇਰੇ
੨	੭	ਜ਼ੀ	ਜੋ ਜੀ
੨	੮	ਮੇਨੇ	ਮੈਨੇ
੨	੩੨	ਅਪਨੇ	ਆਪਨੇ
੪	੧੮	ਬਿਚਰਾ	ਬਿਚਾਰਾ
੪	੨੧	ਜੀਕੇ	ਜੀਕੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

(ੳ)

ਸਫਾ	ਸਤ੍ਰ	ਅਸ਼ੁਧੀ	ਸ਼ੁਧੀ
੪	੩	ਐਸੇ	ਐਸੇ
੪	੫	ਲਿਖਤੇ	ਲਿਖਤੇ ਹੈਂ
੪	੧੩	ਵਾਲਜੋਕੋਈਕਠਨ	ਵਾਲਜੋਕੋ ਪੜਨਾ ਕਠਨ
੪	੧੭	ਜੇਸੇ	ਜੈਸੇ
੫	੪	ਰਮਨੈ	ਹਮਨੈ
੫	੬	ਦਿਨ	ਥਿਤ
੫	੮	ਟਾਮ	ਰਾਮ
੫	੧੧	ਐਸੇ ਕਹਤ ਹੇ	ਐਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ
੫	੨੦	ਪਗਟਾਇ	ਪ੍ਰਗਟਾਇ
੫	੨੩	ਵੇਸੇ	ਵੈਸੇ
੬	੨	ਜਾਬੇ	ਜਾਦੇ
੬	੩	ਭਾਗ	ਭਾਰ
੬	੪	ਸੁਜਾਨਾ	ਸੁਜਾਨ
੬	੭	ਸਥਿਤ	ਸਥਿਤ ਭਯੋ
੬	੭	ਸਾਹਿਬ	ਸਾਹਿਬਸਿੰਘ
੬	੧੯	ਧਰੇਹਾ	ਧਰੇਹ
੬	੨੧	ਚਿਤ੍ਰ	ਭਿਤ੍ਰ
੬	੨੨	ਜਨਮ	ਜਨਮ
੬	੨੬	ਬਿੰਦਨ	ਬੰਦਨ
੬	੨੯	ਗੁਰਜ	ਗੁਹਜ
੭	੪	ਕੋ ਕਾਜਾ	ਕੇ ਕਾਜ
੭	੪	ਜੇਸੇ	ਜੈਸੇ
੭	੫	ਮਾਝਾ	ਮਾਝ
੭	੫	ਪਦਕੋ	ਸਭ ਪਦ ਕੋ
੭	੫	ਉਚਾਰਾ	ਉਚਰਾ
੭	੭	ਇਸ	ਇਸੁ
੭	੧੦	ਉਰ	ਉਤ
੭	੨੧	ਭਦੀ	ਸਭਦੀ
੮	੨੧	ਐ	ਐ
੮	੨੨	ਤੂੰਭੀ	ਤਾਤੂੰਭੀ
੮	੨੩	ਐ	ਐ
੮	੨੪	ਪਸਨ	ਪ੍ਰਸ਼ਨ
੮	੨੬	ਊਸਮੇ	ਊਸਸੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਫਾ	ਸਤ੍ਰ	ਅਸ਼ੁਧੀ	ਸ਼ੁਧੀ
੮	੨੭	ਕੌਨਤਿ	ਕੌਨਪ੍ਰਤਿ
੯	੬	ਦ੍ਰਿਸਾਂਤ	ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ
੯	੧੦	ਐਸੇ	ਐਸੇ
੧੧	੫	ਨਮ	ਨਾਮ
੧੨	੨੫	ਬਾਸ	ਬਾਸਦ
੧੩	੨੬	ਕਹਇ	ਕਹੀਏ
੧੪	੧੪	ਸਾਧਨਾਂ	ਸਾਧਨਾਂਤੇ
੧੫	੧	ਪ੍ਰੇਮ	ਪ੍ਰੇਮਾ
੧੫	੧	ਰਯੇ	ਰਜੋ
੧੫	੧੧	ਅਤ	ਅਰੁ
੧੫	੧੪	ਪ੍ਰੈਮ	ਪ੍ਰੇਮ
੧੫	੨੧	ਦਅਾ	ਦਿਆ
੧੫	੨੫	ਸਇਸੀ	ਸੋ ਇਸੀ
੧੬	੪	ਓ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਆਂਵਦੇ ਹੈ	ਏਹ ਵਾਧੂ ਹੈ
੧੬	੯	ਓਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੇ ਆਵਦੇ ਹੈ	ਏਹ ਲਾ ਲੈਨਾ
੧੬	੧੦	ਨਾਹੇ	ਮਾਹੇ
੧੬	੧੬	ਬੇਰਨਾ	ਬੇਠਨਾਂ
੧੬	੨੩	ਹੇ ਭਾਈ	ਹੇ ਭਾਈ
੧੮	੩	ਖੇਸ ਏ	ਖੋਸਏ
੧੮	੨੫	ਚਰਚ	ਚਰਜ
੨੦	੨	ਖਰਤ	ਖਚਤ
੨੦	੧੪	ਸੌਮੌ	ਸੌ ਮੌਤ
੨੦	੨੫	ਕਰਦਾ	ਕਰਦ
੨੧	੨੦	ਸਜੂਦਾ	ਸਜੂਦ
੨੨	੨	ਅਰੁ	ਅਰੁ
੨੩	੧੩	ਨਜਾਵੀ	ਨਜਵੀ
੨੩	੨੨	ਲਿਯੋਕੇ ਪੂਲੇ	ਲਜੋਕੋ ਪਰਲੋ
੨੪	੧੪	ਖ੪ਤ	ਖਚਤ
੨੫	੧੯	ਵਧੀਰ	ਵਧੀਕ
੨੬	੨੨	ਹਰ	ਹੋਰ
੨੬	੨੭	ਲੈਨ	ਲੈਣੇ
੨੬	੨੭	ਖ	ਖਬਰ
੨੭	੨੨	ਵਿਰਸਾਂਤ	ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਫਾ	ਸਤ੍ਰ	ਅਸ਼ੁਧੀ	ਸ਼ੁਧੀ
੨੭	੨੪	ਵਿਸੈ	ਵਿਸਟੇ
੨੮	੧੪	ਜਭਤੇ	ਸਭਤੋਂ
੨੮	੨੨	ਜਾਤਾਸ੍ਰੂਪ	ਜਾਤ ਸਰੂਪ
੩੧	੧੭	ਕੇਸੇ	ਕੈਸੇ
੩੧	੨੧	ਦਇਮਾ	ਦਾਇਮਾਂ
੩੧	੨੬	੦	ਮੂਃ
੩੨	੨	ਕਿਹਾ	ਕਿਆ
੩੨	੨੦	ਰੂਤਹ	ਰੂਪਹੈ
੩੨	੨੦	ਜੀਵਨ ਦੀ	ਜੀਵਨੇ ਦੀ ਦੇ
੩੨	੨੨	ਸਰੈ	ਸਰੇ
੩੩	੩	ਬਿਹਾਰ	ਬਿਹਾਰ ਕਰ
			ਸਭੀ ਘਟ ਰਾਮ ਬੋਲੈ
੩੩	੪		ਰਾਮਬਿਨਾ ਕੋ ਬੋਲੈਰੇ
੩੩	੪		ਬ੍ਰਹਮਕਾਰੈਨੇਵਾਲਾਸਥਾਨਕੌਨਹੈ
੩੩	੧੯	ਲਰਤਾ	ਲਗਤਾ
੩੩	੨੨	ਸਰੂ	ਸਰੂਪ
੩੩	੨੪	ਕਕਤੇ	ਕਰਤੇ
੩੩	੨੪	ਭਾਈਕ	ਭਾਈ ਜੀ
੩੪	੩	ਲਕ	ਲੋਕ
੩੪	੪	ਲੋਕ	ਛਾਪੂ ਹੈ
੩੪	੨੩	ਸਲਕ	ਸਲੋਕ
੩੫	੧	ਬੈਠੀਹੈ	ਬੈਠਾ ਹੈ
੩੫	੨	ਸਾਘ	ਸਾਥ
੩੫	੨	ਸਤਾ	ਸਭੀ
੩੬	੯	ਪਰਨੇ	ਪੜਨੇ
੩੬	੨੨	ਦਿਲਾਹਾ	ਦਿਲਹਾ
੩੬	੨੩	ਬਿਲ	ਦਿਲ
੪੦	੧੬	ਦੇਤੈ	ਦੇਤੇ
੪੦	੨੦	ਪਰਖਤ	ਪ੍ਰਤਖ
੪੧	੬	ਬ੍ਰਹਨ	ਬ੍ਰਹਮ
੪੧	੧੩	ਚੇਤਨਸੇ	ਚੇਤਨ ਕੇ ਸੇ
੪੧	੨੫	ਦਾਇਸ	ਦਾਇਮ
੪੩	੨੧	ਮੇਮਰ	ਮੇਸਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਫਾ	ਸਤ੍ਰ	ਅਸ਼ੁਧੀ	ਸ਼ੁਧੀ
੪੪	੧	ਹਸਟ	ਹਸਤ
੪੪	੭	ਸੋ	ਸ
੪੬	੭	ਦਾਦੂ	ਦਾਰੂ
੪੭	੧੨	ਸਰੂਰ	ਸਰੂਪ
੫੦	੯	ਸੋਕਿ	ਸ਼ੌਕ
੫੦	੧੦	ਸਾਹਿਬਾ	ਸਾਹਿਬ
੫੦	੧੨	ਸੋਕ	ਸ਼ੌਕ
੫੦	੧੩	ਪ੍ਰਾਤਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ
੫੨	੨	ਫਕੀਰ	ਫਕੀਰੀ
੫੨	੮	ਹੈਵੈ	ਹੋਵੈ
੫੩	੯	ਪ੍ਰਮਾਨ	ਪ੍ਰਸ਼ਨ
੬੦	੮	ਤਰੇ	ਤੇਰੇ
੬੨	੧੦	ਯਾਦ	ਦਯਾ
੬੪	੨	ਬਢਨ	ਬਚਨ
੬੪	੧੧		ਭਾਵ ਸਚੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇ ਸੁਖਾਲੇ ਨਿਰਨੇ ਸਿਖ੍ਯਾ ਬਰਖੇ ਹੈਂ
੬੮	੬	ਰੈਤੇ ਹੈਂ	ਰਹਤੇ ਹੈਂ
੭੦	੧੬	ਸੂਰਸ	ਸੂਰਜ
੭੨	੨੫		ਉਸੁ ਪ੍ਰਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਸਬ
੭੩	੯	ਵਾਲ	ਵਾਲਾ
੮੪	੩	ਹਵੇਹੈ	ਸੋਵੇ ਹੈਂ
੮੪	੨੪	ਸੰਤਾਕ	ਸੰਤਾਕੀ
੮੫	੧੭	ਮਿਟੀਸ	ਮਿਟੀਸੇ
੯੨	੧੧	ਸੁ	ਸੁਦ
੯੩	੩	ਹਕੀਕ	ਹਕੀਕਤ
੯੩	੩	ਬਹਮਨੇ	ਬ੍ਰਹਮਨੇ
੯੪	੨	ਦ੍ਰਾਸਾਂਤ	ਦ੍ਰਾਸ੍ਟਾਂਤ
੧੦੧	੮	ਸ੍ਰੀਰਤੇ	ਸ੍ਰੀਰਕੇ
੧੦੧	੨੭	੭ਬ	ਹਥ
੧੦੫	੧੮	ਜ਼ਹਰ	ਜ਼ਾਹਰ
੧੧੭	੨	ਹਵੈ	ਹੋਵੈ

ਇਤਿ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਗਯਾਪਨ

ਸਰਬ ਪਾਠਕਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਵਿਦਤਹੋਵੇ, ਕਿ ਗ੍ਰੰਥ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਮਾ ਜੋ ਭਾਈ ਨੰਦਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਆਗਯਾਨੁਸਾ ਭਾਈ ਮਨੀਸਿੰਘ ਜੀ ਆਦੀ ਸਭ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਰਥ ਸਹਿਤ ਸੁਣਾਯਾ ਸੀ ਸੋ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਟੀਕਾ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਖਾਲਸਾ ਸਰੂਪਸਿੰਘਜੀ ਗਯਾਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਛਪਕਰ ਤਿਆਰ ਹੋਗਿਆ ਹੈ ਸਫੇ ੧੫੨ ਹਨ ਅਕਾਰ ਵਡਾ ਕਾਗਜ਼ ਚੰਗਾ ਡਮਈ ਕੀਮਤ ਛੇ ਆਨੇ ।=)

ਗੁਰਪੁਰਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਰਥਾਤ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀਦਾ ਆਗਮਨ ਜਿਸਤ੍ਰਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹੋਯਾ ਹੈ ਅਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਸ੍ਰੀਮੁਖਵਾਕ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਬਾਨੀ ਦਾ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਟੀਕਾ ਕ੍ਰਿਤ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤਖਾਲਸਾ ਸਰੂਪਸਿੰਘਜੀ ਗਯਾਨੀ ਛਪਗਿਆ ਹੈ ਅਖਰ ਮੋਟੇ ਸਫੇ ੮੦ ਕੀਮਤ ।)

ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ ਸਟੀਕ ਇਸਦਾ ਟੀਕਾ ਭੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਖਾਲਸਾ ਸਰੂਪਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀਨੇ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰਕਰਕੇ ਛਪਵਾਯਾ ਹੈ ਅਰ ਥੋੜੇ ਦਿਨਾ ਤਕ ਤਯਾਰਹੋਜਾਏਗਾ॥

ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਿਲਨ ਦਾ ਪਤਾ

ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰੇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਅਰ ਹੋਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂਪਾਸੋਂ ਭੀ ਮਿਲਦੇਹੈਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੰ: ਨਾ: ੪੫੦

ਨੋਟ-ਮੋਟੇ ਟਾਈਪ ਵਿਚ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਤਰੀਕਾਂ ਤੇ ਬਰੀਕ ਟਾਈਪ ਵਿਚ ਦੇਸੀ ਹਨ

ਗੁਰਪੁਰਬ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਜੀ ਪਾ: ੭
ਮਾਘ, ਸੁਦੀ ੧ ਫਰਵਰੀ ੧੨

ਛੁਟੀਆਂ

ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ੫ ਫਰਵਰੀ।
ਮੇਲਾ ਕੋਠਾ ਸਾਹਿਬ ੧੪ ਫਰਵਰੀ

—ο—

ਫਲਗੁਣਿ ਅਨੰਦ ਉਪਾਰ ਜਨਾ ਹਰਿ ਸਜਣ ਪ੍ਰਗਟ ਆਇ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਈ ਰਾਮ ਕੇ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੀਆ ਮਿਲਾਇ। ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੀ ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੁਣਿ ਦੁਖਾ ਨਾਹੀ ਜਾਇ। ਇਛ ਪੁਨੀ ਵਡਭਾਗਣੀ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿਰਾਇ ॥ ਮਿਲਿ ਸਹੀਆ ਮੰਗਲੁ ਗਾਵਹੀ ਗੀਤ ਗੋਵਿੰਦ ਅਲਾਇ। ਹਰਿ ਜੇਹਾ ਅਵਰੁ ਨ ਦਿਸਈ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਲਵੈ ਨ ਲਾਇ ॥ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਸਵਾਰਿਓਨੁ ਨਿਹਚਲ ਦਿਤੀਅਨੁ ਜਾਇ ॥ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੇ ਰਖਿਅਨੁ ਬਹੁੜਿ ਨ ਜਨਮੈ ਧਾਇ ॥ ਜਿਹਵਾ ਏਕ ਅਨੇਕ ਗੁਣ ਤਰੇ ਨਾਨਕ ਚਰਣੀ ਪਾਇ ॥ ਫਲਗੁਣਿ ਨਿਤ ਸਲਾਹੀਐ ਜਿਸ ਨੋ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥ ੧੩ ॥

ਮਾਘ
ਫੱਗਣ

ਫ...
ਪੂਰਨ...

੧੯੧੯ ਸੰਮਤ ੧੨ ਫਰਵ...

ਐਤਵਾਰ		
ਸੋਮਵਾਰ		
ਮੰਗਲਵਾਰ		
ਬੁਧਵਾਰ		
ਵੀਰਵਾਰ		
ਸ਼ੁਕ੍ਰਵਾਰ		
ਸ਼ਨੀਵਾਰ	੧ ੨੦	

ਭਾਈ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ
ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ
Buta Singh Pa...
AM...

ਕਵਾਨੀਨ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰੈਸ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com